Osmolaisten maa 7/10 Onnela

Marita Råman

Kansanrunojen NUMERAALIT

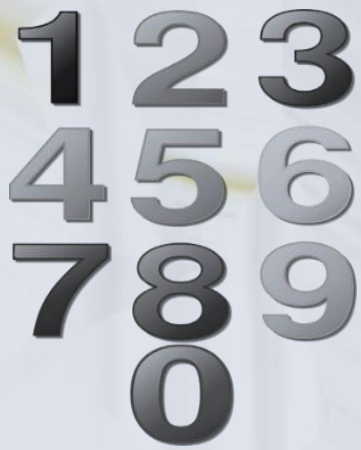

© Teksti ja taitto Marita Råman
Kansikuvan tekstuuri Samuli Råman

Kansanrunojen Numeraalit
Osmolaisten maa 7/10 Onnela

ISBN 978-952-65151-7-5 (pdf)

Espoo huhtikuu 2026

SISÄLTÖ

1. Alkusanat s. 1
1.1 Miksi luvut kiehtovat meitä? s. 1
1.2 Luvut eivät ole vain numeroita s. 2
1.3 Miten lukuja luetaan kansanrunoissa s. 2
1. 4 Luvut lasten suussa s. 3
2. Semanttinen lukutaito s. 4
2.1 Kansanomainen lukukulttuuri s. 4
2.2 Tutkimusperiaate s. 5
2.3 Äidinkielen ja runokielen metasemantiikka s. 8
2.4 Sokraattinen sanamerkitys s. 15
2.5 Tietovisa s. 17
2.6 Erikoiset lukusikermät s. 23
2.7 Nousee päivä, laskee päivä s. 24
3. Lukumagia s. 27
3.1 Lukusysteemi s. 27
3.2 Onnen numero kolme s. 28
3.3 Numerologia s. 28
3.4 Yhdeksän persoonatyyppiä s. 31
4. Näkökulmia numeroihin s. 36
4.1 Huomioita luvusta yksi s. 36
4.1.1 Ykkönen numeroloruissa s. 38
4.1.2 Yksi mytologiassa ja saduissa s. 40
4.1.3 Yksi leikkijöistä s. 41
4.1.4 Kerta, kerrat s. 42
4.1.5 Aloitusluvut ensiksi ja ensimmäinen 45
4.2 Toiseuden ja vastakkaiasettelun kaksi s. 47
4.2.1 Kahtaalle ja toisaalta s. 49
4.2.2 Kakkonen numeroloruissa s. 52
4.3 Kolme on maaginen luku s. 53
4.3.1 Kolme kertaa s. 54
4.3.2 Tulkinnan ja luokittelun vaikeus s. 55
4.3.3 Maaginen kolmonen s. 57
4.3.4 Kolmea selittävät taustatiedot s. 59
4.3.5 Kanto kuuta kaksi kolme s. 62
4.3.6 Taikaluvut s. 63
4.3.7 Ajan mittaan s. 68
4.3.8 Loitsu rituaaliperinteessä s. 70
4.3.9 Kolme kulttuurisena symbolina s. 71
4.3.10 Kansanperinteen kolme s. 73
4.3.11 Aktorikvaliteetit s. 75
4.3.12 Motiivirealiteetit s. 76
4.3.13 Kolmonen numeroloruissa 79
4.4 Luvut, jotka rakentavat maailman s. 80
4.1.1 Nelinurkkainen tupa s. 80
4.1.2 Tuli nurkasta tupaan s. 82
4.1.3 Nelonen loruissa ja saduissa s. 83

4.5 Viisi sormea s. 85
4.5.1 Numero viiden korpusanalyysi s. 85
4.5.2 Numero viiden motiivianalyysi s. 87
4.5.3 Viitonen numeroloruissa s. 90

4.6 Epätasainen luku kuusi s. 91
4.6.1 Näreen maaginen maailma s. 92
4.6.2 Muuta kuudesta s. 93
4.7 Nostoja numerosta seitsemän s. 94
4.8 Numero kahdeksan vie kauas s. 95
4.8.1 Kahdeksan symboliikka eri kulttuureissa s. 95
4.8.2 Kahdeksan taiteessa ja kirjallisuudessa s. 96
4.8.3 Kahdeksan kuolematonta s. 97
4.8.4 Kasi numeroloruissa s. 112
4.9 Ihmisen yhdeksän reikää s. 114
4.9.1 Yhdeksikkö s. 115
4.9.2 Ysi meta ja muut s. 118
4.9.3 Ysi numeroloruissa s. 119
4.10 Kymmenen: täyteys ja sulkeuma s. 120
4.10.1 Kyrön Lasse ja kymmenniekka s. 121
4.10.2 Kymmenen kyyn synty s. 126
4.10.3 Kymmenen kansanperinteessä ja loitsuissa s. 128
5. Aika numeraalisena kokemuksena s. 129
6. Monet ja oudot sanat s. 129
6.1 Ennuskääkkä s. 130
6.2 Sutki ja salapoika
6.3 Moni s. 133
6.4 Monta kertaa s. 134
7. Samat luvut, eri maailmat s. 134
7.1 Suomalainen aineisto osana laajempaa kulttuuria s. 135
7.1 Numeraalinen maailmankuva s. 136
8. Metodologinen tausta s. 136
8.1 Korpus ja datan muokkaus s. 136
8.2 Semioottinen neliö ja modaliteetit s. 138
9. Johtopäätöksiä s. 139
9.1 Kansanrunouden numeraalinen poetiikka s. 140
9.2 Metasemantiikan mahdollisuuksia s. 140

Abstract s. 141
Sanasto s. 142
Viitteet s. 144
Lähteet s. 145
Kuvat, kuviot ja taulukot s. 146
LIITE Raakadata s. 147-211

1. ALKUSANAT

1. 1 Miksi luvut kiehtovat meitä?

Luvuilla on biologinen ja kognitiivinen perusta ja ne jäsentävät maailmaa ja vähentävät kaaosta ja niillä on emotionaalinen ja symbolinen ulottuvuus. Luvut yhdistävät kielen, toiminnan ja merkityksen samalla kun ne asettuvat järjen ja mysteerin rajalle. Ihmisillä on synnynnäinen kyky hahmottaa määriä ja suuruussuhteita ilman laskemista. Tätä kutsutaan numeeriseksi perusaistiksi (approximate number system), joka mahdollistaa esimerkiksi sen, että erotamme nopeasti pienen ja suuren joukon toisistaan. Tämä kyky ei ole yksinomaan inhimillinen, vaan sitä esiintyy myös muilla eläinlajeilla, mikä viittaa sen evolutiiviseen hyötyyn selviytymisessä ja ympäristön hahmottamisessa. Koska luvut liittyvät suoraan havaintoon, tilaan, aikaan ja kehoon (esimerkiksi sormilla laskemiseen), ne eivät ole meille täysin abstrakteja. Päin vastoin, ne ovat kehollisesti ja kokemuksellisesti ankkuroituja, mikä tekee niistä helposti muistettavia ja intuitiivisesti merkityksellisiä. Luvut tarjoavat keinon järjestää todellisuutta: ne rajaavat, luokittelevat ja tekevät maailmasta ennustettavamman. Ilman lukuja olisi vaikea jäsentää aikaa, mitata etäisyyksiä, jakaa resursseja tai kuvata toistoa ja rytmiä. Tästä syystä numerot ovat keskeisiä lähes kaikissa inhimillisissä kulttuureissa, vaikka niiden järjestelmät ja painotukset vaihtelevat huomattavasti.

Kulttuurisesti kehitetyt lukujärjestelmät eivät ole vain teknisiä apuvälineitä, vaan ne muokkaavat ajattelua: se, millaisia lukusanoja ja lukurakenteita kielessä on, vaikuttaa siihen, miten helposti tiettyjä määriä tai suhteita voidaan hahmottaa. Vaikka luvut näyttävät objektiivisilta, niihin liittyy usein tunteita, mieltymyksiä ja vastenmielisyyksiä. Monilla ihmisillä on "lempilukuja" tai vältettäviä lukuja, ja tietyt numerot koetaan onnekkaina tai epäonnekkaista. Enneagrammissa jaotellaan ihmiset numerotyyppeihin. Lukusysteemi ei perustu vain yksilöllisiin kokemuksiin, vaan kulttuurisiin merkityskerrostumiin, jotka toistuvat uskonnoissa, myyteissä ja arjessa. Esimerkiksi luvut 3, 7, 10 tai 12 ovat saaneet eri kulttuureissa erityisaseman, koska ne liittyvät kokonaisuuden, täyteyden tai järjestyksen kokemuksiin. Tällainen symbolinen lataus tekee luvuista mieleenpainuvia ja "enemmän kuin numeroita".

Luvut eivät toimi vain kuvauksina, vaan myös toiminnan ohjaajina. Ne kertovat, kuinka monta kertaa jokin tehdään, missä järjestyksessä ja milloin toiminta on riittävä. Tämä näkyy erityisen selvästi rituaaleissa, loitsuissa, leikeissä ja kertomuksissa, joissa numerot määräävät teon tehokkuuden tai oikeellisuuden. Tällöin luku ei ole passiivinen tieto, vaan osa tapahtumaa itseään. Tämä toiminnallinen rooli vahvistaa lukujen kokemuksellista painoa ja selittää, miksi ne säilyvät perinteessä sitkeästi. Luvut kiehtovat, koska ne ovat samanaikaisesti täsmällisiä ja avoimia tulkinnalle; yhtä aikaa luonnollisia ja kulttuurisia, rationaalisia ja symbolisia, täsmällisiä ja merkityksellisiä**.** Ne tarjoavat keinon ymmärtää maailmaa – mutta samalla ne vihjaavat, että maailmassa on järjestystä, joka ylittää pelkän laskemisen. Yhtäältä ne edustavat varmuutta ja loogisuutta (1 + 1 = 2), toisaalta ne näyttävät kytkeytyvän syvempiin rakenteisiin, joita ei voi täysin palauttaa laskutoimituksiin. Tämä kaksiluonteisuus on askarruttanut filosofeja, teologeja ja runoilijoita antiikista nykypäivään.

1. 2. Luvut eivät ole vain numeroita

Kansanrunoissa luvut tarkoittavat sanoja, kun runoniekka uhkaa sanoa jollekulle madonluvut, niin hän tahtoo manata taudin tai muun haitan aiheuttajan helvetin alimpaan kattilaan tai muuten vain alentavaan paikkaan. Graafisia kuin myös puhuttuja lukuja voidaan ilmaista usealla eri tavalla: lukusanoina (yksi, kaksi, kolme), numeroina (1, 2, 3) tai symboleina, esimerkiksi roomalaisin numeroin I, II, III. Luvut mahdollistavat laskutoimitukset. Lukusana kuuluu kielen järjestelmään ja taipuu kieliopin sääntöjen mukaan, kun taas numero on visuaalinen ja kansainvälisesti tunnistettava merkki. Symbolit puolestaan tiivistävät merkityksiä entisestään ja mahdollistavat monimutkaistenkin matemaattisten suhteiden esittämisen pienessä tilassa. Näiden esitystapojen ero korostaa sitä, että luvut eivät ole vain matemaattisia faktoja, vaan myös kielellisiä ja kulttuurisia ilmiöitä.

Luvut jäävät usein mieleen paremmin kuin monet muut tiedon muodot vaikkakin ns. numeraaliloruissa muistikeinona käytetään sanoja kuten jäljempänä osoittautuu. Yksi syy lukujen muistamiseen on se, että luvut ovat selkeitä, rajattuja ja helposti vertailtavia. Ne antavat vaikutelman täsmällisyydestä ja luotettavuudesta. Esimerkiksi kolme syytä” tai ”viisi askelta” auttaa lukijaa jäsentämään tietoa ja ennakoimaan kokonaisuutta. Pyöreät luvut, kuten 10 tai 100, koetaan kokonaisina ja merkittävinä, kun taas pienet luvut voivat viestiä läheisyydestä tai yksinkertaisuudesta. Toistuvasti käytetyt luvut muuttuvat helposti muistijäljiksi, jotka kantavat merkityksiä pitkälle itse lukuarvon yli.

Laskeminen ei ole pelkästään tekninen taito, vaan myös kulttuurisesti opittu tapa hahmottaa maailmaa. Eri kulttuureissa lukuja käytetään ja painotetaan eri tavoin: joissain yhteyksissä laskeminen liittyy kaupankäyntiin ja mittaamiseen, toisissa rituaaleihin, kalentereihin tai ajan jäsentämiseen. Myös se, mitä ylipäätään pidetään laskemisen arvoisena, vaihtelee. Lapsen kehityksessä laskeminen opitaan usein konkreettisten esineiden kautta, mutta myöhemmin luvut irtautuvat fyysisestä todellisuudesta ja muuttuvat abstrakteiksi käsitteiksi. Tässä mielessä laskeminen heijastaa yhteiskunnan arvoja, tarpeita ja ajattelutapoja.

Numeroita käytetään laajasti myös tarinankerronnan ja tekstin rakenteen välineinä. Luvut voivat jäsentää kertomusta ”kolme koetta”, ”seitsemän veljestä” tai luoda rytmiä ja odotuksia. Numerointi auttaa lukijaa seuraamaan etenemistä ja hahmottamaan kokonaisuuden osia. Tarinallisessa kontekstissa numerot eivät ole neutraaleja, vaan ne kantavat merkityksiä ja tunnelmia. Ne voivat symboloida järjestystä, kohtaloa, toistoa tai muutosta. Näin numerot toimivat sillanrakentajina rationaalisen ja kertovan ajattelun välillä.

1.3. Miten lukuja luetaan kansanrunoissa?

Lapsuuteni suuria mysteereitä oli, mitä tarkoitti vaatimus osata lukea rivien välistä. Laskennalliset ja luonnolliset luvut ovat yksiselitteisiä toisin kuin kansanrunouden tai kertomusten luvut. Metatieto ja rivien väliin kätkeytyvä merkitys edellyttää taustatietoja, ymmärrystä kontekstista, johon sanottu liittyy sekä tietoa muista merkitykseen vaikuttavista tekijöistä kuten äänenpainosta. Kansanrunouden kieli ei rajoitu siihen, mitä runossa sanotaan, vaan myös siihen, miten sanominen itse tehdään näkyväksi. Tällöin runon kieli alkaa kommentoida omaa toimintaansa. Tätä ilmiötä edustavat metasäkeet: säkeet, jotka eivät vie kertomusta tai loitsua eteenpäin sisällöllisesti, vaan selittävät, ohjaavat tai tehostavat itse esitystä. Ne voivat kertoa, kuinka monta kertaa jokin tulee lausua, missä järjestyksessä sanat sanotaan tai milloin toiminta on valmis. Metasäe ei siis ole koriste, vaan osa runon toiminnallista rakennetta ja usein se SKVR-korpuksessa on erillisenä tiedonantajan antaman lausumana ulkopuolella runotekstin.

Erityisen selvästi metasäkeet tulevat esiin loitsuissa ja loruissa, joissa kielellä ei vain kuvata todellisuutta, vaan pyritään vaikuttamaan siihen. Loitsujen kieli on usein ohjeellista: sanat määräävät tekoja, suuntia, kertoja ja rytmiä. Lause ei ole väite vaan käsky, eikä merkitys synny yksin sanojen sisällöstä, vaan niiden oikeasta suorittamisesta. Kun loitsu neuvoo sanomaan sanat kolme kertaa tai tekemään teon tietyssä järjestyksessä, kieli muuttuu toimintasuunnitelmaksi. Sanojen merkitys ei ole vain semanttinen, vaan pragmaattinen: sanat tekevät. Toisto ei ole kansanrunoudessa merkityksen köyhyyden merkki, vaan sen vahvistaja. Kun teko tai ilmaus tehdään useamman kerran, sen teho kasvaa. Kerrat eivät ole sattumanvaraisia, vaan kulttuurisesti ladattuja. Yksi on kertaluonteinen, kaksi luo vastinparin, mutta vasta kolme tekee toiminnasta täydellisen ja suljetun. Toisto rytmittää aikaa, rajaa tapahtumaa ja antaa vaikutelman kontrollista. Loitsussa ei riitä, että sana sanotaan kerran; sen on tultava sanotuksi oikein ja tarpeeksi monta kertaa.

Merkitys kansanrunoudessa syntyy harvoin yhdellä tasolla. Yksittäinen sana, säe tai luku on vain yksi kerros kokonaisuudessa. Sen alla vaikuttavat perinteen konventiot, rituaalinen tilanne, kuulijan tai lausujan rooli sekä toiston ja rakenteen luoma odotus. Metasäkeet tuovat nämä kerrokset näkyviin: ne paljastavat, että runo tietää olevansa runo, ja että sen sanat eivät ole vain kieltä vaan tekoja. Merkitys syntyy vasta, kun kaikki kerrokset – kieli, toisto, rakenne ja toiminta – osuvat kohdalleen. Monikerroksisuus tekee kansanrunoudesta erityisen kestävää. Vaikka yksittäisten sanojen merkitys hämärtyisi, rakenteet, luvut ja toistot kantavat edelleen. Ne muistuttavat siitä, että merkitys ei ole vain sanakirjamääritelmä, vaan tapahtuma, joka syntyy kielen, kulttuurin ja toiminnan yhteispelissä.

1. 4 Luvut lasten suussa

Lukulorut ovat lapsuuden semanttinen alkupiste, lorut ja leikit luovat alustavaa maailmankuvaa. Siksi leikit usein jäljittelevät aikuisten maailmaa. Lapsen ensimmäinen kosketus lukuihin ei tapahdu koulussa, vaan leikissä ja lorussa. Ennen kuin lapsi osaa laskea oikein tai ymmärtää numeroita käsitteinä, hän oppii niiden merkityksen toiminnan kautta. Lorut ja leikit eivät vain kuvaa maailmaa – ne luovat sitä. Sanat, rytmi ja luvut muodostavat kehyksen, jossa lapsi toimii ja oppii. Lukuloruissa ja lähtölaskennassa laskeminen ei ole matematiikkaa, vaan tapa aloittaa jotakin. Loru kulkee eteenpäin kohti väistämätöntä loppua, ja viimeinen sana tai numero ratkaisee, kuka valitaan tai mitä tapahtuu seuraavaksi. Lapsi oppii, että numerot voivat saada aikaan muutoksen: ne käynnistävät leikin, päättävät vuoron tai määrittävät roolin. Kysymysmuotoiset lorut, kuten ”Mikä on yksi?”, avaavat lukujen merkitystä vielä laajemmin. Niissä ei haeta oikeaa vastausta, vaan yhteistä oivallusta. Yksi voi olla aurinko, nenä, kivi tai se, joka jää seisomaan. Näin luku saa merkityksen, joka ei ole laskennallinen vaan kokemuksellinen. Yksi on jotakin, joka erottuu ja kiinnittää huomion. Lapsi oppii, että luvut voivat tarkoittaa eri asioita eri tilanteissa.

Leikeissä numerot liittyvät vahvasti myös ryhmän järjestykseen. Lähtölaskenta ratkaisee sen, kuka jää ja kuka pääsee mukaan. Valinta koetaan reiluksi, koska se ei perustu mielivaltaan, sen sijaan numero toimii puolueettomana päättäjänä. Samalla lapsi oppii ryhmässä toimimisen perussääntöjä: joskus on oma vuoro, joskus ei, ja roolit voivat vaihtua. Ilmaus ”yksi jää, muut jatkavat” tiivistää tämän kokemuksen. Se opettaa, että joukossa olemiseen liittyy aina myös ulkopuolelle jäämisen mahdollisuus. Yksi ei kuitenkaan ole pysyvä asema. Se, joka jää tänään, voi olla mukana huomenna. Näin leikki opettaa sekä sääntöjen sitovuutta että niiden joustavuutta. Lorujen ja leikkien kautta lapselle muodostuu ensimmäinen käsitys siitä, millainen maailma on. Siinä on rytmiä, järjestystä ja toistoa, mutta myös leikkiä ja vaihtelua. Numerot eivät vielä ole abstrakteja merkkejä, vaan **koettuja hetkiä ja tapahtumia**. Tämä varhainen kokemus vaikuttaa siihen, miten lapsi myöhemmin ymmärtää sekä kielen että maailman rakenteita.

2. Semanttinen lukutaito

2. 1 Kansanomainen lukukulttuuri

Keskiajan naurulla ja SKVR-korpuksen lastenloruilla ei ensivaikutelmana luulisi olevan mitään yhteistä, mutta luvut ja numerot, numerolorut ovat olleet suosittua leikkiä niin lastenperinteessä kuin keskiajan naurukulttuurissakin. Bahtin puhuu lukujen karnevalistisesta käytöstä. Antiikin ja keskiajan kirjallisuudessa tunnettiin lukujen symbolinen, metafyysinen ja mystinen käyttö. jossa ihmisorganismin luku oli seitsemän. Suurin osa Rabelais`n tuotannon luvuista on liioiteltuja lukua. Tarkkoja mittoja ja lukuja on käytetty koomisen vaikutelman luojana, koska esitettyjä lukumääriä on mahdoton tarkistaa. Esimerkiksi Gargantua hukutti virtsallaan 260418 ihmistä. Panurgen seikkailut Turkissa kertovat: Sillä samalla hetkellä kaupungista laukkasi pakoon 600 – vai muka 600! – yli 1311 koiraa. Bahtin toteaakin, ettei ensituntumalta mikään voisi olla kauempana naurusta kuin luku. /Viite 0

Luvut eivät ole vain matemaattisia symboleja, ne luovat syvällisiä merkityksiä. Kolme kertaa lausuttu loitsu, seitsemän tähteä Otavassa, yhdeksän reikää ihmisessä – jokainen luku avaa oven kulttuurisiin kerrostumiine, joissa arki, taika ja tarina kietoutuvat yhteen. Työssä tarkastellaan, miten numerot ovat olleet osa suomalaista kansanrunoutta, lastenloruja, loitsuja ja myyttiisä kertomuksia. Miten yksi muuttuu moneksi, miten kolmonen tuo onnea, ja miten kymmenen sulkee ympyrän? Luvut ovat avaimia ymmärtää menneisyyden maailmankuvaa ja kielen syvintä olemusta.

Lukusanoja käytetään lukujen nimeämiseen, numero on luvun symbolinen merkki, sana on sen kielellinen muoto, numero 1 lausutaan sanalla ”yksi”. Luvuilla ilmaistaan mittaa tai määrää. Ensimmäisen kerran huomioin lukusanojen merkityksen arvioidessani eräkirjailija Erkki Lahden tekstejä, joissa oli iktyologin tarkkuudella mainittu saalismäärät ja niiden koot. Tekstit on yleensä jaettu lukukappaleisiin, lukuihin, jotka on numeroitu ja kerrottu sisällysluettelossa. Lukuja ja numeroita tarvitaan täsmälliseen ilmaisuun – niinkin humanistisessa tekstissä kuin Myyttien viisaus.

Joseph Campbell on ym. kirjassa sijoittanut johdantolukuun seuraavan tekstin: - Pidin vuosien 1958-1971 välillä jotakuinkin 25 puhetta mytologiasta Cooper Union Forumilla New Yorkissa, ja olen valinnut sekä järjestellyt niistä tähän leipurin tusinan – nro 4 on koottu kahdesta samalta vuodelta peräisin olevasta osasta. /viite 1

Näytteessä yhdistyvät numerot vuosilukuina ja luentojen lukumääränä sekä järjestysnumero neljä. Suomeksi lukusanat kardinaalilukuna taipuvat eri sijamuo-doissa ja niin on myös järjestysnumeroiden laita. Tässä työssä käytän metasemanttista tarkastelutapaa SKVR-korpuksen runosäkeistä. Erityisesti tarkastelun kohteena on, millaisiin aiheisiin eri lukusanat kytkeytyvät, koska kytkentöjä numeroihin kansanrunojen ”luvuiksi” nimetyissä teksteissä on muitakin kuin Ilkka Mäkisen Lukuhalun historiassa esittämä pistoksen luku.

LUKU

Sana Numero. .

Loitsuluvut vaativat rinnalleen taikakonsteja, joille on tyypillistä toisteiset teot, kierretään kolme tai yhdeksän kertaa jotain, kun halutaan vaikuttaa tapahtumiin, vaikkapa toisen maito- tai lapsilykkyyn. Loitsussa tarvittavat tehostemäärät ovat metatietoa, joka ei suoraan ilmene loitsutekstissä. Monet korpuksen runot sisältävät metatietona menettelytavan, montako kertaa mitäkin on tehtävä täyden tehon saavuttamiseksi. Metasäkeiden määrä on poiminnoissa huomattavan suuri, luokittelu käsittää kardinaalilukujen määrän, järjestysnumerot, murteelliset ilmaisut ja adverbit, joskin jaottelu ei ole aivan tarkka, sillä järjestysnumeroissa on esitetty myös murre-muotoja. Loitsuja kutsutaan luvuiksi.

Laskeminen merkitsee inkeriläisille sekä kiroista päästämistä että laskemista, ja lukeminen tarkoitti noituuden harjoittamista kirjaan ”präntätyn” loitsutekstin merkkien tulkintana eli lukutaitona. Suomalainen uskonto ja tietäjyys on ollut sanan taitoa. Loitsulukujen osaaminen on ollut tärkeä osa tietäjyyttä.

Lukemisen taito, loitsujen luettelemisen taito on sisältänyt pääsyn tiedon lähteille syntyjen pariin. Kun taikauskoiset käsitykset alkoivat syrjäytyä kirjallisen sivistyksen tieltä niin tärkeimpinä opillisina taitoina pidettiin luku- ja laskutaitoa, ja kyseisen tiedon hallintaan tarvittiin modernisoitua ”loitsukaavaa” eli merkkien tulkintaohjetta, joksi muodostui aapiskirjan aakkoset ja laskuopin numerot ja laskentasäännöt. Laskeminenkin on monimerkityksellistä suomen kielessä, sillä laskea voidaan myös mäkeä tai voidaan lasketella pötypuheita. Loitsuluvuissa on tämä hämäävä kielen mielikuvia ja uusia tulkintoja synnyttävä monimuotoisuus hiottu huippuunsa. Tässä kulttuurisessa murroksessa maatalousvaltaisesta ytheisöstä nykaikaiseksi myös tietäjyys siirtyi perinteessä muistelmiksi.

Parhaiten numerot ovat edustettuna lasten leikkiluvuissa ja loitsuluvuissa, jossa lisätään lukumäärää kuten pistoksen loitsuissa. Yleensä lukusarja päättyy kymmeneen, mutta kahtatoistakin luetellaan.

2.2 Tutkimusperiaate

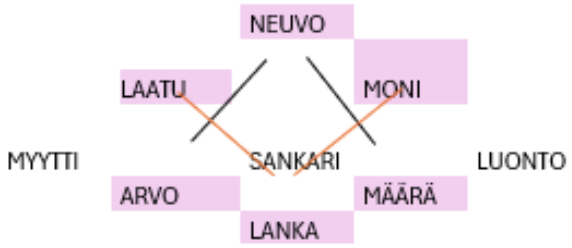

Kuvio 1. Säkeiden mallinnustesti ugramena.

Proseduuri tutkimusprosessissa on ollut seuraava. Ensin on etsitty tietokannasta säkeistä valitut sijamuodot ja mikäli mahdollista täydennetty hakua murremuodoilla. Toiseksi on haettu järjestysnumerokohteet korpuksesta. Tämän kartoituksen jälkeen kohteet poimitaan ja muokataan taulukkolaskentakelpoiseksi, minkä jälkeen katsotaan kursorisesti korpuksen runosisällöt tulkinnan ainekseksi. Tämän esityksen teloksena, tavoitteena on luoda yleiskatsaus numeraaliseen poetiikaan sellaisena kuin runonlaulajat sen ovat esittäneet. Semantiikkaa on se, miten dataa tulkitaan ja myös perusdatan laatu. Jos tyydytään käytänteeseen, jossa huomioidaan vain nimisana yksikössä, tulos on huomattavasti laihempi. Määrä voi olla riittävä, mutta vivahteita saattaa jäädä puuttumaan noin 35000 kohteen verran eli tulos perustuu noin kolmasosaan siitä, mitä aiheesta on korpuksessa sanottu, ja tulkinta jää väistämättä ohueksi.

Luku	Kohdemäärä
yksi	3121
kaksi	517
kolme	5904
neljä	1052
viisi	1509
kuusi	900
seitsemän	814
kahdeksan	186
yhdeksän	607
kymmenen	755
Yht.	**15365**

Joissain luvuissa on murremuoto /kirjoitustapa huomioitava, jotkut taivutus-muodot ovat merkitykseltään heteronyymisiä kuten esim. sana yhdessä. Aviopari vierailee yhdessä jossakin, tuskaantunut äiti voi ajatella yhdessäkin lapsessa olevan liikaa vastuuta. Yhteen kolpakkoon mahtuu olutta kolpakollinen, kaksi lyhdettä sidotaan yhteen. Yhteen sidottuna lyhteistä tulee kuhilas /Viite 2, joka voi olla viisikko tai kymmenikkö. Lyhteessä on viisi kourallista olkia.

Murremuodot vaikuttavat hakutuloksiin, järjestysnumeroissa ensimmäinen esiintyy sekä kahdela että yhdellä m-kirjaimella kirjoitettuna. Alla olevata taulukosta ilmenee vaikutus hakutulokseen riippuen siitä, mitä kirjoitusasua käytetään.

Yht.	yksikkö	mm	m	monikko	mm	m	yht.
397	ensimmäinen	155	242	ensimmäiset	15	43	58
6	ensimmäisessä	0	6	ensimmäisissä	0	1	1
14	ensimmäisestä	5	9	ensimmäisistä	0	0	0
36	ensimmäiseen	9	27	ensimmäisiin	0	1	1
20	ensimmäisellä	3	17	ensimmäisillä	0	2	2
6	ensimmäiseltä	3	3	ensimmäisiltä	0	0	0
6	ensimmäiselle	2	4	ensimmäisille	1	0	1
85	ensimmäiseksi	14	71	ensimäisiksi	0	2	2
230	ensimmäisen	73	157	ensimmäisten	1	2	3
88	ensimmäistä	17	71	ensimmäisiä	5	11	16
888		281	607		22	62	84

Taulukko 1. Kohdetulosten vaihtelu kirjoitusasun mukaan

Ykkössijaa tarkoittavassa sanassa ensimmäinen ei ole olemssa selkeitä murremuotoja. Nykypuhekielen muotoja ei vanhoissa runoissa myöskään esiinny, eka, ekaks ja ensteks viittaavat sisällöltään ensimmäiseen. Sen sijaan luvulla yksi on murremuotoja. Tärkeimmät erot ovat joko kirjainpudokkaita tai kirjanvaihdokkaita, kun yksi = yks tai genetiivi yhden = yhen ja yhren. Numeroissa ei yleensä ole monitulkintaisia sanoja, kuten viisikko, joka on joko kuhilas tai kykkä. Semanttisesti vaikeaksi menee kykkä, kun se ilmaistaan manauksena, ota kykkä kynnykseltä, tahi lapsi lattialta. Sivistynyt arvaus on, että kykkä on tilapäämuodostus ja kertosäe pikkulapselle, joka ei vielä osaa kävellä. Lapsi kasvaa vuosi vuodelta, aikamääreissä hakusanaan vaikuttavat vuodet jolloin lapsi on nelivuotias, seitsenvuotias, kymmenvuotias etc.

Saadaan semanttinen sanarypäs, jossa yksi on yksi, mutta kaksi onkin jo pari, joka muodostuu kahdesta ihmisetä, silmistä, käsistä jaloista tai se määrittää kappalemäärää tai asianhaaroja. Parisuhteeseen tarvitaan kaksi. Pari omenaa on itse asiassa kaksi omenaa hieman epämääräisellä tavalla, jolloin pari voidaan tulkita sumealla logiikalla ja määrä onkin pari kolme omenaa eli muutama.

Koska kymmenjärjestelmän idea todennäköisesti on molempien käsien sormista peräisin, ja kuhilaiden määrä myös, niin maanviljely-yhteisöllisyydestä huolimatta SKVR-tietokannasta ei löydy kohteita sanalle viisikko tai kymmenikkö, eikä myöskään kolmikolle tai kolmiolle, mutta ”neli” on 19 kertaa, ja huomioi nelinurkkaiset tuvat ja nelijalkaiset hevoset. Neli on lastenloruissa ja Tulen synty -runossa neljä. Neljä liittyy nelijalkaisena nelistämiseen, eli nelijalkaisen juoksuun, jota ensisijaisesti edustaa hevonen. Kolmi on sanottu korpuksessa 116 kertaa, joista useimmat kertovat kolmesta kohteesta, muutama maininta kehottaa sitomaan taikakeinona kolme viikatetta yhteen jne. Kolmen esineen yhteen sitomisesta tulee sitten taikakeino, kolminurkkainen narinkirkko eli lapinkota. Kolmikkoa korpus ei tunne lainkaan.

Yhden ja kymmenen välinen suhde on semanttisesti käänteinen, ja viittaa intiaanien strategiseen johtamiseen, jossa suuri päällikkö ei esiinny itse, vaan häntä edustaa joku toinen, sodassa hän ei ole eturintamassa, vaan joukkojen takana, sillä jos johtaja kaatuu heti, on tappio varma, sillä johtajan puutteessa joukot joutuvat kaaokseen. Kymmenen johtajuus ilmenee työmaiden kielessä, jossa työporukan johtaja on kymppi eli nokkamies. Kymppi on arvostetumpi numero ja asema kuin ykkönen, jolla suomalainen ymmärtää etuilijaa, joka on suuna päänä kaikessa. Voittajat ovat sitten erikseen, ensimmäisenä maaliin tulijat.

Lukujen kielikuviin kuuluvat mm. kalevalaisen runouden säkeet ”harvoin yhtehen yhymme, saamme toinen toisihimme” eli harvoin tavataan. Tavata on heteronyymi, joka on sidoksissa sekä kohtaamiseen että lukemiseen. Laskutoimitusten perussäännöt ovat yhteen-, vähennys-, kerto-, ja jakolasku. Säännöt ovat pienelle lapselle ehkä turhan abstrakteja käsitteitä, joita on vaikea selittää, joten opetuksessa turvaudutaan rutiiniharjoitteluun ja toivotaan lapsen jossain vaiheessa oivaltavan mistä on kyse. Peruslaskusäännöt voidaan semantisoida. Ehkä on hieman yllättävää, että jakolasku korreloi onnen kanssa, mutta erätaloudessa onnea on saaliin jako, ja osille pääsy. Hyvä on, jos jaossa onnitutaan olemaan tasapuolisia.

Laskutapa	Verbirelaatiot	Symboli
yhteenlasku 1+1	liittyä ynnätä	+
vähennyslasku 1-1	poistaa vähentää	-
kertolasku 1x1	toistaa kertoa	x
jakolasku 1/1	jakaa osittaa	/

Taulukko 2. Laskutoimitusten semantiikka.

Kymmenen lisäksi runoudessa on muitakin lukuja, joista sata ja tuhat on runsaslukuisesti edustettuna kohteissa kuten alla olevassa listassa. Numerot ovat tietokannan kohteiden määriä. Numerolorut ovat olleet väheksytty tutkimusaihe, koska se on liitetty lastenperinteeseen. Mkä yksi? -ketjuun on erilaisia vastauksia, minä tässä, muna kypsä, yksi silmä pirulla, kirveen silmä. Hokemissa on käytetty apuna kymmentä sormea, tai hokemaa on käytetty leikinalkajaisloruna.

Metasäkeet ovat runosäkeiden yhteydessä annettuja runon sisältöä selventäviä kommentteja. Kuten alla olevasta taulukosta ilmenee on nelonen saanut huomattavan vähän murresäkeitä osakseen, tosin säkeiden lukumääräkin on siitä pienimmästä päästä. Kolmonen on ylivoimainen metasäkeiden meemivoittaja, kakkonen on toisena säkeiden määrässä ja reippaan välyksenä päässä kolmanneksi sijoittuu kolmen kerrannainen yhdeksän. Vähiten metasäkeitä on mainittu numeroista kahdeksan, seitsemän ja kuusi.

No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
lukusanat	4868	4010	9581	1945	2142	696	1087	215	866	1911
murre	5018	3478	469	0	882	1389	386	1405	976	130
järjestysno	972	13518	1190	619	181	138	248	120	114	518
adverbit	964	4708	1707	51	324	479	76	155	120	55
yht.	22653	25714	12947	2615	3529	2702	1797	1895	2076	2614
Metasäkeet	861	2516	5606	158	172	86	58	39	772	91

runosäkeitä yhteensä 78542

metasäkeitä yhteensä 10359

Taulukko 3. Runosäkeiden jakaumat lukusanoissa, murteissa, järjestysnumeroissa ja adverbeissä.

Numerot ovat symboleja, joille ei ole kertynyt sanallisen muuntelun painolastia, toisin kuin sanoilla operointiin, josta seuraavassa tiettyjä näytteitä.

2.3 Äidinkielen ja runokielen metasemantiikka

Hieman jo historian hämärään vaipunut Pariisin semioottisen koulukunnan greimaslainen semiotiikan suuntaus käyttää modaliteetteja, joissa alkujaan oli kuusi osatekijää, johon sitten lisättiin myöhemmin myös seitsemäs tekijä, uskominen (croire). Tässä metasemantiikan tutkielmassa tarkastelen näitä modaliteetteja Tuomo Jämsän verbianalyysin perusteella kahdesta näkökulmasta, Ensinnäkin siten, esiintyykö ao. sana Jämsän teosnanojen esiintyvyystaulukossa ja toiseksi peilataan sanoja SKVR-korpuksen antamiin merkityksiin runoyhteyksissä. Synteesi tapahtuu pohtimalla Platonin dialogia nimien muotoutumisesta.

1) tahtomisen (vouloir) modaliteetti; subjekti tavoittelee objektia ja
tämä halu (désir) panee toiminnan liikkeelle,
2) tietämisen (savoir) modaliteetti; objekti nähdään lähettäjän ja
vastaanottajan välisenä viestinä,
3) voimisen (pouvoir) modaliteetti; subjektilla on auttaja tai vastustaja,
joka joko edistää tai ehkäisee subjektin toteuttaa tahtonsa,
4) olemisen (étre) modaliteetti,
5) tekemisen (faire) modaliteetti ja
6) täytymisen (devoir) modaliteetti.
7) uskomisen (croire) modaliteetti
Nimet ovat merkkejä asioista. Tältä perustalta on syytä tarkastella myös äidinkielen didaktisia näkemyksiä. Kouluajoiltani muista äidinkielen tunnilla paheksutun teonsanan nimittämistä nen-muotoisena. Mukamas oli väärin sanoa tahtominen tms.

Kielikäsitys sisältää ajatuksen siitä, millainen kieli on järjestelmänä, mitä sillä voidaan tehdä ja mitä se tekee meille semantiikan ja pragmatiikan vinkkelistä. Peruskoulun viimeisellä luokalla semantiikan ja pragmatiikan osuus on vähäinen, vaikka abstraktiotasonsa perusteella juuri nämä tiedot saattaisivat olla otollista oppiainesta. Oppikirjat ovat osaltaan vahvistamassa yleistä käsitystä äidinkielestä vastenmielisenä oppiaineena, toteaa Markku Varis. /Viite 3 Korostettava silti on, että esimerkiksi huumoria hyväksi käyttäen oppikirjat yrittävät lähestyä oppijan todellisuutta, ja onkin mahdollista, että koulussa saavutetaan vapautuminen kielenkäytön pidikkeistä. Äidinkielen oppikirjat tarjoavat oppilaalle väylän sivistyä.

Merkitysoppia edustavat esimerkiksi sanastoa esittelevät oppijaksot. Lingvisti Tuomo Jämsä on väitöksessään 1986 luonnostellut perustutkimuksen teonsanojen semantiikan kielimallista, joka rakentuu puumallille. Tutkimus perustuu korpukseen, jossa on 150 yleisintä suomalaista teonsanaa. Puhtaasti lingvistisenä perustutkimuksena ja kielimallien esiasteena lähdeteos ei sellaisenaan sovellu myto- tai metasemantiikan kehittelyyn. Käyttökelpoinen käsite kuitenkin on Tuomo Jämsän määrittely sanojen peruskomponenteista, joiksi hän katsoo semeemin ja noeman.

Omassa kehitelmässäni semeemi kuuluu kattokäsitteenä meemikaavan kärkeen, ja sen ilmentymänä on sana eli nimi esiintyipä se yleisnimenä eli apellatiivina tai erisnimenä, proprina. Suomalainen semantiikan tutkimus on suosinut paikannimien tutkimusta, poikkeuksena on Mauno Kosken hiisitutkielman toinen osa, jossa korpuksena on ollut vanhat kansanrunot ja niiden hiisihahmot.

Tässä tutkimuksessa tutkimuskorpuksena on SKVR-tietokannan runoanti, joka sisältää yli 89000 runoa tai muuta tiedonantoa kuriositeetteineen kuten vitsailu ylevän ja brutaalin yhdistelmästä eli pieruhuumorista. Pierulla on monia peiteilmaisuja ja merkityksiä, se on paukku, tuhnu, kaasu ja päästö, mutta vanha pieru viittaa henkilön laatuun ja tekijyyteen arvostavassa mielessä, jolloin käsite kääntyy vastakohdakseen epäsuotavasta hyväksyttyyn.

Tämä esimerkki osoittanee, miksi yleisen semantiikan tutkimuksen ohella tarvitaan taustaa kartoittavaa myto-metasemanttista tutkimusta. Tosin osuvampi termi metatiedolle tai paratiedolle olisi englannin kielinen ”beyond”. /Viite 4

Seuraavassa esimerkki pierusta metasemanttisena ongelmana. Osittain kansanrunojen semantiikka on salapoliisityötä, jossa yksi johtolanka johtaa toiseen, jos onni on myötä. Normaaleilla runohakutoimilla ei metatietoa yleensä saa näkyviin. Siihen tarvitaan erittely säkeittäin, säehaku. Sanavarasto on tekstin ymmärtämisen kannalta oleellisen tärkeä edellytys, mutta myös kulttuurista osaamista tarvitaan tulkintaan. Seuraava merkityksen tulkinnan proseduuri ja oudon sanan merkityksen ihmettely lähti onnekkaasta sattumasta hakusanalla ”sanavalmis”. Sana on taltioitu Kanneljärveltä Laatokan Karjalasta.

Kun morsian oli pesässä sulhasen kodissa istuen tuvan penkillä sauvan vieressä,
kävi hänelle vahinko. Aina sanavalmis sauva virkkoi:

Ei ole syytä istujassa,
syy on penkin veistäjässä,
veisti penkin kallelleen,
pierukin pääsi valloilleen.
Tämän tietävät täällä kaikki 80 vuotiaat.
(SKVR XIII4 10989. yk)

Tässä runonäytteessä on metatietona mainittu morsiamen vieressä istuva sauva. Ilmaisun voisi arvella tarkoittavan sulhasta, mutta luulo ei ole tiedon väärti. Sauva runoissa viittaa yleensä kävelykeppiin tai taikasauvaan, mutta ei ihmiseen.

Pierun hakusanalla korpuksessa on 16 kohdetta, ja niiden joukossa metatietona vihje;
"Ei ole syytä istujassa, jos pieru tulee". Tällä lauseella saa selville luokittelun, runonpätkä kuuluu häärunoihin teemaan sulhasen kotona sulhastalon pöydässä. Teema on kerrottu neljässä runossa, jotka kaikki ovat laatokankarjalaisia ja kotoisin Hiitolasta, Räisälästä ja Kanneljärveltä. Niukkojen näytteiden perusteella asia mutkistuu, koska runossa 10990 kerrotaan Jussin sanoneen morsiamelle:

Ei ole syytä morsiamen,
syy on tuvan tekijän,
kun pani penkin kallelleen,
niin jäi alapää lonkalleen,
nyt minä heitän Heikin päälle,
sinä kun heität, niin minä aloitan. (SKVR XIII4 1099, yk)

Runoilu edustanee härnäävää leikinlaskua tulevassa kodissa, morsiamen huumorintajua koetellaan, mutta sauvan arvoitukseen teksti ei tuo valoa.

Sen sijaan runossa 4610 puhutaan selvästi kaasosta. Penkkiä syytetään.

Kaaso pieri karsahutti,
Nuuve-nainen nursoutti.
Ei ole syytä pierijässä,
Suu on penkin veistäjässä,
Veisti penkin kallellisen,
Pääsi pieru valloilleen. (SKVR XIII2 4610 yk)

Ja tämän jälkeen vahvistava todiste siitä, että sauva on kaaso löytyy runo hakusanalla ”pieru”. Samalla sanotaan sekin, miksi hääväkeä on alkanut pierettää vallan mahdottomasti.

Mitä niillä maltailla?
Morsianta haetaan.
Mitä sillä morsiamella?
Huhmaren ääreen huiskamaan,
Pierupenkkiin istumaan.
Ei ole syytä pierijässä,
Syy on perseen tekijässä.
Penkki on tehty kallelleen,
Pieru on päässyt valloilleen.
Ota kaaso syy päällesi,
Saat punaiset sukat! (SKVR XIII2 6504 yk)

Sauva tarkoittaa näillä perusteilla kaasoa, ei sulhasta. Tulkinnan perusteena on kaason rooli morsiamen tukena. Lopuksi kehä kiertyy, pieru löytyy suosittuna aiheena lastenrunojen nimiloruista, peräti 61 kohdeosumaa, jossa pierun haju, ”ödööri” saa nimekseen Aroliini. Sekä Nummeli (nummeliini) että Aroliini viittaavat hajuun, josta vitsaillaan hajuvetenä saatavan Oulun markkinoilla hyvä hinta. Jatkumo löytyy nykykulttuurin pieruvitseistä, mitä todistaa lukuisat erikoiset sanahaut pierulle. Siksipä myös sanonta elää: Itku pitkästä ilosta, pieru kauan nauramisesta.

Edellä esitetty kertoo kansanhuumorin ja lystinpidon ohella kielestä yleisemminkin. Puhe on runokielestä, jossa on puhekielen elementit. Runotiedon lisämerkintä yk tarkoittaa taustatietona yleiskielistämistä, jossa vaihtelevat kirjoitusmuodot ja erikoiset sanat on korjattu nykysuomeksi. Tuomo Jämsän tulkinnoissa merkitys määrittyy sanan semeemin/noeman keskinäisestä vuorovaikutuksesta. Näin sana ”sauva” saa sivumerkityksenä tarkoitteen kaaso -> nuuvanainen eli morsiamen saattojoukkoon kuuluva naispuolinen henkilö. Meemikaavaan suhteutettuna semantiikka muodostuu kudelmasta, ns. merkkiverkosta. Jämsä puhuu myös sanan roolista, funktorista. Mitä funktiota teonsanana edustaa tai mihin teko viittaa.

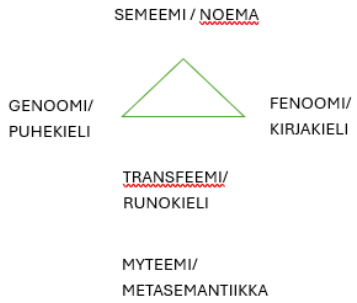

Kuvio 2. Meemikaava kielellisenä ilmiönä.

Pieruaiheisia runoja kuten muitakin runoja voidaan tulkita monesta eri lähtökohdasta käsin. Annetut näytteet kertovat jotakin siitä, miksi pieruhuumori on erityisesti lasten suosimaa huumoria, mutta myös aikuiset voivat huvittua tästä huumorinlajista. Kansankielisyyttä eli puhekieltä runoissa ovat ronskit tai hienostelemattomat sanat kuten perse. Haku sanavalmiista osui pieruaiheeseen, jossa erikseen huomionarvoinen oli mystinen sana sauva oudossa kontekstissa. Sana, noema sauva oli se semeemi, josta merkitys sanavalmiusesimerkille rakentui. Koska sanavalmiista oli vain yksi kohde, niin runoverrokkeja ei ollut.

"Sanavalmis" tarkoittaa henkilöä, joka osaa nopeasti ja nokkelasti vastata tilanteeseen sopivalla sanonnalla tai repliikillä. Sanavalmius viittaa kykyyn käyttää kieltä sujuvasti ja kekseliäästi, erityisesti yllättävissä tai humoristisissa tilanteissa. . Sanavalmius on kykyä käyttää kieltä luovasti ja tilanteeseen sopivasti kuten esimerkkitilanteessa pierun päästöstä juhlapöydässä. Nolo tilanne selvitetään sutkauksella ja viittaamalla syyllisen olevan joku muu, morsiamen vanhemmat, nuo ”penkintekijät”, jotka synnyttivät löyhäpeppuisen tyttölapsen tai vaihtoehtoisesti kaaso voisi ottaa syyn päälleen. Tapahtumana on piereskely juhlapöydässä ja tapahtumapaikkana juhlapöytä sulhasen talossa. Funktoreina, toimijoina on sukkela kaaso ja piereskelevä morsian sekä häävieraat, nuo tapahtumain kuulijat sekä juurisyy mallasjuoma.

Runon kertomassa on siten kaksi tilannetta, kantasoluna toimiva peruskolmio kertoo kaason nokkeluudesta nolossa tilanteessa. Häpeää pyritään häivyttämään viittaamalla todelliseen syylliseen, tytön vanhempiin eli sysättiin syyllisyys toisaalle periaatteella ”en se minä ollut”!

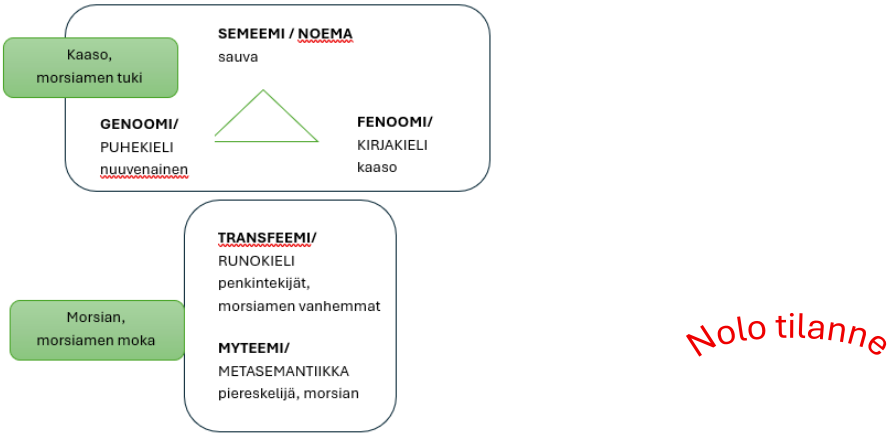

Kuvio 3. Teon seurausten semanttinen kaava esimerkkinä piereminen.

Metasemanttisesti voidaan soveltaa tässä semioottista neliötä, ja häärunon teeman rantautuminen lastenperinteeksi osoittaa pierulle uuden funktiot. Peirun transfeemiksi tuleekin vanhempiin viittauksen sijasta vihjaus hajuvesiin, joista saa hyvän hinnan Oulun markkinoilla. Irvailun kohteeksi muuttuvatkin naisten käyttämät tuoksut, ödöörit, aroliinit ja nummeliinit. Paha haju muuttuu hyväksi tuoksuksi, tulkinta olfaktoriseksi neliöksi. Molemmissa esimerkeissä merkitys muodostuu eksplisiittiseksi, yhteisön merkityksen annoksi. Aiemmin kaavailemani kehikko ilmiöintiopista liittää olfaktorisen eli hajuaistiin liittyvät toimet ja tapahtumat täytymisen modaliteetiksi, joka sisältää yhteisön vaatimuksia ja normeja yksilön käyttäytymiselle. Esimerkki-tapauksessa normina on, ette ruokapöydässä piereskellä eikä röyhtäillä. Tämä on perusvaatimus, normia rikotaan joko tahallaan tai tahattomasti.

TÄYTYMINEN/ ~~olfaktrinen,~~ obligatorinen neliö

NORMI; Määräys ja rikos, rikkomus, rike
TOTELLA/ei-totella VAATIA/ei-vaatia
MÄÄRÄYS – RIKOS – TAPA – VAPAUS
sosiaaliset tarpeet RAKKAUS/VIHA -> TUNNE/kasvatusjärjestelmä

Tarina sanavalmiudesta saa tulkinnassa rinnalleen perusmodaliteetin oleminen, vaikkakin kyse on sosiaalisesti syntuyvästä tilanteesta. Kuvaavaa on suomalaisittain huudahdus ”Minä kuolen!” kun joudutaan häpeälliseen tilanteeseen. Syntymätön on samalla myös olematon. Osa olevaisesta menee yli ymmärryksen, kuolleiden maailmasta emme tiedä muuta kuin kuvitelmamme. Mutta

OLEMINEN/~~eksistentiaalinen~~ ontologinen neliö

OLEVA; elämä ja kuolema
SYNTYÄ/ei-syntyä KUOLLA/ei-kuolla
ELÄVÄ – SYNTYMÄTÖN – KUOLEMATON – IÄINEN

1. fysiologiset perustarpeet ILMA/RUOKA -> RAVINTO/ravintojärjestelmä

Täytyminen	haisti	olfaktorinen	nenä	haistaminen
Oleminen	maisti	gustatorinen	suu	maistaminen.

Metasemanttiseksi tulkinnan välineeksi näin ollen ilmiöintioppi semioottisina neliöinä sovletuu. Sanavalmiuden taito noloissa tilanteissa on arvokasta sosiaalista pääomaa. Sosiaalisesti häpeällisestä tilanteesta selviydytään huumorin keinoin, joskin tuo huumori sisältää myös moitetta siitä, ettei piereskelijää ole paremmin kasvatettu. Toisaalta ymmärretään, koska pitojuomana ollut mallasjuoma tiedetään laadultaan ilmavaivoja aiheuttavaksi. Ja kun olut maistaa, niin pian sen saa myös haistaa, ja niin saattaa jäädä elämään lähes kuolematon vitsi tapahtuneesta. YSO yleinen suomalainen ontologia luokittelee pierut ilmavaivoiksi, toisaalla netissä sanotaan ilmavaivoja suolikaasuiksi (tosin virheellisesti kirjoitettuna suolakaasuksi), sana kuuluu lääke-tieteeseen, anatomiaan ja tautioppiin. Komiikkaa ei mainita, vaikka pieruvitsit ovat yleinen kulttuurinen ilmiö. Teot ovat sanatonta viestintää. Alla oleva kuva esittää pierijää häpäisytoimessaan.

Kuva 1. Newtonin härän pierut

On syytä tarkastella semioottista eli Greimasin neliötä, joka on osa ilmiöintikaavaa. Kuten jo todettiin vitsiltä vaikuttavan runoäyteen semanttinen anti on laajempi ja syvempi kulttuurin ilmaus kuin mitä pintarakenteen mukaiset mielleyhtymät antaisivat olettaa. Sigmundin Freud väitti vitsien sisältävän aggressiota. Täsäs tapauksessa kyse on paheksunnasta huumorin takana. Piereskely ruokapöydässä ja varsinkin juhlien päähenkilönä osoittaa huonoa makua, sopimatonta käytöstä. Tämän selittää istuminen penkillä. Istumiseen tarvittiin istuja eli morsian ja penkki. Ne ovat ”sauvan” eli kaason ohella aktoreita, oletettavasti paikalla oli myös muita kuulijoita, joille kaaso sutkauk-sensa osoitti.

Hyvä maku voi liittyä sekä syötävään ruokaan että tyylitajuun, pukeutumiseen ja muihin esteettisiin arvoihin, elämää se vain on, kun pieru pääsee joskin tapahtuma voi saada vitsinä iänikuisen luonteen. Vitsimotiivi elää, vaikka saisi olla syntymättä ja tuskin aihe aivan kuolemattomaksikaan kehittyy. Kyse on pohjimmiltaan istumisen metasemantiikasta, sopivuudesta. käytöksen tai vaatetuksen tai muun suhteen. Greimasin neliönä istua-verbin päämerkityksen voi esittää seuraavasti.

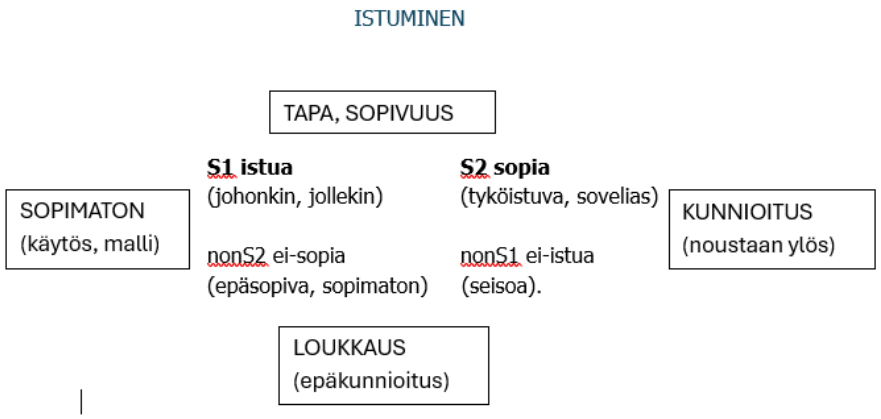

Kuvio 4. Istumisen semioottinen neliö pierukoodin näkökulmasta katsoen.

Kansankielessä voidaan tokaista tavan mukaisesti ”istu perseellesi”, jolloin penkillä tarkoitetaan omaa takamusta eikä sanonnassa ole mitään loukkaavaa. Sen sijaan löyhäpeppuisella vihjataan jo seksuaalimoraalin heikkouteen. Sanonnassa, jonka mukaan kaksi eri sukupuolta ovat kuin paita ja peppu tarkoitetaan hyvin toisilleen sopivaa paria. Kun asiat ovat perseestä, niin sille annetan haiseva vastalause, joko haistattamalla tai tyyliin – Paskat minä siitä!

Viime mainitut esimerkit edustavat karkeaa kansankieltä, jossa on loukkaava ja epäkunnioittava sävy. Sen sijaan, jos pappi seurakunnassa kehottaa kuulijoita nousemaan seisomaan uskontuunustksen ajaksi, on kyse kunnioittavasta eleestä ja puheesta. Istuvuus on vaatteen myötäilevyyttä kantajalleen, puku on tyköistuva, kun se sopii kantajalleen kuin nakutettu (tiukkaan nauloilla kiinnitetty). Tapoihin kuuluu arvon mukainen istumajärjestys, juhlapöydän istumajärjestykseen pyritään löytämään soveliaat keskustelukumppanit.

Istumisessa sopimatonta käytöstä ja tavan vastaisuutta edustaa mm. se kun mielenosoituksellisesti istuu vaikka pitäisi seistä tai päinvastoin. Sopimaton käytös voi syntyä vahingossa, tahattomasti kuin morsiamen pieru. Runon kaaso ei tue piereskelijää hänen toimessaan, vaan siitä seuraavasta häpeästä selviytymistä. Koska kyseessä on formula – sanavalmius on formula, jolla ilmaistaan nykypäivän lohdutus ”Sattuu sitä muillekin”

2.4 Sokraattinen sanamerkitys

Semiotiikan grand old man aikanaan oli Thomas S. Sebeok, joka luonnehti A.J.Greimasia pelkäksi lexigografiksi. Tuon tapaiset ajatuspierut syntyvät helposti, jos ei vaivaudu miettimään asioita tarkemmin. Filosofit ja lingvistit toki vaivautuvat. Siitä hyvänä esimerkkinä Tuomo Jämsän pohdinnat suomen teonsanojen mikro- ja makrorakenteista sekä filosofi Paltonin dialogi Kratylos, jossa Hermogenes ja Kratylos keskustelevat Sokrateen kanssa millä tvoin asioiden nimitykset ovat oikeita. Sokrates toteaa alkulauseessaan, että kauniista asioista on vaikea päästä perille, eikä sanojen tunteminenkaan ole mikään helppo tehtävä (1999: 219). Dialogissa Hermogenes edustaa sanojen luonnollisen alkuperän kantaa, kun taas Krystatos pitää sanojen muodostumista konventionallisena, sopimuksenvaraisena. Sokrates pohtii aluksi toden ja valheen mahdollisuutta merkeissä. Sanat ovat merkkejä, Umberto Eco on todennut merkkien olevan valheen välineitä. Kalevalassa Väinämöistä nimitetään kielastajaksi, valehtelijaksi. Sokrates omaan tapaansa venkoilee ja kierrättää Hermogenesin ajatúksenjuoksia sanansäätäjjiin/nimensäätäjiin, suomalaisittain sanoen sanaseppiin ja sanoihin säädöksinä. Tämän jälkeen seuraa tutkimuskehotus, ja asioista pääsee Sokrateen mukaan perille maksamalla opista asiantuntijoille rahaa, tai jos siihen ei ole varaa tai haluja, niin voi voi ruveta Homeroksen ja muiden runoilijoiden oppilaaksi. Tämä ällistyttää Hermogenestä, joten hän haluaa tietää mitä Homeros sanoo nimistä.

Sokrateen vastaus alkaa jumalasta Hefaistos, joka jumalien kielellä on Ksanthos ja ihmisten Skamandros. Toisenkin esimerkin Sokrates antaa Homeroksen lintusäkeestä:
… tunturilinnun tuon, nimiään joka khalkis kielell´on jumalain, mutt´ihmisenpä kymindis. Sokrateen mielestä runon jumalten käyttämä nimi on alkuperäisempi, todempi ja oikeampi kuin ihmisten käyttämä nimi. Joitain viitteitä myös suomalaisessa kansanrunoudessa on tästä ilmiöstä. Runojen kielellä Coccinellidae on lemminkäinen, leppätiira, mutta ihmisten kielellä leppäkerttu tai leppäpirkko. Sissova runoissa on arkikielessä satakieli, todellinen satakieli, tieteen kielellä *Luscinia luscinia. Havukka on haukka,* Accipitridae. Runojen iskulintu, kokko on ihmisille kotka *Aquila chrysaetos/Haliaeetus albicilla.*

Seuraavaksi Sokrates ottaa tarkasteltavaksi Skamandrioksen ja Astyanaksin nimien merkityksiä ja etymologiaa. Mainitut nimet tarkoittavat molemmat Hectorin poikaa
. Ennen jumalien nimiin perehtymistä dialogissa Sokrates mainitsee kreikan kirjaimillakin olevan nimet, jotka samalla toimivat lukuarvojen niminä. Samassa yhteydessä hän toteaa kirjainpudokkaista, ettei sanalle ole mitään haittaa, jos siihen lisää tiettyjä kirjaimia.. On lukuisia esimerkkejä siitä, miten merkitys muuttuu täysin,
jos sana kirjoitetaan yhdellä tai kahdella kirjaimella.

Filosofi ei siis selvästikään ollut semantikko, vaikka Krystatos-dialogia onkin pidetty varhaisena semanttisena tutkielmana. Dialogissa esitetään joitain etymologioita eri hahmoille, kuten Orestes, raaka, hurja vuoristolaisen luonne; Agamemnon, sitkeästi päätösten toteuttaja, ihaitava, viipyjä; Khryssos, hyveen tuho; Pelops, lähelle näkeväTantalos, onnettomin kaista; Kronos järjen puhtaus; Demeter, ravinnon lahjan antaja; Apollon, tuhoava. Apollon nimen kohdalla Sokrates toteaa kirjainmäärällä olevan merkitystä, kun mainitsee Apollon nimeen lisätyn toisen l-kirjaimen erotukseksi Apolonista, joka merkitsee tuhoavaa. Apollon nimi sivuaa jumalan kaikkia tehäviä: hän on vilpitön, aina ampuva, puhdistava ja yhteisen kiertoliikkeen johtaja, (1999:26) Keskustelun edetessä Hermogenesta kiinnostaa Hermes-sanan etymolgoia. Sokrateen vastauksen mukaan Hermes viittaa puhumiseen ja Hermes on toimijana tulkki, sanansaattaja, varas, petollinen puheissaan, taitava kaupankävijä. Lopuksi keskustelu siirtyy kosmoksen ja elementtien tarkasteluun.

Käsiteavaruus voidaan suomalaisessa mytosemantiikassa esittää sekä nimien että elementtien avulla, muutoin on hieman vaikeaa myyttisiä nimiä käsittääkään. Metasemanttista tulkintaa varten sanaluokat ovat hyödyllisiä. Sanaluokat jakaantuvat kolmeen lajiin, nomineihin, verbeihin ja partikkeleihin. Nomineihin luetaan nimisanat, laatusanat, asemosanat ja lukusanat. Teosanoissa on huomioitava persoonamuodot, modukset, aikamuodot, infnitiivi ja partisiipit.

Tekemisessä huomioidaan kuka tekee, mksi tekee, milloin tekee, mitä tekee, ja tapahtuma enne ja tulevisuudessa eli onko tekevä jotain vai ehkä jo tehnyt sen. Sanaluokka teonsanat kuuluu modaaliteettilajiin tekeminen, laatusanat modaliteettiin oleminen. Pronominit eli asemosanat kuuluvat nimisanoihin kuten substantiivit ja lukusanatkin, mutta modaliteetiksi voitaisiin katsoa tietäminen, joka on keskeinen modaliteetti meta-mytosemantiikassa ja sikäli kuin voimisen modaliteetti tulkitaan osaamiseksi ja kykenemiseksi on se sidonnainen sen kanssa. Tietyillä kouluasteilla on erilaiset vaatimukset ja taitotasot osaamisen kynnyksineen. Runot ja semantiikka edellyttävät esitietoja äidinkielestä. Lorukin on runo, mutta hieman toisin funktioin kuin alkuperäinen runo. Muoto voi olla sama, sanoma ja käyttötarkoitus on silti ihan eri asia eri konteksteissa.

Kratyloksen dialogissa Sokrates sanoo jumalilla ja ihmisillä olevan oma tapansa nimetä asioita. Tästä käytänteestä on Eddassa selvä todiste. Aale Tynnin suomennoksen mukaan, Allvissin (Kaikkitietävän) mukaan eri toimijat käyttävät asioista ja merkityksistä eri sanoja, monet niistä vertauskuvallisia tai selkeitä viittauksia sanotun olemukseen.

2.5 Tietovisa

Sano minulle, Allviss,
Sillä arvelen, että
Kaiken kääpiö, tiedät:
Minkä niminen on …,
Kaikkien maailmain kielin?" (suom. Aale Tynni)

	IHMISET	AASAT	VAANIT	JÄTIT	HALTIAT	KÄÄPIÖT
1. MAA	maa	mantu	vaellustiet	vihreys	versova	jumalsora
2. TAIVAS	taivas	taivaan kappale	vihurien ahjo	ylämaailma	ihana katto	tippuva talo
3. KUU	kuu	**vähentyjä**	pyörä	kiitäjä	ajan ilmoittaja	välkky
4. AURINKO	aurinko	eteläinen	heleä paiste	ikihehku	kaunis kirkko	Dvalinin turma
5. PILVET	pilvet	sateen toivo	tuulen viemä	pisartoivo	tuulen voima	näkymätön hattu
6 . TUULI	tuuli	kuljeksija	hirnuja	kirkuja	karjuja	kohahtaja
7 . TYYNEYS	tyyneys	lepo	tuulten tauko	julma helle	päivän tyyneys	pysähtynyt päivä
8. MERI	meri	kaiken vyöttäjä	laine	ankeriaan koti	kostea pohja	suuri syvyys
9. TULI	tuli	leimu	valkea	purija	kiirehtijä	polttaja
10. METSÄ	metsä	kentän harja	varvikko	tulen syötti	sorjat oksat	kukkulain kaisla
11. YÖ	yö	pimeys	naamio	valopuutto	unen juhla	unen kehrääjätär
12. OHRA	ohra	vilja	kasvu	syötävä	Juoman perusta	kallistuva korsi
13. OLUT	olut	olvi	Vaahtoinen juoma	Kirkas sahti	kalja	sima

Taulukko 4. Eddan runojen jumalten, ihmisten, haltijoiden, kääpiöiden ja jättien nimikäytänne.

Dialogissa Sokrates selittää nimien alkuperää myyteillä, jotka esiintyvät Homeroksen runoissa. Suomen ja kreikan kielelle on yhteistä myyttisten runojen ja sijamuotojen runsaus. Suomessa ei kuitenkaan ole erotettavissa yhtenäisten tarupiirien aiheita kuten Antiikin tarustossa. Mitään täysin vedenpitävää mallia tai kaavaa ei voi nykyisten tietojen perusteella muodostaa. Jos otetaan malliksi vanhimpaan myyttikerrostumaan kuuluvat Tapio ja Ahti, niin kaava onnistuu. Jossain määrin myyttiset toimijat esiintyvät parivaljakkona, joissa komponentteina ovat nimi, jumalhaltija ja haltijatar, ja paikan nimi, eponyymi.

Tapio	Tapiainen	Tapiola
	Tapiotar	
Ahti	Ahtiainen	Ahtiala
	Ahitar.	

Tähän asti kaikki hyvin, mutta niinkin myyttinen ilmiö kuin pohjoisen pakkanen on silti vain yleisnimi, joskin myyteissä puhutaan Pakkasesta Puhurin poikana. Todennäköisesti kummassakaan tapauksessa ei kuitenkaan ole kyse erisnimestä, proprista vaan apellatiiveista, jossa pakkanen on kylmän ilman nimitys ja puhuri kylmän viiman nimitys. Käytännössä niin, että runosäe ilmoittaa pakkasilman syntyvän pohjoistuulen tuomista jäätävistä viimoista. Edellä esitettyä metasemanttista kaavaa ei edes synny, vaikka Pakkanen, Paakkanen on kyllä sukunimi. Ei ole myöskään mitään paikkaa, joka olisi pakkasen koti, sen sijaan voidan löytää verbi, teonsana joka liittyy pakkasilmoihin.

pakkanen	Pakkanen	pakastua	Hyytär
(kylmä ilma)	(sukunimi)	(kylmetä)	(myyttinimi)

Edellä on mainittu leppäkertun jumalnimeksi leppätiira, jota kansankielellä kutsutaan leppäkertuksi. Tiiran nimi viittaa lokkilintuihin ja sen alkuperäksi arvaillaan onomatopoeettista perustetta. Kansanrunoissa leppäkerttua on nimitetty myös lemminkäiseksi Lenninkäiselle eli kultakännälle. Leppäkertulta tiedustellaan lemmen asioista.
Tästä saadaan sanaketju:

lempi	Lempiäinen/Lempinen	Lempiälä/Lempäälä
(rakkaus)	(sukunimi)	(paikkakunta)

Vaikka lenninkäinen on oletettavissa oleva rinnastus Lemminkäiseen, niin kantasana johtaa harhaan. Lemminkäisen kantasana on Lemmes, joka teki lepän. Saatu nimijoukko vaikuttaa alkuperäisen myyttiseltä.

Lemmes	Lemminkäinen		Lemmettylä	lempiä
	Lemmetär	(paikka)	(rakastaa)	

Muista kalevalaisista pääjumalista ei löydy yhtä aukotonta sanavitjaa, jossa olisivat myös attribuutit jäljitettävissä runoista. Lemminkäisen attribuutteja ovat veri, leppä ja leppäkerttu, punaisuus.

Väinä	Väinämöinen	Väinölä	
(voima)	(pääsankari)		(paikka)

Ilma	Ilmarinen	Ilmola/Ilmala
	Ilmatar	

Nämä sokraattiset hakuammunnat eivät toki sellaisenaan johda mihinkään systemaattiseen, mutta parempi tulos saadaan, jos nimistä siirrytään myyttisten elementtien tarkasteluun. Silloin nimet saavat aivan toisen luonteen. Tuli on Panu, maa on Aholainen, ilmaelementti ilmenee tuulena, vesi niemenä.

MAAELEMENTTI:

Aho	Aholainen/Ahonen	Ahola
	Ahotar	

ILMAELEMENTTI:

Tuuli	Tuuliainen	Tuulentupa, pilvilinna
	Tuuletar >> puhuri, vihuri, noita, tuulenpuuska	

TULIELEMENTTI:

Panu	Panunen	Panula
	Panutar	

VESIELEMENTTI:

a) Niemi	Nieminen		Niemelä/Niemistö	
b) Aalto	Aaltonen		Aaltola	aaltoilla
c) Virta	Virtanen		Virrat	virrata
d) Joki	Jokinen		Jokela	
e) Meri	Meriläinen		Merilä	
f) Ranta	Ranta		Rantala	rantautua
g) Järvi	Järvinen	Järvelä		

…

Monet paikan nimiltä vaikuttavat nimet ovat itse asiassa sukunimiä, joille ei löydy paikan nimeä eikä läheskään kaikille toimijoille löydy kantasanasta johdettavaa teonsanaa. Virtanen on toiseksi yleisin sukunimi, vetiseen maailmaan muita yleisimpi sukunimiä ovat Nieminen, Laine, Koskinen ja Järvinen. Nimistön perusteella suomalaiset todella ovat Väinämöisen maa. Erityisesti nen-päätteiset nimet ovat yleisiä. Sukunimien taustalla on usein luontoaiheita (esim. mäki, niemi, järvi) ja ne ovat yleistyneet erityisesti 1800–1900-luvuilla sukunimibuumin ja nimilain myötä.

Paikannimistä ei ole yhtä kattavaa ja ajantasaista top-listaa kuin sukunimistä, koska paikannimet kattavat valtavan määrän erilaisia kohteita (kylät, kaupungit, järvet, metsät, kadut jne.), ja niiden yleisyys vaihtelee alueittain. Suomen kielessä **yleisin verbi on "olla"**. Tämä verbi esiintyy erittäin usein sekä puhutussa että kirjoitetussa kielessä, koska sillä ilmaistaan olemista, sijaintia ja omistamista. Esimerkiksi lauseissa "Minä olen kotona" tai "Onko sinulla aikaa?" käytetään verbiä "olla" eri muodoissaan.

Muita yleisiä verbejä suomen kielessä ovat esimerkiksi:

- **tehdä**
- mennä
- tulla
- nähdä
- sanoa
- syödä
- juoda
- puhua
- **tietää**

Nämä verbit kattavat suuren osan arkipäivän viestinnästä ja ovat keskeisiä suomen kielen rakenteessa. Vaikka suomalaisia pidetään vaitonaisena kansana, joka vaikenee sujuvasti kaikilla kielillä, niin pohjavire on kuitenkin toinen, lähes hermeettinen eli tiivistä, tutkimatonta ja vaikeaselkoista kieltä. Sokrates määritteli Hermeksen puheen ja puhetaidon jumalaksi, suomalaisten frekvenssisanasto korostaa sekä puhumista että sanomista. kansa arvostaa vapautta tulla ja mennä mielensä mukaan, on tyytyväinen kun on mitä syödä ja juoda ja saa nähdä ja tietää mitä sielu halajaa. Tuomo Jämsän lähes kryptisessä väitöksessä on olla -verbiä käytetty makrorakenteiden lajien kuvaajana. Tutkija on päätynyt ehdottamaan suomalaisista teonsanoista, kuinka ollakaan 31 rakennetta muodossa ”olla jtkn” ja siten käytännössä todistanut Greimasin väitteen: teekminen aikaan saa olemisen. Nimeäminen aikaan saa kielelliset oliot.

Väitöskirjassaan Tuomo Jämsä /Viite 5 on sisällysluetteloon selventänyt hahmotellut makrorakenteet suomen kielen verbeistä. Makrorakenteet hän kartoitti korpuksesta, johon kuului 150 suomen kielen yleisintä termiä. Tuomo Jämsää voidaan pitää metasemantiikan edellä kävijänä, koska hän makrorakenteilla on pyrkinyt etsimään ”yhteistä nimittäjää” , semanttista synteesitekijää yksittäisten teonsanojen takana. Ryhmiä on Jämsän mukaan eriteltävissä 32 erilaista. Listauksen sijaan määritän nuo makrorakenteet ryhmitellen ja runomatriisina 16:een osatekijään. kategoriat taulukoosa on osin sattumanvaraisia, mutta olen selventänyt osioita valintaperusteilla. Huomaan vihdoin semiootikan kiertäneen olennaista kuin kissa kuumaa puuroa.

Taulukko vastaa kysymykseen mitä on ja sellaisena sitä voidaan pitää ontologisena luokitteluna, mutta koska makrorakenteet selittävät yksittäisten teonsanojen yhteistä semanttista pohjaa, on systeemi samalla sekä eksistentiaalinen että essentaalinen. Koska väitöksen käsittelytapa on kieliteknologinen, pitäytyy se aineiston raakadatan käsittelyssä sanojen muotoihin. Kokonaisuutena tutkimus selvittää, mitä itse asiassa voimme tietää teonsanojen merkityksestä ja taustasta.

	A Semioottinen	B Partikkeli	C Partikkeli + liitos	D Varia
1	tulkitseva toteutuva/ toteutunut	sitoutuva jollekin kuuluva	johonkin taipuva luotettava	ohjaava muuta
2	olemassa totta	ilmenevä a-e tiedostava a-e	sisältyvä /jonkin mukainen, jonkin mukaisesti	jossakin lähellä
3	tavoiteltava siirtyvä	hallitseva toimiva	asennoituva olla myönteistä/ todennäköistä	mahdollisesti välttämätön
4	vähenevä lisääntyvä	alkava lakkaava	käyttävä leikkaava, jotakin leikataan	kohti pois liikkuva

Johdannossa Tuomo Jämsä toteaa tutkimuksessaan tutkijoiden yleiseti myöntävän kielen komponenttien (seemit tai noeemit) kuuluvan yleisinhimilliseen käsite-struktuuriin , joten ne samalla ovat ubiersaaleja, yhtä lailla hyväksytty on ajataus kielestä mielen peilinä. Jämsä ottaa kantaa myös kielen olemukseen noudattaen kreikkalaisten filosofien kiistaa kielen luonnol-lisuudesta ja konventionaalisuudesta kun hän sanpo: Oma kantani on, että semeemit ovat kielikohtaisia ja komponentit universaalisia. Ja vaikka hän ei erikseen täsmennäkään miten komponentti eroaa semeemistä, niin hän tarkoittanee semeemin komponentilla makro-rakenteita. Kantiin vedoten hän selventää sanomaansa. Komponentit ovat ”an sich” so. ”luonnostaan” olemssa,

kun taas semeemit ovat kielikohtaisesti varioivia ”für uns”, meille. Platonin dialogeissa Kratylos Sokrates ja Hermegenos pohtivat tätä kysymystä samoin kuin Hermegeoksen nimen merkitystä ja kuvaavuutta. Sokrates avaa keskustelun jumalten nimien avulla, josta keskustelu etenee taivaankappaleisiin. Sokrtes toteaa monien käyttävä kuusta nimeä **Seläneiä,** ja keskustelukumppoani Hermogenes myöntää näin olevan, mutta tahtoo kuulla Sokrateen kannan kuukauden nimestä. Sokrateen mielestä kuukausi (meis) johtuu kai sanasta miüsthai (vähentyä), joten sen pitäisi oikeastaan kuulua meiës.

Kiedotaan yhteen Eddan, Jämsän ja Sokrateen viisauden helmet, kehottihan viisas filosofi nimien salojen avautuvan Homerosta ja muita eepoksia lukemalla. Minun on helpompi seurata pohjoismaista käsiteavaruutta ja mielenmaisemaa, joten Runo-Eddan kuvaukset avautuvat helpommin. Vertailukelpoisuuden esimerkiksi otan teonsanan vähetä ja sen vastinpariksi lisääntyä. Kuu on siihen hyvä esimerkki, koska kuun valoisuus kierron aikana lisääntyy ja vähenee, ja ainakin tässä suhteessa se on perimerkki, luonnollinen, jota kansan-viisaus luonnehtii: Kuu aina valehtelee. Sanonta johtuu pohjoisesta sijainnista, jossa kuu taivaalla näyttäytyy kirjaimen kaltaiselta ja kun se on kallellaan siten, että se voidaan assosioida P-kirjaimekei eli sanaksi ”pienenee”, niin todellisuus on päinvastainen, kuu etenee kohti täysikuuta. Vastaavasti kun kallistuskulma taivaan valopallossa antaa mielteen K-kirjaimesta (tai C-kirjaimesta) kansa väkee siinä kuuväittämän kasvusta, kun todellisuudessa valo vähenee ja kuu kulkee kohti uutta kuutta ja valottomuutta.

Sokrates tiedostaa myyttipohjaisen ja jumaliin liitetyn kuun nimen, mutta etymologisesti väittää nimen juontuvan verbistä meis, vähentyä, joten kuun oikea nimi tulis oikeastaan olla meiës. Eddan mukaan Sokrates on oikeassa, sillä aasat vastaavat Allvissille kuun olevan nimetään vähentyjä. Jämsä ei puhu kuusta mitään, mutta verbeistä makro- ja mikrorakenteena kyllä, ja koska edellä on perusteena mainittu teonana ”vähentyä”, niin oletettavissa on, että tuo verbi listassa esiintyy.

IHMISET	**AASAT**	VAANIT	JÄTIT	HALTIAT	KÄÄPIÖT
kuu	**vähentyjä**	pyörä	kiitäjä	ajan ilmoittaja	välkky
pilvet	sateen toivo	tuulen viemä	pisartoivo	tuulen voima	näkymätön hattu

Taulukossa on vertailu suomalaisten antamat nimet kuulle ja pilville. neljä mainituista nimistä on suoraan makrorakenteena johdettavissa verbeihin. Sekä aasat että jätit ovat yhtenevillä linjoilla, kun sanovat pilvien olevan sateen lähde, ja kantasanana olisi näin ollen sade/sataa. Vannit ja haltiat kutsuvat pilviä näköaistimuksen mukaisesti ja assosioivat pilvet liikkeeseen, tuuleen. Myyttisimmät nimet tietävät kääpiöt, joille pilvi on taivaan näkymätön hattu, ja sellaisena se muistutta suomalaisten vanhojen runojen pilvien haltijaa/pilveä eli hattaraa.

Kuun kohdalla on aasojen, jättien ja haltioiden näkemys kuusta liittyy kuun kiertoon, makrotasolla liikkeisiin, kun taas vaneilla kääpioillä mielikuva liittyy kuun eksitenssiin, muotoon. Kuu näyttäytyy taivaalla pyöreänä ja loistavana. Ihmisten tapa puhua sisältää ikään kuin ontologisen yläkäsitteen, kun he puhuvat kuusta.

Mikrorakenteena ruudussa 4A on ryhmä vähentyä ja lisääntyä eli kuuesimerkki sopii kaikkiin näihin. Myytit ja filsosofia ovat ottaneet kantaa, mitä sanoo lingvistiikka á la Jämsä. Kuun liike sopii tulkittavaksi myös ruudussa 4B, koska puhutaan nousevasta kuusta ja laskevasta kuusta, eli jakossta uudesta kuusta täysikuuhun ja täysikuusta uuteen kuuhun, jolloin kuu ei ole näkyvissä. ruutu 4C sopii myös sarjaan. jos huomioidaan uskomukset Rahkosesta ja kapeista, jotka kuun söi. Myös 4D sopii kuun metsemantiikkaan, sillä periodi, jossa kuu, aloittaa kasvunsa kohti täysikuuta johtaa kuun vähittäiseen katoamiseen, pois menoon. Näin makrorakenne vaikuttaa täysin käyttökelpoiselta kielisysteemiltä, mutta toisin on mikrorakenteen laita. Jämsän korpuksen 150 teonsanassa ei ole lainkaa sanottu verbiä vähetä, mutta kasvaa verbi on listassa, samoin lisääntyä. Kirjan aiheen kannalta on tärkeä myös verbi laskea, koska laskeva kuu on synonyymi vähenevälle kuulle. Erilliskysymykseksi jää, onko vähennyslasku jollain tavoin aikojen alussa ollut syntysoluna laskutoimitukselle, ajanlaskuun kuunkiertoa on käytetty, Jämsän mikrorakennekomponeteissa on kuun laskemiseen liittyvä vastapooli nousta-verbin muodossa, sillä kuu nousee. Tällä nousulla tarkoitetaan nousua horisontin yläpuolelle näkymättömistä näkyville, kun taas lasku tapahtuu näkyviltä näkymättömiin. Kuu näkyy, ja näkyä-verbi on taajuussanastossa, Amoin muuttua. Näin monen eri teonsanat läheinen liittyminen kuun liikeisiin tuottaa vaikeuksia määrittää kattotermi tai makrorakenne.

Kerrataan. Kuu kasvaa, nousee, muuttuu, laskee, vähenee, lisääntyy, pienenee, suurenee. Kun se kasvaa ja suurenee, niin se lisääntyy, vastaavasti muutos tapahtuu kun kuu laskee, vähenee, pienenee. Keskeinen kuvaaja makrorakenteena on muuttua. Hetken vain, prosessin käänekohdan verran se on myös täysikuu.

KUU MUUTTUU: nousee, kasvaa, lisääntyy / on täysikuu / vähenee, pienenee, laskee.
Keskeinen yläkäsite kuussa on siten muuttuminen. Mikrorakenteina Jämsä on merkin-nyt muuttua verbin markkereiksi kryptiset lauseet, joka kielimallintajille sanonee jotain.
a. árgumentti x muuttuu´ $argu_x$ PROC32.
aa. Pallon suunta muuttui Àrgumentti x, pallon suunta, muuttui´.

Sopii tilanteeseen, kuu on pyöreä kuin pallo, ja sen suunta muuttuu nousevasta liikkeestä alaspäin meneväksi liikkeeksi. Voi sanoa että niin Sokrateen kuin aasainkin ja muun myyttiväen nimeämiskäytänne noudattelee luontohavaintoja, konkreettista. Konventionaalista, sopimuksen varaista on kutsutaanko Sokrateen ehdotuksen mukai-sesti kuuta vähentyjäksi, sillä yhtä hyvin kuuta voisi kutsua lisääntyjäksi, mikä selittäisi kuun mytologisen merkityksen hedelmällisyyden tuojana. Makrorakenne ei löydy verbilistan avulla, mutta kasvamisen ja lisääntymisen toimet se tuo esiin.

Kuun vaiheet ovat analogisia laskutoimituksille ja loitsuluvuille, joissa tilanteen mukaan vähenee ja vähennetään tai enentyy tai lisätään lukuja numerolorujen avulla.

2.6 Erikoiset lukusikermät

Lastenlorut ovat myyttitutkimuksessa aliarvostettu lähde, lukuja tutkittaessa loruissa kuitenkin on varsin runsaasti lukuja ja lähtölaskentaa. Oletettavasti leikinlasku on kotoisin lastenperinteestä, vaikka sen merkitys on laajentunut käsittämään aikuisten komiikan. SKVR-korpuksessa lukuja on sekä sanoin että numerosymbolein merkittynä. Numerohakua ei kannata käyttää, koska jokaisen runon säkeet on merkitty viiden säkeen välein numerolla, joten kohteita tulisi liian paljon ja epärelevantisti. Tämä tuottaa ongelman, koska runoissa on myös numeroilla merkittyjä lukuja. Yhtenä keinona kiertää tämä probleema on käyttää hyväksi runojen metatietona annettua luonnehdintaa teemasta, johon sanatyyppi kuuluu.

Hakusanalla ”viisitoista” (15) löytyy metatieto runolajista /Harakka istui aidalla – luki niitä näitä – viistoista kymmentä. Omaperäinen numero tarkoittaa 150:tä, mutta lastenlorun sekä toimijat että numerot vaihtelevat runoittain. Joskus 150 on kirjoitettu yhteen, joskus erikseen. Joten, jos vaikka metatieto kertookin runojen sisältävä teeman ”haraka istui aidalla – luki niitä näitä – viisitoista kymmentä, kohteissa voi olla lähes mitä sattuu, vain lukeminen on säilynyt.

Vares istu aijan päässä,
Luki niitä näitä ohran päitä,
Joita piti olla kaksitoistakymmentä. SKVR XII1 2511.

Lukujen säepoiminta korpuksesta on hankalaa senkin vuoksi että teonsanat taipuvat monin tavoin. Sanamuoto vaihtelee persoonan, moduksen eli tapaluokan, aikamuodon, perusmuotojen sekä partisiippien mukaan. Lauseyhteys viime kädessä ratkaisee, mihin verbin lajiin sana kuuluu. Loitsuissa laskeminen on tyypillinen tehokeino. Persoonien mukaan haettuna laskijoita on 321 kohdetta, moduksissa 394 mainintaa ja menneessä aikamuodossa imperfektissä 912 kohdemainintaa. Partisiippimuodoissa laskeva ja laskenut -kohteita on yhteensä 13. Yhteensä laskutoimituksiin liittyviä hakusanoja on 1640 kohdetta. Nominille ”lasku” on vain 135 osumaa yhteensä. Kansanrunojen laskutoimitus on siten ennen kaikkea tekoja ei sanoja. Lukuja tarvitaan laskemiseen, joten oikeampi kantasana on ”luku”, joita löytyy korpuksesta yhteensä 2109 ja lisäksi yksi maininta Lukuttareen, myyttiseen hahmoon, joka mitä ilmeisimmin liittyy metsämiehen lukuihin. Semanttisesti ongelmana on, etteivät luvut suinkaan aina tarkoita numeroita, vaan sanoja. Samantapainen käytänne on kreikssa, jossa kirjaimilla ja numeroilla on sama symboli, kirjaimet vastavat numeroita. Kirjaimista syntyy sanoja, numeroista lukuja, sanoilla nimetään asioita, luvuilla määriä.

Edellä vilahti jo vihje, miten kansanrunojen numeroloruissa voi olla musitumia menneiden aikojen myyteistä ja kansanuskosta, varis, joka istuu aidan päässä, voi olla muistuma aijan akasta tai Aiattaresta. Lukutar viittaa metsästykseen ja metsämiehen lukuihin, ja kuten sanotaan ”se tarina on luku sinänsä”. Kieli ja laskutoimitukset toimivat omilla säännöillään. Yrityksiä semantisoida matematiikkaa on tehty.
Ks. Matematiikkaa runoilijoille. Tämä työ on tavallaan käänteinen, runoja matemaatikoille.

Numerologiaan kuuluu erilaisten lukujen laskeminen kirjaimista ja syntymäpäivistä. Kvasitieteeksi nykyisin katsottu ala, numerologia on tieteen historiassa osa kreikan kulttuurihistoriaa ja juontaa juurena Pythagoran ajan Kreikkaan, jossa jokaisella kirjaimella oli vastaava numeroarvo, joka kirjaimella myös nimi. Alfa on 1, beeta 2 jne. Tekoälykään ei ole oivaltanut pohjimmaista virettä numerologiasta, sen metasemantiikkaa, jossa kirjaimien ja lukujen merkinnät ovat symboleita, johonkin viittaavia merkkejä. Sama koskee astrologiaa, sillä systeemi on symboliikkana analoginen astrologian kanssa.

Kreikkalaiset aakkoset ovat ovat olleet käytössä antiikin ajoista lähtien matematiikassa, filosofiassa ja mystiikassa. Aakkoset koostuvat 24 kirjaimesta, alkaen alfasta (A, α) ja päättyen omegaan (Ω, ω). Jokaiselle kirjaimelle on annettu myös lukuarvo. Samoin astrologiassa on käytössä symboliikka, jokaisella planeettamerkillä, esimerkiksi Saturnus on viittaus sekä metalliin, myyttihahmoon, tai planeettaan. Fyysisenä ja luonnontieteellisenä ilmiönä ao. jumaluus voidaan nähdä tietyissä materiaaleissa tai kosmoksen kiertolaisissa, planeetoissa. Vastaavasti lukeminen juontuu tulkinnasta, jossa symboli luetaan kontekstista riippuen kirjaimeksi tai numeroluvuksi. Kirjaimista syntyy kirjoitetun kielen sanoja, kirjaimet ovat ääntämyksen symboleja, joilla on joko äännesu tai nimi. Numeroillakin voi olla nimi, kuten suomen kakkonen tai kolmonen, jotka isoilla kirjaimilla kirjoitettuna ovat suomalaisia sukunimiä. Tämä kreikkalaisperäinen yhteys selittänee suomalaisten lukemisen innostuksen, osa lukemisen viehätystä on sen alitajuinen muistuma maagisiin voimiin, lukuihin ja sanoihin. Numerot tunnetaan lukusanoina. Loitsuluvuissa on myös selkeimmin esitetty jumalahlatijoiden sukiuperä, jonka tietämistä loitsijat ovat pitäneet tärkeänä silloinkin, kun muisto myyttihahmon olemuksesta on jo haihtunut.

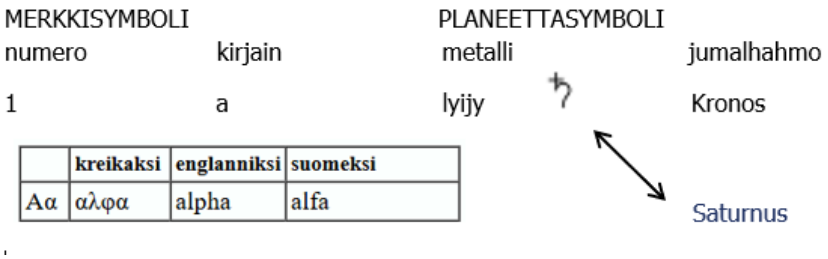

	kreikaksi	englanniksi	suomeksi
Αα	αλφα	alpha	alfa

Toinen esimerkki kapeakatseisuudesta historian suhteen on kalevalaisen epiikan tapa käyttää sanoja, mahdollisuuksien mukaan samaa tarkoittava sana sanotaan useammalla tavalla. Alla oleva taulukko valaisee omakielisyyden käytännettä myyteissä. Jumalten kielissäkin on erilaisia tapoja, miten asiat sanotaan. Aasoille meri on kaiken vyöttäjä, jäteille ankeriaan koti. Molemmat yhtä kuvaavia ilmaisuja, eri näkökulmista sanottuna. Myyttinen kieli on usein vertauskuvallista, metaforista kuten Eddan Allvissin runossa, jossa puhutaan jäästä.

> Talvi se laviamman sillan rakentaa,
> Jonka alla kalaiset ain virras vaeltaa.

2.7 Nousee päivä, laskee päivä

Kuun ohella ajanlaskun määrittäjänä on ollut aurinko, suomalaisittain päivä. Viime mainittu nimitys itsesään sisältää auringon päivän edustajana. Päivään sisältyy myös yöjakso, joten kyse on vuorokaudesta. Palataan sanapyörteeseen linjalla Sokrates-Edda-Jämsä. Ensin Sokrates ja Kratyloksen dialogi. Keksystelussa kosmoksen taivaankappaleista, Sokrates ottaa huomioon myös auringon etymologian. Sokrates ehdottaa nimen hēlios tulevan joonialaisesta sanasta hālios ja auringon ihmiset yhteen keräävästä voimasta tai auringon kiertoliikkeestä, kiertämisestä maan ympäri. (heilein iōn). Skrateen mukaan nimi voi jpohtua siitäkin, että aurinko matkatessaan tekee kirjavaksi kaiken maasta kasvana ja kirjavaksi tekeminen on monenlaiseksi tekemistä (aiolein). Seuraavaksi verrataan kommenttia Eddan ja aasain maailmaan ja siihen, miten he aurinkoa nimittävät. Ihmisten aurinko on aasoille eteläinen, kääpiöille Dvalinin turma.

IHMISET	AASAT	VAANIT	JÄTIT	HALTIAT	KÄÄPIÖT
aurinko	eteläinen	heleä paiste	ikihehku	kaunis kirkko	Dvalinin turma

Kreikaksi aurinko on helios, jonka veli Ios on aamurusko, Selene on hänen siskonsa. Pohjoisessa jumaltaruston toimijoille aasat näkevät auringon eteläisenä kuten Suomen mytologiakin, joka tuntee Etelättären, Suvettaren, Lämmöttären. Vaanut ja jätit ovat antaneet tulipallolle kuvaavan nimen heleä paiste ja ikihehkiu, kun taas kääpiöt käyttävät kiertoilmaisua ”Dvalinin turma. Tästä saa metasemanttisen langan päästä yhtä vähän kuin Sokrateenkin sanapyörittelyistä. Jäljellä on Jämsän systeemi ja Adrianen langan alkuna Sokrateen etymologia-arvelu Helioksen nimen alkuperästä, joka tulee verbeistä kiertää tai kerääntyä. Lähtökohdaksi tulee runomatriisin ruut 2A kategoriat olemassa ja totta. Tätä voisi tarkastella veridiktorisena eli totuuneliönä, jonka perusasetelmana on käytetty vakoverbiparia olla ja näyttää. Ei ehkä kuitenkaan sellaisenaa, koska ilmiö on uudistuva ja jkapäiväinen, joten kiistoja ei ole siitä, onko aurinko oikeasti olemassa. Kuu ei ole aurinko, vaikka saakin valonsa auringosta. Kuu kiertää maata, aurinko on kiintotähti, jonka ympärillä aurinkokunta pyörii ja kiertää.

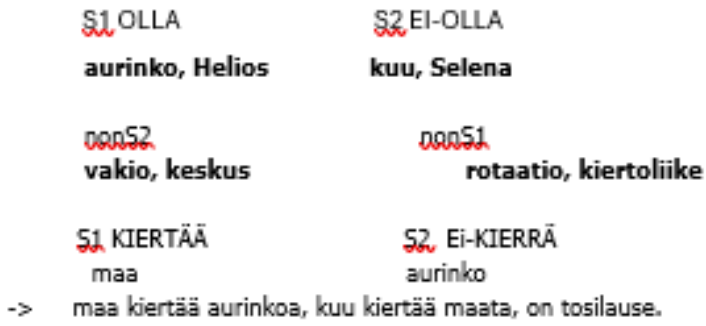

Näiden vihjeiden avulla ei voi edetä, Platonin Kratylos-dialogi jatkuu:
H:Kysyn nyt tärkeimpiä ja kauneimpia nimiä, `totuutta, `valhetta, òlevaa`ja sitä mikä juuri o n keskutelumme aiheena, `sanaa`(Onoma). Mistä se on saanut nimensä?
S: Merkitseehän sama maiesthai jotakin?
H: Merkitsee, tutkimista.
S: Näyttää siltä kuin onoma olisi yhennetty lauseesta, joka merkitsee: ´se on olevainen (on), johon (hū) tutkimus (zetema) kohdistuu. Tämä siis on onoma….sanalla alëhei on kuvattu kaikkeudne jumalllista liikettä…Valhe (pseudos) on taas liikkeen vastakohta. (1999:264)

Sokrates antaa neuvon: Jos emme ymmärrä jotakin sanaa, voimme sanoa sen olevan vierata alkuperää…tai ehkä sanat ovat niin vanhioja, että niiden alkumuotoa on mahdoton löytää. Kun sanoja on väännetty joka suuntaan, ei olisi mikään ihme, vaikka muinainen puhetapa olisi nykyisestä yhtä kaukana kuin jokin barbaarikieli. Näyttää nyt siltä, että veridiktorinen neliö on perusteltu auringon semanttisessa piirissä, ja jollain tavoin merkitys palautuu jumalalliseen liikkeeseen. Liike ja oleminen ovat merkkejä siitä, että jokin elää. Aurinko on eläväksi tekevä, ja sekä olla että elää löytyvät Jämsän verbikorpuksesta.

Jämsä toteaa reunhuomatuksessaa olla-verbin olevan semantiikan historian eniten analysoitu verbi, mutta sen semanttinen määrittäminen on pohjautunutloogisen semantiikan traditioon matematiikassa ja logiikassa (1986:102). Olla-verbi liittää laudeiden elementtejä toisiinsa, verbit ovat relaattoreita. Oleminen määrittyy myös ajan kautta ja kalendaarisesti. On aika mennä nukkumaan. On aika nousta aamuaskareille. On keskipäivä ja siestan hetki. Huomenna on vapaapäivä. Huomenna on jouluaatto.

Lisäksi olla-verbillä on Wittgestainin mukaan kolme dimensiota: 1) kopula, 2) yhtäläisyys ja 3) olemassaolon ilmaus. Kopula on side verbin ja sidossanan välillä. M.O.T. mikä oli todistettava, mikä on todistettu. Aurinko on aurinkokuntamme keskeinen tekijä, ja olla -verbi kielen perusmodaliteetti. Greimasin perusteesiä mukaillen, kiertäminen mahdollistaa maailmalle olemisen. Eddan runojen Allvissin nimeämät eri maailmojen käsitykset yön nimistä poikkeavat tosistaan. Vaaneille yö on keino kätkeytyä näkyvistä, jäteille ja aasoillese on pimeyden aika, josta puuttuu valo, haltijat näkevät unia, ja kääpiöillekin yö kehrää unen.

IHMISET	AASAT	VAANIT	JÄTIT	HALTIAT	KÄÄPIÖT
yö	pimeys	naamio	valopuutto	unen juhla	unen kehrääjätär

Kun aurinko laskee, koittaa yö ihmisten kielellä, aasat ja jätit ymmärtävät yön valon puuttumisena, kääpiöille ja haltioille on kyse unen ajasta ja vaaneille naamiosta. Ruutu 3A on semioottisena elementtinä siirtyvä, tavoitteleva ruutu, jossa siirytään olotilsta toiseen tai paikasta toiseen. Mennöään unten maille, josta tavoitellaan virkistävää lepoa yön aikana. Aivot ovat yön ajan tulkitseva päivän kokemuksia ja yöuni on tulkitseva mielenliikkeitämme, kunnes tarpeellinen lepo on saatu ja unet nähty. Ruudun 1A makrorakenteena on aivotoiminta, joka musituttaa symbolisesti aurinkoa, kun puhutan järjen valosta tai loistavista ajatukista. Tai kun polla säteilee.

	A Semioottinen
1	tulkitseva toteutuva/ toteutunut
2	olemassa totta
3	tavoiteltava siirtyvä
4	vähenevä lisääntyvä

Saussureläinen semiotiikka nimeää merkin syntyvä merkitsijän ja merkityn suhteena, suomalaisittain tätä perussuhdetta voidaan täydentää ajan kulumisen suhteen toteutuvan ja toteuttavan suhteena. Aurinko on ajan näyttäjä, joka päivästä päivään on toteuttava tehtävänsä täsmällisesti. Aurinko on Apollon, maskuliinisuuden, aktiivisuuden symboli, kuu Selenen, feminiini-syyden ja passiivisuuden symboli.

3. Lukumagia

Kansanperinteessä numerot eivät ole neutraaleja merkkejä, vaan osa konkreettista toimintaa. Puna, leppä, suola ja sylki ovat aineita, joilla on itsessään merkitystä, mutta niiden teho syntyy vasta, kun ne liitetään lukuihin. Numero määrittää, kuinka monta kertaa aine koskettaa, kuinka usein sana lausutaan ja milloin teko katsotaan riittäväksi. Ilman lukua teko jää vajavaiseksi; ilman tekoa luku on merkityksetön.

Rituaaleissa luvut ohjaavat tekemistä. Ne eivät kuvaa tapahtumaa jälkikäteen, vaan määräävät sen kulun. Kuinka monta kierrosta tehdään, mihin suuntaan liikutaan ja milloin toiminta päätetään, ovat kaikki numeraalisia kysymyksiä. Rituaali ei perustu pelkkään uskoon, vaan tarkkaan toistoon: väärä määrä heikentää vaikutusta, oikea vahvistaa sen. Tässä mielessä luku toimii sääntönä, joka tekee teosta pätevän.

Erityisesti luku kolme toimii tehostajana. Yksi kerta ei vielä riitä, kaksi jää avoimeksi, mutta kolmas sulkee toiminnan. Kolme kertaa lausuttu sana, sylkäisty suola tai tehty kierto merkitsee, että teko on saatettu loppuun. Kolme ei ole mielivaltainen määrä, vaan toiminnallinen raja: sen jälkeen vaikutuksen oletetaan toteutuvan. Tästä syystä kolme toistuu loitsuissa, parannuskeinoissa ja suojarituaaleissa kulttuurista toiseen.

Toisto tekee luvusta voiman. Kun teko kerrotaan, se vahvistuu. Tässä mielessä kertolasku toimii loitsuna: sama teko toistettuna useaan kertaan ei ole vain määrällisesti enemmän, vaan laadullisesti vahvempaa. Jokainen toisto lisää painoa ja sitoo toiminnan tiukemmin rituaaliseen järjestykseen. Luku ei siis mittaa tekoa, vaan muuttaa sen luonnetta.

3.1 Lukusysteemi

Nollaa ei kansanrunoissa mainita lainkaan, muut numerot esiintyvät runsaslukuisina formuloissa jos sinä lasket… niin minä lasken… Tavoitteena on selvittää missä yhteyksissä numeroita esiintyy, koska kaiken kaikkiaan SKVR-tietokannassa numeraalisia kohteita on mainittu yli viisikymmentä tuhatta. Yleisin luku on kolme, toiseksi yleisin on luku yksi eli ykkönen. Kolmanneksi eniten kohteita on kahden kohdalla. Järjestysnumeroissa eniten on kakkosessta, toisessa, mikä selittyy samalla tavoin kuin numero kuusi, sana sekottuu toiseen termiin. Toinen on parista toinen osapuoli tai järjestyksessä toinen heti ensimmäisen jälkeen. Kuusi voi olla sekä luku että puulaji, toinen voi tarkoittaa joko järjestyslukua, kun joku tai jokin jää toiseksi kisassa, mutta se voi olla jotain aivan toista, muuta, erilaista, valintaa esim. Toisen meistä on mentävä. Yhdellä jos toisella on jotain sanottavaa jne. Toinen ei näissä tapauksissa viittaa järjestykseen, vaan toiseuteen.

Suomi tunnetaan lottoajien maana, jossa onnea tavoitellaan arpajaisvoittoina. Menestys on yhtä sattumanvarainen kuin muuallakin maailmassa, arpajaisonni ei ole syynä Suomen maineeseen tyytyväisyyden kehtona, vaikka ensimmäisenä ns. ”onnellisuustilaistoissa” komeillaankin, totuus on toinen. Onni on sidoksissa onnistumiseen, ja minun onnistui kehittää systeemi, jolla voi hyödyntää nykyaikaista haku-tekniikkaa kansanrunouteen, näin menetellen ei tarvitse tyytyä toisten tulkintoihin oman tulkinnan perustana. Tätä menettelyä kutsun mytosemantiikaksi, jää nähtäväksi onnistunko tällä tavoin saamaan elämää numeroihin.

Symboli	Kardinaaliluku	Järjestysluku
0	nolla	
1	yksi	ensimmäinen
2	kaksi	toinen
3	kolme	kolmas
4	neljä	neljäs
5	viisi	viides
6	kuusi	kuudes
7	seitsemän	seitsemäs
8	kahdeksan	kahdeksas
9	yhdeksän	yhdeksäs
10	kymmenen	kymmenes

Taulukko 6. Kardinaaliluvut ja järjestyskuvut

Nolla on läsnä kymmenen kerrannaisena ka runosäkeissä esiintyvät niin sadat kuin tuhannetkin. Silmiä sadoittain veneissä soutureikinä tai satasilmäisinä ihmeolentoina. Sata on usein merkitty numeroin runosäkeisiin.

"100 miest' on sauvomissa,
Toinen on vielä sauvomitta,
Tuhat miestä airoloissa,
Toinen on vielä airoloitta." SKVR I1 42

Hakusanalla tuhat löytyy yli tuhat kohdetta JR- ja SKVR-korpuksesta. Lukusanat yhdestä yhdeksään esiintyvät usein pareittain, kuten ”ootti kuuta kaksi kolme” niin sata ja tuhat esiintyvät pareittain. Antero Vipuselta haettiin sanoja, koska tiedetiin siellä olevan sata sanaa, tuhat muuta mongerrusta.

Joissakin tapauksisa vahvenne ei ole lukusarjassa seuraava numero kuten Osmottaren kutsujen määrässä.

Panipa kutsut kuusienne,
Airot on yheksienne,

Sata ja tuhat esiintyy myös Kalevalassa, kun Väinämöinen lähtee kosimaan Ilmariselle luvattua neitoa. Ilmarisen sisko saa Väinämöisen aikeet selville, ja rientää kertomaan uutiset Ilmariselle sanoen: Otettiin sinun omasi, sadoin markoin maksettusi, Tuhansin lunastettusi.

3.2 Onnen numero kolme

Kolmella uskotaan olevan maaginen voima tuoda onnea, suojata ja vaikuttaa kohtaloon. Kolme esiintyy 1) rituaaleissa, loitsuissa ja taioissa monin tavoin. Kolme on toistojen ja rituaalien numero, kun jotain tehdään kolme kertaa, esimerkiksi vettä kaadetaan, esineitä asetetaan, sanoja lausutaan tai paikkaa kierretään kolmeen kertaan. Kolme kertaa toistettu loitsu tai taikasanat uskotaan vahvistavan vaikutusta ja tuovan toivotun lopputuloksen, kuten terveyttä, menestystä tai suojelusta. 2) Kolmen esineen tai paikan käyttö. Onnea tuovissa taioissa käytetään usein kolmea esinettä (kiveä, oksaa, rahaa, leipäpalaa jne.), jotka asetetaan, heitetään tai käytetään rituaalissa. Tai taikaan tarvitaan kolme paikkaa; käydään kolmessa talossa kysymässä apua, tai jokin esine viedään kolmen tien risteykseen. 3) Kolmella varmistetaan lopputulos, vasta

kolmannella kerralla jokin asia onnistuu, paranee tai muuttuu. Ensimmäinen ja toinen kerta eivät vielä riitä, mutta kolmas tuo ratkaisun. 4) Kolme on yhteisöllisyyden ja tasapainon luku silloin, kun se yhdistää yhdistää yksilön, yhteisön ja luonnon, rituaaleissa pyritään harmonisoimaan nämä voimat.

Numero kolme on tekstissä onnen, suojan ja rituaalisen voiman luku. Kolmella varmistetaan, että toivottu vaikutus toteutuu, ja se toimii ikään kuin "avaimena" kansanperinteen taioissa ja loitsuissa. Kolmen toisto, kolmen esineen käyttö ja kolmannen kerran merkitys ovat keskeisiä onnea tavoittelevissa rituaaleissa. Kolme kertaa kierretään mm. lapsen, talon tai navetan ympäri, kun tahdotaan kohteelle suojaa tai onnea. Kolme kertaa syljetään, kun taikaan tahdotaan tehoa.

3.3 Numerologia

Numerologiaan kuuluu erilaisten lukujen laskeminen kirjaimista ja syntympäivistä. Kvasitieteeksi nykyisin katsottu ala, numerologia on tieteen historiassa osa kreikan kulttuurihistoriaa ja juontaa juurena Pythagoran ajan Kreikkaan, jossa jokaisella kirjaimella oli vastaava numeroarvo, joka kirjaimella myös nimi. Alfa on 1, beeta 2 jne. Tekoälykään ei ole oivaltanut pohjimmaista virettä numerologiasta, sen metasemantiikkaa, jossa kirjaimien ja lukujen merkinnät ovat symboleita, johonkin viittaavia merkkejä. Sama koskee astrologiaa, sillä systeemi on symboliikkana analoginen astrologian kanssa.

Kreikkalaiset aakkoset ovat ovat olleet käytössä antiikin ajoista lähtien matematiikassa, filosofiassa ja mystiikassa. Aakkoset koostuvat 24 kirjaimesta, alkaen alfasta (A, α) ja päättyen omegaan (Ω, ω). Jokaiselle kirjaimelle on annettu myös lukuarvo. Samoin astrologiassa on käytössä symboliikka, jokaisella planeettamerkillä, esimerkiksi Saturnus on viittaus sekä metalliin, myyttihahmoon, tai planeettaan. Fyysisenä ja luonnontieteellisenä ilmiönä ao. jumaluus voidaan nähdä tietyissä materiaaleissa tai kosmoksen kiertolaisissa, planeetoissa. Vastaavasti lukeminen juontuu tulkinnasta, jossa symboli luetaan kontekstista riippuen kirjaimeksi tai numeroluvuksi. Kirjaimista syntyy kirjoitetun kielen sanoja, kirjaimet ovat ääntämyksen symboleja, joilla on joko äännesu tai nimi. Numeroillakin voi olla nimi, kuten suomen kakkonen tai kolmonen, jotka isoilla kirjaimilla kirjoitettuna ovat suomalaisia sukunimiä. Tämä kreikkalaisperäinen yhteys selittänee suomalaisten lukemisen innostuksen, osa lukemisen viehätystä on sen alitajuinen muistuma maagisiin voimiin, lukuihin ja sanoihin. Numerot tunnetaan lukusanoina. Loitsuluvuissa on myös selkeimmin esitetty jumalahlatijoiden sukiuperä, jonka tietämistä loitsijat ovat pitäneet tärkeänä silloinkin, kun muisto myyttihahmon olemuksesta on jo haihtunut.

MERKKISYMBOLI		PLANEETTASYMBOLI	
numero	kirjain	metalli	jumalhahmo
1	a	lyijy	Kronos

	kreikaksi	englanniksi	suomeksi
Αα	αλφα	alpha	alfa

Saturnus

Toinen esimerkki kapeakatseisuudesta historian suhteen on kalevalaisen epiikan tapa käyttää sanoja, mahdollisuuksien mukaan samaa tarkoittava sana sanotaan useammalla tavalla. Alla oleva taulukko valaisee omakielisyyden käytännettä myyteissä. Jumalten kielissäkin on erilaisia tapoja, miten asiat sanotaan. Aasoille meri on kaiken vyöttäjä, jäteille ankeriaan koti. Molemmat yhtä kuvaavia ilmaisuja, eri näkökulmista sanottuna. Myyttinen kieli on usein vertauskuvallista, metaforista kuten Eddan Allvissin runossa, jossa puhutaan jäästä.

Talvi se laviamman sillan rakentaa,
Jonka alla kalaiset ain virras vaeltaa.

Onnea ja elämänhallintaa haetaan myös numerologialla ja sen sovellutuksella enneagramilla, jossa persoonallisuudet jaotellaam numeroitain 1_9 erilaisiksi tunnetyypeiksi. Luonnollisia lukuja voi verrata enneagrammin luonnehdintoihin, numerokohtaisissa teksteissä on tiivistetty AI:n avulla yleinen käsitys enneagmukaisista persoonallisuustyyhpesitä. Lisäksi on koottu SKVR ja JR -korpuksista teemoja järjestysluvuista ja luonnollisista luvuista, joka loruissa esiintyy useimmiten kysymyksenä mitä on tai mikä on?

No.	Persoonatyyppi Enneagrammi	Numeroloru Mikä on? Mitä on?	Numeroloru Järjestysnumero
1	Perfektionisti	Yksi	Ensimmäinen
2	Autenttinen auttaja	Kaksi	Toinen
3	Saavuttaja	Kolme	Kolmas
4	Individualisti	Neljä	Neljäs
5	Tarkkailija	Viisi	Viides
6	Uskollinen skeptikko	Kuusi	Kuudes
7	Visionääri	Seitsemän	Seitsemäs
8	Opas	Kahdeksan	Kahdeksas
9	Sovittelija	Yhdeksän	Yhdeksäs
10		Kymmenen	Kymmenes

Taulukko 7. Numerolorujen ja persoonatyyppien perusmuodot.

Enneagrammin tyypittelyt liikkuvat välillä 1-9, noillaa tai kymmentä jaottelu ei tunne. Nollaa ei tunne lorutkaan, mutta joissain tapauksissa vähennyslaskun litania päätyy lukemaan ei yhtään. Ydinpyrkimyksenä enneagrammeissa on ymmärtää omaa ja muiden persoonallisuutta, motiiveja ja kasvupotentiaalia. Jos haluat tietää, miten numeron kymmenen symboliikkaa voidaan soveltaa henkiseen kasvuun tai persoonallisuustyyppeihin, voin etsiä lisää tietoa tai auttaa vertaamaan sitä muihin järjestelmiin.

3.4 Yhdeksän persoonayyppiä

Ykkönen

Enneagrammien mukaan ykköset ovat perfektionisteja ja reformaattoreita, ahkeria ja luotettavia. Parhaimmillaan ykkönen on viisas, rehellinen, vastuullinen ja inspiroiva henkilö muille, mutta haasteena on oppia hyväksymään epätäydellisyys ja olemaan armollinen sekä itselle että muille. Yksi korostaa yksilöllisyyttä, omaperäisyyttä ja kykyä erottua joukosta. Se kannustaa itseluottamukseen ja omien tavoitteiden saavuttamiseen. Ykkösellä on vahva tahto ja kyky voittaa esteitä. Se rohkaisee toimintaan ja itsensä kehittämiseen. Ykkösen planeetta on aurinko/Mars, joka symboloi elämän energiaa, luovuutta ja itseilmaisua. Värejä ovat punainen, kultainen ja oranssi.

Enneagrammien mukaan ykköset ovat perfektionisteja ja reformaattoreita, ahkeria ja luotettavia. Parhaimmillaan ykkönen on viisas, rehellinen, vastuullinen ja inspiroiva henkilö muille, mutta haasteena on oppia hyväksymään epätäydellisyys ja olemaan armollinen sekä itselle että muille. Yksi korostaa yksilöllisyyttä, omaperäisyyttä ja kykyä erottua joukosta. Se kannustaa itseluottamukseen ja omien tavoitteiden saavuttamiseen. Ykkösellä on vahva tahto ja kyky voittaa esteitä. Se rohkaisee toimintaan ja itsensä kehittämiseen. Ykkösen planeetta on aurinko/Mars, joka symboloi elämän energiaa, luovuutta ja itseilmaisua. Värejä ovat punainen, kultainen ja oranssi.

Kakkonen

Kakkoset ovat helposti lähestyttäviä, ystävällisiä ja antavat paljon itsestään muille. Heillä on kyky aistia toisten tarpeet ja tunteet, ja he haluavat auttaa vilpittömästi. Ihmissuhteet ovat heille tärkeitä, ja he rakentavat ympärilleen yhteisöllisyyttä. Kakkoset asettavat usein muiden tarpeet omien edelle ja voivat unohtaa huolehtia itsestään. He rohkaisevat ja kehuvat muita, saaden ihmiset tuntemaan itsensä erityisiksi. Kakkostyypin ihmistä motivoi halu olla rakastettu, arvostettu ja tarpeellinen, Peruspelkona on, ettei ole rakastettu tai hyväksytty omana itsenään. Tämä voi johtaa liialliseen riippuvaisuuteen hyväksynnästä, mikä saa yksilön laiminlyömään omat tarpeensa. He voivat myös kokea pettymystä, jos heidän anteliaisuuttaan ei arvosteta.

Kakkonen symboloi rakkautta, huolenpitoa ja yhteisöllisyyttä. Hän on se, joka pitää huolta muista ja luo ympärilleen lämpöä ja turvaa. Kakkosen varjopuolena voi olla liiallinen uhrautuvaisuus ja riippuvuus muiden hyväksynnästä. Enneagrammin kakkostyyppi on lämmin, auttavainen ja empaattinen ihminen, jonka elämän keskiössä ovat ihmissuhteet ja muiden tukeminen. Kakkosen symboliikka liittyy rakkauteen, anteliaisuuteen ja yhteisöllisyyteen – mutta myös tarpeeseen oppia huolehtimaan itsestään ja löytämään tasapaino antamisen ja vastaanottamisen välillä. Kakkosen värit (vaaleansininen ja hopea) sekä symbolit (kuu, yin ja yang, parit) korostavat rauhaa, harmoniaa, herkkyyttä ja yhteistyötä. Ne auttavat ymmärtämään kakkosen energiaa ja sen roolia sovittelijana ja yhteyden rakentajana.

Kolmonen

Nykyajan kansanperinteessä enneagrammissa kuvaillaan numeroin persoonallisustyyppejä. Kolmosihmisten perusominaisuuksiin kuuluu
energisyys, tavoitteellisuus ja menestyspyrkimykset. He haluavat tulla nähdyiksi tehokkaina, osaavina ja arvostettuina. Kolmosen haasteena on joskus liiallinen keskittyminen ulkoiseen kuvaan ja suorittamiseen, jolloin oma sisäinen arvo voi jäädä taka-alalle. Kolmosen kehityspolku liittyy aitouteen ja itsensä hyväksymiseen ilman ulkoista menestystä.Kun kolmonen oppii arvostamaan itseään ilman suorituksia, hänestä tulee inspiroiva ja aito esimerkki muille.

Kolmosen vahvuuksiin kuuluu organisointikyky, he osaavat priorisoida asioita tehokkaasti. He voivat innostaa ja motivoida muita omalla energiallaan ja esimerkillään.Kolmoset ovat sopeutuvaisia, mikä tekee heistä hyviä tiimityöntekijöitä ja johtajia. He saavat asioita aikaan ja pystyvät viemään projekteja loppuun asti. Hyvinä esiintyjinä ja viestijöinä kolmoset osaavat tuoda itsensä esiin vakuuttavasti.

Kolmosen vahvuudet liittyvät tehokkuuteen, tavoitteellisuuteen ja inspiroivuuteen, mutta haasteena on löytää tasapaino ulkoisen menestyksen ja sisäisen arvon välillä sekä säilyttää aitous ja hyvinvointi.

Nelonen

Numerologiassa ja enneagrammissa numero neljä edustaa järjestystä, vakautta ja kurinalaisuutta, mutta siihen liittyy myös tiettyjä haasteita: Nelonen voi olla liian kiinni rutiineissa ja säännöissä, jolloin joustavuus ja spontaanius kärsivät. Tämä voi johtaa siihen, että muutokset ja uudet ideat tuntuvat uhkaavilta. Nelonen saattaa takertua liikaa tuttuun ja turvalliseen, jolloin elämästä voi tulla yksitoikkoista ja kaavamaisesti toistuvaa. Nelonen pyrkii hallitsemaan ympäristöään ja tilanteita, mikä voi aiheuttaa stressiä ja vaikeuksia hyväksyä asioita, joita ei voi kontrolloida.

Nelonen kantaa usein paljon vastuuta ja velvollisuuksia, mikä voi johtaa uupumukseen, jos ei osaa jakaa taakkaa tai pyytää apua. Koska nelonen arvostaa pysyvyyttä ja turvallisuutta, se voi olla vastahakoinen muutoksille ja uudistuksille, vaikka ne olisivat hyödyllisiä. Nelosen haasteet liittyvät siis liialliseen järjestyksen, kontrollin ja rutiinien tarpeeseen. Tasapainon löytäminen joustavuuden ja suunnitelmallisuuden välillä auttaa nelosta hyödyntämään

Nelosen haasteet liittyvät siis liialliseen järjestyksen, kontrollin ja rutiinien tarpeeseen. Tasapainon löytäminen joustavuuden ja suunnitelmallisuuden välillä auttaa nelosta hyödyntämään vahvuuksiaan ilman, että haasteet rajoittavat elämää.

Vitonen

Viitonen (5) on enneagrammissa persoonallisuustyyppi, jota luonnehditaan tarkkailijaksi, ajattelijaksi tai tutkijaksi. Enneagrammissa viitonen on utelias, analyyttinen ja tiedonhaluinen. Tämän tyypin ihmiset haluavat ymmärtää maailmaa syvällisesti, kerätä tietoa ja analysoida asioita perusteellisesti. He viihtyvät usein omissa oloissaan ja arvostavat yksityisyyttä sekä itsenäisyyttä. Viitosella on tarve ymmärtää ja hallita ympäröivää maailmaa tiedon avulla. He pyrkivät välttämään

tunteiden ja sosiaalisten tilanteiden ylikuormitusta vetäytymällä ja keskittymällä ajatteluun. Viitoset voivat eristäytyä liikaa, olla emotionaalisesti etäisiä ja kokea vaikeuksia tunteiden ilmaisussa. He

saattavat jäädä liiallisen analysoinnin ja tiedonkeruun vangiksi, jolloin toiminta jää vähäiseksi. Viitosten vahvuuksia on loogisuus, innovatiivisuus ja he kykenevät syvälliseen pohdintaan, joten he tuovat ryhmiin ja yhteisöihin arvokasta asiantuntemusta ja uusia näkökulmia.

Viitoset pyrkivät ymmärtämään todellisuuden perimmäistä tarkoitusta ja välttämään epävarmuutta tiedon avulla. Viisi enneagrammissa edustaa tiedonhalua, analysointia ja itsenäisyyttä. Viitoset ovat ajattelijoita, jotka pyrkivät ymmärtämään maailmaa syvällisesti ja arvostavat yksityisyyttä. Heidän haasteensa liittyvät usein tunteiden ilmaisemiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen, mutta heidän vahvuutensa on kyky tuoda uusia näkökulmia ja syvällistä asiantuntemusta.

Haasteina viitospersoonalla on liiallinen eristäytyminen, he voivatolla emotionaalisesti etäisiä ja kokea vaikeuksia tunteiden ilmaisussa, joten he saattavat jäädä liiallisen analysoinnin ja tiedonkeruun vangiksi, jolloin toiminta jää vähäiseksi. Myös tunteiden käsittely ja jakaminen voi olla haastavaa, mikä voi vaikeuttaa ihmissuhteita. He saattavat jäädä suunnittelemaan ja analysoimaan, mutta eivät aina etene käytännön toteutukseen. Voimakas tarve yksityisyyteen voi johtaa siihen, että viitoset eivät jaa ajatuksiaan tai osaamistaan muiden kanssa.

Kuutonen

Numerologiassa numero kuusi yhdistyy harmoniaan, perheeseen, vastuullisuuteen ja huolenpitoon. Se symboloi tasapainoa, rakkautta ja kodin lämpöä. Kuusi nähdään usein hoivaavana lukuna, joka pyrkii luomaan ympärilleen rauhaa ja hyvinvointia. Sen energia liittyy rehellisyyteen, oikeudenmukaisuuteen ja haluun auttaa muita. Kuusi viittaa myös esteettisyyteen, kauneuteen ja taiteellisuuteen – siihen, että ympäristöstä halutaan tehdä turvallinen ja miellyttävä paikka.

Jos henkilön elämänpolku- tai syntymäpäivänumero on kuusi, korostuvat usein perhesuhteet, vastuu läheisistä ja tarve olla avuksi. Kuutonen kantaa huolta kokonaisuudesta ja kokee merkitykselliseksi sen, että arki toimii ja ihmiset voivat luottaa toisiinsa. Kuusi ei hae huomiota, vaan vakautta.

Enneagrammissa tyyppi kuusi tunnetaan lojaaliudestaan, turvallisuus-hakuisuudestaan ja vastuuntunnostaan. Kuutoset arvostavat yhteisöä, luottamusta ja selkeitä rakenteita. Heillä on luontainen taipumus varautua mahdollisiin uhkiin ja etsiä turvaa sekä itselleen että muille. Tämä näkyy kykynä ennakoida riskejä, suunnitella etukäteen ja huomata asioita, jotka voivat mennä pieleen. Tästä syystä kuutoset ovat usein hyviä ongelmanratkaisijoita ja luotettavia toimijoita kriisitilanteissa.

Kuutosen keskeisiä vahvuuksia ovat uskollisuus ja luotettavuus. He pitävät kiinni lupauksistaan, ottavat vastuuta sekä omista että muiden asioista ja ovat tukena vaikeina hetkinä. Kuutoset rakentavat ympärilleen luottamusta ja turvallisuuden tunnetta ja puolustavat mielellään heikompia. He toimivat rehellisesti ja oikeudenmukaisesti ja kokevat tärkeäksi kuulua ryhmään, jossa vastuu jaetaan. Haasteet liittyvät epävarmuuteen ja pelkoon. Taipumus ennakointiin voi kääntyä liialliseksi huoleksi ja varovaisuudeksi. Kuutonen saattaa epäillä itseään ja muita, pohtia vaihtoehtoja pitkään ja hakea jatkuvasti vahvistusta ulkopuolelta. Tämä voi johtaa ylihuolehtivuuteen, päätöksenteon vaikeuteen ja stressiin. Kyseenalaistaminen, joka parhaimmillaan suojaa vaaroilta, voi pahimmillaan hidastaa etenemistä ja lisätä levottomuutta.

Kuutospersoonallisuus elää tasapainossa varmuuden ja epävarmuuden rajalla. Parhaimmillaan se on yhteisön tukipilari, joka pitää huolta muista ja rakentaa luottamusta. Haasteena on oppia luottamaan myös itseensä ja sietämään sitä, ettei kaikkea voi ennakoida tai hallita.

Seitsemän

Seiskapersoonan keskeiset piirteet ovat optimismi ja iloisuus. Seiskat ovat energisiä, positiivisia ja innostuneita. He rakastavat uusia kokemuksia ja mahdollisuuksia, joilla on voimakas vapauden kaipuu. He haluavat pitää vaihtoehdot avoimina ja välttelevät rajoituksia sekä tylsyyttä. Elämä nähdään yhtenä suurena seikkailuna, ja seiskat suunnittelevat jatkuvasti uusia projekteja ja kokemuksia. Heillä on vilkas mieli, joka liikkuu nopeasti ideoiden välillä ja yhdistää niitä luovasti. Seiskat ovat usein ekstrovertteja ja nauttivat ihmisten seurasta, tuovat iloa ja inspiraatiota ympärilleen.

Haasteina ja varjopuolina ovat Impulsiivisuus ja sitoutumisen vaikeus. Seiskat voivat olla hajanaisia ja kärsimättömiä, jos jokin asia ei enää innosta.He pyrkivät hinnalla millä hyvänsä välttämään surua, kipua ja epämiellyttäviä tunteita. Syntinä on ahneus – he ahmivat elämyksiä, ihmisiä ja haasteita, mutta voivat olla läsnä vain hetken kerrallaan.

Peruspelkona on äädä paitsi, kokea puutetta tai kipua ja perushaluna pyrkimys kokea tyytyväisyyttä, iloa ja täyttymystä – saada kaikki mahdollinen irti elämästä.

Kun seiska oppii pysähtymään, kohtaamaan myös epämiellyttävät tunteet ja sitoutumaan, hänestä tulee syvästi myötätuntoinen ja antelias. Luova energia voi kanavoitua merkityksellisiin projekteihin ja ihmissuhteisiin.
Enneagrammin seitsemäs tyyppi edustaa elämäniloa, uteliaisuutta ja vapauden kaipuuta. Seiskat tuovat ympärilleen inspiraatiota ja energiaa, mutta heidän haasteenaan on pysähtyä, kohdata myös vaikeat tunteet ja löytää tasapaino jatkuvan uuden etsimisen ja läsnäolon välillä.

Numerologiassa luku 7 edustaa syvää viisautta, mystisyyttä ja henkistä kasvua. Se on introspektiivinen luku, joka yhdistyy intuitioon ja sisäiseen ymmärrykseen. Seitsemän kutsuu tutkimaan maailmaa pinnan alla ja kysymään elämän perimmäisiä kysymyksiä. Sen energia on kuin sisäisen tutkijan, joka etsii vastauksia syvällisistä asioista ja pyrkii ymmärtämään elämän syvimpiä merkityksiä.

Symbolisesti seitsemän viittaa viisauteen ja mystiikkaan, sillä se liitetään henkisyyteen, totuuteen ja pyhyyteen. Se nähdään usein erityisenä ja pyhänä lukuna monissa kulttuureissa. Seiskaan liitettyjä ominaisuusia ovat myös Intuitio ja analyspintikyky, sillä se edustaa intuitiivista ymmärrystä ja alitajunnan voimaa. Numeron 7 värit ovat rauhallisia ja syvällisiä, kuten violetti ja indigonsininen, jotka symboloivat korkeampaa tietoisuutta ja henkisyyttä. Seitsemän kantajat ovat usein pohdiskelevia, itsenäisiä ja etsivät vastauksia elämän suuriin kysymyksiin. He viihtyvät omissa oloissaan ja arvostavat hiljaisuutta sekä rauhaa.

Seitsemän numerologiassa on mystinen, viisas ja henkinen luku, joka kutsuu syvälliseen pohdintaan ja totuuden etsimiseen. Se symboloi täydellisyyttä, rauhaa ja yhteyttä korkeampaan tietoisuuteen.

Kahdeksan

Enneagrammin kahdeksas tyyppi edustaa voimaa, itsenäisyyttä ja suoraa toimintaa. Kahdeksikot kokevat elämän kamppailuna, jossa on tärkeää olla vahva, suojella itseään ja muita sekä säilyttää kontrolli omasta elämästä. Perusvire elämässä on halu olla itsenäinen ja omaehtoinen sekä tarve hallita omaa elämää. Pyrkimys suojella heikompia ja vastustaa epäoikeudenmukaisuutta kuuluu myös kahdeksannen persoonallisustyypin ominaisuuksiin.

Peruspelkoja ovat alistuminen ja toisten vallan alle joutuminen. Keskeisiä ominaisuuksia ovat suorasukaisuus, päättäväisyys sekä energisyys. Kahdeksas persoonatyyppi on luonnollinen johtaja, jka kestää painetta ja konflikteja. Hän arvostaa rehellisyyttä ja suoruutta, toimii toimii mieluummin kuin pohtii loputtomasti. Varjopuolena on taipumus liialliseen kontrolliin, kärsimättömyys ja dominoivuus ekä taipumu aggressiivisuuteen. Hänen on vaikea näyttää haavoituuvuuttaan,

Kahdeksikon perusviettiä kuvataan usein voimana tai elinvoimana, joka voi rakentavasti ilmetä suojeluna ja oikeudentajuna, mutta hallitsemattomana purkautua vihaksi tai kovuutena. Kypsymisporsessissa hän oppii luottamaan muihin. Tasapainoisena kahdeksikko on vahva mutta lempeä, johtava mutta kuunteleva, suojelija ilman pakkoa hallita.

Yhdeksän

Numerologiassa luku 9 symboloi henkistä täyttymystä, universaalia rakkautta, myötätuntoa, viisautta ja henkistä kasvua ja elämän syklien täyttymistä. Se nähdään kaikkien yksinumeroisten lukujen päätepisteenä ja edustaa sekä loppua että uuden alkua – kuin elämän kiertokulku, joka päättyy vain alkaakseen uudestaan. Yhdeksän kutsuu ihmistä tutkimaan omaa sisäistä maailmaansa ja ottamaan vastuuta siitä, miten hänen toimintansa vaikuttaa muihin. Yheksännen persoonallsiuustyypin tulisi hyväksyä elämän kiertokulku ja pyrkiä korkeampiin tarkoituksiin.

Luku 9 liitetään viisauteen, syvään ymmärrykseen ja henkiseen kehitykseen. Yhdeksän symboloi jonkin syklin päättymistä ja uuden alkua sekä k**armaa ja** universaaleja lakeja: Yhdeksän liittyy usein karmallisiin teemoihin ja elämän oppiläksyihin. Numerologiaa käytetään päätöksenteon, ihmissuhteiden ja elämänpolun ymmärtämiseen. Yhdeksän voi viitata siihen, että henkilöllä on kyky nähdä laajempia kokonaisuuksia, auttaa muita ja toimia yhteiseksi hyväksi. Se voi myös viitata siihen, että elämässä on meneillään jonkinlainen päätösjakso tai valmistautuminen uuteen alkuun.

Keskeisiä piirteitä ovat ystävällisyys, mukautuvuus, rauhallisuus, yhdeksäs persoonatyyppi on helposti lähestyttävä. Hän pyrkii välttämään ristiriitoja ja jännitteitä, sopeutuu muiden tahtoon ja voi unohtaa omat tarpeensa, mutta voi olla passiivinen, päättämätön ja taipuvainen viivyttelyyn. Hän haluaa säilyttää rauhan ja tasapainon ympäristössään ja osaa nähdä asiat monesta näkökulmasta sekä toimii usein ryhmän sovittelijana

4. Näkökulmia numeroihin

4.1 Huomioita luvusta yksi

Luku yksi esiintyy kielessä poikkeuksellisen monimuotoisesti. Sanonnoissa se viittaa usein rajaan, alkuun tai riittävyyteen: *”yksi jos toinen”*, *”yksi kerta riittää”*, *”yks kaks”*. Näissä ilmauksissa yksi ei ole pelkkä lukumäärä, vaan laadullinen merkki – jotain tapahtuu äkisti, ratkaisevasti tai viimeisen kerran. Saduissa yksi on usein sankarin luku. Tarina voi seurata yhtä lasta, yhtä kulkijaa tai yhtä valittua, joka lähtee matkalle, tekee päätöksen tai rikkoo totutun järjestyksen. Yksi merkitsee tällöin poikkeusta joukosta: se, joka erottuu, mutta samalla kantaa koko kertomuksen painon. Vaikka satujen rakenteissa kolmonen on yleisempi, ykkönen on ratkaiseva – ilman sitä ei ole alkua eikä toimijaa.

Mytologisesti yksi liittyy alkuun, ykseyteen ja jakamattomuuteen. Se on ensimmäinen piste, josta maailma lähtee avautumaan. Monissa kulttuureissa yksi symboloi jumaluutta tai kosmista periaatetta: kaikkeuden alkua, josta moninaisuus syntyy. Yksi ei vielä sisällä vastakohtia, vaan edustaa eheää kokonaisuutta. Samalla se on jännitteinen luku, sillä heti kun yksi nimetään, avautuu mahdollisuus kahteen – eroon ja suhteeseen. Mytologioissa yksi voi ilmetä myös yksinäisyytenä: erillisenä olentona, alkusankarina tai luojahahmona, joka toimii yksin ennen kuin maailma täyttyy muista. Yksi edustaa alkua, yksinäisyyttä tai ainutkertaisuutta kuten esim. sanonnassa yksi on ylitse muiden.

Lastenleikeissä yksi on keskeinen mutta liikkuva rooli. Leikeissä on usein *yksi*, joka jää, yksi joka etsii, yksi joka aloittaa. Tämä yksi ei ole pysyvä asema, vaan vaihtuva tehtävä. Juuri tässä näkyy ykkösen sosiaalinen luonne: se ei tarkoita eristäytymistä, vaan suhdetta ryhmään. Yksi on se, jonka kautta leikki etenee. Lähtölaskennat, lorut ja valintakaavat tekevät yhdestä hetkellisesti erityisen, mutta vain siksi, että yhteinen toiminta voi jatkua. Näin yksi opettaa lapselle järjestystä, oikeudenmukaisuutta ja vuorottelua – yksin oleminen on osa yhdessä olemista.

Kielessä yksi synnyttää paradokseja. Yksikkö voi esiintyä monikossa: *yhdet* viittaa juomaan, kokemukseen tai tapahtumaan, joka on nimellisesti yksi, mutta käytännössä enemmän. *Yksin* tarkoittaa erillään olemista, mutta *yhdessä* sisältää saman kantasanan ja viittaa yhteyteen. Yksi on siis kielen tasolla ambivalentti: se voi merkitä sekä eroa että yhteyttä. Samalla yksi toimii perusyksikkönä, josta moninaisuus rakentuu. Ilman yhtä ei ole kahta, kolmea eikä monta. Paradoksi ei ole ristiriita, vaan osoitus siitä, että yksi ei ole pelkkä määrä, vaan suhde, ja näin yksi lukuna, joka ei ole koskaan yksin.

Kielessä on lukuihin kohdistuvia sanontoja kuten” yksi jos toinen sinne meni”, mikä on perusluvun ja järjestysluvun yhdistelmä. Järjestyksestä ei oikeastaan ole kyse, kun sanotaan, ”en mene sinne toista kertaa”, koska sanoja tahtoo ilmaista, ettei halua enää toistamiseen mennä sinne, yksi kerta riittää. Jakolasku liittyy onneen siten, että saaliista päästään osille sekä siitä, miten saalis jaetaan osallisten kesken. Yks kaks tarkoittaa yllättäen, äkisti. Sellaiseksi osoittautuu kohteiden määrä murreasuisena. Aloitetaan yhdestä, alla oleva taulukko osoittaa, miten kirjakielen yksi monistuu ottamalla huomioon murremuodot. Kohteita on niin runsaasti ettei voi sanoa kyseessä olevan yksittäinen tapaus.

yksi	3121	yks	2266		0
yhdessä	85	yhessä	146	yhressä	5
yhdestä	27	yhestä	169	yhrestä	1
yhteen	548				0
yhdellä	79	yhellä	110	yhrellä	12
yhdeltä	11	yheltä	16	yhreltä	0
yhdelle	11	yhelle	58	yhrelle	0
yhdeksi	7	yheksi	32	yhreksi	0
yhden	377	yhen	1973	yhren	62
yhtä	554		0		0
yhtenä	266		0		0
	5086		4770		80
			yht.	**9936**	

Taulukko 8. Hakusanan yksi sijamuodot ja kohteet.

Lisäksi yksi liittyy yksin oloon, yksinäisyyteen, joka on tunne tai olotila. Niin paradoksiselta kuin kuulostaakin, on yhdestä myös monikkomuotoja, yhdet on käsite, jossa käydään yksillä eli ottamassa yhdet paukut, eli olut tai muu alkoholijuoma. Perusmuotoinen yhdet on SKVR-tietokannassa 11 kertaa, murteellinen ”yhet” esiintyy 168 kertaa eli moninkertainen määrä. Kansanrunouden yhdet/yhet/yhret esiintyy nykykielestä poikkeavalla tavalla. Yhret on mainittu surmaballadissa Elinan surma, jossa juonikas Kirsti, talon emäntäpiika mustasukkaisuuttaan juoni Elinan aviorikoksen tekijäksi. Kun Elina-emäntä pyysi sijaamaan vuoteensa saunakamariin yhdellä tyynyllä, peitolla ja lakanalla, mutta Kirsti sijasikin vuoteen kahdelle, jotta näyttäisi siltä kuin Elina olisi tehnyt aviorikoksen Klaus Kurjen ollessa poissa. Juoneen tarvittiin vielä isäntärenki Uolevi, joka petkutettiin Elinan huoneeseen, johon Kirsti lukitsi Elinan ja Uolevi ja nouti Klausin toteamaan tilanteen kohtalokkain seurauksin. Klaus poltti elävältä vaimonsa. Yhet moat eri evähät eli yhdet maat eri eväät on kyse yhteisistä metsämaista, joissa karhua kehotetaan pysymään erillään laiduntavasta karjasta. Yksillä käymisen eetos ei aina pidä, vaan tulee otettua toinenkin annos tai kenties useamminkin kunnes pyydetään yhdet vielä ja sitten lasku. Tämä selittänee parhaiten yksikön monikkomuodon, kun yksi onkin monta. Kyse ei ole sumeasta logiikasta vaan tavasta olla ja elää.

4.1.1 Ykkönen numeroloruissa

Suosituimpia vastausformuloita kysymykseen ”Mikä on yksi?” vastataan ilmeisesti alkusoinnun innoittamana. - Yksi yrtti pihlajainen ja Yksi silmä kirveessä. Enkeleistä kansanrunoissa ei puhuta muualla kuin lasten numeroloruissa, joissa ensimmäisenä usein mainitaan ”ensimmäinen enkeli, josta lukuloru jatkuu numeroihin 2-10. Muut vastaukset ovat sekalainen valikoima mieleenjohtumia. Ensimmäinen voi olla Esa taivaassa, Eskon Villu, Eskelinen, ehtootähti, eska tai ensimmäisellä silmät suuret, tai joku voi olla ensimäisen luokan etana. Ykkösen numerolorut ovat osa SKVR-kokelmaa, joka on luokiteltu lastenrunojen viihdytyslauluiksi ja -loruiksi. Yhteensä nuemroloruja löytyi 274 kohdetta hakuketjulla 5. Lastenrunot > 1. Viihdytyslaulut ja -lorut > Numeroloruja.

Numeroiden kysymisessä on kaksi päälinjaa, toisessa on kyseessä arvausleikki, jossa keksitään lukuun sopiva vastaus ja toisessa typissä kysytään Mikä on 1?...jne. Molemmat harjaannuttavat kekseliäisyyttä ja sanavarastoa, joten vastaukset vaihtelevat henkilöiden ja paikallisten tapojen mukaan. Seuraavassa on esitetty kaksi perustyyppiä lukuloruista.
Arvuuttelumuodossa sanotaan.

Arvaas yksi. – Yksi silmä tontulla (tai neulassa)
Arvaas kaksi. – Kaksi jalkaa kanalla
Arvaas kolme. – Kolme jalkaa padalla
Arvaas neljä. – Neljä nänniä lehmällä (jalkaa lampaalla)
Arvaas viisi. – Viisi varvasta sukassa (sormea kädessä)
Arvaa kuusi. – Kuusi naulaa hevosenkengässä
Arvaas seitsemän. – Tähteä Otavassa
Arvaas kahdeksan. – Kahdeksan vannetta tynnyrissä
Arvaas yhdeksän. – Yhdeksän yötä jakoaikaa
Arvaas kymmenen. – Kymmenen kappaa karpiossa.

Tätä voi jatkaa, ja siihen voi keksiä uusia vastauksia, yllä esitetty oli yleinen tapa. JR 40673 yk.
Seuraavaa runoa on luonnehdittu ensimmäiseksi laskuopetukseksi. Runotaltioinnissa numerot ovat lukumuodossa.

Mikä on yksi? Yksi silmää neulassa.
Mikä on kaksi? Kaksi silmää päässä.
Mikä on kolme? Kolme jalkaa pannulla.
Mikä on neljä? Neljä nisää lehmällä.
Mikä on viisi? Viisi sormea kädessä.
Mikä on kuusi? Kuusi reikää hevosen kengässä.
Mikä on seitsemän? Seitsemän tähteä Otavassa.
Mikä on kahdeksan? Kahdeksan äyriä markassa.
Mikä on yhdeksän? Yhdeksän säiettä köydessä.
Mikä on kymmenen? Kymmenen kappaa karpiossa!
SKVR XI 338 yk

Eri lukuarvojen runoannin analysoimiseksi on korpuksen hakutulos yhdistetty siten, että runoista on poimitut kunkin luvun säkeet yhteen ja näin saatu todennettua toistuvat kliseet ja teemat eri numeroissa. Joukossa on myös erikoisuuksia, kuten runotyypissä Riu rau reponen, jossa käydäänb taivaassa Tätilässä, ja matkalla sattuu muutakin kuin juovutaan, koria syö kengät ja kintaatkin katoavat. Tämä on pientä, toista on kun taipaleella saadaan sata poikaa synnytettyä. Porukka on ilmeisesti monisukupuolsita, koska poikien joukossa on selvästi naisellisia hahmoja. Tyypillistä on, että keskustelussa matkalaisen kuulumisia tiedusteleva kysyy poikien nimiä. Poikien emo vastaa nimittävän yhtä tytiksi, toista totiksi, kolmatta kotapaalikaksi, neljättä neitoseksi, viidettä villatepoksi, kuudetta kuttikatiksi, seitsemättä seppätepoksi, kahdeksatta kaitaparraksi, yhdeksäs on ylijuma, kymmenes kylänvanhin.

Joskus litaniaa jatkettiin kymmenestä eteenpäin. Esimerkiksi rannalla uimaan mentäessä, kun riisuttiin vaatteita luettiin kilpaa, lista saattoi venyä jopa kahdeksaantoista saakka, usein ensimmäisenä oli enkeli, toisena tokka, kolmantena kovanokka, neljäs neiti, viides vilttihattu, kuudes kultanuppu, seitsemäs sepänemäntä ja kahdeksas karvajalka. Yhdeksäs ynisijä, kymmenes kyntäjä. Kun toiselle kymmenelle päästiin, oli lorussa vuorossa ympyränkiertäjä, kanavaras, kontinkantaja, neula, vipusenpuu, kuuppa, seppä ja kaurakappa. Samoja runoja käytettiin myös leikinalkajaisloruna, kun selviettiin kuka jää ensimmäisenä esim. kuurupiilossa etsijäksi.

Formuloita ykkösloruissa on havaittavissa mikä yksi -tyypissä usein esiintyvinä muotoina a) Yksi yrtti pihlajainen, b) Yksi silmä kirveessä. Yrjö ja yrtti sekoittuvat toisiinsa, mutta Yrjöllä on ykköstyyppinä selvä edustus runosäkeissä, samoin joillain persoonilla. Runosäkeissä ensimmäisenä vilahtivat taivaaseen tai voittoon Esa, Eskon Villu, Eskelinen. Kaijalle ja Kaisalle kävi sen sijaan kehnosti, he putosivat kaivoon. Mainitaan Matti, Yrjöjä oli useampia.yksi oli Yrjö Airaksinen, yksi oli Yrjö-äijä, yksi on Yrjö Pihlajainen, Yksi Tuomas Tuppurainen, yksi Yrjö ”Yrtti” Niemiläinen, yksi yrtti Yrjälästä ja Lappilastakin oli yksi lapsi ykkösten joukossa, valiojoukkoa nämä. Kirveensilmällä tarkoitetaan kirveen terän reikää, johon varsi kiinnitetään.
Lastenlorut säilövät mennyttä perinnettä, mutta usein sanamuodot ovat jo lastenkamarivaiheessa vääntyneet oudoiksi. Toisto kertoo pihlajan olleen merkittävässä roolissa, mutta loruun asti päädyttyään merkitykset ovat hämärtyneet. Silti lastenloruista voi löytyä vastauksia menneisiin arvoituksiin. Yrjö Pihlajainen esiintyy unosäkeissä muodoissa:
Yksi yrtti pihlajainen,
yksi on poltto pihlajassa
yksi' on pontto pihlajassa
yksi on ponttu pihlajassa
yksi on tonttu pihlajassa
Yksi portti pihlavainen.

Pihlajan kutsuminen yrtiksi on lorusäkeistä realistisin, koska pihlajaa on käytety yrttilääkinnässä. Pihlajanmarjoja on käytetty immuunijärjestelmän tukemiseen, tulehdusten lievittämiseen ja verenkierron parantamiseen. Elias marjoja on käytetty C-vitamiinin lähteenä. Kuorta on tarvittu ulostus-lääkkeeksi. Myös lehtiä ja kukkia käytettiin rohdoksena. Realistinen on myös pihlaja porttiaineksena. Jäljelle ja msyteeriksi jäävät poltto, pontto, ponttu ja tonttu. Ainakin tonttu ja ponttu eli pontto viittaavat pihlajaan haltijapuuna.

4.1.2 Yksi mytologiassa ja saduissa

Yksi symboloi alkua, kaiken lähtökohtaa ja luomisen ensimmäistä askelta. Se on ensimmäinen piste, josta kaikki muu syntyy. Antiikin kulttuureissa yksi nähtiin jumaluuden ja kaiken alkulähteen symbolina. Numerologiassa yksi edustaa yksilöllisyyttä, itsenäisyyttä ja johtajuutta. Se viittaa kykyyn kulkea omia polkuja ja olla pioneeri. Yksi on dynaaminen ja täynnä potentiaalia, ja se rohkaisee ottamaan vastuuta ja toimimaan rohkeasti. Monoteistisissa uskonnoissa (kuten kristinusko, juutalaisuus ja islam) numero yksi symboloi yhtä Jumalaa, ykseyttä ja kaiken alkuperää. Esimerkiksi Shema-rukous juutalaisuudessa korostaa: "Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi".Filosofisessa mielessä yksi symboloi itseä, egoa ja erottamattomuutta. Se edustaa myös kunniaa, itseluottamusta ja johtajuutta. Yksi on toiminnan luku, joka liittyy luovuuteen ja suojeluun. Se on myös Auringon symboli, joka tuo voimaa ja energiaa.

Egyptiläisessä mytologiassa yksi edusti alkuvuorta, josta elämä syntyi, kun taas Kreikan mytologiassa yksi oli "monadi", jakamaton alkuperä, josta kaikki olemassaolo kumpuaa, myös pythagoralaisessa filosofiassa yksi oli kaiken alku ja ykseyden symboli. Kiinalaisessa filosofiassa yksi on lähde, josta yin ja yang syntyvät, ja hindulaisuudessa yksi liittyy Brahmaniin, universumin ykseyteen.

Symbolisesti yhteen liitetään usein punainen, kultainen ja oranssi, jotka symboloivat voimaa, menestystä ja luovuutta. Geometriassa yksi voidaan kuvata pisteenä, joka edustaa ykseyttä ja alkuperää. Näin ollen numero yksi mytologiassa ja symboliikassa edustaa alkua, ykseyttä, johtajuutta, jumaluutta ja yksilöllisyyttä. Se on kaiken perusta ja lähtökohta, ja sen merkitys ulottuu sekä henkisiin että käytännöllisiin tulkintoihin eri kulttuureissa.

Sadun sankari voi olla “yksi” – ainoa, joka lähtee matkalle, ratkaisee ongelman tai saa erityisen tehtävän. Yksi voi kuvata myös yksinäisyyttä, mutta samalla rohkeutta ja kykyä erottua joukosta. Monissa saduissa on yksi valittu henkilö, joka saa tehtäväkseen pelastaa jonkun, löytää kadonneen esineen tai ratkaista arvoituksen. Tämä sankari edustaa usein erityistä lahjakkuutta, kohtaloa tai poikkeuksellista rohkeutta.

Sadun juonessa voi olla yksi ratkaiseva hetki, päätös tai valinta, joka muuttaa kaiken. Tämä korostaa ykkösen merkitystä käännekohtana ja uuden alun symbolina. Vaikka sadut suosivat usein kolmea toivetta tai tehtävää, joskus sankarilla on vain yksi mahdollisuus, yksi taikaesine tai yksi ratkaiseva tehtävä, joka määrittää koko tarinan kulun. Lumikin tarinassa on yksi ratkaiseva esine, myrkytetty omena muuttaa kaiken. Monissa kansansaduissa vain yksi lapsista, eläimistä tai hahmoista onnistuu tehtävässään. Vaikka kolmonen ja seitsemän ovat satujen yleisimpiä lukuja (kolme toivomusta, kolme koetta, seitsemän kääpiötä), ykkönen korostaa yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta. Se voi olla sadun sankarin erityispiirre – hän on “yksi miljoonasta”, “ainoa laatuaan” tai “yksi, joka uskaltaa”, ”yks oli yks mun kohtaloni”.

Lisäksi jotain voidaan tehdä yksissä tuumin, yhteisesti sovitulla tavalla, tai voidaan mennä yksiin eli muuttaa yhteen asumaan. Kun kenessäkään ei ole vikaa, niin sitä ei ole yhdessäkään. Yksi on saanut interjektionkin. Voi yhren kerran! Voi olla, että tehtävä on niin vaikea, ettei yhdestäkään ole sen tekijäksi. Ekämä voi olla tylsää aina vain sitä yhtä ja samaa. Elämässä tapahtuu yhtä sun toista.

4.1.3 Yksi leikkijöistä

Lukusana yksi on lastenleikkeihin kohdistuva luku, leikkijöiden lukumäärä oli varsin mittava, koska yhdessä metatiedonannossa ilmoitetaan: Leikkijoista on yksi naurismaan isäntä, yksi on ukkorosvo muut noin 47 kpl ovat nauriita, joten kokoon tarvittiin leikkijöitä suuri lapsilauma.
Suosituimmat leikit olivat nauriisilla ja ukkokäpä. Viime mainitusta käytettiin myös nimeä ukkokäppä, ukkokääkkä tai ukkokämppä. Hahmo oli vanha ja käytti keppiä kulkemisensa apuna. Nykykieleen on leikistä jääneet sanat ukonkäppänä ja kämppä. Toinen viittaa kuihtuneeseen kumaraan olentoon ja toinen asumukseen, joskin etymologia vaikuttaa epäilyttävältä, todennäkösiesti alkuperäinen merkitys liittyy jotenkin ruotsin kämpa – taistella verbiin ja sitä myötä vanhemmiten vaikeutuvaan elon taistoon, taisteluun onnesta, koska hyvin suosittu leikki lasten keskuudessa oli ”Ukkokäpä kosii”.

Taidolla kehottiavat suomalaiset epimyytit elämän elämään. Niin suuri tietäjä kuin Väinämöinen runojen mukaan olikin, niin ylpeys koitui hänen kohtalokseen. Tämä kalevalainen pääsankari oli innokas puunveistäjä, joka veisti kanteleen, ja veneen, veisti polvensakin, minkä seurauksena hänestä tuli kampurajalka. Liikkaavana ukkokäpänä hän ei ollut kuuluisuudestaan huolimatta suosittu sulhasehdokas, vaikka ahkeraa yritystä siihen suuntaa olikin.

Väinämöinen harrasti sitkeästi kosimista epäonnestaan huolimatta. Kun Ainon kosinnan kanssa kävi onnettomasti, olisi luullut siitä jo ikälopun ja vakavanhan rauhoittuvan, mutta ei. Kosioon vaan, uudestaan, tällä kertaa entistä kaukaisempaa kohdetta. Olikohan Väinämöisen harkintakyky vanhemmiten täysin vapaa seniliteetistä? Josko hieman harkintakyky petti näissä yrityksissä? Nöyryyttävän Ilmariselle häviön jälkeen, Väinämöinen tosin itsekin myönsi vanhan kosimishankkeet toivoa vailla olevaksi yritykseksi. Vanhan ei kannattanut havitella nuorta rinnalleen. Entisaikaan kosiminen oli jos mahdollisia vielä elähdyttävämpi ja virkistävämpi arkidraama kuin Kauniit ja rohkeat nykyään. Lapset omaksuvat roolimallit leikkeihinsä aikuisten maailmasta ja toiminnasta.

Perä-Pohjolan lapset ovat leikkineet mielellään ukkokäpää tai Ukon käppänää, kuten se karjalaisena versiona kuuluu. Ukkokäpäsillä ollaan siten, että yksi on ukkokäpä. Toiset istuvat penkillä. Ukkokäpä panee piipun suuhunsa ja ottaa kepin käteensä ja tulee toisten tykö ja sanoo: Tuolla toisessa talossa oli vanha akkakäpä ja vanha ukkokäpä, joilla oli housun takapuoli homeessa ja hampaat ruosteessa. Saanko vai en? Silloin vastataan: Et. Ukkokäpä sanoo: En hyppää, en tanssaa, en kultakenkiä kuluta enkä silkkivaatteita silitä.

Kierros jatkuu niin kauan kuin penkillä on istujia, ja vastaus pysyy kielteisenä kunnes ukko alkaa alusta jälleen, jolloin kaikki vastaavat kysyttäessä myöntävästi: Saat. Siitä ukkokäpä riemastuu ja sanoo: Nyt hyppään, nyt tanssaan, nyt kultakenkäni silitän.

Lasten monipolvinen leikki etenee edelleen kuin häänäytelmä konsanaan. Tulevaan talouteen aletaan kysellä leikkijäin piiristä palvelijoita. Kysellään. Miksi piiaksi sinä haluat? Jokainen haluaa joksikin, kuka saunapiiaksi, kuka keittiöpiiaksi. Sitten on vuorossa hääkylvyn imitaatio, jossa surkuhupaisia piirteitä on kosijan vanhuuden vuoksi liioiteltu vahvasti. Kosijana oleva käpä on voimaton eikä pääse mihinkään; siksi hänet pitää kantaa saunaan. Kylvetettäessä hän hokee: Kylmää, kuumaa, kylmää, kuumaa!

Sitten kylvetys on ohi ja hänet viedään pois, mutta piippu ja keppi ovat unohtuneet saunaan, joten ukkokäpä sanoo vastapestatuile palvelijoilleen: Menepä noutamaan piippua ja keppiä! Palvelija toimittaa asian, mutta matkaan tulee mutka, koska kun nöyrä piika palaa, niin hän sanoo: Siellä oli karhu vastassa. Sitten ukkökäpä käskee toisen pelottomamman ja jokainen hakija näkee jotain pelästyttävää, kuka suden, kuka ketun, kuka ilveksen.

Lopulta ei auta muu kuin itsensä ukkokäpän on köpitettävä katsomaan, mistä oikein on kysymys. Sillä aikaa pilaa tehneet piiat piiloutuvat, koska pelkäävät, kun olivat valehdelleet ja pettäneet käpää. Ei se auta, kun ukkokäpä tulee, hän toteaa: Ei siellä ollut mitään. Sen jälkeen etsitään jokainen piilostaan ja annetaan kepillä selkään.

Leikissä on monia yleisiä kosimisen ja häänäytelmän piirteitä; rukkaset, suostumus, kyly, itketys, kohtelu. Alkuviittaus vanhaan ukkokäpään ja akkakäpään sopii arkisiin vanhenemisen piirteiisin , mutta homeinen takapuoli ja ruosteiset hampaat voivat olla allegoria seitakiville, jotka tunnettiin muinaisuskossa rantojen ukkona ja akkana. Pystykivi oli ukko ja laakea kivi akka. Näiltä seitakiviltä käytiin kysymässä tuo leikin aloitusrepliikki: saanko vai en, silloin kun oli tärkeitä tehtäviä toimitettavana. Tavallista oli silloin tiedustella seidalta. Miten tämän hankkeen käy?

Ukkokäpäsillä tämä vaihe kyselystä kuvastuu lasten yksimielisessä vastauksessa. ET! Lasten leikkimielinen ennuste osoittautuu vääräksi ja niinhän se oli osoittautunut monen vialliseksi osoittautuneen ja siksi viralta pannun seidankin kohdalla. Seitakivissä tai niiden juurella on yleensä kolo, kulmaus tai syvennys, joka toimii suuna ja johon lyylit, uhriannit laitettiiin. Suuaukko on tietenkin hampaaton kuin poronnahkoja jälsineen vanhan lappalaisnaisen. Seita joutui viralta, jos siihen oltiin tyytymättömiä ja kysyttiin uudestaan etevämmältä. Niinpä Ukkokäpäsillä-leikissäkin kysyminen suoritetaan uudelleen, jolloin vastaus on mieluisampi. Aivan kuin Väinämöinen, joka Kalevalan runoissa ensin menetti löyhin perustein luvatun, mutta ryhtyi heti perään yrittämään toista tyttöä Pohjan neitiä puolisoksi.

4.1.4 Kerta, kerrat

Saduista tuttu fraasi on aloitusformula ”Olipa kerran” Harvemmin on muita lisämääreitä, unkarilaisissa saduissa on joskus pidempi vakuuttelu epämääräisestä paikasta tähän tapaan: Oli kerran, missä lie ollutkaan, seitsemänkymmenen seitsemän maan tuolla puolen tai kerran oli, missä lie ollutkaan, seitsemännessäkymmenennessä seitsemännessä maassa… Murteissa tunnetaan myös huudahdus ”Voi yhren kerran!” SKVR-korpuksessa on muutama mainita, jossa on käytetty muotoa yhdesti tai yhresti, millä tarkoitetaan jotain tapahtuneen kerran. Sävy on epämääräinen. Kertaluontoisista sanonnoista melko tavallinen on toteamus ja lohdutus: Kerrankos sitä sattuu? Tai anteeksianto; antaa olla tämän kerran. Tai uhkaus: Jos vielä kerran teet noin, niin…Luvuissa 2-9 systeemi on yksiselitteisempi, sillä kahdesti, kolmesti jne. ilmoittaa montako kertaa jotain on tapahtunut.

Kerrat lasketaan numeroloitsuissa yleensä niin, että tietäjä uhkaa tekevänsä saman ikävän tempun paremmin ja runsaammin. Jos jokin, vaikkapa letty on kohdattu yhden kerran, vastataiassa sanotaan vastaiskun olevan kaksinkertainen, jos on tehty kaksi kertaa, vastaisku on kolminkertainen. Joskus numeroloru sisältää kaikki numerot yhdestä yhdeksään. ...Yksi hiisi kun ampuu niin yhden kerran suolaan puhutaan vaan kun kolme hiittä ampuu niin pitää kolme kertaa suolaan puhua kolmessa tienhaarassa veitsi hampaissa.

Lasten piirileikkien malli saattaa olla alkukantaisissa rituaaleissa, jossa taikakeinojen osana kierretään kohdetta joko myötäpäivään tai vastapäivään. Monissa taioissa tehdään molemmat, vastapäivään kierto tehdään viimeisenä ja vain yhden kerran, kun myötäpäivään kiertämistä on useamman kerran peräkkäin. Metasäkeet hakusanalla yksi sisältävät taikojen teossa vasta-päivään kiertämiskehotuksen suhteessa 4/10 säesisällöstä. Pelkkä kiertämine ja taika-sanojen lausuminen ei ollut riittävä, taikaa tehostettiin erilaisin keinoin. Syljettiin, käärittiin kirveen ympärille lepänvitsoja ja sukat (töppöset), pantiin tervakuppi kelkkaan, vikatteet olalle, otettiin multaa ja suoloja ja kierrätettiin lehmää tai hevosta kiven ympäri.

Kertolaskussa numeroita kerrotaan, tarinoissa myös. Pohjimmiltaan kyse on toisteisuudesta, kerrosta. Kun korpuksesta yirttää poimia asiayhteyksiltään samanlaista metatietoa, törmää usein säkeisiin, jossa on main ittu 2_10 eri kategoriaa, temput tai taikasanat toistetaan kolem kertaa, tai sarajana johon kuuluu myötäpäivään ja vastapäivään kiertäminen. Tästä esimerkkinä käyköön lennoksen sanat, jossa noita toteaa pärjäävänsä pelkän puukon ja lujan luonnon voimalla.

Lehmä kun lettyy, se on niin kuin kohtaus ihmisellä, pahat kulkevat silloin yli luontokappaleen, pirut, jotka lentävät tuulispäässä. Lehmälle annetaan poron punasta eli lampaan punasta taikka leikataan lehmän korvasta, korva halki, niin että tulee verta. Kouraan otetaan verta ja suoloja ja nakataan lehmän suuhun ja sanotaan.

”Minä kiellän kolmella vieraalla miehellä:
Isällä ja Pojalla ja Pyhällä Hengellä.”

Minulla on julma luonnonlaatu, minä olen vain kiertänyt kolme kertaa puukolla, kaksi kertaa myötäpäivään ja yhden kerran vastapäivään ja joka kerta sanonut nämä sanat, enkä minä ole tarvinnut verta. Ja siitä pahat on heti menneet pois. SKVR XII2 7306 yk

Päässääntönä on, että jos aihe on jo käsitelty kerran aiemmin, niin jälkimmäisissä numeroluvuissa aitä ei enää käsitellä. Hakusanatuloksissa on huomioitava, että sama tieto tulee sanoilla yden, kaksi, ja kolme, mikä vaikuttaa todellisen infotuloksen laatuun, jossa on saman tiedon kerrannaisia, eli kuten esimerkissä sama tieto tulee kolme kertaa. Kerto on tehokeino, kertolaskussa luku on kerrannainen, tarinoissa susoikkiaiheet toistuvat, jotkut aiheet unohtuvat ja menettävät merkitystään ajan mittaan.

KERTO
toistaminen

KERTOLASKU	KERTOMUS
laskeminen	tarinoiminen

Luku yksi on kertaluokkaa, jotain tehdään yhden kerran, tai useamman kerran eli monta kertaa. Numerosta yksi saa käsityksen yleiskielenkin nojalla, mutta kansanrunoudessa on huomioitava myös murteelliset muodot, joita on tietokantahaun nojalla enemmän kuin yleiskielisiä, lisäksi ovat järjestysluvut ja adverbit.

lukusanat	4868
murre	5018
järjno	972
adverbit	964
	22653

Monissa sanonnoissa on lukusanoja, kuten sanonnassa yhdet vielä ja sitten lasku. Erikoista sanonnassa on, että puhutaan yksiköstä monikossa. Puhehan on viimeisetä shotista tai paukusta baarissa ennen poistumista paikalta. Taustalla toki voi olla myös kokemuksellinen tieto viimeisten toistuvuudesta, yhden sijaan tuleekin otettua vielä useampikin ryyppy. Sinänsä on kiinnostava kysymys., miksi yleiskielen sana ”yhdet” on vain 11 kerttaa mainittu, mutta ”yhet” on löydettävissä 168:ssa kohteessa, joten on syytä katsoa, mitä tuohon joukkoon sisältyy.

Murresanalla yhet tuloksessa korostuu kolme formulaa, 1) yhet maat eri eväät, 2) yhet huolet pääni päällä sekä 3) yhdet kosijat kuuhuelta etc. Viime mainitussa formulassa on kyse taivaanvalojen kosinnasta, mutta muualtakin kosijoita mainitaan tulleen kuten Tuuterista, Iltalasta, Virosta ja Viirolasta. Numerot ovat universaaleja symboleita, joten seuraavassa tarkastellaan formuloista ensimmäsitä ja toista formulaa, sillä huolet ja erilaisuuden kokemukset koskevat koko ihmiskuntaa.

Yhet miehet kymmenistä on runoilmaisu suhteesta, joka noudattelee Gaussin käyrää eli yhden suhdetta kymmeneen (1/10) tai yhet yksistä saoista on 1/100 eli yksi prosentti. Ainutlaatuisuus, jota runossa esitellään lukusuureiden avulla on sulhasen vaatetuksen ylistys. sananparren mukaan puku tekee miehen, mutta häänäytelmässä sen tekee hattu.

Se hattu joka sinulla,
Tuota ei kanna kaikki miehet.
Ei pojista puoletkaan,
Yhet miehet kymmenistä,
Yhet yksistä sadoista,…
SKVR IV3 2905. yk

Kuva 2. Komea hattu

Numerosarjat voivat olla muistikeino. Tunnettu, ehkä tunnetuin suomalainen numerosarja on 5-4-3-2-1-0, joka kertoo kieltolaina päättymisestä ja Alkon ovien avaamisesta huhtikuun 5. päivä vuonna 1932 klo 10. Laskemista käytetään myös synonyyminä mäen laskulle, vaikkakaan yksimielisyyttä ei olekaan siitä, lasketaanko vai lasketellaanko mäkeä alas. /Viite x/ Kuva, teksti ja kulttuurinen näkeminen,Tuomisto Anja ja Uusikylä heli (toim.) SKS, 1995 -> Maisema myytin ja historian kohtauspaikkana, Huuskonen Marjut ss. 177-191 Ks. Kuva, teksti…

Marjut Huuskonen on kertonut Lapista haastattelutarinan raviineista, joita kutsutaan Staalon laduksi.

- Siellä on muutamia merkkejä sen Nuvvus-Ailigaksen rinteessä. Sellaisia miksikä niitä kuvaillaan?
- Ne on ladut, ne ovat. Paholainen itse laskenut.
- Hmm.
- Vai lasketellut?
- Niin laskenut. Niinhän kertoivat ennen vanhaan, että se on laskenut, itse se äijä siitä huristellut. Niin kuin kaksi viivaa…Niin minä olen kuullut, minä en kyllä ole nähnyt.
- Mikä äijä?
- No pahuksen paholainen. (Huuskonen 1995: 180)

4.1.5 Aloitusluvut ensiksi ja ensimmäinen

Yhden sarjaan kuuluvat adverbi ensiksi ja järjesysnumero ensimmäinen, jotka kuvaavat tapahtumien tai muun subjektin järjestystä. Ensiksi, ensimmäsitä ja ensimmäinen ovat hakusanoja, jotka antavat tulokseksi vain selittäviä metasäkeitä, sanoja ei löyyd runosäkeinä. Toistuva sana *ensiksi* ei ole sattumaa. Se heijastaa uskoa siihen, että aloitushetkellä on erityinen voima. Oli kyseessä kylvö, karjanhoito, saunaan meno, juhlapäivän vietto tai leikki, ensimmäinen teko, sana tai henkilö ennakoivat tulevaa. Tämä kertoo maailmasta, jossa sattumaa pyrittiin hallitsemaan symbolisin keinoin. Kun elämä oli vahvasti luonnon armoilla, rituaalit tarjosivat tunnetta hallinnasta ja jatkuvuudesta.

Metasäkeissä näkyy selvästi työn ja uskomuksen yhteys. Maatalouteen liittyvät loitsut, eleet ja sanonnat eivät ole irrallista taikauskoa, vaan osa käytännöllistä arkea. Lehmän lypsäminen, pellon kylväminen tai eläinten laitumelle laskeminen ovat tapahtumia, joissa yhdistyvät konkreettinen työ ja henkinen varautuminen. Työtä ei tehty vain käsin, vaan myös sanoin. Sanalla uskottiin olevan voimaa vaikuttaa eläimiin, säähän ja ihmisen terveyteen.

Teksti tuo esiin myös yhteisöllisyyden merkityksen. Monet kuvatuista tilanteista – leikit, juhlat, häät, virpominen ja kilpailut – tapahtuvat ryhmässä. Yhteisö tarkkailee, kuka ehtii ensiksi, kuka jää viimeiseksi ja kuka ottaa seuraavan vuoron. Näin yhteisö opettaa lapsille ja nuorille sääntöjä, rooleja ja vastuuta. Leikit eivät ole vain ajanvietettä, vaan harjoitusta elämään: niissä opitaan nopeutta, nokkeluutta, yhteistyötä ja hyväksymään oma vuoro.

Aiineistossa limittyvät arki ja pyhä. Kristilliset rukoukset esiintyvät rinnakkain vanhempien, esikristillisten uskomusten kanssa. Tämä kertoo siitä, että kansanuskossa uusi ja vanha eivät syrjäyttäneet toisiaan, vaan elivät pitkään rinnakkain. Jumalaa, pyhimyksiä, luontoa ja haltijoita saatettiin puhutella samassa rituaalissa. Uskomusmaailma oli kerroksellinen ja joustava.

Metasäkeet antavat äänen ihmisille, joiden elämä ei useinkaan näy virallisissa historiallisissa lähteissä. Säkeissä kerrotaan tavallisista ihmisistä, heidän peloistaan, toiveistaan ja keinoistaan selvitä arjesta. Teksti ei kuvaa suuria tapahtumia, vaan toistuvia hetkiä: ensimmäistä askelta, ensimmäistä sanaa, ensimmäistä tekoa. Juuri näissä hetkissä kiteytyy kansanperinteen ydin – usko siihen, että pienillä teoilla on merkitys.

Teksti muistuttaa siitä, kuinka vahvasti kieli, rituaalit ja yhteiset tavat ovat muovanneet ihmisten tapaa ymmärtää maailmaa. Vaikka monet kuvatuista uskomuksista eivät enää ohjaa nykyihmisen arkea, niiden taustalla oleva tarve järjestykselle, merkitykselle ja yhteisölle on edelleen tunnistettavissa. Kansanperinne ei ole vain menneisyyden jäänne, vaan ikkuna siihen, miten ihminen on kautta aikojen pyrkinyt tekemään elämästä ymmärrettävää.

Sana ja ajatus *ensimmäisestä* on yksi numeroon yksi liittyvistä keskeisimmistä teemoista. Ensimmäinen kerta tai jokin, mitä tehdään ensimmäsitä kertaa toistuu eri yhteyksissä ja toimii avaimena tekstin maailmankuvaan. Ensimmäinen teko, sana tai henkilö nähdään erityisen merkityksellisenä ja ennustavana.Ensinnäkin ensimmäinen liittyy vahvasti työn aloittamiseen. Kun kylvetään viljaa, leikataan heinää, lypsetään lehmää tai rakennetaan taloa, juuri ensimmäinen kourallinen, isku, hirsi tai lypsyhetki vaatii erityistä huomiota. Näissä tilanteissa lausutaan loitsuja tai sanontoja, joiden uskotaan vaikuttavan koko tulevaan työhön. Ensimmäinen teko ikään kuin määrittää sen, millaiseksi lopputulos muodostuu. Tämä kertoo uskomuksesta, että alussa on erityistä voimaa. Toiseksi ensimmäinen liittyy ennusmerkkeihin ja kohtalon tulkintaan. Esimerkiksi se, kuka saa ensimmäisen vuoron leikissä tai kuka ehtii ensiksi, ei ole merkityksetöntä.

Ensimmäisyys voi kertoa tulevasta menestyksestä, onnesta tai asemasta yhteisössä. Näin arkiset tilanteet saavat symbolisen merkityksen, ja sattumasta tehdään tulkittavaa. Kolmanneksi ensimmäinen näkyy siirtymäriiteissä ja elämän taitekohdissa. Ensimmäinen lypsy poikimisen jälkeen, ensimmäinen saunominen, ensimmäinen juusto tai ensimmäinen yö uudessa talossa ovat hetkiä, joissa ihminen siirtyy uuteen vaiheeseen. Näihin hetkiin liittyvät rituaalit suojelevat ja varmistavat, että muutos tapahtuu turvallisesti. Ensimmäinen ei siis ole vain ajallinen alku, vaan myös symbolinen raja vanhan ja uuden välillä.

Lisäksi ensimmäinen korostaa yhteisön normeja ja perinteiden jatkuvuutta. Kun tavat toistuvat aina samalla tavalla juuri alussa, ne opettavat oikeaa toimintaa seuraaville sukupolville. Ensimmäinen toimii mallina ja esimerkkinä: näin on aina tehty, ja siksi näin tehdään nytkin. Kokonaisuutena metasäkeet osoittavat ensin olo on keskeinen ajattelutapa. Ensimmäinen teko on täynnä merkitystä, koska sen uskottiin vaikuttavan kaikkeen sitä seuraavaan.

4.2 Toiseuden ja vastakkainasettelu kaksi

yleiskieli		**murreasu**					
kaksi	517	kaks	1214	kahdet	14	kahet	160
kahdessa	8	kahessa	8		0		
kahdesta	12	kahesta	76	kaksista	3		
kahteen	40			kaksiin	1		
kahdella	18	kahella	57	kaksilla	10		
kahdelta	2	kahelta	13		0		
kahdelle	4	kahelle	52		0		
kahdeksi	7	kaheksi	272		0		
kahden	211	kahen	1786	kaksiin	1		
kahta	990		0		0		
	1809		3478		29		160
			yht.	**5476**			

järjestysnumerot			
toinen	5495	toiset	757
toisessa	309	toisissa	20
toisesta	359	toisista	10
toiseen	410	toisiin	32
toisella	207	toisilla	16
toiselta	82	toisilta	14
toiselle	211	toisille	133
toiseksi	43	toisiksi	5
toisena	62	toisina	8
toisen	5471	toisien	58
toista	869	toisia	1053
	13518		**1053**

Taulukko 9. SKVR-korpuksesta hakukohteiden määrät eri sijamuodoille.

Kaksi on toiseuden ja vastakkainasettelun luku. Luku kaksi tuo mukanaan jaon, vastinparin ja suhteen ja se luo jännitteen ja liikkeen. Siinä missä yksi merkitsee alkua ja eheyttä, kaksi avaa maailman vastakohtien, valintojen ja jännitteiden kautta. Kaksi ei ole enää jakamaton, vaan se jakaa: sisään ja ulos, tähän ja tuohon, minuun ja toiseen. Samalla kaksi tekee näkyväksi rajan – ja juuri raja mahdollistaa liikkeen, neuvottelun ja merkityksen.

Ihmiskeho rakentuu kahden varaan. Kaksi silmää mahdollistaa syvyysnäön, kaksi jalkaa liikkeen ja tasapainon, kaksi kättä tekemisen ja kosketuksen. Kehollinen kaksinaisuus ei ole pelkkä biologinen fakta, vaan myös ajattelun malli. Maailma hahmotetaan vastakohtien kautta: oikea ja vasen, etu ja taka, ylös ja alas. Kaksi puolta esiintyy niin ihmisessä kuin ilmiöissä – on valo ja varjo, hyvä ja paha, sisäinen ja ulkoinen. Kaksinaisuus tekee havainnosta dynaamista: merkitys syntyy vertaamalla ja erottamalla.

Kielen tasolla kaksi näkyy erityisesti sanassa *toinen*. Toinen ei ole vain järjestysluku, vaan myös toiseuden ilmaus: jokin muu, erilainen, vaihtoehtoinen. Ilmaisut kuten *toisaalta* ja *toisaalta taas* kertovat ajattelun haarautumisesta, näkökulmien punnitsemisesta ja ristiriidasta. *Kahtaalle* viittaa jakautumiseen, valinnan pakkoon tai kahteen suuntaan vetävään tilanteeseen. Näissä ilmauksissa kaksi ei ole vakaa tila, vaan jännitteinen: se vaatii päätöstä, sovittelua tai tasapainon etsimistä.

Kun jokin tapahtuu kahdesti, se ei ole enää sattumaa. Kahdesti tehty teko saa merkitystä toiston kautta: se vahvistaa, mutta voi myös kyseenalaistaa. Kansanperinteessä ja sanonnoissa *kahdesti* esiintyy usein varoituksena tai katkerana toteamuksena – kahdesti koettu on jo opettanut, joskus liikaakin. Kahden toisto ei vielä muodosta sulkeutunutta kokonaisuutta kuten kolme, vaan jättää asian avoimeksi. Se on merkki keskeneräisyydestä, jatkumosta tai epävarmuudesta: vielä ei ole valmis, vielä on ratkaisematta.

Ihmissuhteissa kaksi on perusmuoto. Pari, liitto, vastakkainasettelu ja vuorovaikutus rakentuvat kahden varaan. Kahden välinen suhde voi olla tasapainoinen tai epäsymmetrinen, harmoninen tai ristiriitainen. Kahdessa on aina neuvottelun elementti: minä ja sinä kohtaavat, ja heidän välilleen syntyy suhde. Kahden symboliikkaan kuuluu myös valta, vastuu ja riippuvuus. Ilmaus *kahden kauppa* vihjaa suljettuun liittoon, jossa kolmas jää ulkopuolelle. Toisaalta kahden välinen side voi olla hauras – ilman laajempaa yhteisöä se saattaa kääntyä vastakkainasetteluksi.

Yllä olevasta numerohakujen listauksesta puuttuu adverbiaali kahdesti, kahesti. Kaksi on emotionaalisesti latautunut luku, johon usein liittyy kolmas tekijä kuten sananparressa ”kahden kauppa, kolmannen korvapuusti”. Sanonnan alkuperä on hämärätynyt, mutta voisi ajatella sen liittyvän kansanrunojen valituksiin lesken uudelleen avioitumisesta. Leskellä on ollut puoliso, tuo kahden kauppa, ja uudelleen avioiduttiin usein käytännöllisistä syistä, lapset ja talous tarvitsivat huoltajaa, joten liitto solmittiin usein muista syistä kuin rakkaudesta. Hakusana kahdesti tuo esiin tämän problematiikan kun valitetaan. Katkera kahdesti naida; / kalkinen kahdesti naipi, /kolmasti kovaosainen. Tällaisesta naimakaupasta toinen vaimo valittaa työjuhdan osaansa, lämpöä ja lempeä ei tipu. Uudella vaimolla on raskasta levät lesken vieressä, kun leski ei ole unohtanut edellistä vaimoaan ja on ottanut uuden vaimon vain leivän paistajaksi ja työjuhdaksi. Käytännön pakon sanelema liitto on katkera kalkki nieltäväksi. Kahdesti naiminen on eri asia kuin kaksinnaiminen, joka on laitonta. Kahta vihittyä vaimoa ei sallita. Avioliiton ulkopuoliset suhteet ovat syrjähyppyjä, uskottomuutta.

4.2.1 Kahtaalle ja toisaalta

Aineistosta löytyy kolme mainintaa sanasta kahtaalle, ja ne liittyvät taikaan, jossa on voimavaikutus noudetaan joesta, joka haarautuu kahteen suuntaan. Mytologian tutkimuksessa puhutaan pienestä perinteestä ja suuresta perinteestä, jossa on taustalla ajatus mikro- ja makrorakenteesta eli metatiedoista ja subtiedoista. Suomalaisen mytologian tunnettu lähde maailmalla on Kalevala, siksikin että se on saatavissa käännettynä monille eri kielille. Teosta on saatavissa omakielisenä ja vieraskielisenä. Käännettäessä sanoma aina hieman muuttuu kuten paperikopioissa, tarkkuus kärsii. Alkuperäisen aineiston SKVR-korpuksen kieli ja runotyyli on harvojen taitajien hallinnassa semantiikaltaan.

Kansanuskomukset edustavat pientä perinnettä, myytit mytologiaa sekä koosteina että tutkimuksena. Alan Dundes on esittänyt folkloristiikalle oman versionsa kahtalaisuudesta kaksoismorfologiana. Sen sovelluksena on ilmennyt reisteri-havainnoin perusteella, että sekä kalevalainen myytistö että kansanuskon maailma muodostavat ytimeltään elonkaavan prinsiippien mukaisen jaottelun, kun perusteena on tutkijoiden ja kerääjien intressit ja motiiviatraktiot. Työstämisvaiheessa olen aihioinut tavanomaiset

KANSANUSKO apellatiivit	MYTOLOGIA proprit
ennus haltija kyöpeli henki noita vaihdokas varjo kummittelu kratti painajainen MAGIAMYTEEMI tunnus: tervaleppä	Ilmarinen Ismärätär Karjalainen Lemminkäinen Lappalainen Louhi Loviatar Luojatar Pakkanen Väinämöinen SANKARIMYTEEMI tunnus: harmaaleppä

Taulukko 10. Uskomuksellisten sanojen ja myyttisten toimijoiden esimerkkilistaus myteemiluokitusta varten.

Taulukko osoittaa myyttisen ja uskomuksellisen eron. Mytologia perustuu usein eepokseen, jos sellainen on koottuna, käytännössä tällainen eepos on jatkumo kronikoista, sankaritekojan aikakirjasta, joka on saanut tarinoissa myyttiset mitat ja sankarihahmot. Kansanusko operoi arkisempien tekojen ja tapahtumien tasolla, ja siksi se usein on maagisten kuvitelmien ohella myös lastenloruja ja tunnelmarunoutta sekä selitystarinaa oudoille ilmiöille. Olen myteemihahmotelmassa rinnastanut nämä kaksi lajia leppä-tunnuksen alle. Leppä on suomalaisten noitien puustossa ykköspuulaji. Keskeinen ero mytologian ja kansanuskon välillä on nimisanojen laatu. Myyttiset hahmot ovat propreja, kansanuskon käsitteet apellatiiveja. Erikoisen poikkeaman tästä muodostaa loitsujen sukututkimus, jossa tietäjä tunnistaa manattavan sukunimen.

Hieman samaan tapaan kuin nykykielessä voidaan puhua: Se on niitä tappisia. Mikä tarkoittaa henkilön olevan vaikka Toini Tappisen perheeseen ja sukuun kuuluva. Siksi myyttinen nimi Ilmarinen, Lemminkäinen ja Väinämöinen oikeastaan alun perin ei tarkoita yhtä ja samaa henkilöä muutoin kuin esi-isänä tai esiäitinä, emuuna. Ihmisessä on monta puolta ja niin on sankareissakin, runoissa kerrotaan monenlaisista lemminkäisistä, väinämöisistä ja ilmarisista, joko eri puolilta tarkasteltuna tai jopa eri lajisena. Intialaisittain voitaisiin puhua Lemminkäisestä leppäkerttuna, koska ao. hyönteinen on saanut sankarillisen nimen. Vai olisiko toisin päin, leppäkerttu Lemminkäisenä? Tämä selityksenä nimilistojen mahdolliseen antiin.

Toisaalta on kahtaaltakin harvinaisempi sanamuoto SKVR-korpusaineistossa. Kohteita on vain yksi, ja se leipojan lohdutus, jos hän ei leipomuksissaan onnistunut. - Leivo leipä lipin lapin, kyllä uuni kaunistaa. SKVR X1 2036 a.

Tärkeimpiä uskomuksellisia sanoja koskeva tiedustelu Hki 1930
Toivo Kaukoranta, vanhojen uskomusten alalta- 1920-30 E.N.Setälä sek Martti Haavion Kansantieto-lehdessä tekemä kysely 193, jossa kysytään yliluonnollisista olennoista ja voimista. Näissä koilmessa kyselyssä on joitain yhteisiä hahmoja, useimmat yhteensattumat ovat E.N.Setälän ja Toivo Kaukorannan kyselyissä, ilmeisesti Setälän kyselyistä jäi joitain sanoja selittämättä täysin tyydyttävästi, joten Kaukoranta kysyi sanaa uudestaan.

Näin mytologiareistereitä ja sanatiedusteluja hyödynäten on muodostunut kiteytys todellisesta kansan luonteen mukaisesta myyttisestä mielenmaisemat, jonka valtavirrat jakautuvat kahtaalle. Kun näistä muodostetaan elonkaavan mukainen prinsiippilistaus saadaan seuraava tulos:

MYYTTIPRINSIIPIT Mytologiakirjallisuuden reisterimaininnat	USKOMUSPRINSIIPIT Arkistojen uskomussanakyselyt (3)
P1 Aallotar / Vuolahatar	P1 Ajakka
P2 Ilmarinen / Ilmatar	P2 Ajattaro
P3 Ahti / Melatar	P3 Haamu
P4 Suvetar / Etelätär	P4 Hattara
P5 Hiisi / Tapio	P5 Hiisi
P6 Mimerkki / Pinneys	P6 Huunpurema
P7 Luonnotar /Panu	P7 Isänen
P8 Vellamo / Vetehinen	P8 Kaavis
P9 Hongatar / Karhu	P9 Karsikko
P10 Väinämöinen / Kaleva	P10 Kehno
P11 Lemmes / Liekkiö	P1P1 Keijukainen
P12 Pihlajatar / Tuometar	P12 Kekri
	P13 Kilka
P13 Pellervo /Rongoteus	P14 Koljo
P14 Ajatar / Auringonväki	P15 Kouko
P15 Katajatar / Akatar	P16 Kratti
P16 Kalma / Tuoni	P17 Kurko
P17 Kuutar / Päivätär	P18 Kyöpeli
P18 Käreetär /Sotkotar	P19 Liekkiö
P19 Tonttu / Haltia	P20 Mahna
P20 Udutar / Terhetär	P2P1 Marras
P21 Kivutar / Vammatar	P2P2 Menninkäinen
P22 Vipunen / Egres	P23 Noita
P23 Kullervo / Rauni	P24 Para
P24 Kratti /Louhi	P25 Peijas

P25 Maahinen /Kimmo P26 Auteretar /Aurinko P27 Lämpö /Lemminkäinen P28 Elätti / Loviatar P29 Aarni / Metsänvanhn P30 Pohjantähti/Maailmannaula P31 Sampo /Taivas	P26 Pitämyspuut P27 Rahko P28 Rutja P29 Turilas P30 Tursas P31 Velho

Taulukko 11. Kaksi eri systeemiä mytologinen ja uskomuksellinen esitetty prinsiippeinä.

Suoraan listauksia ei voi pitää rinnakkaisina, koska uskomukselliset sanat on listattu pelkästään aakkosjärjestykseen. Joitain yhtäläisyyksiä näennäisessä toiseudessa on. Kun myyttisesti puhutaan prinsiipissä seitsemämntosita P17 Kuuttaresta ja Päivättärestä, sen uskomuksellinen prinsiippi löytyy kohdasta P27 Rahko. Koukon uskomushahmo rinnastuu karhuun ja Hongottareen. Uskomusanojen systeemiä voi testata ryhmittelemällä listaus teemoiksi.

haamu	ajakka	noita	hiisi	huunpurema	turilas
kaavis	ajattaro	velho	kehno	marras	kratti
keijukainen	hattara	pitämyspuut	kilka	karsikko	koljo
menninkäinen	liekkiö	kyöpeli	kouko	peijas	rutja
tursas	rahko	para	kurko	kekri	mahna
uskomus	**hahmo**	**noidat**	**paholainen**	**kuolema**	**mammona**

Kun teemoja on kuusi ryhmää + fokus isänen, niin saaduilla teemoilla voidaan uudelleen tarkastaa jon mielekkyys, ja osoittautuu että uskomusperinteessä vallitsee maaginen ajattelu, jota käytetään sekä onnen tavoitteluun että tapahtuneiden vahinkojen ja tautien korjaamiseen. Taustakuviona sanoista hahmottuu seuraavaa:

paholainen	**uskomus**	**mammona**
haltijat	isänen	konstit
hahmo	**kuolema**	**noidat**

Vainajain palvonta

4. 2.2 Kakkonen numeroloruissa

Loru on listaus, jonka kätketty koodisto on mahdollista avata. Mitä lorujen kakkosella on annettavaa? Kakkosloruissakin esiintyvät Kaija ja Kaisa, jotka olivat ilmeisesti perineet savolaisen päällysmies-mentaliteetin, koska vain päältä katsoivat. Todennäköisemmin kuitenkin päältä katsominen on perään katsomista, eli pienempien sisarusten hoitamisesta, nimeltä mainittujen tyttölasten lisäksi on muitakin säkeitä joissa toinen jää päältä katsomana.

Painotukset yhden ja kahden välillä ovat vaihtuneet siten, että kun ykkösessä korostui kysymys Mikä on yksi? niin kakkostyypissä korostuu toinen. Toisina mainitaan useita nimiä, mutta nimien ohella usein toistuvana runosäkeenä on ”toinen tonkeli”.

Ja jos ykkösessä saattoi tulla mainituksi ensimmäisen luokan etanana, niin kakkonen saattoi saada maininnan ”toisen luokan tolvana”, 2 Toinen tonkeli (= toukolintu, torakka) on suosituin formula kysymykseen mikä on toinen, mutta karjalaisuus korostuu näissä toiseusloruissa, sillä yleinen säe keksittäessä on jälleen nimi, Tuomas Karjalainen eikä karjalaisuus tähän jää. Vaihtoehtoina ehdotetaan, että toinen on tuomi tai tuomari Karjalasta/Karjalassa. Toinen lapsi saattaa olla kotoisin Toivolasta. Tuomas Karjalaisen lisäksi kokonaisia sukunimiä on mainittu Torsti Korhonen ja Torku Laurikainen. Toinen oli myöskin Toipe-Roope. Karjalaisuus toiseuden ilmauksena kumpuaa ilmeisesti vierauden ja outouden tunteesta suhteessa venäläiseen tai suomalaiseen väestöön.

Kysymykseen mikä on kaksi, vakiovastauksena on kaksi silmää päässä. Muina vaihtoehtoina tarjotaan kanan kaksi jalkaa, kaksi kaneleaa, kaksi lasta. Kaksi katoavaa keväällä ovat lumi jää. Karnaps lienee jo vain äänneleikittely, mutta arvoitukseksi jää, miksi kaksi -kysymykseen ehdotetaan ämmää kaapissa. Vastauksena on käytetty myös kahta Mooseksen taulua.

Piste, piste, pilkku viiva, piirretään nyt Nikolai.
Maha paksu, kaula hoikka,
Niilo kaksi kättä sai.
Kaksi jalkaa, kaksi jalkaa, pois nyt loikkaa
Nikolai!

4.3 Kolme on maaginen luku

kolmas					2267		
yksikkö		murremuoto				monikko	
kolme	5904	kolome	304	kolomet	22	kolmet	753
kolmessa	31	kolomessa	2			kolmissa	
kolmesta	398	kolomesta	36			kolmista	3
kolmeen	393	kolomeen	14			kolmiin	1
kolmella	289	kolomella	19			kolmilla	9
kolmelta	78	kolomelta	9			kolmilta	
kolmelle	28	kolomelle	2			kolmille	2
kolmeksi	102	kolomeksi	2			kolmiksi	
kolmen	1394	kolome	50			kolmien	6
kolmea	138	kolomee	9			kolmia	52
	8755		447		22		826
	yht.	**10050**					
kolmannessa							45
kolmannesta					32		
kolmanteen					72		
kolmannella					210		
kolmannelta					10		
kolmannelle					25		
kolmanneksi					53		
kolmannen					1184		
					3898		

Taulukko 12. Hakusanana kolme eri sijamuodoissa.

Kolme on maaginen luku, joka toistuu ja korostuu saduissa ja maagisissa rituaaleissa samoin kuin kolmen kerrannainen yhdeksän.

Luku kolme nousee esiin poikkeuksellisella sitkeydellä myyteissä, saduissa, loitsuissa ja arjen kerronnassa. Siinä missä yksi aloittaa ja kaksi jakaa, kolme kokoaa. Kolme luo rakenteen, jossa jokin tulee valmiiksi: alku saa keskikohdan ja päätepisteen, jännite purkautuu ja toiminta sulkeutuu. Kolme ei ole vain määrä, vaan muoto – tapa jäsentää aikaa, tapahtumia ja merkitystä. Siksi se toistuu kulttuurista toiseen, usein tiedostamatta, mutta harvoin sattumalta.

Toisto on kolmen ytimessä. Kun jokin tehdään kolme kertaa, siitä tulee tehokasta, vakuuttavaa ja lopullista. Yksi kerta voi olla sattumaa, kaksi yritystä, mutta kolmas tekee teosta varman. Kansanperinteessä ja puhekielessä tämä näkyy yhä: sanotaan, että *kolmas kerta toden sanoo*. Kolme kertaa lausuttu sana, tehty teko tai kiertoliike merkitsee, että asia on saatettu päätökseen. Kolme rytmittää aikaa ja antaa tapahtumalle painon – se ei enää jää kesken.

Loitsuissa kolme on tehokkuuden luku. Sanat lausutaan kolme kertaa, kohdetta kierretään kolme kertaa, teko toistetaan kolmessa suunnassa tai kolmena peräkkäisenä hetkenä. Kolme toimii rajana, jonka jälkeen vaikutuksen oletetaan toteutuvan. Saduissa kolme rakentaa kertomuksen rungon: kolme koetta, kolme veljestä, kolme tehtävää tai kolme toivomusta. Rituaaleissa kolme yhdistää tekemisen, sanomisen ja merkityksen. Se ei ole pelkkä lukumäärä, vaan osa toiminnallista rakennetta, jossa sanat ja teot kytkeytyvät toisiinsa.

Kolmen kerrannainen yhdeksän vie kolmen merkityksen pidemmälle. Yhdeksän esiintyy usein täydellisyyden, äärimmäisyyden tai sulkeutumisen lukuna. Siinä missä kolme tekee teosta pätevän, yhdeksän tekee siitä lopullisen. Kansanperinteessä yhdeksän liittyy usein aikaan ja kestoon: yhdeksän yötä, yhdeksän päivää, yhdeksän kertaa. Yhdeksän ikään kuin moninkertaistaa kolmen vaikutuksen ja siirtää sen toiselle tasolle. Se on kolmen huipentuma, ei sen vastakohta.

Kolme kertaa kolme ei merkitse kaikkialla samaa. Matemaattisesti tulos on yksiselitteinen, mutta symbolisesti merkitys vaihtelee. Joissain perinteissä kolme kertaa kolme merkitsee vahvistettua voimaa, toisissa rajaa, jota ei tule ylittää. Yhdessä kontekstissa se tuo onnea, toisessa varoituksen. Tämä osoittaa, että kolmen merkitys ei ole mekaaninen, vaan kulttuurisesti ladattu. Sama lukurakenne voi saada eri sisällön riippuen siitä, puhutaanko loitsusta, kertomuksesta, ajasta vai ihmiselämän vaiheista.
Kolme on kulttuurinen peruskaava, myyttinen hupentuma, jossa maailma asettuu hetkeksi järjestykseen.

4.3.1 Kolme kertaa

Kolme on maaginen luku, samoin kuin kolmen kerrannainen yhdeksän. Kolmoseen sisätuvä maaginen käsitys yltää nykyaikaankin asti. Menestykirjailija Lorna Byrne on korostanut teoksissaan kiitoksen voimaa, joka saavutetaan toistamalla kiitosta kolmeen kertaan. Myös saduissa kolme on hyvin edustettuna. Tarinoinnissa kolme symboloi täydellistä kerronnan rakennetta: alkua, keskustaa ja loppua, kolme ilmentää ihmiselämän ydintä, syntymää, elämää ja kuolemaa. Semiotiikassa merkit ja merkitys ajatellaan muodostuvan triadisesta asetelmasta ikoni, indeksi ja interpretantti.Geometriasta, kolme sivua muodostaa kolmion, yksinkertaisen mutta vahvan muodon. Kolme on myös SKVR-kokoelmassa hyvin edustettuna kuten yo. listauksesta näkyy.

Hakusanat on ryhmitelty viiteen kategoriaan 1) sijamuotojen , 2) murreilmaisujen, 3) järjestysnumerojen, 4) adverbien ja 5) metatiedon mukaan. Metatiedolla tässä tarkoitetaan runosäkeiden yhteydessä annettuja lisätietoja tai huomautuksia. Metatiedot on poimittu julkaistuista runoista. Erikseen on poimittu julkaisemattomien runojen, ns. JR-kokoelman metatietoja kolmosesta, numerosta kolme. Aluksi esimerkki kolmen käytöstä tietuoinnista.

Lemmenostotaiassa, kun lempi oli työltä viety taikomisen kautta niin ettei sulhasia ilmaantunut, piti ryhtyä taikatoimiin. Leikattiin maata loskaa sakaroiksi , yksi laita jätettiin leikkaamatta. Keskelle leikattiin nelikulmainen kolo, minkä jälkeen käytiin hakemassa lähteestä vettä, josta maksettiin raha tai tinapala. Valutettiin vesi loskamaasta läpi kolme kertaa, kahdesti myötäpäivään ja yhdesti vastapäivään. Tämän jälkeen lämmitettiin sauna ukkosen särkemillä puilla. Sitten otettiin kylpyvastaan ainekset kolmesta kuivasta ja kolmesta kasvavasta koivusta, etelän puolelta yhdeksän varpua kustakin. Vastalla kylvetetään ja luetaan loitus: Lähde lempi liehumaan, auvoni astumaan!...

Vesi pitää ottaa talon rannasta, missä on purlakka eli naima-ikäinen poika. Veden pitää ottaessa astiassa pyöriä myötäpäivään. Niin kauan piti ottaa kunnes vesi pyöri myötäpäivää, enintään kolme kertaa yhdeksän, ei enempää. Kerran itse loitsittava tyttö neuvoi tietohuon, ei pelännyt konstia, ja niin tyttö naitiin vaikka oli jo neljännelläkymmenellä.

4.3.2 Tulkinnan ja luokittelun vaikeus

Esimerkki I *Sormuksen kätkeminen*

Sormuksen kätkemisessä istuttiin lattialla kädet yhdessä. Yhdellä oli sormus ja hän alkoi kätkeä sitä. Hän sanoi: Kätken, kätken sormus / älä hukkaa pane punaiseen sukkaan.
Sanoja pudotti jonkun toisen leikkijän käteen sormuksen, ja alkoi alkoi kysellä kenellä sormus on. Kun oli kolme kertaa arvattu kenellä sormus oli, meni leikinjohtaja sormuksen haltijan kanssa jonnekin, jossa he valitsivat kolme puuta ja niille tyttöjen tai poikien nimiä. Kun he tulivat takaisin sanoivat: Terveisiä naimasta. Sitten kysyttiin ensimmäiseltä: Minkä puun otat? Leikijä valitsi esim männyn. Puiden nimeäjät sanoivat sen pojan tai tytön mikä sille puulle oli laitettu. Samalla tavalla he kysyivät toiselta ja kolmannelta. / JR 46767

Esitetty esimerkki on näyte SKVR-korpuksen julkaisemattomista runoista, jota ei löydy SKVR-runoista. Kyseessä on leikkiperinne, mutta laatimassani luokittelussa näyte edustaa kategoriaa ”puu”, koska se kaikessa mystisyydessään viittaa vanhaan perinteeseen, jossa veistetään lemmen symboli, jossa on kaksi sydäntä ja nuoli. Joskus merkki hakataan tai maalataan kiveen. Mutta aina puihin kaiverruksissa ei ole ollut kyse lemmestä, vaan pikemminkin sen vastakohdasta, vihasta ja viharikoksista ja myös rangaistuksista. Puihin on hirtetty ja hirttäydytty, puita on käytetty piiskauspuina, häpeärangaistuksena on käytetty jalkapuuta, puihin kaiverrettiin ”miehenkuvia” sympateettisen magian, kuoleman ja vahingontuottamisen merkityksessä. Toinen vaihtoehto näytteen ryhmittelyyn olisi nimi tai leikki, koska siitäkin tekstissä on kyse.

Esimerkki II *Koipeaminen*

SKVR+JR (Suomen Kansan Vanhat Runot ja julkaisemattomat runot) runokorpuksen taustatietosäkeitä hakusanalla kolme johdannaisineen löytyi yhteensä 3650 säettä, josta on poistettu eläinaiheiset ryhmät toisessa yhteydessä tulkittaviksi. Loput saadut aihiot jakautuvat yhdeksään ryhmään. Metasäkeiden lisäksi on hakusanatuloksissa varsinaisista runoista poimittuja kolmoseen liittyviä säkeitä. Numero kolme eri muotoineen toimii neutraalina hakukoosteena, jonka avulla voi löytyä sellaistakin, jota muutoin ei arvaisi hakea, kuten kolmen koipeaminen tai urkenemisen kirjoitusasun eri muodot. Erikseen on vielä tutkittava, mitä koipeaminen ja urkeneminen tarkoittavat tässä yhteydessä, ja mitä kolmen kesken tapahtuu.

Kuhun kolmen koipenemme
Kuhun kolmen urkenemme
Kuhun kolmen urkenemmo
Kuhun kolmet urkenemma

Urjeta on vanhentunutta kalevalaista kieltä, se merkitsee lähteä, erota jostakin tai saada alkunsa. Koipeaminen, jota on käytetty urkenemisen vaihtoehtoisena ilmauksena, ei löydy netistä tai kielitoimiston sanastoista, sen tilalla on jalkautua. Urjeta on erota. Kirjoitusasu urkenemiselle on erkaneminen. Varsin mystiseksi jää myös säe ” Toahoin tanhus kolme orshoita”, jota ei ehkä löydy normihakusanoilla, koska kyseessä on kirjoitusvirhe. Runo kuuluu teemaan ”Taaton hyvyydet” ja säkeet mainitsevat tällä taatolla olevan pihassa kolme oria, joilla on kultakorvat. Mutta vaikka sanat ymmärtääkin, runon säihkettä ei.

Esimerkki III *Konstikkuus*

Konstikkuus on osa taikojen ja loitsujen riittiesittämistä, sananparren mukaan konstit on monet, mutta niin on myös konstimiehet erilaisia. Konstit löytyivät hammassärkyyn, pistoksiin ja lemmen nostatukseen, oikeat konstimiehet osasivat loihtia, mutta konsteilla myös pilailtiin.

Kolme kovaa konstimiestä
Valjasteli vaunujansa
Väinämöisen veljenpoika
Toinen nuori Joukamoinen
Ilmarinen on itse seppä
Kolme kovaa konstimiestä
Koittelimme konstiamme
Noita loitsuvoimiamme
Kuka on konsteissa kovempi
Loitsuvoimissa etevin… JR 67515/yk

Kojon ämmä konstiämmä… JR 75842

Tehtiin konsti, että morsiamelta pylly rysähti. Kaaso otti sen syykseen, sano:
"Ei se ole morsiamen syy, se oli kaason syy,
eikä se ollut kaason syy,
se oli penkinveistäjän syy,
kun teki penkin kallelleen." JR 77100/yk

Kolmen hakusanoilla tehty aikaa koskevat kansanrunosäkeet muodostavat kuvion, ugramen, jota voisi kutsua reseptimeemiksi, joka kertoo, miten joku asia tehdään. Kun saadut aikaa koskevat asiasanat muodostetaan kehikoksi, saadaan seuraava rakenne esiin.

Vuodenaika	Aikakäsitys	Vuorokausi
Vuosi	Viikko	Päivä
Merkkipäivä	Kello	Ilta
Kuukausi	Kesä	Yö

Merkkipäivä on kokenut kulttuurievoluution merkityksenä. Maatalousyhteisössä sääenteet ovat tärkeitä, joten tiettyjä kalenteripäiviä pidettiin merkkeinä tulevan vuoden säistä, myöhemmin merkkipäivistä ruvettiin puhumaan ihmisyksilön ns. pyöreitä vuosia täyttäneen juhlapäivän nimityksenä. Merkkipäivää usein vietetään 50 vuotiaana. Runoaineistossa on kyse maatalousvaltaisesta yhteisöstä, joten merkkipäivä liittyy vuoden ja kuunkiertoon. Ennen kellojen yleistymistä päivän kulku katsottiin auringosta mm. aurinkokellon avulla. Kesä on pohjoisessa valoisinta aikaa, joten se korostuu myös aikaa koskevissa runosäkeissä. Muussa ajan mittauksessa käytettiin viikko-käsitettä. Päivien kulku tarkentui aamuun, iltaan ja yöhön. Runojen vuorokausirytmi menee yökorosteisena, toisin kuin nykyään, jolloin puhutaan mieluummin päiväpainotteisesta vuorokausirytmistä. Aikajänne jakaantuu kolmeen tasoon, vuodenajat, aikakäsitys ja vuorokauden ajat.

4.3.3 Maaginen kolmonen

Kolme on saduissa, myyteissä ja loitsuissa usein esiintyvä luku, suomalaiset loitsut ovat monipuolisuudessaan ja laajuudessaan maailman antoisimpia, joten voi toivoa että kansanrunouskorpus voi valaista, mitä tämän kolmen maagisuuden taustalla on. Tulokset antavat yli 8000 kohdetta, jotka jakautuvat julkaistuihin ja julkaisemattomiin gitpoituihin runoihin. Vertailu SKVR-runojen ja JR-runojen välillä osoitti että tulokset ovat hieman erilaiset riippuen siitä, mitä korpusta käyttää. Hakusivusto antaa kyllä mahdollisuuden käyttää yhdistettyäkin hakua. Tätä mahdollisuutta on työssä hyödynnetty.

Aineiston käsittely jakautuu kahteen osaan, säehaku antaa kahdenlaista tietoa, 1) runoissa oleva teksti eli runosäkeet ja 2) selittävä teksti eli lisätieto. Täten on tarkastelussa päädytty kahteen näkökulmaan, toisessa tulo on saatu ja tulkittu runosäkeiden motiivien perusteella ja toisessa selittövien lisäsäkeiden perusteella. Kun samasanaiset säekohteet on otettu motiivilistauksesta pois, niin tulkintaa varten lisäsäkeitä jäi yht, 3650 tekstiriviä, ja runomotiiveja 4414, yhteensä 8064 kohdetta.

3650 lisätieto
4414 motiivisäe
8064 infosäkeitä yhteensä

Jaottelu mahdollistaa kahden systeemin tarkastelun erikseen, ja kaksoismorfologinen katsaus mahdollistaa synteesin. Aineistossa on runsaasti vain yhden kirjaimen tai sanan variaatioita, lauseen merkityksen pysyessä aivan samana. Toiston tulkintaa köyhdyttävää vaikutusta on estetty asiasanoittamalla säkeet neutraalilla yleiskielisellä termillä, jolloin myös rakenteellisuus ilmestyy näkyviin. Näin nähdään, miten kolme kertautuu ja miksi, millaiseksi.
Mukana korpuksessa on kaikki oleelliset sijamuodot ja muu kielikäytänne.

Ensin yleiskatsaus saatuun ryhmittelyyn. Motiivisäelistauksen perusteella erottuu kolmen numeraaleista seuraava kuvio.

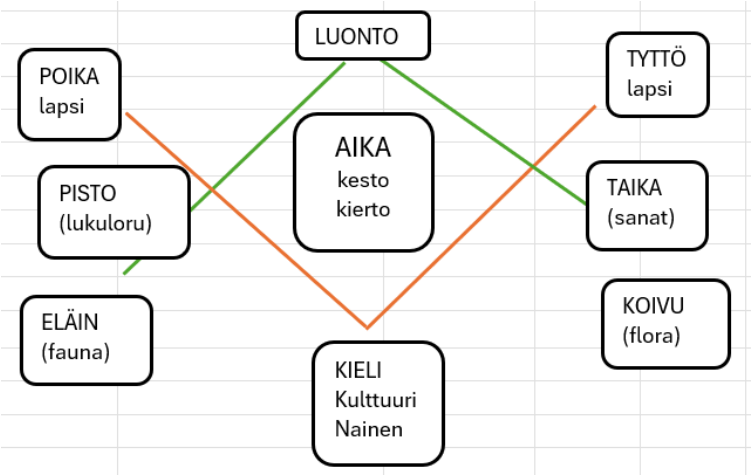

Kuvio 5. Numero kolmen perusteella muodostuva strukturaali suomalasiesta maagisesta mielenmaisemasta ja käsiterunoudesta.

Kuvassa on luontojanalla vastapoolina eläinkunta ja kasvikunta, toimijanalla on kieli ja kulttuuri ja keskeistoimijana nainen anoppina tai emäntänä, ja lapset, joista kansankielisesti puhutaan joko poikalapsina tai tyttölapsina. Rooliodotteet olivat erilaiset tytöillä ja pojilla.

säkeitä kpl	Säkeistön aihemalli	#hashtag
210	Kaksi kolme poikalasta	Poika
50	Emon kolme tyttöä	Tyttö
56	Anopilla on kolme kieltä	Kieli
82	Jos pistät kolme kertaa	Pisto
49	Eli kolme luonnotarta	Luonto
500	Annoin olla yötä kolme	Aika
110	Kolme koivua mäelle	Koivu
737	Kolme hyvää hevosta	Eläin
126	Kolme kertaa	Taika
1920	yhteensä	

Taulukko 13. Asiasanojen kohdekerrat korpuksessa.

Muita motiiveja kolmen sisältävissä säkeissä ovat:

karja	355
eläin	129
hevonen	101
varas	43
kotieläin	31
riista	30
ampuminen	19
kalat	17
eksyminen	8
Yht.	734 säettä.

4.3.4 Kolmea selittävät taustatiedot

Esimerkki selittävästä metatiedosta on tulkintaa varten merkitty kolmella pisteellä. Hakutoiminto on ensin tehty sijamuotoja ja sanaluokkia hyväksi käyttäen, tosin on huomattava ettei numeraaleista johdettuja teonsanoja ole. Numeraalit ovat nominariivivoittoisia sanoja. Saadaan samalle lauseelle kaksi markkeria a) kolmet ja b) viina. Kuten alla olevassa esiintyvyyskartoituksessa näkyy, niin viina on esiintymistiheydeltään vasta toiseksi suosituimmassa kategoriassa 43 kohteella.

kolmet /viina / ...pitää panna viinapullo pogoiniekan pääpohjih. Pogoiniekan hammasvälissä pidetään neula yhdet tai kolmet sutkat Sitä pitää ottaa pois neula ja panna pullon korkin läpi pulloon ja sanoa…

Englanniksi AI kääntää tämän seuraavasti: ”You must place the liquor bottle at the base of Pogoiniekka's head. A needle is kept between Pogoiniekka's teeth, either one or three stitches. The needle must then be removed and pushed through the bottle's cork into the bottle, and then you must say..."

Hieman tulkinnanvaraiseksi jää, mitä ovat sutkat ja millainen tietäjä pogoiniekka on. Karjalan kielen sanakirjassa on suutkat vuorokausi, mutta muutoin sana viittaa enemmän sutkiin, eli hauskaan ja leikkisään ihmiseen. Mutta koska tekstinäytteessä pidetään neulaa hammasvälissä niin tulkinta aikateemainen. Neulaa on pidettävä hampaissa yksi tai kolme vuorokautta. Neula täsäs tapauksessa lienee tikku. Pogoiniekan nimi voi tulla Ilomantsista, sillä Ilomantsin vanha nimi on Pogosta, seudulta on kotosin pogostantauti: Hyttysten levittämä Sindbis-virusinfektio, joka aiheuttaa nivelkipuja ja ihottumaa. Epidemia havaittiin ensimmäisen kerran vuonna 1974, joten runonäytteen pogoiniekka ei ole tautia parvatava tietäjä. Sen sijaan nimi on vanhempi ja tunnetaan muodossa pokoiniekka, vainaja, johon liittyi hautaamisriittejä. P**okoiniekka** eli ruumis on kumartanut (kumarrutettu) kaikille ja pyytänyt anteeksi elämänsä aikana tehneitä ikävyyksiä. Tuonilmasissa ovat sitten kuolleet sukulaiset ja muut tuttavat olleet **pokoiniekka**a vastaanottamassa. Karjalaisia hautaamistapoja tutkinut M. Waronen on selittänyt pokoiniekan seuraavasti:

Itä-Ka.rjalassa on vielä säilynyt salokyJissä tapa käydä vainajan haudalla koko vuoden aika itkuvirsillä siunailemassa vainajan lepokammiota, kunnes viimein pappi tulee ja pajattaa kaikki . "pokoiniekat" yhtä aikaa. Näitä "pokoiniekkain praasnikoita" vietettiin kolmen tai useamman päivän perästä vainajan kuoleman jälkeen, tai myöskin olivat ne, määrättyjä vuosipäiviä niinkuin "pokkoiniekan äijäpäivä" , "pominka", "paamjatti" , "piirut" y. m. Näihin tuovat kuolleiden omai~t ja sukulaiset monenlukuisia (Waronen / Vainajainpalvleus s. 109)

Esimerkki on hyvä malli siitä, miten työlääksi perinpohjainen perinneselvitys voi käydä, kun aihepiiri on useimmille tuntematon. Toinen vaikeus koituu luokittelusta, kuten ryhmittely osoittaa, voisi esimerkki olla osa myös tautien ryhmää, tai aikaa koskeva tai konsti, jolla tautia parannetaan. Säkeissä on usein aineksia moneen eri suuntaan, joten ryhmittely on tehty intuitivisesti lähinnä kuvaavaan joukkoon. Ryhmittely on tehty kohteiden esiintymistiheyden mukaan, kun hakusananoina ovat olleet kolme ja sen johdannaiset.

KRONOTOOPIT

2. ***sauna*** ***146***
synnytys ***9***
paikka ***83***

9. ***aika*** ***137***
riitti ***23***
kerrat ***90***

3. **leikki** **66**
loru **15**
nimi **17**

MOTIIVIREALITEETIT

6. ***manaus*** ***41***
loitsu ***24***
kohde ***53***

7. ***viikate*** ***28***
puu ***103***
rikos ***9***

4. ***puna*** ***49***
luku ***142***
suola ***88***

AKTORIKVALITEETIT

1. ***tauti*** ***146***
parantaminen ***84***
sanat ***757***

5. ***konsti*** ***217***
sylki ***116***
taika ***122***

8. ***vesi*** ***148***
vene ***13***
viina ***43***

I Ryhmä
sylki 116
puu 103

II Ryhmä
kerrat 90
suola 88
parantaminen 84
paikka 83
leikki 66
kohde 53
puna 49
viina 43
manaus 41
viikate 28

III Ryhmä
loitsu 24
riitti 23
nimi 17
varaseiväs 17
loru 15
satu 13
vene 13

sanat 757
konsti 217
vesi 148
sauna 146
tauti 146
luku 142
aika 137
taika 122
valhe 1

rikos 9
synnytys 9
synty 7

IV Ryhmä
ennus 3
Raamattu 2
neuvo 1

Taulukko 14. Pääluokat saaduille selitesäkeiden asiasanoille. Numerot ilmaisevat putsattujen säerivien löydösten kohdemäärää.

Tulkintaa varten on tästäkin osiosta poistettava eläinaiheiset osiot pois,
koska niitä on tarkoitus käsitellä sarjan seuraavassa osassa Kalevalan bestiaario syksyllä 2026. Jäljelle jää kolme pääkategoriaa + säläaines.

Ryhmitteln perusteella voidaan muodostaa kolme pääkategoriaa kronotooppisena, motiiviatraktiona, ja aktorikvaliteettisena ryhmänä. Kronotopia kertoo ajasta ja paikasta, motiiviatraktio aihe/syy kiinnostukseta, ja katorikvaliteetti tekijöiden laadusta ja ominaisuuksista.

Sälä on satunnainen lisäaines, kuten esitellyssä listauksessa, jossa sälän muodostavat aiheet Raamattu, ennus, neuvo, valhe. Nämäkin on nimettävissä jo hahmoteltuihin ryhmiin. Raamattu on säkeissä usein sitaatteina tai hahmoviittauksina. Ennsuten teon paikkana on kolmen tien ristys, taikoihin liittyvät neuvot, ja valheet rikoksiin.
Menettelyllä saadaan tylsä listaus tulkittavampaan muotoon.

Tähän asti kaikki, lopuksi on tehtävä synteesi kahden tarkastelutavan tuottamista aiheista ja ryhmistä. Se käy näppärästi vertaamalla muodostelmia. Kirjan otsikon kannalta Kalevalan numeraalit on 4. ryhmän luku yhtenevä toisen koosteen pistoskategorian kanssa. Tyypillistä on pistoksen sanoissa luetella kerrat, joilla pistetään. Runosäkeissä uhotaan: Jos pistät yksi pistoin, minä pistän kaksin pistoin.

Selkeästi keskeinen asia ja aihe on aika eri muodoissaan. Myös kerrat ja taika ovat yhteneviä, koska nimenomaan loitsujen taikakeinoihin kuuluu asian toistaminen 3 kertaa. Sadut kolme kerrostumaa voidaan nyt asettaa kristallisoituneeseen triadiseen kuvioon. On makuasia, minkä kategorian sijoittaa pyramidin huipulle, mutta koska semiootikosita sekä Juri Lotman että Mihail Bahtin ovat puhuneet aikapaikka määrittleyistä, niin kronotooppiset triadit ovat lilalla merkittyjä. Vihreällä merkityt edustavat aktorikvaliteetteja, laadullisia omianisuuksia ja tekijöitä. Jäljelle jää valkoinen meta-aukkokuvio, johon sijoittuvat loput aihiot eli motiivirealiteettiin kuuluvat triadit. Toiseksi tärkein ja ehkä tärkein havainto on kolmen kerrannainen tietäjän maailmassa. Kun matematiikka puhuu jostain, että sitä on kolme kertaa kolme, niin tuloksena on yhdeksän, mutta tietäjän maailmassa kolme kertaa kolme on toisin. Se todellakin on kolme kertaa kolme eli nykykielellä kolme potenssiin kolme eli 3x3x3 eli 27. Ja tästä löytyy todisteet kansanrunojen selitteissä. Tämä voidaan nähdä niiinkin, että loogis-matemaattinen malli operoi rajoittuneesti, aikapaikkaa korostaen, kun taas muinaisajan tietäjälle maailma oli kolmiulotteinen ja monimutkainen merkityskudelma.

Kolme kertaa kahdella tapaa ymmöärrettynä, lopputuloksena on erilaiset arvot. On siten kahdenlaista tapaa ymmärtää kolmen kerrannainen, atavistinen ja matemaattinen.
3 x 3 => kaksi kertaa kolme = 6 (3+3)
3 x 3 x 3 => kolme kertaa kolme = 27 (3^3)

Kerrat on osa timantin kärkikolmiota 9 yhdessä ajan ja riittien kanssa. Useimmiten kolmea kertaa tarvitaan parannusriittien toimituksessa, mutta siitä jatkossa enemmän.

Poika
Tyttö
Anoppi
Pisto
Luonto
Aika
Koivu
Eläin
Taika

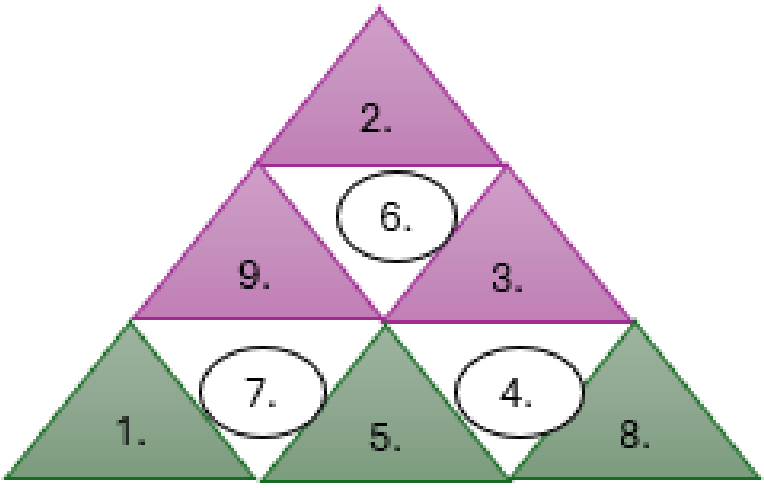

Kuvio 6. Käsiterunouden timantti.

4.3.5 Kanto kuuta kaksi kolme

Luku kolme on kronotooppi, jossa paikka tapahtumien näyttämönä korostuu. Suomessa saunassa on synnytetty. Tämä aikalaiskuvaus perustuu noin vuosina 1700-1900 kerättyihin runokeruun arkitotietoihin. Aika on selvästi fokusaihe kolmen kerrannaisissa. On aiia ayytä tarkastella lähemmin, millaisiin tapahtumiin tai kohteisiin agraariyhteiskunnan aikamaininnat kohdistuvat.

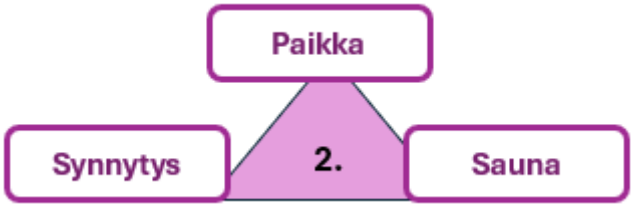

Kuvio 7. Käsitetimantin toinen triadi.

Formula ”kanto kohtua kovoa” saa usein määreekseen yhdeksän kuukauden raskausajan, jossa huomioidaan raskauden yliaikaisuus, kun raskaus jatkuu kymmenelle kuulle. Erityisesti vanhempien vaimojen synnytysajan uskotaan olevan yliaikaisia. Mutta poikkeuksiakin raskausajoissa on. Kymmenes kuukausi saattoi venyä kahdeksitoista kuukaudeksi. Runomuoto ”kantoi kuuta kolme neljä” on tuttu Kalevalassakin kerrotusta Marjatan pojan syntymästä.

Mutta, jotta voisi synnyttää, on ensin tultava raskaaksi. Ylivoimaisesti yleisin myyttinen raskaaksi saattaja on tuuli eli ahava, joka saattoi runotietojen mukaan raskaaksi kauniin Lohettaren, joka synnytti Kalevalan sankarit Väinämöisen, Ilmarisen ja Joukamoisen. Muita ahavasta raskaaksi tulleita olivat Pohjan eukko irvahammas, Loviiatar lemmon luoma, piru pritin pohjimmaimnen, Joskus siittäjän synonyyminä mainitaan Panu (SKVR XII2 5530) Myyttisissä syntymissä mainitaan myös Naat, joka oli ihana impi, sisaruksista kaunein. Hän tuli raskaaksi pahalla maalla, tiellä ja niinhänb siinä kävi, että pohjatuuli teki työnsä, viimainen ahava tunki turkin alle. (SKVR XII2 6143) Naat mainitaan kauniiksi, mutta Lovitar oli ruma vanha vaimo, pahin Tuonen tyttäristä ja ilkein manattarista. Hänen ihonsa oli karvainen ja muoto musta. Hän snnytti pahanja tautipoikia.

Tuulen teillä hekin saivat alkunsa (JR 68823). Mutta aina vain kummemmaksi menee, sillä pakkanenkin sai alkunsa tuulesta, raskaaksi tuli Raani, joka kantoi lasta kohdussaan peräti kolme vuotta. Marjojen ja tuulen lisäksi rautarakeista saattoi tulla raskaaksi. Kipujen syntyrunossa kerrotaan Louhiattaren survoneen rautasuurimoita, ja söi niitä samalla kun seuloi. Seurauksena oli raskaus, joka kesti kolme vuotta.

Sattui niinkin, ettei lapsi tahtonut syntyä lainkaan ja synnytyksestä tuli hyvin vaikea (SKVR VII4 loitsut 2032) Näin kerrotaan käyneen Pohjolan emännälle, jota myös Nikotieran huoraksi kutsuttiin, vaikka kyseessä oli Loviatar, eläjistä ensimmäinen, vanhin vaimoista. Hänkin tuli tuulesta raskaaksi, ja raskautta kesti kokonaista kolme vuotta ellei peräti seitsemän kesää tai saattoi olla kahdeksankin vuotta tai ympäri yheksän vuotta. (JR 85478) Pohjolan emäntä on runoissa myös Laviolan luonnotar, jonka raskaus todella kesti, seitsemänsataa vuotta ja kuusikymmentä kesää. Jos oli raskaus ennätyspitkä ja piinallinen, niin oli synnytyskin. Lapset, nuo pahan sikiöt eivät tahtoneet syntyä maantielle. Eivät syntyneet miekalla tuliterällä, vasta kun luonnotar meni vesikivelle synnyttämään, yhdeksän tautipoikaa syntyi. (SKVR VII4 loitsut 2036)

Myös Äkäätär, Hiitolan emäntä tuli raskaaksi tuulesta sekä Ruskia, rupinen neiti, paha paiseitten emäntä, joka kolmen vuoden odotusajan jälkeen sai yhdeksän tautipoikaa. Pojille hän kastoi itse ja antoi niille nimet: Pistos, Ähky, Riisi, Parpatti, Yhmeröinen, Tohmeroinen, Korento, Miestensyöjä, Amputauti (SKVR XII2 5472).

Tuuli eli ahava siitti lapsia, mutta mystisesti Tuuli, tai ehkä pikememminkin Tuuletar synnytti raudan ja tammen. Raudan syntytarinaa on käytetty erityisesti veren tyrehdyttämisen loitsusanoina. Kolme vuotta, seitsemän kesää tuuli liikutteli meren laineita, jonne syntyi lopulta olinpaikka, tupanen jossa asui kolme neitoa. Yksi heistä lypsi mustan, toinen punaisen ja kolmas valkean maidon. Maidon värin mukaan syntyi erilaatuista rautaa. Ruosterauta syntyi mustasta maidosta, valkeasta saatiin teräsrauta ja musta maito tuotti meltorautaa. Tuulen väki synnytti tautipoikien ja raudan lisäksi pimeyttä, koska tuulettaren kolmen vuoden aktiivinen toiminta synnytti taivaan valon pimentävän tammen. Tuuli/Tuli toi muassaan tauteja, sotaa, pimeyttä, pakkasta. Tuuli toimi myös käärmeen synnyttäjänä, siittäjänä oli Syöjätär, jonka sylkeä tuuli tuudittelu viisi kuusi vuotta seitsemän kesää.

4.3.6 Taikaluvut

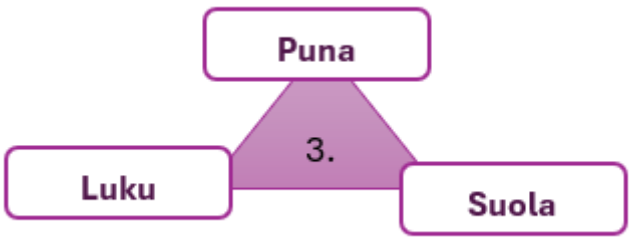

Kuvio 8. Käsitetimantin kolmas triadi.

Puna on triadissa samaa kuin veri. Suomalaisessa magiassa ja taikakeinoissa ei yleensä käytetty verta, jota symboloi leppä siinä määrin, että verta nimitettiin leppäpuun (Alnus) nimellä, puna oli toinen kiertoilmaus verelle. Taioissa tarvittiin sanoja ja erilaisia lukuja, ja lukumääriä, joiden tehosteena käytettiin taika-aineksia kuten suolaa ja sylkeä. Haavaan syljettiin, kun samalla loitsu luetttiin kolmeen kertaan, tai tautia parannettiin toistamalla sanat kolmeen kertaan suoloihin pumalla, ja näin loihdittuja suoloja annettiin potilaalle syötäväksi tai juotavaksi.

Kupletin juoni ei kuitenkaan ole tämä. Kreikkalaisesta tarinasta tunnetaan Aridnen lanka merkityksessä tiennäyttäjä labyrintistä takaisin, lanka, jota seuraamalla päästää takaisin lähtökohtaan, johtolanka. Suomalainen taikatieto operoi punaisella langalaa, joka toimii ikään kuin energiaa johtavana lankana, jolla häiriötila ihmisen enrgiassa saadaan korjattua. Langan tulee olla punainen joko yksin tai yhdessä mustan ja valkoisen kanssa.

Lemmenloitsuissa tarvittiin leppäpuuta, josta tehtiin punaiseen kankaaseen kääritty vasta. Kääröä pidettiin sitten muurahaiskeossa. Petrun päivänä 29. heinäkuuta vastalla kylvetti lemmenkipeä tyttö lähteellä ja kastoi vastaa lähteeseen ja sylki perään. Punaista riepua tarvittiin myös syöpäläisten karkoittamiseen. Keväällä tehtiin leppäavasta lepästä, ja sillä
pyyhittiin huoneen seinät, lakaistiin lattiat ovelta peräseinään päin. Sitten kerättiin yhdeksän kolmen lajin ludetta punaiseen riepuun ja vietiin ne talon läheisyydessä olevan kiven päälle. Viejä kiersi kiven visapää puukko kädessä kahdesti vasta- ja kerran myötäpäivään höpöttäen kiertäessään kolmasti:

- Hyviä olitte vieraita, vaan pois pitää käskeä, kun sota tuli taivahasta.

Sen jälkeen luteet pannaan leppälaudalle ja viedään järveen tai muuhun veteen, joka ei ole umpivesi.

Punaisella kankaalla parannettii myös ruusua. Valkea liitu käärittiin kankaaseen ja luettiin loitsu kolmeen kertaan:
Tšapan i amineitšen
netsin rožan igaks kaikeks.
Aamin rababozdial, aamin.

Joskus tietäjä tehosti voimaansa sitomalla tukkaan kolme tupsua punaisella langalla. Tällä tavoin varustautuneena hän ryhtyi pistosrasvan tekoon, ja ensi töikseen laati lieteen kodan, jonka sytytti palamaan. Astiaan hän oli sekoittanut uunista otettua nokea sekä talon kynnyksen alta rapaa. Näitä aineksia hän heilutteli astiassa tulen päällä pikimustan tukan hulmutessa samassa tahdissa ja luki pistoksen lukua, joka päättyi lapsenomaiseen manaukseen: Jos sinä pistät kymmenen kertoo,
niin minä pistän kymmenen tuhannen tuhannen tuhat kertoo.

Joidenkin taikojen suoritus tuli tehdä tarkkaan määrättyinä merkkipäivinä kuten Juhannusta tai Mikonpäivää vasten yöllä. Maanpitävän eli maanhaltija asettaminen oli tehtävä näinä päivinä. Kolmikyynäräisellä leppäisellä kepillä, jonka ympärille on vastapäivään tyvestä latvaan päin kääritty punasta lankaa ja joka on pantu punaisesta langasta tehtyyn lenkkiin, otetaan mainitusta lenkistä kiinni pitäen erikseen kunkin lämpöisen huoneen pohjoisen puoleisen seinän alushirren alta kolmesta kohdasta kaivettua multaa. Kolmesti otettava kustakin kuopasta multaa riepuun, ja joka ottokerran jälkeen sidotaan punaisella langalla riepu reunoistaan kiinni minkä jälkeen riepu sidotaan punaisella langalla kiinni leppäkepin latvapäähän. Kun keppi on tasapainossa nostetaan sitä kolmesti vuoroon aina laskien ja joka nostokerralla lausutaan:
Minä punnitseen tällä leppäisellä kepillä
Vaikka oisi yhdeksän kirkon perkeleet.

Kun tämä temppu on saatu tehdyksi jokaiselle lämpimälle huoneelle, astutaan tuvan eteisestä pihan keskustaa päin kolme askelta ja tehdään siihen kohtaan kuoppa, johon jätetään yhdeksän lepän oksaa, jotka on otettu pohjoispuolen eri puista ja ottaja on ollut lepän latvaa pidempi. Puut on ostettu hopeaa vuolemalla.

Seuraavassa vaiheessa tehdään lepästä kaukalomainen arkku ja siihen kuudella reiällä varustettu kansi sekä kahdeksan leppäistä naulaa. Tähän arkkuun pannaan selälleen punaruskea sammakko, jota ei paljain käsin oteta. Sammakon takajalat sidotaan yhteen punaisella langalla ja se asetetaan arkun päälle kansi, joka kiinnitetään kahdeksalla leppäisellä naulalla sekä yhdeksännellä tervas- eli kalmannaulalla, joka lyödään päänpuolelta lukien kolmanteen reikään, joka on asetettu sammakon sydämen kohdalle. Arkkua ei siis kanteen kiinni panna reunoistaan vaan noiden kannen keskikohdan reikien läpi.
Vielä tarvitaan lisätaikoja, joissa otetaan lehmistä karvoja riepuun, ja joka riepu sidotaan punaisella langalla. Lopuksi kaikki nämä taikariitin kalut, pussit, teräkset, sammakkoarkut, tammilautaset ja leppäinen keppi mukana lähdetään vihdoin taloa kiertämään ja loihditaan:
…Jos kokkolintu tämän aidan ylitse lentää,
Minä aidan ylemmäksi rakennan;
Jos maan matonen tämän aidan alatse mataa,
Minä aidan alemmaksi rakennan;
Sisiliskoilla minä sen sitelen
Sitelen kirjokäärmeillä
Teräksillä seivästelen.

Tämänkin jälkeen on vielä monta konstia tehtävä, lopuksi viedään leppäkeppi metsään sellaiseen paikkaan, jossa ei kuljeta töissä käydessä eikä muutenkaan. Keppi sidotaan kiinni puun latvaan niin että latva taipuu maahan päin, maata koskettamatta. Tällä tapaa saadaan talo koko suvun siinä olo-ajaksi suojelluksi kaikilta ilkeilijöiltä ja kateilta.

Punasäkeet ovat löytyneet korpuksista hakusanoilla kolmannella, kolmas, kolmasti, kolme, kolmeen, kolmella, kolmen, kolmesta, kolmet. Raakadataa muokkaamalla erottuivat säkeet ”kolme kertaa” ja 3x9 (kolme kertaa yhdeksän). Sisällön kannalta data on asisanoitettu ryhmäksi ”puna”, josta erottui selvästi punaisen villalangan merkitys taioissa. Punan eli punaisen joukkoon on sisällytetty muutama erityistapaus, punaisena esiintyy orava, leppä, ruusu eli tulimaahinen, joka tekee ”punaiset äiskät” eli punoittavat läiskät ihoon. Tässäkin selvä kirjainpudokaskäytänne.

Punainen villalanka edustaa vastataikuutta jonkin pahan korjaamiseksi. Käytänne on ilmeisesti varsin kansainvälinen, koska vielä 2000-luvun alussa matkatessani Bulgariassa, hotellin siivooja oli sijoittanut vuoteeni päätyy punaisen villalangan. Ties mitä oli aavistellut, kun tähän vastataikuuteen oli turvautunut, mutta olettaisin hänen tarkoittaneen hyvää.

Punainen villalanka on rituaalinen taikaesine, joka tehotakseen on tarvinnut taikasanojen lisäksi riitin. Monimutkainen parannusriitti on tarvittu taikatoimene, jolla parannettiin pieksijätautia eli kaatumatautia, hermotautia ja jäsentautia. Ensin piti etsiä metsästä umpilampi tai hetteikkö ja lähistöltä kolme pientä haapapuuta, jotka halkaistiin siten että ihminen sopi halkeamasta kulkemaan. Vesi otetaan sitten lammesta tai lähteestä loihtusanojen kera.

Onko miehiä meressä,
Umpilammissa urhoja,
Niin pitkiä kun korpikuusi
Kerallani keikkumaan,
Kanssani kavehtimaan?
En tahdo vasten itseäni,
En vasten vaimoani,
En vasten lapsiani,
En vasten joukkoani,
Tahdon vasten vastuksia,
Vastuksia voittamaan,
Katehia kaatamaan.

Sanotun jälkeen vuollaan hopeaa palkaksi.Vedenotto loihdun kera tuli tehdä niin monta kertaa, että se rupesi pyörimään myötäpäivään. Loihdittu vesi vietiin halkaistujen haapojen luo, jossa se lämmitetään kahvipannulla. Pannun kannatinpuuksi kelpasi ainoastaan haapa. Pannun alle tehdään neljä petäjätulta. Sillä aikaa kun vesi lämpisi, kulki sairas alasti halkaistujen puiden läpi kaksi kertaa myötäpäivään ja yhden kerran vastapäivään. Kun haapojen läpi oli kuljettu, ne sidottiin yhteen punaisella langalla halkeamien kohdasta, kolmesta paikasta. Tämän jälkeen, kun vesi oli lämminnyt, otettiin pannu tulelta, sairas asettui seisomaan tulien keskelle, jossa sitten valeltiin loihtien:
Veden kultainen kuningas,
Ole apunani, armoinani,
Voimanani, varoinani!

Vaatteet, jotka sairaalla pesupaikalle tullessa oli yllä, jätettiin metsikköön.

Toinen monimutkainen taika, jossa punaista villalankaa käytetään, on maan pilaamisesta ”simmuksista”, silmäyksistä päästäminen. Jos noita oli kironnut maan ssellaiseksi, etteivät elukat ja vilja menestyneet, navettaan vuoltiin elohopeaa ja pelto harattiin kolmen hauen leukalusita tehdyllä haralla, joka valjastettiin konnan eli sammakon vedettäväksi. Valjaana toimi punainen villalanka. Tässä taiassa ei tarvittu vettä, mutta räähkää päästäessä tarvittiin.

Räähkää pidettiin pirun tuottamana ja siitä pääsemiseksi kiskottiin tuohta rosoisesta eli vanhasta koivusta. Tuohesta tehdään lippi, joka kääritään punaiseen villalankaan. Näin varustetulla lipillä otetaan vettä kolmesta lähteestä ja heitetään vesi ensimmäisellä kerralla lähteeseen takaisin. Veden emännälle annetaan hopeaa maksuksi vedestä. Tämän jälkeen otetaan kolmesta muurahaispesästä neulsia, kiehutetaan massaa padassa ja pestään sillä kipeätä paikkaa, ihoruvettumaa eli rupitautia. Tämä vesi viskataan olan yli loitsien. Veden viskaaja ei saa luonnollisesti katsoa taaksensa.

Suola on tavallinen taikojen tehokeino kuten sylki ja sylkeminenkin. Seuraavassa pari mainintaa suolan käytöstä taikojen yhteydessä. Suolaa tarvitaan vesihiidestä päästämisessä sekä pistoksen parantamisessa. Monet taikakeinot olivat 1800-luvulla nykyarvostuksiin nähden suorastaan kauhistuttavaa eläinrääkkäystä. Tämä selittyy sillä, että joitain ekäimiä kuten sammakkoja ja käärmeitä ei pidetty eläiminä, vaan pahuuden edustajina.

Vesihiiden päästämistarpeita on ajopuu järvessä. Epämääräisissä tautitapauksissa pannaan hakopuu ja kaikki lehtipuut yhteen vanteeseen ja toimi tehdään kivellä, jonka ympäri vesi menee.
Pujotussanoja ovat:
Päästä, Luoja, päästä, luonto,
päästä, päällinen Jumala!
Kuin kuun kivestä päästit,
päästit päivän kalliosta,
päästä tämäkin lapsi!

Pujotuksen jälkeen lasketaan ylhäällä oleva puu alas toista vasten, sidotaan puut yhteen kolmella vihtapannalla sanoen:
Pannaan pajusta panta,
pitäähän pajunen panta;
tai jos ei paju pitäisi,
pistän pannan pihjalasta,
kyllä pihjala pitää;
vaan jos ei pihjala pitäisi,
saatan minä sanan sepälle,
rakennukset rautiolle,
pannan raudasta rakennan,
kyllä rautainen pitää;
jos ei rautanen pitäisi,
pannan vaskesta valun,
kyllä vaskinen pitää.

Kun on kolme vihtapantaa sidottu, naulataan kolmella leppä-naulalla nauloja; lyödään ensin sairaan vasemman jalan kantapäällä kolmasti kutakin naulaa, siitte kiinitetään kirveen hamaralla. Sairaan päällä ollut paita pujotetaan näreen päälle ja pannaan puhdas paita sairaalle, muut vaatteet nurin päälle. Taikuri kaatelee puita pujoitusten päälle. Sairas viedään saunaan, sauna lämmitetään vanhoilla haroilla, reekien katkenneilla jalaksilla, tuulen koprilla, ukkosen särkemillä puilla. Kylpyvastaan on sidottu (vähin määrä) kolme käärmeen päätä, pannaanpa joskus kolme elävää käärmettäkin. Kylvetyksen lopussa, painellaan suoloja vasemmassa kainalossa:

Puutu tähän, puutunnainen,
tartu tähän, tartunnainen,
käy tähän, käskennäinen,
painu tähän, panennainen!

Yksi osa suoloista pannaan pienessä rieputilkussa yksi kantaisesta lepästä tehdyn naulan päähän punaisella langalla. Ladattuun pyssyyn pannaan elohopeaa, painetaan sanoin vahvistettu naula pyssyyn ja sairaan vasemman olan yli ammutaan saunan lakeisesta ulos.

Pistoksen parantamisessa otetaan käärme kiinni, siltä leikataan pää pois, pannaan leppäpinteeseen kuiva puu suuhun, vesi kaadetaan kolmasti päästä läpi, veteen pannaan hörhiläisiä suoloihin lasiin, sitten elohopeaa kolme nuppineulan kokoista jyvästä lisätään veteen. Lausutaan sanat.

Mistä pulma puuttunut,
mistä tauti tarttunut,
kivestäkö, kannostako,
vai on korppi rääkätty,
musta lintu muokattu,
vai onko noidat noituneet,
vai onko kuolleitten kotoa,
kalmalaisten kartanoilta.
Kirki kissan, kirki koiran,
kirki kolmen kiimakarhun,
kirki miehen naimattoman,
kirki nainehen urohon….
Tämä oli kolmesti veteen laulettava ja puhallettava. Vettä annetaan kolmasti päivässä ruokalusikallinen. Sillä pistos lähti.

4.3.7 Ajan mittaan

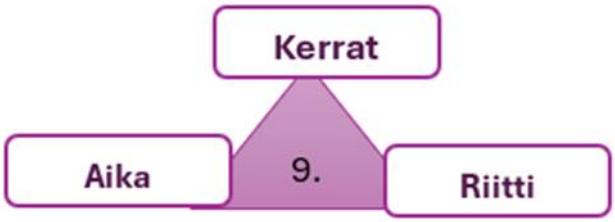

Kuvio 9. Käsitetimantin yhdeksäs triadi.

Kolmen kerrannainen liittyy tehokeinona inkeriläisiin päivänpäästörunoihin, joissa päivänpäästäjänä ei on Kiesus eli Jeesus, ja kätköpaikan tietäjänä toimi edesmennyt Väinö, joka oli ollut haudassa kuolleena jo kolme vuotta, kadoksissa koomassa kahdeksan. Jeesus pyysi näyttämään Väinön haudan, nostatti hänet istumaan kuin Lazaruksen ja vaati saada tietää, minne aurinko ja kuu on kätketty. Mutta ennen tätä Jeesus oli lähdettyään isänsä kodista kohdannut tiellä kolminkertaiset esteet, josita kahdesta ensimmäisestä hän eslvisi matkaeväidensä viina, oluen ja siman ansiosta. Ensimmäinen este, julmetun suuri hakopuu tiellä poikkipuolin katkaistiin matkaeväinä olevilla väkevillä aineksilla, loiskuttamalla viinaa, olutta ja simaa, jolloin hako halkesi kahtia. Toinen este oli suuri kivi, joka saatiin myös halkeamaan kahtia samoin keinoin. Kolmantena esteenä oli oja, josta matkalainen selvisi uhraamalla laukon ja omenan eli hevosen ja lehmän. Niin päivä pääsi paistamaan.

Kalevalassa hakoepisodi on kerrottu hieman toisin, paljjonkin toisin. Väinöstä ei puhuta, tiedon antajana toimi Antero Vipunen. Ajat olivat toiset ja ikeriläisestä versiosta paljon muuttuneet.

Kivi on tiellä poikkipuolin: se poikki porahtakohon,
hako tiellä pitkin puolin: tuo kaheksi katketkohon,
uros tiellä pystyn puolin: sep' on laitahan lähetä!

"Lähe nyt, liika, liikkumahan, mies paha, pakenemahan
ennen päivän nousemista, koi-jumalan koittamista,
auringon ylenemistä, kukon äänen kuulumista!
Nyt on liian liikeaika ja pahan pakenoaika,
kuutamainen kulkeasi, valkea vaeltoasi. UK 17 ru

Kuolemattomuudesta tai eliniän pidentämisestä haaveilee moni, kansanrunojen erikoisuuksiin kuuluu Ilmarisen surman kahlinta, ihmiset elivät 300-vuotiaaksi, mutta sitten he alkoivat kaipailla kuolemaa ja lopulta se löydettiin meren pohjasta, sinne vangittuna ja upotettuna. Kun surma pääsi vapauteen, se söi ensi töikseen pelastajansa ja sitten 300 ukkoa ja akkaa, yhden kutakin vuotta kohden.

Fedot Fedotoff Tannikka, lähitienoilla tunnettu tietäjä, syntynyt Koitonselässä, Suistamossa on sanonut opastuneensa tietäjäksi ja laulamaan. Wäinämöisen veljenpoika -runon tunnusti kuitenkin oppineensa kirjasta, joka häneltä oli pahaksi onneksi hävinnyt. On hyvä syy epäillä Tanikan turvautuneen pienimuotoiseen huijaukseen runon alkuperästä, kun väitti sitä kirjasta opituksi. Ilmeisesti hän ei tahtonut paljastaa tietolähdettään tabusyistä. Sillä vaikka hakusanalla ”veljenpoiga” löytyy vain yksi runo julkaisemattomista runoista, niin vanhoissa kansanrunoiss on peräti 81 kohdetta sanalle ”veljenpoika”. Näissä osumissa on eri puolelta Suomea kerätty samaa runoa Väinämöisen veljenpojasta. Vaikuttaakin siltä, että Vipuselta veneen veistoon haetut sanat olivatkin Väinämöisen veljenpojan tekemät, sillä suomalaisen nimikäytänteen mukaan toki veljenpoikakin oli Väinämöinen.

Veljenpoika -runoista on eri versioita, mutta sisältönä on transformaatio, kuvaus siitä, miten kuusesta otetusta oravasta tuli orihevonen. Domestikaatio aloitettiin oravalle tyypillisellä ravinnolla kuusen kuivilla kävyillä, kunnes vähitellen annettiin tuoreita käpyjä ja lopulta siirryttiin kauraan ja heinään sitä mukaa, kun orava oli muuttunut hevoseksi. Kaikuna tästä vanhasta tarinasta on jäljellä sanonta: Mene hevon kuuseen! eli sinne mistä tulitkin. Muutosprosessiin kului kolme vuotta, oravasta tuli mahtava ori, joka oli yli yhdeksän korttelia kooltaan, ja sekä häntä että harja olivat paksut, kivekset ja siitin summattoman suuret. Julkaisemattomien runojen lisäksi on useita julkaistujakin runoja samasta aiheesta. Osassa runoista korostetaan sukuelinten sijaan hevosen kavioita. Puutteena kerrottiin, etteivät kaviot kasvaneet. Orilla oli kokoa, pää Kemissä keikkui, häntä heilui Helsingissä. SKVR VI2 6489/yk Lisäksi runot tuntevat salapoika Väinämöisen, joka paransi paiseita.

Haettiin sitten kuohari paikalle, joka salvoi orin siltä seisomalta, ei sitonut suonia eikä käyttänyt kuoharin loitsusanoja, joten veri vuosi Lapin tantereille. Siihen hätään tuli Vipulan Liisa paikalle, sylki kuivn syljen ruunan reisien väliin ja verenvuoto tyrehtyi. Ryhdyttiin vaihtokauppoihin, Liisa ehdotti, että Väinämöisen veljenpoika ottaisi peuran ahkiosta ja antaisi ruunan hänelle, vähän saisi vielä välirahaakin. Niin tehtiin. mutta sattui niin, että Väinämöisen veljenpoika meni jäiselle mäelle tunturiin eikä osannut ohjata ahjoaan, eikä kiertänyt kiviä, joten ahkio hajosi ja kuljettaja iski päänsä kiveen ja peura pötkähti maahan. Tietäjä Vipulatar alias Vipulan Liisa aavisti, arvasi tapahtuneen, riensi tunturiin ja paransi pään peukalollaan. Alettiin elää yhdessä sovussa ja nahistellen railakasta elämää, ja lopulta pidettiin häät, jonne vanha Väinämöinen saapui soittamaan hauenluista kanneltaan niin että kalliot kumaji, kivet hyppi ja petäjät pelmusivat. JR 02430 mukaeltu

Ajan mittaan ihminen avioituu ja lopuksi kuolee. Käen kukunnasta itäkarjalaiset ennustelivat elinaikaa tai avioitumisen ajankohtaa. Käki, jota kutsuttiin myö hietalinnuksi ilmoitti kukunnallaan miehelään menoon kestävät vuodet tai kuolinvuoden. Pidätkö viikoon villapäänä / kauan kassan kantajana/ Pidätkö vuoden, /vain kaksi, / vaiko pidät vielä koko kolme vuotta?

Normaali ihmisen raskaus kestää yhdeksän kuukautta, mutta kalevlaisessa kansanrunoudessa myyttiset olennot odottavat jälkeläisiä syntyväksi pitkään, usein kolme pitkää vuotta, kuten **Ruskia**, rupinen ja paha paiseitten emäntä, joka kolmen vuoden odotusajan jälkeen synnytti yhdeksän tautipoikaa, joille antoi nimet Pistos, Ähky, Riisi, Parpatti, Yhmeröinen, Tohmeroinen, Korento sekä Miestensyöjä ja Amputauti. Tautipoika ”Miestensyöjä” oikeuttaa epäilemään tulkintoja miestensyöjäkylistä, saattoi olla että kyseessä oli seutu, jossa sairastuttiin tiettyyn tautiin, kuten Pogostantautiin sairastutaan Ilomantsissa.(SKVR XII2 5472.)

Raskausaika ilmoitetaan kansanrunosäkeissä kuukausina, kohtua kovaa kannetaan tavalliset yhdeksän kuukautta. Mitä kovan kohdun kantajat sitten synnyttivät? Lastenleikkien numerolorujen lisäksi numerosarjaa esitetään kosimisen yhteydessä. Kolme vuotta kosimista venyy jopa kymmeneen vuoteen. Kalevalassa kerrotaan täsät formulasta, kun Ilmarisen sisko Annikki on saanut selville Väinämöisen kosioaikeet ja varoittaa veljeään ovelasta kosijasta, joka aikoo viedä Ilmariselta morsiamen, vuosin kaksin katsotun, kolmin vuosin kositun.

Aina ei pitkä harkinta-aika tuottanut suotuissa lopputulosta, saattoi käydän niin, että kolme vuotta ja enemmänkin kosittu neito osoittautui vihaiseksi ja äksyksi luonteeksi, vaikka oli etsitty neitoa neljä vuotta, vikitelty viisi vuotta, kuulusteltu kuusi vuotta ja katseltu kahdeksan vuotta. Joissain tapauksissa valita ei voinut. Kosija sai tyytyä siihen, mitä sattui saamaan kuten Antero Utalaiselle kävi, vaikka odottelua oli kestänyt yli yhdeksän vuotta. Riskin työoihmisen sijasta nuori vaimo alkoi sairastella. Vielä kehnommin kävi Moison Matlle, joka oli katsellut morsianta kahdeksan vuotta, kunnes Anni Korkka annettiin, tyttö oli kierosilmäinen ja lihava. Niin painava ettei hevonen jaksanut vetää rekeä. Useammin kohtalon isku sattui kuitenkin miniään, nuorikkoon, jota kavala anoppi, käly ja nato vihasivat ja kiusasivat.

Eksyminen ja katoaminen ovat olleet arkipäivää tiettömillä metsäisillä seuduilla. Viipyilyyn oli totuttu, joten heti ei ryhdytty toimenpiteisiin. Runoformula ilmaisee asian niin, että kolmen yön perästä ryhdyttiin etsimään kadonnutta. Joskus kyse ei ollut katoamisesta, vaan tarkistamisesta, miten toimet olivat tehonneet. Pilviin kadonneet -runotyypissä kadonnutta siskoa, veljeä, tytärtä lähdetään etsimään, mutta tuloksetta, koska toinen etsittävä oli menehtynyt. Runoissa kerrotaan myös siskosta, joka anoi veljeltään maata viljeltäväksi. Kun hän sai pyytämänsä maatilkun, kylvi hän sinne pellavan siemeniä, joita meni katsomaan kolmen yön perästä. Myös Untamo ja Kaunonsa kylvettäjä menivät katsomaan kolmen yön jälkeen, miten heidän uhrinsa oli käynyt. Untamon käsky tappaa Kullervo ei ollut vielä määrätyn ajan kuluttua tepsinyt, lapsi leikki tulella ja muilla tappovälineillä ja voi hyvin. Toisin kävi onnettoman uskottoman Kaunon, jonka raivostunut vaimo tappoi saunan löylyyn ja kantoi lopuksi tunkiolle, jossa sirkat söi silmät.

4.3.8 Kolme loitsu- ja rituaaliperinteessä

Luku kolme on suomalaisessa kansanperinteessä keskeinen rituaalinen ja symbolinen rakenne, joka ilmenee erityisesti loitsuissa, parannusmenoissa ja muissa maagis-uskonnollisissa käytännöissä. Kolmonen ei toimi aineistossa pelkästään määrällisenä lukuna, vaan se jäsentää toimintaa, puhetta ja maailmankuvaa performatiivisena periaatteena.

Rituaalisessa kontekstissa kolminaisuus ilmenee ennen kaikkea toistona: loitsut luetaan kolme kertaa, teot suoritetaan kolmasti ja esineitä käytetään kolmessa erässä tai kolmesta eri lähteestä. Kolmas kerta on usein ratkaiseva, sillä juuri silloin rituaalin katsotaan saavuttavan tehonsa. Tämä viittaa siihen, että kolmonen toimii rituaalin validointirakenteena, joka tekee teosta pätevän ja vaikuttavan.

Kolmonen liittyy myös kansanuskon **kosmologiseen jäsentelyyn**. Maailma hahmottuu usein kolmitasoisena (ylinen, keskinen ja alinen), ja rituaalinen liike kolmannelle paikalle tai kolmannen vaiheen saavuttaminen merkitsee siirtymää kohti ratkaisua, tietoa tai parantumista. Tällöin kolminaisuus toimii tilallisena ja ontologisena mallina, ei pelkästään numeerisena kaavana.

Parannusrituaaleissa kolmosen merkitys korostuu erityisesti liminaalisissa tilanteissa, joissa liikutaan sairauden ja terveyden, elämän ja kuoleman tai inhimillisen ja yliluonnollisen rajapinnalla. Kolminkertainen toiminta sulkee symbolisesti kaikki suunnat ja mahdolliset vaivan alkuperät, mikä vahvistaa rituaalin kokonaisvaltaisuutta.

Kolmonen toimii lisäksi siltana esikristillisten ja kristillisten perinteiden välillä. Kristilliset elementit, kuten rukoukset ja ristinmerkit, esiintyvät usein kolminkertaisina ja sulautuvat luontevasti vanhempiin loitsukaavoihin. Tämä viittaa kerrostuneeseen uskonnollisuuteen, jossa kristillinen kolminaisuus asettuu osaksi jo ennestään vakiintunutta rituaalista ajattelumallia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kolmonen on suomalaisessa kansanperinteessä rituaalinen perusrakenne, joka mahdollistaa tehon, järjestyksen ja muutoksen. Se ei ole koristeellinen symboli vaan toiminnan ehto: ilman kolminaisuutta rituaali jää keskeneräiseksi.

Toistuvat motiivit ovat kolmen ja yhdeksän luvun maaginen merkitys: monissa taioissa ja loitsuissa jotakin tehdään kolme kertaa, käytetään kolmea esinettä, kolmea paikkaa tai kolmea henkilöä. Monissa kohdissa mainitaan, että loitsut ja taikasanat luetaan useita kertoja, usein kolme tai yhdeksän kertaa, ja toimenpiteet toistetaan tietyn kaavan mukaan.

4.3.9 Kolme kulttuurisena symbolina

Numero kolme on yksi ihmiskunnan merkittävimmistä ja laajimmin käytetyistä symboleista. Se esiintyy kansanperinteessä, mytologiassa, uskonnoissa, saduissa ja arjen sanonnoissa, ja sitä pidetään usein onnen, tasapainon ja kokonaisuuden lukuna. Kolmen erityinen asema perustuu sen kykyyn jäsentää maailmaa ymmärrettäviksi kokonaisuuksiksi ja tuoda asioille päätös ja merkitys.

Kansanperinteessä kolmen maaginen voima näkyy erityisesti rituaaleissa ja taioissa. Monet toimenpiteet tehdään kolme kertaa, sillä uskomusten mukaan ensimmäinen ja toinen kerta valmistavat, mutta kolmas varmistaa lopputuloksen. Kolmea esinettä, paikkaa tai henkilöä käytetään vahvistamaan taian tehoa ja laajentamaan sen vaikutusta yksilöstä yhteisöön. Kolme liittyy myös siirtymävaiheisiin, kuten syntymään, avioliittoon ja kuolemaan, joissa tasapaino ja muutos ovat keskeisiä teemoja.

Mytologioissa ja uskonnoissa kolmen symboliikka on yhtä keskeinen. Kristinuskon Pyhä Kolminaisuus, hindulaisuuden Trimurti ja buddhalaisuuden Kolme Jalokiveä kuvaavat kaikki kolmen voiman tai periaatteen tasapainoista yhteyttä. Erityisesti kelttiläisessä perinteessä kolmen merkitys korostuu maailmankuvassa, jossa maa, meri ja taivas muodostavat kokonaisuuden. Tätä ajattelua ilmentävät myös symbolit kuten triskele ja triquetra, jotka kuvaavat liikettä, kiertokulkua ja ykseyttä.

Myös tarinankerronnassa kolmen rakenne on hallitseva. Sadut rakentuvat usein kolmen koetuksen tai yrityksen varaan, joissa kolmas tuo ratkaisun ja onnistumisen. Tämä heijastaa ihmisen kokemusta kasvusta ja muutoksesta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kolme on universaali symboli, joka yhdistää muutoksen, tasapainon ja kokonaisuuden. Sen toistuva esiintyminen eri kulttuureissa osoittaa, kuinka syvälle kolmen merkitys on juurtunut ihmisen tapaan ymmärtää maailmaa.

Numeroiden merkitys kulttuureissa ei rajoitu niiden kvantitatiiviseen käyttöön, vaan ne toimivat symboleina, joiden avulla ihmiset jäsentävät todellisuutta, aikaa ja sosiaalista järjestystä. Numero kolme on yksi keskeisimmistä tällaisista symboleista, sillä se esiintyy poikkeuksellisen laajasti kansanperinteessä, mytologiassa, uskonnossa ja kertomusrakenteissa. Antropologisesta ja semioottisesta näkökulmasta kolmen toistuva käyttö viittaa siihen, että kyseessä ei ole sattuma, vaan kulttuurisesti ja kognitiivisesti merkityksellinen rakenne.

Antropologiassa rituaaleja tarkastellaan usein symbolisina järjestelminä, joissa toiminnalla ei pyritä ensisijaisesti konkreettiseen kausaaliseen vaikutukseen, vaan merkityksen tuottamiseen ja sosiaalisen todellisuuden vahvistamiseen. Numeron kolme käyttö rituaaleissa – esimerkiksi tekojen tai loitsujen toistaminen kolme kertaa – voidaan tulkita rituaaliseksi koodiksi, joka viestii toiminnan täydellisyydestä ja tehokkuudesta. Tässä mielessä kolme toimii rituaalin rakenteellisena minimiyksikkönä: se ylittää yksittäisen teon ja kaksijakoisuuden, mutta ei vielä hajoa liialliseen monimutkaisuuteen.

Victor Turnerin rituaaliteorian näkökulmasta kolmen rakenne liittyy erityisesti siirtymäriitteihin ja liminaalisuuteen. Siirtymäprosessit hahmotetaan usein kolmiportaisina: irtautuminen, välitila ja uudelleenliittyminen. Kolme ei tällöin ole vain lukumäärä, vaan prosessuaalinen malli, jonka avulla muutos tehdään ymmärrettäväksi ja hallittavaksi. Kansanperinteessä kolmannen kerran ratkaiseva merkitys heijastaa juuri tätä ajatusta: vasta kolmannella toistolla siirtymä – esimerkiksi sairaudesta terveyteen tai epäonnesta onneen – katsotaan tapahtuneeksi.

Rakenteellisen antropologian näkökulmasta, erityisesti Claude Lévi-Straussin ajattelun valossa, kolme voidaan nähdä välineenä vastakohtien sovittamiseen. Kaksi edustaa usein binääristä oppositiota, kuten hyvä–paha tai elämä–kuolema, mutta kolmas elementti mahdollistaa näiden vastakohtien välisen välityksen. Kolme toimii siis synteettisenä rakenteena, joka yhdistää vastaparit osaksi laajempaa kokonaisuutta. Tämä näkyy esimerkiksi elämän kolmiportaisissa jäsennyksissä (syntymä–elämä–kuolema), joissa vastakkaiset tilat eivät ole erillisiä vaan osa jatkuvaa prosessia.

Semioottisesti tarkasteltuna numero kolme toimii symbolina, jonka merkitys perustuu kulttuuriseen sopimukseen eikä luonnolliseen yhteyteen. Ferdinand de Saussuren käsittein kolme on merkitsijä, joka saa merkityksensä kulttuurisessa merkitysjärjestelmässä. Sen toistuva käyttö tuottaa mielikuvan täydellisyydestä, tasapainosta ja varmuudesta. Charles Sanders Peircen jaottelussa kolme toimii ensisijaisesti symbolina, mutta rituaalisessa kontekstissa se voi saada myös indeksisiä piirteitä: kolmannen toiston jälkeen tapahtuva muutos tulkitaan merkiksi siitä, että rituaali on ”toiminut”.

Kelttiläisessä perinteessä kolmen symboliikka tarjoaa erityisen hedelmällisen esimerkin kulttuurisesta merkityksenmuodostuksesta. Kolmoisjumalatar, kolmen maailman malli sekä symbolit kuten triskele ja triquetra ilmentävät erilaisia semioottisia painotuksia. Triskele korostaa liikettä, prosessia ja jatkuvaa muutosta, ja voidaan tulkita dynaamisena symbolina, joka viittaa ajallisuuteen ja kiertokulkuun. Triquetra puolestaan painottaa yhteyttä ja jatkuvuutta, edustaen enemmän rakenteellista pysyvyyttä. Molemmat symbolit hyödyntävät samaa kolmen rakennetta, mutta tuottavat eri merkityksiä kontekstinsa kautta.

Narratiivisessa semiotiikassa kolmen rakenne nähdään keskeisenä myös kertomusten tasolla. Alku, keskikohta ja loppu muodostavat perusmallin, jonka avulla tapahtumat jäsentyvät mielekkääksi kokonaisuudeksi. Tämä narratiivinen skeema näkyy niin saduissa, myyteissä kuin arkipäivän sanonnoissa. Kolmas vaihe tuo kertomuksen päätökseen ja antaa sille merkityksen. Tällöin kolme toimii sekä rakenteellisena että merkityksellisenä elementtinä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että numeron kolme symbolinen merkitys perustuu sen kykyyn yhdistää prosessi ja rakenne, muutos ja tasapaino. Antropologisesti se toimii rituaalisena ja sosiaalisena järjestäjänä, semioottisesti taas merkitystä kantavana symbolina, joka on syvälle juurtunut kulttuurisiin koodeihin. Kolme ei näin ollen ole pelkkä luku, vaan kulttuurinen ajattelumalli, jonka avulla ihminen tekee maailmasta ymmärrettävän, hallittavan ja merkityksellisen.

4.3.10 Kansanperinteen kolme

Kolme on yksi yleisimmistä ja merkittävimmistä maagisista luvuista kansanperinteissä, mytologiassa ja rituaaleissa. Kuten edellä on todettu, sen voima perustuu toistoon, kokonaisuuteen ja tasapainoon. Kolme nähdään usein kokonaisuuden lukuna, jossa on alku, keskikohta ja loppu tai menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus; syntymä, elämä ja kuolema. Kolme luo tasapainon – kaksi ei vielä riitä, mutta kolmas tuo ratkaisun ja sulkee ympyrän. Kolme liittyy usein rajanylityksiin: syntymä, avioliitto, kuolema; talon kynnyksen ylitys kolme kertaa; kolmen tien risteys.

Kolme kertaa tehty teko auttaa siirtymään uuteen vaiheeseen tai tilaan. Luonnossa kolme näkyy monissa muodoissa: kolmihaaraiset oksat, kolmen päivän rituaalit, kolmen elementin yhdistelmät. Kristinuskon vaikutuksesta kolme liittyy myös pyhään: Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Kolm**e on voiman, kokonaisuuden, siirtymän ja onnen luku**. Se yhdistää yksilön, yhteisön ja luonnon, ja toimii avaimena rituaaleissa ja loitsuissa. Kolmen toisto, kolmen esineen käyttö ja kolmannen kerran merkitys ovat keskeisiä kansanperinteen taioissa ja onnea tavoittelevissa rituaaleissa.

Kolmen mytologia

Kelttimytologiassa kolmiosolmu (triquetra) ja monet jumalattaret esiintyvät kolminaisina, kuten elämä, kuolema ja uudelleensyntymä. Kreikkalainen mytologia tuntee kolme kohtalotarta (Moiraat), jotka hallitsevat ihmisen elämän lankoja. Saduissa on kolme toivetta, kolme koetta, kolme veljestä – kolmen rakenne tuo tarinaan rytmin ja täyttymyksen tunteen. Kiinassa kolme symboloi taivasta, maata ja ihmistä – harmoniaa ja elinvoimaa. Japanissa kolme liittyy iloon ja onneen.

Kolmen ryhmät ovat helppoja muistaa ja käsitellä, siksi niitä käytetään tarinoissa, mainonnassa ja opetuksessa ja tieteessä.
Luonnon ja tieteen kolminaisuuksia ovat: Kolme olomuotoa (kiinteä, neste, kaasu), kolme perushiukkasta (protoni, neutroni, elektroni).Kolme on universaali voiman, tasapainon, kokonaisuuden ja onnen symboli. Se esiintyy jumaluuksissa, rituaaleissa, tarinoissa ja arjen sanonnoissa. Kolmen toisto, kolmen osan rakenne ja kolmannen kerran merkitys ovat syvällä ihmiskunnan kulttuurisessa muistissa ja arjessa.

Kelttien jumalattaret ja jumaluudet

Yksi tunnetuimmista kelttiläisistä jumalattarista on kolmoisjumalatar, joka edustaa naisen elämän kolmea vaihetta: neito (maiden), äiti (mother) ja vanha nainen (crone). Tämä kuvastaa elämän kiertokulkua, kasvua, hedelmällisyyttä ja viisautta. Vastaavia kolminaisuuksia löytyy myös muista kelttiläisistä jumaluuksista, kuten Mórrígan (Badb, Macha ja Mórrígan), jotka voivat esiintyä yhdessä tai erikseen. Irlannissa tunnetaan kolme käsityön jumalaa (Credne, Goibniu, Luchta) ja kolme naisellista personifikaatiota (Ériu, Banba, Fódla).

Kelttiläisessä kosmologiassa maailma jakautuu kolmeen osaan: maa (land), meri (sea) ja taivas (sky). Tämä kolminaisuus näkyy myös triskelessä ja triquetrassa, jotka ovat kelttiläisiä symboleja.

Triskele (kolmoisspiraali): Kolme toisiinsa kietoutunutta spiraalia, joita löytyy mm. Newgrangen kivestä Irlannissa. Symboloi elämän, kuoleman ja uudelleensyntymän kiertoa, kolmea maailmaa ja jumalattaren kolmea aspektia. Se jäsentää maailmaa prosesina, jossa vastakohdat ja vaiheet yhdistyvät jatkuvaksi kiertokuluksi.

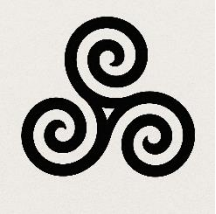

Triquetra (trinity knot): Kolmesta toisiinsa liittyvästä kaaresta muodostuva solmu, joka symboloi mm. elämän kiertoa, kolmea maailmaa, kolmoisjumalatarta ja kristinuskossa Pyhää Kolminaisuutta.

Druidien viisaudessa ja opetuksissa käytettiin paljon kolmen ryhmiä, ns. triadeja. Esimerkiksi: kolme asiaa, jotka tekevät harpistista harpistin; kolme asiaa, jotka tuovat onnea; kolme asiaa, jotka muodostavat yhteisön.

Kelttien mytologiassa kolme symboloi elämän kiertokulkua, jumalallista voimaa, luonnon tasapainoa ja yhteisöllisyyttä. Kolmen toisto, kolmen jumalattaren ja kolmen maailman teemat ovat läsnä lähes kaikessa kelttiläisessä kulttuurissa – niin tarinoissa, rituaaleissa kuin symboleissa.

Symboli	Muoto	Päämerkitys	Painotus	Käyttö
Triskele	Kolme spiraalia	Kiertokulku, liike, muutos	Dynaamisuus, syklisyys	Kelttiläinen taide, kivikaiverrukset
Triquetra	Kolmiosolmu	Kolminaisuus, ykseys, ikuisuus	Yhteys, jatkuvuus	Kelttiläinen ja kristillinen taide

Taulukko. Triskelen ja triquetran ominaisuusvertailu

4.3.11 Aktorikvaliteetit

Seuraavaksiu tarkastelussa on taustatietojen kertoma toiminnan ja toimijoiden omimaisuuksista ja laadusta. Parantamisen toimeen kuuluvat totta kai parantaja ja hänen potilaansa sekä joissain tapauksissa avustajat. Erilaiste sanat olivat välttämättömiä. Poimintoina metaselitteistä löytyvät sanat erilaisille elämän ilmiöille, tauteja niistä on mainittu useampiakin. Verenseisautussanat ovat olleet tärkeitä. Parantajan tietovarantoon on kuulunut ainakin seuraavat sanat: ajoksen, ammuksen, haavan, hammas-madon, hivellyksen, kalman, kivun, kleinin, kohtauksen, koin eli syövän, lennon, letyn, liian, maahisen, narin, nikan, nyrjähdyksen, närästyksen. pahkojen painelun, painajaisen, paiseen, palaneen,
pelästyksen, pistoksen, polttotaudin, puutumisen, riisiin, raanin,
ruton, ruusun, ruven ja paiseen, siikasen, silmätaudin, suonilangan,
suonten, syylän, tarttuman, tulehduksen, venymälangan, verensulun,
vesimaahisen, voiteen, yskän, ähkyn ja äkämän sanat. Taudit olivat yksilöllisiä, parantajatkin usein erikoistuneita tiettyihin tauteihin. Erikseen olivat ihmisten vaivojen parantajat, kuoharit ja salvurit paransivat eläinten vaivoja, karjaa vaivaavaa maraa tai niukahduksia.

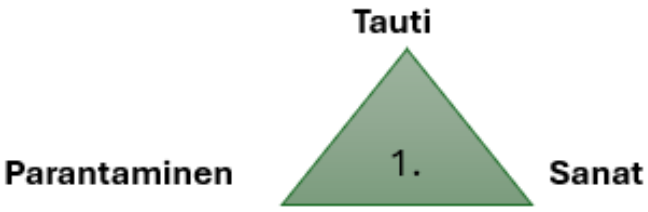

Kuvio 9. Käsitriadin ensimmäinen triadi.

Taikojen teossa tarvittiin konstit ja niihin jokin taikakalu tai erilaisia ainesosia, joista varasin yleinen oli sylki. Syljellä edistettiin mm. nauriiden itämistä, kun naurismaata kylväessä siemenet pistettiin ensin suuhun. Kylvötaikaan tuli rukoiltiin nauriin haltijalta Pyhältä Äkräkseltä suojelua ja menestystä. Pyhä Äkräs, kasvattele…ylitse kateen mielen, hyvänsuovan mieltä myöten. Loitsu luetaan kolme kertaa, minkä jälkeen aletaan sylkeä nauriin siemeniä maahan. SKVR I4 1769.
Pirullisempiakin konsteja tehtiin. Kun haluttiin tiedustella pirulta jotain, mentiin kolmen tien risteykseen tien rajapyykille keskiyöllä uuden kuun aikaan. Tehdään tuli ja kutsutaan pirua loihtien. – Onko miestä metsässä, kononenää korvessa, suuni kutsuu sinua metsän hiisi, hei, hei, hei, liki, liki, liki, tule lähemmäs. Piru tulee mustan miehen muodossa, kun asia on selvitetty, niin sylkäistään vasemman olkapään yli selän taakse kolme kertaa, ja piru lähtee pois pesäänsä.

Kuvio 10. Käsitetimantin viides triadi.

Varsin yleistä oli että runonlaulajat edellyttivät viinaryyppyä palkaksi laulamisestaan. Viinaa kutsuttiin vanhaksi vedeksi, toisaalta pelkkä vesikin kelpasi voiteeksi. Vene tai runoreki oli vertauskuva samaanimatkalle. Joskus pelkkä kirkas viina auttoi tietäjää näkemään menneitä ja tulevia tapahtumia.

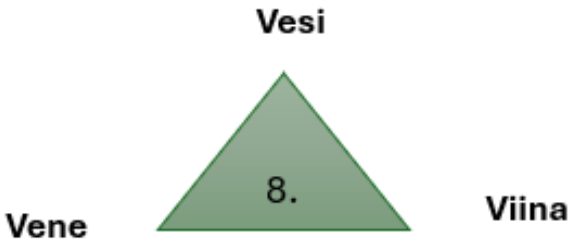

Kuvio 11. Käsitetimantin kahdeksas triadi.

4.3.12 Motiivirealiteetit

Nykynoituuden myötä loitsut ovat saaneet jonkinlaisen sädekehän ympärilleen, mutta totuus loitsujen käytön motiiveista on usein melko arveluttava. Loitsuilla aiheutettiin tahallisessa tarkoituksessa välien rikkoutumista, onnettomuuksia, sairauksia ja jopa kuolemaakin. Kohde saattoi valikoitua joka henkilökohtaisten kaunan vuoksi tai pyydetysti kostona jollekulle. Manaukset ovat usein kuolemantoivotuksia, vähemmän kauheita silloin kun kyse on vuodentuloa uhkaavista eläimistä kuten hiiristä. Hiiren sanoissa uhkaillaan hiirtä. Jos se puree kauranjyviä kerrankin ja toisella kerralla nielee jyviä, niin kolmannella se jo kuolee. Manaus luetaan heiniä latoon vietäessä ja varmuuden vuoksi syljetään kolme kertaa.

Tietäjä saattoi nostattaa raudanvihat, jolloin kohde haavoitti itseään esim. kirveellä, kuten Väinämöisen veneen veistossa kävi. Jos tapahtuneen tahtoi kostaa nostajalle, niin haavoittunut meni metsään, teki lepästä miehen kuvan, hieroi siihen verta ja lopuksi löi kirveellä mihin kohti hyvään, vaikka päähän, ja vihan innossa lausui sanat: Pidä perkele terää, saatana varresta vakuuta, että suoraan terä lyö, halki luista läikähtävi. tämän jälkeen viedään miehenkuva muurahaiskekoon, kirves jätetään keon lähelle kolmeksi yöksi. Niin raudan nostaja ei pääse liikkeelle, vaan lyö kirveellä itseensä. Tämä tapahtuu ennen kuin kolme vuorokautta on kulunut. SKVR I4 121.

Tunnettiin sellainenkin manausloitsu kuin tappotaika eikä kyse ollut metsästyksestä. Siinä hautuumaalta kaivetaan pääkallo, jota poltetaan kolmen tien haarassa, tuhkat viedään takasin samaan hautaan. Taian uskotaan tepsivän siten, että kaikki vihamiehet kuolevat heti kohta, yksi toisensa perästä. Kalloa haudasta otettaessa sanotaan ”Otan vihamiesten kuolemaksi”. JR 79185

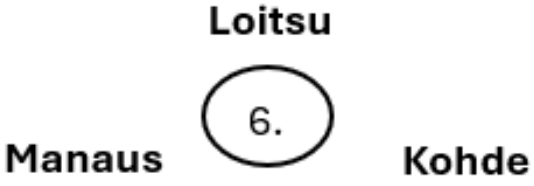

Kuvio 12. Käsitetimantin kuudes triadi.

Manausloitsuissa on yleensä kohde, paikka, johon kivut lähetetään, kun loitsuilla parannettiin. Yleinen kohde oli Kipuvuori, jonka kupeessa oli noidan kota ja vattukivi, jossa oli yhdeksän reikää ja nöihin reikiin kivut manattiin. Kalman kolme tytärtä Kivutar, Tuonetar ja Äkäätär ottivat kivut vastaan, keräsivät ne kipukintaisiin ja vaskikauhoihin. Kivut paistettiin rautakattilassa ja kopulta kivut kaadettii kiven reikiin, josta ne eivät voineet ketään viatonta vahingoittaa.
JR 38484

Manaus sisältää pilaustoimet, usein puhutaankin pelkästä pilauksesta, kun on manattu esiin pimeyden voimat. Tästä esimerkkinä seuraava
teksti. Metsämies pilataan kuolemaan siten, että otetaan kuivasta haavasta umpikuori, semmoinen tötterö, vaikka puolen kyynärän pituinen ja tehdään yksikantaisesta lepästä arkku ja siihen arkkuun pannaan vanha visapäinen veitsi ja se arkku pannaan siihen tötteröön, ja missä kuuluu metsämiehen ääni, niin sinne katsotaan läpi siitä tötteröstä ja sanotaan: - Luovi metsään, puukko sydämeen, kivi kattilaan! Otetaan arkku puukkoineen ja kääritään ruumiin liinavaatteesta otettuun riepuun ja pannaan sen tötterön sisään takaisin. Viedään tötterö myrskyn kaataman havupuun juurelle, haudataan syvälle kolmanteen multakerrokseen ja niin metsämies saa pistokset ja kuolee ennen huomenta. SKVR I4 1141 Tarina ei kerro, minkä kaltaisissa tilanteissa tällaisiin temppuihin turvauduttiin, mutta tekstit osoittavat kirousta ja kuolemaa toivotun toiselle. Täysin toivoton manatun kohtalo ei kuitenkaan ollut vaikka pistos olisikin nostettu tai nostatettu, kuten seuraava tekstinäyte kertoo.

Leikataan sen ihmisen hikisestä vaatteesta kappale, jota meinataan pilata pistoksilla, ja se naulataan kolmella naulalla kitukasvuiseen puuhun, Jos tekijä on pahaluontoinen ja kiroaa, niin kuolee uhri niihin pistoksiin ennen kolmea yötä, mutta paranee, jos on toinen luonnokas tietäjä. SKVR XII2 6034. Tämä riittäköön näistä kauheuksista tällä erää.
Edellä kerrotuissa manauksissa tarvittiin usein puu rikosvälineeksi. Viikatteesta tehtyä kolmikantaa käytettiin mm. lemmen nostatukseen ja lapsen yönitkettäjän parantamiseen. Painajaisen lapsi saattoi saada joltain pahasilmäiseltä, joka oli ihastellut lasta tai muuten vain kironnut vaikkapa kateuttaan.

Kuvio 13. Käsitetimantin seitsemäs triadi.

Kaarle Krohn on kerännyt 1800-luvun lopulla Pohjois-Pohjanmaalta tiedonannon kalman katkaisemisesta. Kun toimeen ryhtyi, tuli ensimmäiseksi lämmittää sauna, minkä jälkeen piti hankkia vahva leppä, joka piti halkaista. Leppä laitettiin pesuveteen ja kylvetettäessä nostettiin kylvetettävää kolme kertaa isän, pojan ja pyhän hengen nimeen, minkä jälkeen sävy muuttui ilkkuvaksi.

Siirräpäs nyt perkele sijasi
muutapas nyt majasi
menepäs sinne käskijäsi kotiin,
Mene sinne vanhaan kalman kartanoon
siellä sinulla kolottamista ja kaluamista
ja puremista ja nielemistä
Tuuli sinun on isäsi,
tuuli sinun on äitisi
tuuli valtavanhempasi.
Sitten potilasta on vielä hierottu ja voideltu. Sanottiin:
Isäpä on pistäny peukalonsa,
poikapa on sormen sovittanu.

Sitte on ne lepät pantu lattialle vastakkain ja kolme viikatetta kolmikannaksi. Vielä on tarvittu tervaksia, jotka on haettu kolmesta tervaskannosta. Lastut sidottiin rihmalla niihin viikatteiden periin, jonka jälkeen muodostelma sytytettiin palamaan…**JR 29306**

Veren. lukujen ja suolan yhteys on täsäs yhteydessä systeemin jäännös, jossa keskinäinen yhteys ei ole kovinkaan selvä. Edellä on jo mainittu verenvuodon pysäyttämisen olevan tärkeä myyttinen elementti suomalaisessa uskomusperinteessä. Verensulkuun on olemassa omat lukunsa. Suolaa käytetään vielä nykyäänkin new age -henkisessä toiminnassa, jossa suolan uskotaan energisoivan huoneilmaa. Tärkeintä tässä kolmiossa on tietenkin luvut, jotka pääsääntöisesti eivät viittaa numeroihin vaan loitsuihin.

Kuvio 13. Käsitetimantin neljäs triadi.

Tarvittaessa tehtiin lukusuoloja. Kohtaukselle luettiin:
Kohtaus, mene kotiisi
Läpi kivisen kirkon porstuan,
Hiiden vaivan valkian!
Kolme suolaraetta piti olla, niihin lukea tämä luku ja sitten antaa ne kohtauksen saaneensuuhun.
SKVR XII2 5648

4.3.13 Kolmonen numeroloruissa

Kolmosessa on säkeitä sekä tyypistä mikä/mitä on kolme ja mikä on kolmas. Viime mainitussa sarjassa on runsaasti mainittu nimiä. Kolmesta tiedetään mainita a) kolme poikaa pahalla, kolme jalkaa rukilla, padalla tai pesusoikolla, kolme säiettä on köydessä, mikä sattuu olemaan kolmas tosi. Enneagrammissa kolmonen on saavuttaja, loruissa kolmas on kovanokka. Yllättävän usein kolmas tekijä on Koskelta kotoisin. Juho Koskela on eniten mainittu tekijä kolmosten joukossa, ja vilahtaa siellä taas Kaija ja Kaisa, jotka juoksevat kotiin.

Lasten hersyvässä kielessä kolmonen on kolmannen luokan konttipää. Kolmos-runoissa mainitaan, mistä kukin on kotoisin. Lorujen kolmoisteemaa luonnehtii kotipiiri.

Kun korpuksesta katsoo hakusanalla Kaisa, tuloksena on 420 säettä ja genetiivimuodossa Kaisan on lisää 151 säettä, joissa on Kaisan luonteesta laidasta laitaan luonnehdintoja kaikkein parhaasta katalaksi ja mierolaiseksi. Kaija saa osumia 514 ja Kaijan osalle tulle 94 kohdetta, joista kiinnostavin on ehkä säe ” Tuob oli pieni Kaijan vaimo”. Tämä Kaija-vaimo synnytti kolme tyttöä, Maijan, Kaijan ja Marjatan. Mutta Kaija ei taivutumuodosta päätellen viittaa naisen etunimeen vaan miehen, joten Kaija ilmeisesti on sukupuolineutraalinimi.

4.1 Luvut, jotka rakentavat maailman

perusluku yks		mon		järjestysluku	
neljä	1052	neljät	27	neljäs	468
neljässä	0			neljännessä	8
neljästä	10			neljännestä	4
neljään	5			neljänsiin	0
neljällä	14			neljänsillä	0
neljältä	7			neljänsiltä	0
neljälle	4			neljänsille	0
neljäksi	6			neljänneksi	43
neljän	141			neljännen	56
neljää	9			neljänsiä	0
	1248		27		579
		yht.	**1854**		

Taulukko 15. Hakusanan neljä sijamuodot ja kohteet.

Kun tarkastelu siirtyy yksittäisistä luvuista kokonaisuuteen, alkaa hahmottua lukujen maailmaa jäsentävä järjestelmä. Luvut eivät ole irrallisia symboleja, vaan ne muodostavat toisiaan täydentävän sarjan, jossa jokaisella on oma tehtävänsä. Neljä vakiinnuttaa tilan, viisi tuo kehon mukaan, kuudesta kahdeksaan maailma muuttuu epäsäännöllisemmäksi ja moniselitteisemmäksi, yhdeksän sulkee ihmisen kehollisen kokonaisuuden ja kymmenen palauttaa järjestyksen täyteytenä ja päätöksenä. Näin luvut rakentavat maailmaa kerros kerrokselta.

Luku neljä liittyy rakenteeseen, suuntaan ja pysyvyyteen. Neljä nurkkaa määrittävät tilan, neljä tuulta maailman ilmansuunnat. Neljä antaa muodolle vakauden: talo seisoo neljällä nurkalla, maailma avautuu neljään ilmansuuntaan. Symbolisesti neljä edustaa järjestystä ja rajattua kokonaisuutta – sitä, mikä on mitattavissa ja hahmotettavissa. Siinä missä kolme on vielä liikkeessä ja tapahtumassa, neljä pysähtyy ja asettuu. Se on maailman rakentamisen perusluku.

4.1.1 Nelinurkkainen tupa

Kalevalaisissa kansanrunoissa on kahdenlaisia tupia, taikatarkoituksiin rakennettiin kolminurkkaisia ja kolmikerroksisia rakennelmia, joita kutsuttiin lapinkodaksi tai narinkodaksi, ja jotka konstin lopuksi sytytettiin palamaan. Tietäjä käytti tuhotun maan taktiikkaa hävittämällä symbolisesti kiusan olinpaikan. Tavallisempaa oli rakentaa normaali nelinurkkainen rakennus, jossa oli tietäjän toimissa tärkeää kyky tulla tupaan huomaamatta salvoksesta, nurkkahirsien kohdalta. On mahdollista, että tämä erikoinen tulosuunta viittaa ilmansuuntaan, josta tulija saapui. Kun ei tullut ovesta, niin ei tullut pääilmansuunnasta, vaan luoteesta tai koillisesta.

Teema	Kuvaus ja esimerkit
1. PARANNUSRITUAALIT	
Nurkan nostaminen	Kipeä kohta pantiin kolmasti muutetun huoneen nurkan rakoon ja nostettiin. "Mitäs nostat?" - "Mie nostan narrii"
Kolminurkkainen huone tikuista	Tehtiin 9 tikusta kolmikulmainen huone, sytytettiin joka nurkasta palamaan. Kipeää kättä pidettiin valkean päällä.
Salvos-rakenne	Päreistä kolmikulmainen kota uuninkielelle. Lapsille 5, isommille 7, naisille 15, miehille 17 kerrosta.
2. SUOJELUTAIAT	
Nurkan alle piilottaminen	Hiilet, tulukset, hopeat, mullat kätkettiin nurkan alle suojaksi.
Kirkkomullat	Kirkon nurkan alle pantiin kirkkomullat suojaksi.
Sammakko navetan nurkkaan	Sammakko haudattiin navetan idän puoleisen nurkan alle.
3. MAATALOUSKÄYTÄNNÖT	
Pellon kiertäminen	Ruosteinen pelto kierrettiin pohjoispuolen nurkasta lähtien.
Navetan suojaus	Navetan ovi piirrettiin ristiin nurkasta nurkkaan veitsellä.
4. YLILUONNOLLISET ILMIÖT	
Haamut nurkan takana	Haamuja ilmestyi riihen nurkan takaa.
Outoa ryskinää	Multa ja luut tuvan nurkan alle - yöllä ryskinää.
Noituus	Taikuri piiloutui nurkan taakse tekemään loitsuja.
5. RITUAALIT JA TAVAT	
Käräjiin lähtö	Käräjiin lähtiessä kustiin nurkan taakse.
Häärituaalit	Häävieraat käskettiin "saunaan" johonkin nurkkaan.
Laskiaishuuto	"Pitkiä pellavia ja lanttuja kun nurkan päitä"
6. RUNOJEN TEEMAT	
”Tuli nurkasta tupahan"	Myyttinen sisääntulo nurkan/salvoksen kautta.
Lemminkäinen-tarina	Meni sisähän salvomesta - Kalevala-runous.
Kolme kertaa muutettu huone	Toistuva maaginen teema: siirretty rakennus saa voiman.
7. YHTEENVETO	
Keskeiset paikat	Tuvan, navetan, kirkon, saunan, riihen nurkka
Keskeiset toimet	Nostaminen, kätkeminen, sytyttäminen, kiertäminen
Maaginen luku	3 (kolmasti muutettu, kolminurkkainen)

Taulukko 16. Nurkan merkitys ja teemat runoissa.

4.1.2 Tuli nurkasta tupaan

Edellä esitetystä yhtenvedosta kohta 7. on esitetty keskeisenä paikkana nurkka, erityisesti tuvan, navetan, kirkon tai saunan nurkka, kun teemana on myyttinen sisääntulo nurkan tai salvoksen kautta. Tämä teema esiintyy Lemminkäis-runostossa, jolloin nurkasta puhutaan myös salvoksena. Yliluonnollinen saapuminen, Lemminkäisen pelmahtaminen pirttiin äkkiarvaamatta, varoittamatta on luokiteltavissa uliluonnolliseksi tapahtumaksi. Tiedustelijalle Lemminkäinen ilmoittaakin olevansa tietäjä., ja siksi olevansa taikataitoinen,, jolla on tieto ja mahti mukana. Runoissa puhutaan myös salvossammalista, millä viitataan hirsirakennustan tilkitsemistapaan. Nurkan sytyttäminen ei viittaa pyromaniaan, vaan parannustaikaan, jossa poltetaan parannusriittiä varten laadittu kota, narinkota tai lapinkota. Myös nurkan nostaminen on kuvaannollinen teko parannusriitissä. Kun kädessä oli nari nin tehtiin päretikusta pikkuinen huone, sytytettiin tuli joka nurkan alle ja laitettiin ksi palavan huoneen päälle ja nauraa räkätettiin.

Luokittelu on totuttu tapa jäsentää tietomassaa, mutta saadun tuloksen voi jäsentää vielä edelleen. Edellä on mainittu kaksi osajoukkoa nurkkakuntaisista jutuista, toine edustaa Lemminkäistä ja toine narita, eli kyseessä on sankarin ja parantajan roolit. Lemminkäinen saapuu tarkemmin kuvatensalvoksesta.

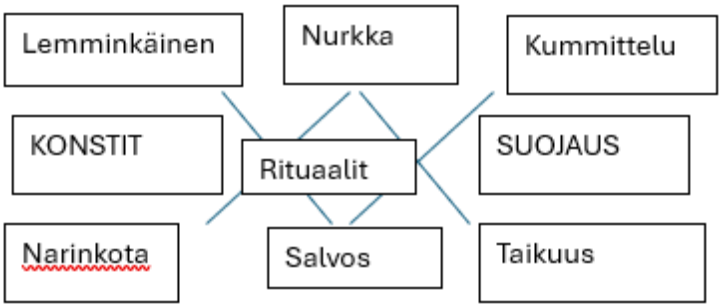

Kuvio 14. Nurkkataulukointi ugramena.

Nurkkakysymyksessä on havaittavissa kaksi päälinjaa,salvostyyppi ja nurkkatyyppi. Myyttisissä aiheissa on salvoselementti vallalla, ja tietäjä-parantajan toimi noudattelee nurkkalinjaa. Voi olla, että pankkitermi nurkanvaltaus on kotoisin tästä mahtivoimien mittelöstä, jossa pyritään pääsemään niskan päälle vaivoista ja kiusoista. Keskijanalla fokuksena on tiruaalisuus, jonka kaksi eri puolta ovat taikakonstit ja keinot, esimerkiksi se, millä ilveellä lemminkäinen ilmestyi tupaan, tai millä narinkodan polttamiskeinolla saatiin naritauti lähtemään. Entisajan taikurit eivät vain suojanneet outouksilta, he saattoivat sen itsekin aiheuttaa, mutta erilaisia suojaukseen tarvittavia taikakeinoja tarvittiin. Nelosen keskeinen semanttinen lähtöpiste on nurkka, joka on kahden seinän risteymä, mutta tupana yksi neljästä seinästä. Kahden kerrannainen siis.

Seuraavassa listassa on koottuna ne runosäkeet SKVR- ja JR-korpuksesta, jotka kertovat myyttisetsä tapahtumasta, jossa sankari ei menettele normaalisti, vaan tulla tupsahtaa tupaan nurkasta eikä käytä ovea kuten normaalit ihmiset. Aihe on ollut runonlaulajien keskuudessa suosittu kuten säemäärästä näkee.

Heän peäsi nurkasta läpi
läpi salvoimen sannoo
Läpi salvoimen sanovi
Menee nurkasta sisähän
Meni nurkasta tupahan
Mie mänen nurkasta läpih
Mäni nurkasta tupah
Mäni nurkasta tupaha
Mäni nurkasta tupahan
Mäni nurkasta tupahe
Nurkasta tuli tupah
Nurkasta tulit tupaan
Nurkasta tulit tupahan
Nurkasta tupahe tuli
Saa sisään salvomesta
Saan sisästä salvoksesta
Sai sisähä salvoksesta
Sai sisähän salvoksesta
Sai sisällä salvoksesta
Sai tupahan salvoksesta
Sain sisään salvoksesta
Saipa on sisähän salvoimesta
Sait sisähä salvoksesta
Sait sisähän salvoksesta
Sait sisälle salvoksesta
Sait sisään salvoksesta
Salvoksesta sait sisäh
Tule nukku nurkasta
Tule nurkasta tupahe
Tule nurkasta ulos
Tuli nurkan tutkamesta
Tuli nurkasta tupaan
Tuli nurkasta tupah
Tuli nurkasta tupaha
Tuli nurkasta tupahan
Tuli nurkasta tupahe
Tuligo nurkasta tubahe
Tulin mie nurkasta tupah
Tulin nurkasta tubah
Tulin nurkasta tupaan
Tulin nurkasta tupahan
Tulip on nurkasta tupah
Tulit nurkasta tubah
Tulit nurkasta tupaha
Tulit nurkasta tupahan
Tulit nurkasta tupahe
Tungi nurkasta tubah

Numerologiassa numero neljä symboloi järjestystä, vakautta, käytännöllisyyttä ja perustuksia. Se liittyy usein seuraaviin teemoihin. Neljä edustaa järjestelmällisyyttä, sääntöjä ja kurinalaisuutta. Se viittaa asioiden rakentamiseen vakaalle pohjalle. Neljä on turvallisuuden ja pysyvyyden numero. Se liittyy luotettavuuteen, rehellisyyteen ja vastuullisuuteen. Neljä korostaa työntekoa, ahkeruutta ja pitkäjänteisyyttä. Se kannustaa tekemään asioita huolellisesti ja suunnitelmallisesti. Neljä liittyy konkreettisiin asioihin, kuten kotiin, perheeseen ja fyysisiin rakenteisiin. Neljä yhdistetään usein neljään elementtiin (maa, ilma, tuli, vesi) ja neljään ilmansuuntaan (pohjoinen, etelä, itä, länsi), mikä korostaa tasapainoa ja kokonaisuutta.

Numerologisesti neljä voi viitata myös haasteisiin, kuten liialliseen jäykkyyteen, rutiineihin tai kontrollin tarpeeseen. Positiivisessa mielessä se auttaa luomaan pysyvyyttä ja järjestystä elämään.

4.1.3 Nelonen loruissa ja saduissa

Kysymykseen mikä on neljä vastataan usein lehmän nännien lukumäärällä, neljä nisää lehmällä. Tällä kertaa Kaija putoaa nevaan tai nelikkoon, Kaisa joutuu Nevalaan.

Neljä symboloi usein maailman järjestystä**.** Ilmansuuntia on neljä, pohjoinen, etelä, itä, länsi; neljä on elementtejä maa, ilma, tuli, vesi, mutta kiinalaisessa jaossa elementtejä on viisi. Nämä ovat yleisiä myyttisiä rakenteita, jotka kuvaavat kokonaisuutta ja tasapainoa. Neljä on olemukseltaan eksistentiaalinen, sillä se ei kuvaa sitä, mitä tehdään vaan olemassaoloa, eksitenssiä ja ontologista tilaa. Neljässä ei ole kyse siitä, mitä tehdään, vaan mitä jokin on tai mitä voi olla, joten myytin perusrakenne jaolla neljä edustaa olemisen modaliteettia.

Myyttinen rakenne sisältää olevan, joka voi olla elävä ihminen, sankari, haltija. Vastapoolina on ei-oleva kuten kuolema, syntymättömyys. Olemassa olevalla on elinkaari, mikä muodostaa eksistentiaalisen neliön.

Pohjimmiltaan myytti ei kerro niinkään teoista vaan **olemisen laadusta**: *mitä on olla tietäjä, olla sankari, olla kuolematon. Näin saadaan esiin olemisen kaava*

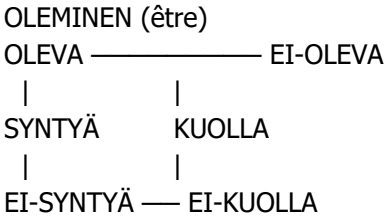

Neljän perusrakenne ankkuroi myytin ontologiaan ja vastaa kysymyksiin mikä on elämää, mikä on kuolemaa, voiko jokin olla välitilassa.
Numerolla neljä on saduissa ja myyteissä järjestystä, kokonaisuutta ja yhteistyötä korostava merkitys. Se voi esiintyä tehtävien, hahmojen tai vaiheiden määränä ja symboloida matkaa kohti tasapainoa ja kasvua.

4.5. Viisi sormea

peruskuku	yks	mon		järjestysluku		murre	
viisi	1509	viidet	25	viides	146	viien	382
viidessä	2	viisissä		viidennessä		viijen	96
viidestä	2	viisistä		viidennestä		viieksi	13
viiteen	11	viisiin	14	viidenteen		viijeksi	2
viidellä	5	viisillä	2	viidennellä	8		
viideltä	5	viisiltä		viidennltä	1		
viidelle	4	viisille	1	viidennelle			
viideksi	2	viisiksi		viidenneksi	11		
viitenä	1	viisinä		viidensinä			
viiden	88	viisien		viidennen	9		
viittä	459	viisiä	12	viidettä	6		
	2088		**54**		**181**		**493**
				yht.	**2816**		

Taulukko 17. Hakusanan viisi sijamuodot ja kohteet.

Viisi tuo lukuihin ihmisen. Viisi sormea kädessä tekee laskemisesta kehollista ja konkreettista. Kymmenjärjestelmä perustuu kahteen käteen, mutta viisi on ensimmäinen selkeä ihmismitta: käsi, kosketus ja tekeminen. Viisi liittyy taitoon, työhön ja toimintaan. Se on käytännöllinen luku, jonka kautta maailma ei vain hahmotu, vaan sitä muokataan. Viisi yhdistää ruumiin ja lukujen järjestelmän – ajattelun ja tekemisen.

4.5.1 Numero viiden korpusanalyysi

Menettelynä tässä työssä on ollut SKVR-säkeiden ja JR-säkeiden koonti erikseen, mikä mahdollisti vertailun näiden kahden julkaistun korpuksen sisällöstä. Korpusanalyysi on tehty tekoälyavusteisesti.

Korpus-analyysi	JR-korpus	SKVR-korpus	Huomiot
Rivien lukumäärä	28	107	
KIELELLINEN ANALYYSI			
Piirre	**JR-korpus**	**SKVR-korpus**	**Ero**
Tekstityyppi	Kuvaukset, kertomukset, selostukset	Loitsut, rituaalit, uskomukset, ohjeet	JR: kerronnallisempi, SKVR: toiminnallisempi
Kieli	Standardimpi suomi	Murteellisempi, arkaainen kieli	SKVR sisältää enemmän murteita
Numerot	Käyttää numeron 'viisi' tavanomaisesti	Käyttää 'viisi' ritualisesti (viisikanta)	SKVR: viisi = maaginen luku
Sisältö	Kansanperinne, tavat, leikit, juhlat	Taikuus, parantaminen, kansanusko	Eri genret
Esimerkkejä	Laskiaisaamuna lähdettiin... Kanteleessa oli viisi...	Tehään viisikanta... Luvetaan viisi kertaa...	
KESKEISET HAVAINNOT			
1. Konteksti	JR-korpuksen tekstit kuvaavat arkielämää, juhlia ja leikkejä		
2. Konteksti	SKVR-korpuksen tekstit sisältävät loitsuja, taikuutta ja rituaaleja		
3. Sana 'viisi'	JR: määräluku (viisi tyttöä, viisi rahaa)		
4. Sana 'viisi'	SKVR: rituaalinen/maaginen (viisikanta, viisi kertaa loitsua)		
5. Kielimuoto	JR: lähempänä yleiskieltä		
6. Kielimuoto	SKVR: murteellinen, arkaainen sanasto		
TYYPILLISET ESIMERKIT KORPUKSITTAIN			
JR-KORPUS - Kuvailevaa kerrontaa:			
Rivi 53:	Laskiaisaamuna lähdettiin jo viiden kuuden aikana kelkkamäkeen		Arkielämän kuvaus
Rivi 73:	Nauriisilla oltiin siten että pantiin viisi tai kuusi naurista		Leikin kuvaus
Rivi 126:	Viisi sormea - Sormilla on lasku ja kansankielessä nimityksiä		Selittävä teksti
Rivi 42:	Kanteleessa oli viisi seitsemän tai kaksitoista kieltä		Toteava kuvaus
SKVR-KORPUS - Rituaalista toimintaa:			
Rivi 43:	Tehään kolme viisi kantaa ja elävän puun taulaan pannaan tuli		Rituaaliohjeet
Rivi 59:	tehään viisikanta ja talon puolelle tehään viisikantaa		Maaginen toiminta
Rivi 75:	piirretään jälille kolme viisi kantaa Ne pitää niin piirtää		Loitsun ohjeet
Rivi 113:	Tämä on sanottava viisi kertaa huokasematta		Rituaalin toisto

Taulukko 18. Korpusanalyysi numerosta viisi (AI-avusteisesti tehty)

JR-korpus sisältää keruumuistiinpanoja ja kansanperinteen kuvauksia, kun taas SKVR.korpuksessa on enemmän suomalaisen kansanrunouden arkistomateriaalia. Selkein ero näkyy sanan 'viisi' käyttökontekstissa, R julkaisemattomissa runoissa on keskeistä numeraalinen käyttö ja SKVR Suomen Kansan Vanhat Runot -julkaisussa korostuu rituaalinen/maaginen käyttö. Analyysiin on käytetty aineistosta löydetytjä metasäkeitä eli sisältöä selittäviä lisätietoja. Varsinaisista runosäkeistä voi muodostua aivan erilainen painotus.

4.5.2 Numero viiden motiivianalyysi

Korpusanalyysi tehtiin metasäkeidne perusteella, mutta varsinainen aines on silti runosäkeiden sisällössä. Koska motiivijakaumaan tulisi runsaasti yksittäisiä sanamotiiveja, on seuraavassa etistty 25 yleisimminen esiintyvää lukuun viisi liittyvää motiivia. Saatua listausta verrataan manuaalisesti työstettyyn aiheiden esiintyvyyteen.

Sija	Motiivi (perusmuoto)	Esiintymät	Osuus %	Esimerkkisäe	Selitys
1	kuusi (lukusana)	151	11	etkä tule viisi kuusi	Lukusana kuusi esiintyy usein viiden rinnalla
2	vuosi/vuotta (aika)	73	5,3	Ei oo viitto viisi vuotta	Ajanmääre, kesto vuosissa
3	hammas (ruumiinosa)	50	3,7	Ja villoista viisi hammasta	Hammas-motiivi liittyy loitsuihin
4	villa (materiaali)	46	3,4	Ja viijen villahännän kansa	Villa tekstiilimateriaalina
5	vitsa/vitsas (oksa)	41	3	Ennen kun viisi vitsaksi venyy	Vitsa = oksa, kuritukseen ja taikuuteen
6	syli/syltä (pituusmitta)	38	2,8	Ei vivu viittä syltä	Vanha pituusmitta, noin 1,8 m
7	vaippa/hame (vaate)	36	2,6	Alla viien villavaipan	Vaatemotiivi, suoja ja lämpö
8	pistää (toiminta)	34	2,5	Jos sie pistät viisi	Pistäminen toimintamotiivina
9	virsi/virret (laulu)	32	2,3	Joll on virret viien kuuet	Virsi = laulu, runous
10	viikate (työkalu)	29	2,1	Kuin on viisi viikatteella	Maataloustyökalu, niiton symboli
11	villavaippa (suojaava peite)	28	2,1	Alla viiden villa vaipan	Perinteinen suoja ja turva
12	virsta (etäisyys)	28	2,1	Ajoin virssan viien päähä	Vanha pituusmitta, noin 1,07 km
13	vihille (häät)	25	1,8	Kaikk viisi vihille saatto	Vihille saattaminen = avioituminen
14	veli/veikko (sukulainen)	24	1,8	Ammuit viisi veljeäni	Sukulaisuusmotiivi, veljeys
15	mies/miekka (soturi)	21	1,5	Joll on viitta viiden miehen	Miesmotiivi, sankari
16	viikko (ajanjakso)	20	1,5	Aina viikon viiden päästä	Ajanmääre viikkoina
17	tyttö/neito (nainen)	15	1,1	Ku teki tytärtä viisi	Naismotiivi

18	vene/laiva (kuljetus)	14	1	Hot veä venehtä viisi	Vesillä liikkuminen
19	maksu/raha (kauppa)	13	1	Joi viisi kopeekkaa	Raha, vaihtoarvo
20	viisaus (ominaisuus)	12	0,9	Miä tuon viittä viisahamman	Viisaus hyvänä ominaisuutena
21	valta/vallat (voima)	12	0,9	Kuni on viisi vallottani	Valta, maaginen voima
22	leppä (puu/kasvi)	10	0,7	Leppä viisi virman kruusi	Leppäpuu, taikuuteen liittyvä
23	sormi/sormus (käsi)	8	0,6	Mikä viisi Viisi sormea käessäsi	Kädenmotiivi, viisi sormea
24	veri (neste)	8	0,6	Josta lähti viisi venettä verta	Verimotiivi, uhri
25	kynsi/kyntää (työ)	7	0,5	Kynnet viittä viikadetta	Kynsi tai kyntäminen
	Analysoitu rivejä yhteensä:				
	1365				
	Top 25 motiivien esiintymiä:				
	775				
	Kattavuus datasta:				
	56,8 %				

Taulukko 19. Motiivianalyysi luvusta viisi.

Vaikka AI-avusteinen motiivilistaus on tarkempi kuin manuaalisesti tehty, sen informaatioarvo on kuitenkin pienempi kuin ajateltu analyysi, vaikka satu tulos kattaa yli 50% aineistosta. Yhtensä 1365 rivistä motiivilistaus sisältää 775 analysoitua riviä. Avusteinen analyysi on huomionut kuusi kohtaa sisällsötä.

1) Lukusana kuusi esiintyy usein viiden rinnalla runomuodossa viisi kuusi.
2) Motiivit liittyvät arkielämään: aika, vuosi, viikko, mitat kuten syli ja virsta, sekä työkalut, esim. viikate.
3) Villavaippa on keskeinen suojamotiivi esim. säkeessä ”alla viiden villavaipan".
4) Ruumiinosamaininnat kuten hammas, sormi, kynsi liittyvät usein loitsuihin.
5) Vihille saattaminen (häät) on tärkeä elämäntapahtuma genre.
6) Veli/veikko-motiivi kertoo sukulaisuuden merkityksestä runoudessa

Kun verrataan saatua motiivifrekvenssiä yleisiin viiden formuloihin
Viiristelin viisi vuotta - Arkielämämotiivi
Viisi kuusi poikalasta/ viittä kuutta viisahamman – Parimotiivi
Viisi saatteli vihille / Viisi vihkiin lähetti - Häämotiivi
Villa viisi hammastasi – ruumiinosamotiivi.

Runosäkeiden kieli on arkaaista, otetaan esimerkiksi aikamotiivin esimerkkifomrula, jossa viiristellään. Lauseesta löytyy 18 kohdetta. Ensimmäisessä otoksessa kerrotaan Konnusta kosinnasta, jossa sulhanen piirittää neitoa iät ja ajat tai kuten sen runosäkeet ilmaisevat.
”Käin kosissa kolme vuotta, / Neljä vuotta neittä etsin, / Viisi vuotta viiristelin, / Kuusi vuotta kuutestelin, / Setsemän selässä ajelin, / 10 Kahdeksannen neittä katselin.” Karjalan kielen sanakirjan mukaan ainakin Suistamolla viiristellä on vaaniskella, Varsin myyttinen on myös formula viisi kuusi poikalasta, koska se kertoo mm. pakenevasta, joka pakoretkellä merten takana Tätilässä taivaassa sai paimenessa olosta palkakseen viisi kuusi poikalasta.

Kun Igmata Kojosenpoika oli tappanut ensimmäisen vaimonsa, lapset itkivät äitiään, johon Kojo lohdutteliu tuovansa entistä paremman naisen tilalle.

” Iso tuopi toisen naisen, / Kahta, kolmea paremman, / Viittä, kuutta viisahamman!"
Muitakin perehtragedioita sattui. Talossa oli kuusi tytärtä, viisi vietiin vihille, mutta kuudes jäi/jätettiin kotia hoitamaan, mutta katosi vesitielle ja pilviin.

Mystisin kaikista on villaiset hampaat. Sanonta viittaa käärmeeseen ja vihaan häijyytenä. Käärmeen loitsuissa puhutellaan käärmettä:

Villa suu, villa pää
Villa viisi hammasta
Villapa sinä itseki olet.

Yksi formula voi onnekkaissa tapauksissa johtaa tiedonsirpaleisiin, kuten kertomus Välimaan Heikin käärmeen puremasta, jonka hän sai vaaranpensaasta (pajusta). Tarina kertoo: Hekki oli ottanut vaaranpensaasta kiinni, ja käärme oli siinä pensaassa, se puri Heikkiä jalkaan, joka turposi. Jalka parani, kun siihen luettiin käärmeen sanat kolmeen kertaan: Rutu ruu, villasuu, / villa viisi hammasta. Veenpeto on väkevämpi sinua, sillä on väkevämpi hammas kun sinulla, veenpeto voittakoon sinut. loppu-uhkauksena sanottiin: - Jos et mene, niin tule kymmenen kertaa pahemmaksi. JR 52115

Toinen semantiikan helmi on sanassa kulo. Runoissa tunnetaan kulopainainen, luonnossa kuloheinä, mutta seuraavassa tiedonannossa kulo on yksiselitteisesti käärme.

- Kulo on mato eli käärme. Se panee lehmän tuumet. Se paisuu ja nousee kroppiin ja kroppia myöten päähän. Pääkin paisuu. Se on silloin jo pahalla rajalla.

Jos kroppiin pääsee kulo, otan haarapajun vesipaikasta, jälkipuolelta lappain yli koko kropin sillä vedän. Ja olen minä pruukannu lukea hänen lukunsa:
"Ruto ruu ruma suu villapää
villa viisi hammasta,
isäs koto kannossa,
äitis sarka sammalessa,
oo sinä kullan kulon alanen
kanna simaa sillä suulla,
oma haavas voitheeksi."
Ja se alkaa heti menemhän alas. JR 52129 yk

Joissain tapauksissa käärmeen villa yhdistetään karvaan.

Pirun karva, pilven karva,
lepän karva, lemmon karva,
karva taevaan Jumalan,
karva kahen perkeleen.
Villa on suus,
villa on pääs,
villa viisi hammastasi.
Juo viinana vihasi,
olunna pahat tekosi. JR 71946

Kädessä on sormia viisi, jalassa varpaita viisi, paitsi tietäjillä, joilla saattoi olla viisi-kuusi varvasta tai sormea.
Runosäe, jossa sormia väännellään epätoivoisesti kuin viittä viron vipua ei viittaa ehkä lainkaan Kuin viittä Viron vipua Viroon paikkana, vaan titäjään vipusena, virolaisena.
Onhan kansanrunoissa Antero Vipunen tietäjä.

4.5.3 Viitonen numeroloruissa

Kaija ja Kaisa joutuvat loruissa vesakkoon. Mikä viis? – Mitä Siis. Viisi on sormea kädessä, viisi tähteä Väinämöisen viikatteessa. Hierimessä on viisi piikkiä, neuleessa viisi puikkoa. Viides on myös Vilkkilän kissa. Villkkilä mainitaan monilukuisuuden symbolina sananlaskussa: On kuin Vilkkilässä kissoja. Myyttisin topos on silti Neitsytniemi. Henkilöpropreja on mainitut seuraavasti: Pekka Neva, Nelikkö-Antti, Vippu Vammonen, Neelman, Nenätön Pekko, Nenätön Jussi, Nestor Nykkänen ja Antti Nevala – laollo nelostyypin toimijoita. Sitten on vielä toimija, joka on neljännen luokan nerokas. Säe on peräisin Lapista, ja neljäs päättää lorusikermän. SKVR XII1 1183

Formulana on villahäntä, joka paremmin tunnetaan villakoirana nykykielessä, runoissa se voi tarkoittaa joko metsästyskoiraa tai pölypalloja asumuksessa.

4.6 Epätasainen luku kuusi

Kuudesta eteenpäin lukujen merkitys alkaa hajautua ja monimutkaistua. Luvut kuusi, seitsemän ja kahdeksan ovat epätasaisia lukuja Kuusi on tasainen ja symmetrinen, mutta siihen liittyy usein ristiriitaisia merkityksiä. Seitsemän puolestaan nousee esiin poikkeuksellisena, jopa pyhänä lukuna: se rikkoo arkisen rytmin ja viittaa erityisyyteen, rajaan tai salaisuuteen. Kahdeksan puolestaan liikkuu jatkumon ja äärettömyyden suuntaan, mutta kansanperinteessä se jää usein vähemmän ladatuksi kuin seitsemän tai yhdeksän. Nämä luvut eivät muodosta yhtä selkeää kokonaisuutta kuin aiemmat, vaan edustavat epätasaisuutta ja siirtymää – maailmaa, joka ei ole enää täysin hallittavissa.

perusluku yks		**mon**		**murre**		**järjestysluku**	
kuusi	900	kuudet	17	kuuves	46	kuudes	130
kuudessa	1	kuusissa	94	kuuvessa	1		0
kuudesta	6	kuusista	24	kuuvesta	8		0
kuuteen	12	kuusiin	20	kuuventeen	0		0
kuudella	5	kuusilla	0	kuuvella	40		0
kuudelta	7	kuusilta	0	kuuvelta	1		0
kuudelle	0	kuusille	4	kuuvelle	8		0
kuudeksi	11	kuusiksi	0	kuuveksi	31		0
kuudetta	6	kuusitta	0	kuuvetta	5		0
kuuden	68	kuusien	25	kuuven	246		0
kuutta	404	kuutosia	0	kuuvensia	0	kuudetta	6
	1420		184		340		136
			yht,	**2080**			

Huom! Kuusi 1813 on puu tai luku vääristää/jaettu puoliksi arvio
1760

Taulukko 20. Hakusana kuusi sijamuodot ja kohteet.

4.6.1 Näreen maaginen maailma

Kuusi-sana esiintyy monissa eri merkityksissä. Se voi olla numeraali (luku kuusi) tai puulaji, josta käytetään nimitystä näre, silloin kun on kyse nuoresta kuusipuusta Näreellä ja kuusella on ollut syvä myyttinen ja maaginen merkitys suomalaisessa kansanuskossa.

Näre on ollut keskeinen rituaalinen väline useissa tilanteissa: Jos lehmä katosi metsään eli joutiu metsän peittoon, tlanteen korjaamiseksi oli olemassa tarkat ohjeet. Mentiin sitä tietä, jota kadonnut lehmä on metsään mennyt niin kauas kunne polun kummallakin puolella on näreitä niin että latvat ylsivät yhteen. Yhteen vedettiin kolme närettä, kaksi vasemmalla puolelta tietä ja yksi oikealla. Vaihtoehtoisesti kolme näreen latvat sidottiin yhteen yhdeksänsäikeisellä punaisella langalla, ja sitten rituaalin suorittaja kulki puiden alta. Näreen latvat muodostivat portin kahden maailman välille – tunnetun ja tuntemattoman.

Tapion kämmen oli erityinen näre, jonka oksat kasvoivat alaspäin latvasta. Tämän pyhän puun juurelle vietiin uhrilahjoja metsän lepyttämiseksi. lepytetään Etsittiin tasapäinen näre, jota kutsutaan Tapion kämmeneksi, jonka päälle pannaan leipäkyrsäiset, jäniksen lihaa ja pikari viinaa.

Metsän kuusilla varmisteltiin myös metsästysonnea. Ensimmäisen saaliin saatuaan metsästäjä nyhti juuriltaan kolme närettä ja luki loitsusanat. Karhua kutsuttiin peitenimellä metsä, ja karjan suojaamiseksi käytettiin hyväksi näreitä. Kun karjan kellot oli ensin suojattu tuuliajolla (hylkeenrasvalla) niin suojaus varmistettiin vielä sivelemällä kolme kerta yhdeksää närettä, kolme kertaa yhdeksää mäntyä ja kolme kertaa yhdeksää leppää. Puiden piti olla yksirunkoisia.

Näre esiintyi kahdessa eri muodossa. Toista kutsuttiin kiropuuksi ja toista tapion kämmeneksi. Erona oli oksiston kasvu, joka oli syntynyt, kun nuoresta kuusen taimesta hirvet olivat syöneet latvan. Kiropuussa oksat kohosivat latvaa korkeammalle, tapion kämmen -puussa oksat kasvoivat latvasta alaspäin.

Aineistossa kuusi-numero toistuu rituaaleissa merkityksellisenä, parannusrituaaleissa nyhdettiin kuusi närettä, tai lyötiin kuusi kertaa tervaskantoa, kun etsittiin kadonnutta karjaa. Netälisten eli kuuden viikon mentyä vainajia musitettiin muistoaterialla. Arvoitusleikeissä piti arvata kuusi arvoitusta tai muutoin tuli rangaistus.Loitsuja piti lukea kuuteen tai yhdeksään kertaan.

Näre – nuori kuusenpuu – oli suomalaisessa kansanperinteessä paljon enemmän kuin puu. Se oli ”elävä silta” ihmisten ja metsän haltioiden välillä, parannusväline, uhrin alusta ja maaginen portti. Kolmen näreen ryhmä, punainen lanka ja yhdeksän solmua muodostivat rituaalisen kieliopin, jonka avulla esi-isämme neuvottelivat näkymättömien voimien kanssa.

4.6.2 Muuta kuudesta

Numero kuusi esiintyy kansanrunoissa monissa eri aiheissa, mutta myyttisin aihe on liittyy vesitielle kadonneeseen neitiin, jota äiti lähti etsimään ja etsinnöissää kuudet kengät kulutti. Etsitty oli joutunut taivaan pilvien asukiksi, josta paluuta ei enää ollut.

Perusmatkaajia olivat myös evin kuusin kulkevat eli kalat. Yleensä kaloilla lasketaan olevan seitsemän evää, selkäevä, peräevä, pyrstöevä, rintaevät ja vatsaevät. Lukuisat toistot kuusieväisitä kulkijoista viittaavat yhteiseen käsitykseen. Kaloilla on kuusi evää, jos vatsaevät puuttuvat, ja puhe kuusieväisestä kulkijasta viitannee ankeriaaseen (Angukla anguilla), joka todella kulkee pitkiä matkoja. Useimmat runot viittaavat kuusieväiset kalojen määreenä, joten kalan pyrstöä ei laskettu eväksi.

Kuolevan viimeisenä pyyntönä oli päästä viimeiselle matkalle kuusin kulaltuin venein, jos oli vesireitti tiedossa, tai kuusin kullatuin hevosin, jos matkattiin maita myöten.

Kansanrunojen rikkoutuminen tapathuu kuuteen osaan. Kun mun putoaa pesästä, se menee kuudeksi muruksi, tai kun kuusi kaatuu sekin menee kuudeksi muruksi, seitsemäksi seipääksi. Kuusen palasiksi meno liittyy usein ketjusatuun, jossa venäläinen vainokoira on tappanut kertojan isän ja äidin, mutta tarinan sankari pääsee pakoon, ja onnistuu metsältä samaansa taikasauvan ja erilaisten vaihtokauppojen kautta pakenemaan merten yli,

Mahtaako Kaija ja Kaisa esiintyä vielä kuutossarjassakin? Ja kyllähän he ovat näissäkin säkeissä, tällä kertaa matkalla kuusikkoon. Kuudes on kultanuppi Kuusamosta. Antti Kuusamo, Jussi Kuusto, Kalle Kusto, Kirsti Kuppari, Kulper vainaja (Gullberg), Kusti-Kalle, Kustu Kokkonen, Kärkeläinen. Nämä eivät kuitenkaan ole mystisimmät nimet. Kuudes on kuron, kyrön, kyyrän kämmenellä tai peräti kotoisin Kurkkion temppelistä.

4.7 Nostoja numerosta seitsemän

Yleiskieli							
yks		mon		murre		järjestysluku	
seitsemän	814	seitsemät	9	seihtemän	112	seitsemäs	190
seitsemässä	4			seihtemässä	1	seihtemäs	17
seitsemästä	34			seihtemästä	6		
seitsemään	6			seihtemään	1		
seitsemällä	37			seihtemällä	7		
seitsemältä	31			seihtemältä	17		
seitsemällä	37			seihtemälle	0		
seitsemäksi	39	seitsemiksi	1	seihtemäksi	4		
seitsemättä	36			seihtemättä	0		
	0	seitsemisen	2				
seitsemää	17	seitsemiä	20	seihtemää	0		
	1055		32		148		207
	yht.	**1442**					

Taulukko 21. Hakusana seitsemän sijamuodot ja kohteet.

Seitsemän funktio perinteessä on 1) toiveiden tättäminen, 2) parantaminen ja suojaaminen, 3) pahan karkottaminen, 4) solmujen loitsiminen. Ennen solmimista toivottiin jotakin asiaa, ja solmitessa lausuttiin erityisiä sanoja. Seitsemän solmua tehtiin nauhaan tai heinään, ja jokainen solmu vahvisti toivetta. Solmuja käytettiin parantamiseen. Esimerkiksi nikkataudin (kouristuksen, hikan) poistamiseen – "Seitsemän on sellainen luku että sen avulla nikka poistetaan." Nauha, johon oli tehty seitsemän solmua, kierrettiin vaivan kohdan päälle, ja solmujen sanat toistettiin. Tämä rituaali toistettiin, kunnes solmuja oli seitsemän. Jokaisen solmun kohdalla lausuttiin tietty loitsu tai sana, ja solmujen määrä (seitsemän) nähtiin riittävänä maagisen vaikutuksen aikaansaamiseksi.

Esimerkiksi neljättä solmua tehdessä luettiin ensimmäisen solmun sanat, viidettä toisen, kuudetta tehdessä kolmannen ja seitsemättä tehdessä taas ensimmäisen solmun sanat kunnes solmuja oli yhdeksän. Sitten nauha kierrettiin niukahtaneen kohdan päälle.

Seitsemän on kansanperinteessä maaginen luku, joka symboloi täyttymystä, kokonaisuutta ja voimaa. Solmujen määrä ei ole sattumaa, vaan se liittyy uskoon siitä, että seitsemän toistoa tai solmua riittää tuomaan halutun vaikutuksen. Seitsemän on yhdistetty tähtiin, usein Otavan tähdistöön, mutta myös Seulasten tähdistä mainitaan. Maalisemmista topoksista mainitaan Seinäjoki ennen muita. Kuten jo edellä on osoittautunut jälleen Kaija ja Kaisa ovat pelissä mukana, mutta tällä kertaa he joutuvat seipään nokkaan. Seiskassa nimeltä mainittuja runopersoonia ovat sepät Taunus, Eronen ja Lappalainen. Lisäksi Riika Seiväsmäki, Anna, Heikki ja Pekko Seppä, Simana Seppo, Seinä-Iikka.

4.8 Numero kahdeksan vie kauas

Yleiskieli yksikkö		murre	
kahdeksan	186	kaheksan	848
kahdeksassa	2	kaheksassa	3
kahdeksasta	0	kaheksasta	23
kahdeksaan	4	kaheksaan	3
kahdeksalla	3	kaheksalla	70
kahdeksalta	2	kaheksalta	16
kahdeksalle	2	kaheksalle	53
kahdeksaksi	6	kaheksaksi	61
kahdeksatta	5	kaheksatta	15
kahdeksaa	5	kaheksaa	5
	215		**1097**

Taulukko 22. Hakusana kahdeksan sijamuodot ja kohteet.

Kahdeksan on suomalaisessa kansanperinteessä ja saduissa usein esiintyvä luku, joka liittyy laskemiseen, loitsuihin, parantamiseen ja ryhmien muodostamiseen. Kahdeksan voi toimia rajana, toistona tai erityisenä lukuna, joka erottaa tavallisen ja maagisen.

4.8.1 Kahdeksan symboliikka eri kulttuureissa

Kahdeksan (八, bā) on erittäin onnekas luku, koska sen ääntämys muistuttaa sanaa "vauraus" (发, fā). Siksi kahdeksikkoa suositaan esimerkiksi osoitteissa, puhelinnumeroissa ja hääpäivissä. Kahdeksan symboloi vaurautta, menestystä ja hyvää onnea. Lähde

Kahdeksan kuolematonta (Ba Xian) ovat keskeinen osa kiinalaista mytologiaa ja symboloivat elämän eri osa-alueiden hallintaa. Buddhalaisuudessa kahdeksan symboloi moraalista ja henkistä tasapainoa sekä polkua valaistumiseen. Kahdeksan on siis henkisen kehityksen ja tasapainon luku. Kahdeksan liittyy laajasti hallintaan, suuntiin ja täydellisyyteen. Esimerkiksi hindulaisuudessa kahdeksan suuntaa (ilmansuunnat) ovat rituaaleissa tärkeitä, ja kahdeksan symboloi kokonaisvaltaista suojelua ja harmoniaa.

Egyptissä Ogdoad tarkoitti kahdeksaa alkujumalaa, jotka symboloivat maailman alkua ja kosmista järjestystä. Kreikassa kahdeksan liittyi harmoniaan ja Venuksen jumalattareen. Kahdeksan symboloi uudelleensyntymää ja uuden alun mahdollisuutta. Esimerkiksi kasteen jälkeen alkaa uusi elämä, ja kahdeksas päivä viittaa ylösnousemukseen ja uuden viikon alkuun. Lähde

Kahdeksan on universaali symboli, joka yhdistää vaurauden, tasapainon, henkisen kehityksen, suojelun ja äärettömyyden teemat. Sen merkitys vaihtelee kulttuurista toiseen, mutta lähes aina se liittyy johonkin positiiviseen, kokonaisuuteen tai uuden alkuun.

4.8.2 . Kahdeksan taiteessa ja kirjallisuudessa

Symbolismi oli 1800-luvun loppupuolen taidesuuntaus, jossa symbolien käyttö oli keskeistä. Symbolistiset taiteilijat pyrkivät kuvaamaan näkyvän maailman taakse kätkeytyviä alitajuisia näkyjä ja mielikuvia. Symbolit, kuten kahdeksan, toimivat tunnelman ja merkityksen herättäjinä, eivät vain visuaalisina elementteinä. Symbolismin taiteessa mystiikka, filosofia ja numerot olivat tärkeitä inspiraation lähteitä.

Kahdeksikon muoto muistuttaa äärettömyyden symbolia (∞), joka viittaa jatkuvuuteen ja loputtomiin mahdollisuuksiin. Taiteessa kahdeksan voi esiintyä esimerkiksi octagon-muodoissa, arkkitehtuurissa, ornamenttien rakenteessa ja ikonografiassa, joissa se symboloi tasapainoa, harmoniaa ja kosmista järjestystä.

Kiinalaisessa taiteessa kahdeksan on onnen ja vaurauden symboli, ja sitä käytetään usein koristeissa, maalauksissa ja arkkitehtuurissa. Egyptiläisessä taiteessa kahdeksan liittyy uudelleensyntymään ja kosmiseen järjestykseen, esimerkiksi Ogdoad-jumaluuksien kuvauksissa.

Symbolismi kirjallisuudessa tarkoittaa symbolien käyttöä ilmaisemaan käsitteitä tai tunteita, jotka ylittävät niiden kirjaimellisen merkityksen. Kirjallinen symboli voi olla esine, toiminta, hahmo tai paikka, joka ilmentää jotain enemmän kuin sen fyysistä ulkonäköä. Kahdeksan voi kirjallisuudessa kuvata esimerkiksi ikuisuutta, tasapainoa, uudelleensyntymää tai moraalisia rakenteita.

Numerot, kuten kahdeksan, esiintyvät usein kirjallisuudessa rakenteellisina ja temaattisina elementteinä. Esimerkiksi buddhalaisuudessa kahdeksan liittyy jalojen kahdeksanosaisen polun moraalisiin ja filosofisiin arvoihin, jotka voivat näkyä kirjallisuuden rakenteessa ja teemoissa. Länsimaisessa kirjallisuudessa kahdeksan voi symboloida ikuisuutta, syklejä ja elämän jatkuvuutta.

Symbolismi näkyy esimerkiksi Charles Baudelairen runoissa, joissa numerot ja symbolit luovat syvempiä merkityksiä. Myös T. S. Eliotin ja Herman Melvillen teoksissa symbolit kiteyttävät teosten keskeisiä teemoja ja tiivistävät inhimillistä kokemusta.

Kahdeksan symboliikka taiteessa ja kirjallisuudessa liittyy vahvasti tasapainoon, äärettömyyteen, uudelleensyntymään ja kosmiseen järjestykseen. Sen visuaalinen muoto ja kulttuuriset merkitykset tekevät siitä monipuolisen ja syvällisen symbolin, joka rikastuttaa taiteellista ja kirjallista ilmaisua. Kiinalaisessa taiteessa myyttisiin klassikkoteksteihin kuuluvat tarinat kahdeksasta kuolemattomasta.

4.8.3 Kahdeksan kuolematonta

Kahdeksan on kiinalaisen kulttuurin ydinluku, jonka keskeinen myytti kertoo kahdeksasta kuolemattomasta. Vertaan tässä suomalaisten vanhojen kansanrunojen ja aasialaisen mytologian maailmoita keskenään, mutta katsaus vertailukohteeseen. Käytän lähteenä 1900-luvun alussa Perceival Yettsin laatimaa artikkelia kahdeksasta kuolemattomasta.

Yksi kiinalaisten taiteilijoiden rakastamista aiheista on kunnioitettava hahmo, jonka syvän haaveilun asenne näkyy osana villiä ja romanttista metsän, kallion ja puron täyttämää maisemaa. Joskus hänen kallioisen erakkomajansa alapuolella levittäytyy tasanko, jonka kaukaisissa varjoisissa ääriviivoissa näkyy tavallisten kuolevaisten asumuksia, joiden heikko etäisyys viittaa kuiluun, joka erottaa hänet arkipäiväisistä huolista ja turhuudesta. Tällaista katsoessa vaisto kertoo meille, että hänestä tuntuu, Shelleyn sanoin, "ikään kuin hänen luontonsa olisi liuennut ympäröivään maailmankaikkeuteen tai ikään kuin ympäröivä maailmankaikkeus olisi liuennut hänen olemukseensa. Hän kuuluu outoon rotuun, jota länsimaiset kirjailijat ovat nimenneet eri nimillä: Keijut, Kuolemattomat, Henki, Rishi. Ja tässä voidaan todeta, etteivät termit "keiju" tai "kuolematon" ole termi, joka täsmälleen sopisi heille; eikä myöskään arabian džinni tai sanskritin ṛishi. Nämä ”kuolematonten” kuvat ovat erityinen kiinalainen ilmiö ja erillinen rotu. Olisi sopivampaa kutsua kahdeksaa kuolematonta alkuperäisellä nimellään hsien. Mielikuva edustaa kiinalaisen kulttuurin ydintä – ihmisen ja luonnon välistä alkukantaista yhteyttä, jota vuoret symboloivat.

Maalarin motiivi kuolematonten hahmon käyttämiseen saattaa selittyä halulla symboloida varhaisen taolaisuuden tahratonta ajattelua ja tunnetta – jotain mikä on lähellä kiinalaisen ja japanilaisen mielen vaistonvaraista intohimoista luontorakkautta. Hahmon esiintyminen usein maisemassa kuvan olennaisena osana on tyypillinen ja merkittävä piirre taidemuodolle, jota pidetään kansallisen neron korkeimpana saavutuksena toteaa Yeatts.

Vaikka hsien voidaan kuvata ilman henkilökohtaisia ominaisuuksia pelkästään lajityyppeinä, usein ne näyttävät olevan varustettuja selkeällä yksilöllisyydellä. Kuolemattomat tehdään tunnistettaviksi jonkin erottavan tunnuksen (pao pei) tai erikoisuuden perusteella, niin että kunkin rooli taolaisuuden legendaarisessa perinteessä voidaan määrittää. Hsien-tarinoissa suosituin ja ylivoimaisesti yleisin on pa hsien, kahdeksan kuolematonta. Yleisesti hyväksytyn version mukaan kahdeksan kuolemattoman nimet ovat seuraavat: Chung-li Ch'üan, Ho Hsien-ku, Chang Kuo, Lü Tung-pin, Han Hsiang Tzŭ, Ts'ao Kuo-chiu, Li T'ieh-kuai ja Lan Ts'ai-ho. On kuitenkin mainittava, että yksi tai kaksi luettelossa korvataan toisinaan muilla hsieneillä. Milloin kahdeksan kuolematonta ensimäisen kerran ryhmiteltiin yhteen, näyttää olevan yhtä suuri mysteeri kuin syy siihen, miksi juuri nämä hsienit valittiin erityiseen kunniaan. On tosiasia, että ryhmän yksittäisiä jäseniä maalattiin jo T'ang-kaudella. Seuraavassa lyhyt luonnehdinta hahmojen olemuksesta ja merkityksestä.

CHUNG-LI CH'ÜAN
Kuva 3.

Tyyppi ja olemus: Parrakas, lihava, usein puolialasti kuvattu hsien; fyysiset piirteet korostavat poikkeavuutta ja yliluonnollisuutta.

Tunnusesine: Viuhka (höyhenistä tai viuhkapalmun lehdistä), jolla on maaginen merkitys.

Teema: Sotilaasta erakoksi – tappion jälkeen vetäytyminen ja Taon mietiskely; alkemia ja kuolemattomuuden salaisuudet.

Havainto: Edustaa **sisäistä muutosta** ja irtautumista maallisesta urasta.

Tämän viisaan syntymää seurasivat omituiset ilmiöt, kymmenien jalkojen (jalka = 30,48 cm) pituiset valonsäteet, jotka hämmästyttivät kaikkia läsnäolijoita suuresti. Syntyneellä oli korkea, kupolin kaltainen päälaki, massiivinen otsa, suuret korvat, pitkänomaiset kulmakarvat, syvällä sijaitsevat silmät, ulkoneva nenä, neliönmuotoinen suu, suuri leuka ja huulet ja posket sinooperin väriset. Nännit olivat kaukana toisistaan, käsivarret olivat kuin kolmivuotiaalla lapsella.

Hän ei päästänyt ääntäkään ennen kuin seitsemän päivän ikäisenä hyppäsi jaloilleen ja huudahti:
- Jalkani ovat vaeltaneet hsienin purppurapalatsissa,
Nimeni on kirjoitettu Jadekeisarin pääkaupunkiin.

Kun Chung-li Ch'üan kasvoi aikuiseksi hänelle annettiin Han-keisarin lähettämän retkikunnan komento tiibetiläisiä vastaan. Kärsittyään tappion hän joutui pakolaiseksi ratsastaen yksin villin ja vuoristoisen maan halki. Eksyttyään tiheään metsään hän kohtasi ulkomaalaisen papin, jolla oli olkivaatteet ja jonka kasvoilla roikkui hoitamattomat kiharat. Pappi näytti tietä, kunnes he tulivat kylään. -Tämä on mestari Tung-huan asuinpaikka, hänen joka on saavuttanut Taon. Voitte saada majoituksen täältä. - Sitten opas kumarsi ja lähti. Chung-li Ch'üan ei uskaltanut koputtaa oveen pelätessään säikäyttävänsä kyläläiset, mutta jonkin ajan kuluttua hän kuuli jonkun sanovan: Tämän täytyy johtua tuon sinisilmäisen ulkomaalaisen höpötyksestä. Sitten ovelle ilmestyi vanha mies, pukeutuneena valkoisiin peurannahkoihin nojaten orapihlajakeppiin, hän puhutteli tulijaa kovalla äänellä: Ettekö te ole Han-kenraali Chung-li Ch'üan?" hän huudahti, - ja miksi ette ole löytäneet yösijaa ulkomaalaisen papin luota?" Kuultuaan nämä sanat Chung-li Ch'üan hämmästyi ja ymmärsi, ettei tämä ollut mikään tavallinen mies. Hän mietti, että päästyään pakoon tappavista vaaroista (kirjaimellisesti tiikerien ja susien pesistä) oli nyt aika suunnata ajatukset kuolemattomuuden mysteereihin.

Ja niin hänen sydämensä palasi Taon mietiskelyyn. Hän pyysi hartaasti vanhalta mieheltä salaisuutta kuolevaisten rajoitusten ylittämiseen, joka sen jälkeen kertoi hänelle paitsi erehtymättömän maagisen prosessin pitkän iän saavuttamiseksi, myös "Viisasten kiven" tuottamiseen tarvittavan lämpöasteen ja Vihreän Lohikäärmeen miekkailumenetelmän. Kun Chung-li Ch'üan oli lähtemässä pois ja hyvästeli vanhaa miestä, Chung-li Ch'üan kääntyi katsomaan kylää viimeisen kerran, ja katso! se oli kadonnut.

Ajan mittaan hän tapasi taolaisen adeptin Hua-yangin ja sai tältä ripauksen Suurta Monadia, tuliloitsun ja hieman kuolemattomuuden henkistä lääkettä. Chung-li Ch'üan vaelteli sattumanvaraisesti, asui jonkin aikaa Tsoun kaupungissa. Myöhemmin hän asettui asumaan Punakulta-huipulle, missä Neljä Harmaapäätä olivat asuneet. Sieltä hän löysi jadearkun, joka sisälsi taolaisuuden arcanat, ja saavutettuaan hsien-arvon hän lähti tästä maailmasta.

HO HSIEN-KU

Kuva 4.

Tyyppi ja olemus: Ainoa naispuolinen hahmo; kevyt, eteerinen olemus.

Tunnusesineet: Kauha tai lootuskukka; bambukulho, jossa taikasieniä, persikoita ja kasveja.

Teema: Puhtaus, askeesi ja huolenpito (äidistä huolehtiminen); ruokavaliosta luopuminen.

Havainto: Kuolemattomuus saavutetaan moraalisen ja ruumiillisen puhtauden kautta.

Ho Hsien-ku pukeutuu joskus koristeellisiin viittoihin, mutta useimmiten yksinkertaisen vaatteen päällä hän käyttää hsienin muokkaamaa lehtevää viittaa ja hametta. Suuri kauha on hänen symbolinsa. Bambusta tehty kulho on usein täynnä useita taolaiseen kuolemattomuuteen liittyviä tavaroita, esim. taikasientä ja persikkaa; bambun ja männyn oksia sekä narsissin kukkia. Kauhan paikan voi ottaa viehättävämpi pitkävartinen lootuskukka; joskus hän pitää kädessään koria, jossa on äidille kerättyjä villihedelmiä ja yrttejä.

Ho Hsien-ku oli kotoisin Tsêng-ch'êngin kaupungista Kantonin prefektuurissa. Syntyessään hänellä oli kuusi pitkää hiusta päälaellaan. Kun hän oli noin 14- tai 15-vuotias, hänelle ilmestyi unessa jumalallinen persoona, joka kehotti häntä syömään jauhettua kiillettä, jotta hänen ruumiistaan tulisi eteerinen ja hän olisi immuuni kuolemalle. Niinpä Ho Hsien-ku nielaisi kiillejauhon ja vannoi myös pysyvänsä neitsyenä. Ylös mäkeä ja alas laaksoa hän liiteli kuin siivekäs olento. Joka päivä aamunkoitteessa hän lähti liikkeelle ja palasi hämärässä tuoden mukanaan vuoristohedelmiä, jotka

hän oli kerännyt äidilleen. Myöhemmin hän vähitellen luopui tavallisesta ruuasta. Keisarinna Wu lähetti sanansaattajan kutsumaan Ho Hsien-kun palatsiin, mutta matkalla sinne hän katosi.

Ching lung -kaudella (noin vuonna 707 jKr.) hän nousi korkeuksiin kirkkaassa päivänvalossa ja hänestä tuli hsien. T'ien pao -kauden yhdeksäntenä vuonna (750 jKr.) Ho Hsien-ku ilmestyi uudelleen seisoen sateenkaaren väreissä pilvien keskellä Ma Kulle omistetun pyhäkön yllä. Jälleen kerran to li -kaudella (noin vuonna 772 jKr.) hän ilmestyi Hsiao-shih-tornissa Kantonissa.

CHANG KUO

Kuva 5.

Tyyppi ja olemus: Erakko ja arvoituksellinen hahmo, tunnettu humoristisista ja paradoksaalisista teoistaan.

Tunnusesineet: "Kalarumpu" (pao pei) ja **valkoinen aasi**, joka voidaan taitella ja elvyttää vedellä.

Teema: Ajan ja kuoleman ylittäminen; kuoleman teeskentely paetakseen hovia.

Havainto: Kyseenalaistaa maallisen vallan ja järkiselitykset **leikillisellä viisaudella**.

Tämä kuolemattomien ryhmän jäsen on helposti tunnistettavissa hänen pao pei -laitteestaan, erikoisesta esineestä, joka länsimaisen silmin muistuttaa pientä golfkassia, jossa on kaksi mailaa. Itse asiassa se on eräänlainen soitin, jota kutsutaan "kalarummuksi", ja joka koostuu bambusta valmistetusta sylinteristä, jonka toiseen päähän on tehty kalan- tai käärmeennahalla peitetty pala. Se, mikä näyttää kahdelta ulkonevalta golfmailalta, on pitkien bambupalojen päitä, joita käytetään kastanjetteina. Kuolematon Chang Kuo kantaa niitä kädessään. Toinen tälle hsienille ominainen tunnus on valkoinen aasi, jonka selässä hän ratsastaa. Näiden kahden välinen yhteys on niin läheinen, että usein kun Chang Kuo esitetään ilman ratsua (hänen takamuksensa oletettavasti piilotettuna matka-arkkuun), eläimen pienoiskuva näkyy kiertyvän höyrypilven keskellä, joka purkautuu hänen rumpunsa avoimesta päästä tai jokaisen hsienin asusteeseen kuuluvan kalabashin suusta.

Chang Kuo eli erakkona Chung-t'iao-vuorella Hêng Choussa ja vaelteli edestakaisin Fen-joen ja Chinin alueen välillä. Hän oppi elämän pidentämisen taian. Hänen tapanaan oli ratsastaa valkoisella aasilla ja matkustaa kymmeniä tuhansia kilometrejä päivässä. Aina kun hän pysähtyi lepäämään, hän taitteli aasinsa kokoon, kun se ei ollut paksumpi kuin paperi, ja sujautti sen matka-arkkuunsa. Kun hän halusi ratsastaa uudelleen, ja hän ruiskutti vettä taitellun aasin päälle ja muutti sen takaisin aasiksi.

Keisarit T'ai Tsung (627–49 jKr.) ja Kao Tsung (650–83 jKr.) kutsuivat hänet hoviin, mutta hän kieltäytyi lähtemästä. Keisarinna Wu kutsui myös häntä pois vuoristopaikastaan, mutta hän teeskenteli kuollutta Tu-nü-pyhäkön edessä. Kun vuosi oli hyvin kuuma, hänen ruumiistaan levisi hyvin pian mädäntymisen haju ja siihen syntyi matoja, minkä jälkeen keisarinna vakuuttui siitä, että hän oli todella kuollut. Myöhemmin joku näki hänet uudelleen Hêng Chou -vuorella.

K'ai yüan -kauden kahdentenakymmenentenä-kolmantena vuonna (735 jKr.) keisari Ming Huang antoi eunukkisihteerille nimeltä P'ei Wu tehtäväksi ratsastaa kiireesti Hêng Chouhun hakemaan häntä. Chang Kuo meni itäiseen pääkaupunkiin, jossa hänet asetettiin Chi-hsienin palatsiin ja häntä kohdeltiin kaikella mahdollisella kohteliaisuudella ja kunnioituksella. Keisari kyseli häneltä hsieneistä, mutta hän ei vastannut.

Chang kuo oli taitava säätelemään hengitystään, ja hän saattoi olla päiväkausia ilman ruokaa, juoden viinijuomia. Keisarin annettua hänelle viiniä, hän kieltäytyi siitä sanoen: Palvelijasi pystyy juomaan enintään kaksi tuoppia, mutta hänellä on oppilas, joka pystyy juomaan kymmenen. Ming Huang oli tyytyväinen ja käski kutsua hänet luokseen. Yhtäkkiä pieni taolainen pappi lensi alas palatsin katolta. Noin 15- tai 16-vuotias, hänellä oli komeat kasvot ja viehättävä persoonallisuus. Keisarin käskettyä hänen istuutua, Chang Kuo protestoi: Opetuslapseni pitäisi jäädä seisomaan palvellessaan Teidän Majesteettianne. Tämä miellytti keisaria vielä enemmän, ja hän tarjosi oppilaalle viiniä, josta tämä onnistui juomaan pienen kulauksen.

Chang Kuo pysäytti juomisen ja huudahti: Älkää antako hänelle enempää, tai se ylittää hänen rajansa. Ming Huang kuitenkin vaati lisää, minkä seurauksena hän humaltui ja viini pursui hänen päälaeltaan irrottaen hänen myssynsä, joka putosi maahan. Hän muuttui välittömästi kultaiseksi viinipikariksi. Keisari ja keisarilliset sivuvaimot olivat sekä hämmästyneitä että huvittuneita nähdessään taolaisen katoavan ja hänen tilalleen jäi vain kultainen pikari. Tarkastettaessa se osoittautui Chi-hsienin palatsiin kuuluvaksi ja siihen mahtui juuri ja juuri yksi tou viiniä.

Sitten keisari puhui Kao Li-shihille sanoen: Olen kuullut sanottavan, että se, joka voi juoda ukonhattua ((Aconitum napellus) kärsimättä vahinkoa, on ihmeellinen olento. Koska sää on nyt kylmä, anna Chang Kuolle vähän viiniä. He tekivät niin, ja juotuaan kolme annosta Kuo lyyhistyi huudahtaen: Tämä viini ei ole hyvää. Sitten hän kävi nukkumaan. Pian hänen hampaidensa havaittiin mustuvan ja vetäytyvän ikeniin; jolloin hän katsoi ympärilleen, otti puukon yhdeltä sivullisista, löi hampaansa irti ja kietoi ne vyöhönsä. Sitten hän otti esiin voidetta, jota hän hieroi ikeniinsä, ja hitaasti uudet hampaat ilmestyivät valkoisina ja kiiltävinä kuin jade.

Keisarin metsästäessä Hsien-yangissa hän tappoi suuren peuran ja oli juuri käskemässä metsästysmajan hoitajaa kypsentämään sen, kun Chang Kuo sanoi: Tämä on yliluonnollinen peura; se on tuhat vuotta vanha. Kauan sitten, viidentenä vuonna yüan shou -kaudella (118 eaa.), Han-keisari Wun hallituskaudella, olin keisarillisen seurueen mukana, kun he metsästivät Shang-linin puistossa. Saimme tämän peuran kiinni ja päästimme sen irti. Keisari huomautti: Peuroja on paljon, ja se oli kauan sitten. Kuinka se on voinut selvitä niin pitkästä aikakaudesta?" Chang Kuo vastasi: Kun Wu Ti vapautti peuran, hän kiinnitti sen vasemman sarven tyveen kaiverretun pronssilevyn. Tämän jälkeen peura määrättiin tutkittavaksi; ja siinä todellakin oli yli viisi senttimetriä pitkä pronssilevy, vain merkit olivat pyyhkiytyneet pois.

Keisari kysyi Yeh Fa-shanilta, tiesikö hän kuka Chang Kuo oli. "Tiedän", hän vastasi, "mutta kuolema voi olla rangaistus kertomisestani, joten en uskalla puhua. Jos Teidän Majesteettinne on halukas suojelemaan minua (rukoilemalla puolestani) hattu päässä ja jalat paljaina, niin uskallan kertoa teille. Keisarin suostuttua Fa-shan sanoi: Aikaan, jolloin kosmos kehittyi kaaoksesta, valkoisen lepakon henkinen olemus...; lause jäi kesken, sillä verta purskahti hänen seitsemästä aistikanavastaan, ja hän kaatui maahan.

Keisari kiiruhti Chang Kuon asunnolle, otti hatun päästään, paljasti jalkansa ja julisti olevansa itse syyllinen. Chang Kuo vastasi rauhallisesti: Tuo nuori mies puhuu liikaa. Jos annan hänen mennä rangaistuksetta, pelkään, että hän paljastaa maailmankaikkeuden salaisuuden. Keisarin pyydettyä yhä uudelleen anteeksiantoa Chang Kuo suihkutti vettä suustaan Fa-shanin kasvoille, joka heräsi heti henkiin. Sen jälkeen keisari kohteli Chang Kuota vielä suuremmalla kunnioituksella ja määräsi, että hänen muotokuvansa sijoitettaisiin Chi-hsienin palatsiin. Hän myönsi hänelle myös taolaisten mysteerien mestarin arvonimen. Mutta Chang Kuo väitti toistuvasti olevansa vanha ja heikossa kunnossa, ja lopulta hänet lähetettiin takaisin Hêng Chouhun. T'ien pao -kauden alussa (noin vuonna 742 jKr.) Ming Huang lähetti sanansaattajan kutsumaan häntä takaisin pääkaupunkiin, mutta hän kuoli heti saatuaan tiedon. Hänen opetuslapsensa hautasivat hänet. Kun arkku myöhemmin avattiin, sen todettiin olevan aivan tyhjä ja keisari rakennutti pyhäkön nimeltä Ch'i-hsia Kuan, jossa hänen kunniakseen tehtiin lupauksia.

LÜ TUNG-PIN
Kuva 6.

Tyyppi ja olemus: Hsienien patriarkka; oppinut ja moraalinen koeteltu.

Tunnusesine: Maaginen kaksiteräinen miekka.

Teema: "Keltaisen hirssin uni" – maallisen menestyksen katoavaisuus; pitkä koettelemusten tie.

Havainto: Korostaa valaistumista kokemuksen ja eettisen kasvun kautta.

Hsienin patriarkka, joka tunnetaan parhaiten nimellä Lü Tung-pin, on arvokas vanha mies, joka on yleensä pukeutunut oppineiden vaatteisiin. Hänen symbolinsa on maaginen kaksiteräinen miekka, jota hän kantaa kädessään tai selässään. Hän on ryhmän kirjallinen jäsen; ja vaikka joillakin paikkakunnilla häntä pidetään jonglöörien ja taikureiden suojeluspyhimyksenä, parturit pitävät häntä laajemmin erityisenä suojelijanaan. Viimeisessä ominaisuudessa häntä kutsutaan Pekingissä patriarkaksi. Havaintojeni mukaan tämä hsien on kahdeksan kuolemattoman joukossa tärkeimmällä ja suosituimmalla paikalla. Häntä kuvataan useammin kuin ketään muuta ryhmän jäsentä; ja lisäksi hänestä löytyy lukemattomia merkintöjä taolaisesta kirjallisuudesta. On olemassa ainakin kaksi suurta teosta, jotka on kokonaan omistettu hänen elämälleen ja teoilleen. Häntä kutsuttiin myös nimellä Shun-yang.

Sillä hetkellä, kun hänen äitinsä synnytti hänet, taloon levisi ihana tuoksu, ja taivaalta leijaili taivaallisen musiikin säveliä, valkoinen kurki lensi taivaasta vuoteen verhojen välistä eikä sitä sen jälkeen näkynyt. Jo vastasyntyneenä vauvana hänen ruumiinsa oli vahva kuin metalli ja hänen lihaksensa kovat kuin puu. Hänen päänsä kruunu muodosti korkean kupolin, joka muistutti kurjen selkää; hänen selkänsä oli kaartuva kuin kilpikonnalla; hänen silmänsä olivat yhtä kirkkaat kuin feeniksin silmät; kulmakarvat ulottuivat molemmin puolin kohti ohimoiden ympärillä olevia hiuksia. Jo lapsena hän oli erittäin nopea oppimaan ja kykeni muistamaan tuhansia rivejä päivässä. Hänen kielensä oli sujuvaa ja klassisen tyylistä. 2,4 metriä pitkänähän muistutti Chang Tzŭ-fangia4. 20-vuotiaana hän ei ollut vielä ottanut itselleen vaimoa. Patriarkka Ma näki hänet uransa alussa, kun hän oli vielä kapaloissa, ja huudahti: Hänen ruumiinrakenteensa ei ole tavallisen kuolevaisen. Luonteeltaan omituisena hän pysyy erillään maallisista asioista; mihin tahansa mökkiin hän törmää, hän tekee siitä kotinsa; aina kun hän näkee viinipikarin, hän nauttii siitä. Muista sanani."

Vähitellen Tung-pin vaelsi Lu-vuoristoon ja tapasi siellä sattumalta taolaisen adeptin Huo-lungin, joka opetti häntä saavuttamaan yliluonnollisen näkymättömyyden taikamiekan menetelmällä.

T'angin hui chang -kaudella (841–846 jKr.) hän suoritti kahdesti kolmannen eli tohtorin tutkinnon, mutta epäonnistui. Tuolloin hän oli 64-vuotias. Kerran vaellettuaan Ch'ang-anin kapakkaan hän näki taolaisen papin, joka oli pukeutunut mustaan myssyyn ja valkoiseen viittaan, raapustavan vaivattomasti seinälle seuraavan säkeistön:

"Aina kun lepään, tartun viinimaljaan,
Tietämättömänä kaikesta muusta tässä suuressa pääkaupungissa.
Niin valtavat ovat taivas ja maa, että pysyn tuntemattomana,
Vanhana miehenä, joka vaeltaa yksin ihmiskunnan keskuudessa."

Vaikuttuneena ja viehättyneenä hänen oudosta ulkonäöstään ja äärimmäisestä vanhuudestaan, samoin kuin hänen runon suotuudesta ja spontaaniudesta, Tung-pin kumarsi häntä ja kysyi hänen nimeään. Vanha taolainen vastasi: Minä olen Mestari Yün-fang ja kotini on Crane Ridgellä Chung-nan-vuorilla. Voitko seurata minua vaelluksillani?" Suostumatta tähän ehdotukseen Tung-pin majoittui samaan majataloon Yün-fangin kanssa. Jün-fangin hoitaessa omin käsin aterianlaittoa Tung-pin, joka makasi tyynyllä, unohti pian ympäristönsä ja vaipui syvään uneen. Hän näki unta, että hän meni pääkaupunkiin ehdokkaana kolmivuotiskokeeseen ja läpäisi sen listan kärjessä. Hän aloitti uransa nuorempana sihteerinä yhdessä lautakunnista, sai nopeasti ylennyksen sensuurineuvostoon ja Han-lin Collegeen ja lopulta saavutti yksityisneuvoksen aseman, ensin menestyksekkäästi hoidettuaan kaikki halutuimmat ja tärkeimmät virkapaikat.

Hän oli kahdesti naimisissa, ja molemmat vaimot kuuluivat varakkaisiin ja hyvässä asemassa oleviin perheisiin. Hänelle syntyi lapsia; hän näki poikiensa ottavan vaimoja ja tyttäriensä lähtevän isänsä luota miestensä koteihin. Kaikki nämä lukuisat tapahtumat olivat tapahtuneet ennen kuin hän täytti 40 vuotta. Seuraavaksi hänestä tuli pääministeri kymmenen vuoden ajan, ja hänellä oli valtava valta, joka turmeli hänet. Sitten yhtäkkiä, ilman varoitusta, häntä syytettiin vakavasta rikoksesta. Hänen kotinsa ja kaikki hänen omaisuutensa takavarikoitiin, ja hänen vaimonsa ja lapsensa hyljättiin. Hän itse, yksinäinen hylkiö velsi kohti karkotuspaikkaansa vuorten takana, mutta hevonen pysähtyi lumimyrskyyn, eikä se enää pystynyt jatkamaan matkaa. Tässä vaiheessa Tung-pin heräsi raskaasti huokaisten unestaan, ja katso! ateriaa valmistettiin edelleen. Yun-fang lauloi nauraen seuraavat sanat:

"Keltainen hirssi kypsyy vielä kypsentämättömänä,
sillä aikaa kun sinä olet matkustanut Unelmien Valtakuntaan."

Tung-pin oli hyvin hämmästynyt. – Herra, hän kysyi, – mitä te voitte tietää unestani? Toinen vastasi: – Tuossa unessa kiipesitte ylös ja alas jokaista maallisen kunnian tikapuuportaiden askelmaa; upositte kurjuuden äärimmäisiin syvyyksiin, kiipesitte loiston huimaavimpiin korkeuksiin. Viisikymmentä vuotta kului silmänräpäyksessä. Se, mitä saavutit, ei ollut ilon arvoista, eikä se mitä menetit, suremisen arvoista. Jonain päivänä koittaa suuri herääminen, ja silloin me tiedämme totuuden.

Hsieniksi tulemisen koeaikana Tung-pin kävi läpi useita koettelemuksia. Näistä kahdeksas tapahtui, kun hän osti taikahuumeita hullulta tao-professorilta, joka vaelteli niitä kaduilla myyden ja mutisi itsekseen, että kuka tahansa hänen tavaroitaan nauttisi, kuolisi välittömästi, mutta saavuttaisi taon jossain tulevassa elämässä. Taolainen varoitti häntä: "Ainoa mitä sinun nyt tarvitsee tehdä, on valmistautua nopeasti kuolemaasi varten. Silti Tung-pin nielaisi aineen ilman sen suurempaa puhetta, eikä hänelle tapahtunut mitään pahaa.

Yhdeksäs koetus, jolle Tung-pin joutui alttiiksi, tapahtui eräänä keväänä, kun koko ympäröivä seutu tulvi ja hän muiden asukkaiden kanssa etsi turvaa veneistä. Juuri kun he saapuivat vesien keskelle, heidän päälleen puhkesi raju myrsky, ja aallot nousivat korkeiksi, tuulen pieksäminä raivoisiksi. Kaikki olivat paniikissa paitsi Tung-pin, joka pysyi paikallaan rauhallisena ja välinpitämättömänä.

Kymmenennellä kerralla Tung-pin istui yksin talossaan, kun yhtäkkiä hänelle ilmestyi lukematon joukko demoneita oudoissa ja kauhistuttavissa muodoissa, kaikki ilmeisesti päättäneet piestä hänet kuoliaaksi. Silti hän ei ollut lainkaan kauhistunut. Sitten taivaalta kuului terävä käsky, ja koko paholaisten joukko katosi. Ääntä seurasi joku, joka laskeutui ylhäältä, taputti käsiään ja nauroi riemusta. Tämä osoittautui Yun-fangiksi. – Olen asettanut sinut kymmenelle koettelemukselle, hän sanoi, – ja kaikki nämä ovat jättäneet sinut vahingoittumattomaksi. Ei ole epäilystäkään, ettetkö onnistuisi saavuttamaan Taoa. Nyt paljastan sinulle alkemian mysteerit, jotta tieto voisi auttaa sinua hyödyttämään ihmiskuntaa. Kun olet tehnyt tätä ansiokasta työtä toisten hyväksi 3000 vuoden ajan ja siten suorittanut koeaikasi, ja lisäksi käyttänyt kahdeksan vuosisataa omaan tutkimukseesi, silloin, eikä ennen sitä, tulee pelastuksesi. Tung-pin kysyi: – Milloin kääntymykseni tapahtuu? – Vasta 3000 vuoden kuluttua, palaudut alkuperäiseen fyysiseen puhtauteesi. Tung-pin punastui harmista ja huudahti: Voi ei! Kun minun täytyy odottaa 3000 vuotta, kuinka voin ylläpitää intoani kaikkina näinä aikoina? – Rohkeutesi, Yün-fang vastasi hymyillen, – kantaa sinut paitsi yli 3 000 vuoden, myös 3800 vuoden päähän.

Seuraavaksi hän vei Tung-pinin Kurjenharjanteelle ja kertoi hänelle siellä taolaisuuden syvimmät totuudet ja mysteerit, mukaan lukien yliluonnollisen voiman salaisuuden. Hän antoi hänelle myös pienen määrän "Viisasten kiveä". Näiden kahden ollessa näin puuhastelemassa paikalle saapui kaksi hsieniä, kumpikin kunnioittavasti kantaen molemmissa käsissään kultaista taulua, virkansa tunnusta. He ilmoittivat Yün-fangille maailmankaikkeuden korkeimman hallitsijan määräyksen, jossa hänet nimitettiin Yhdeksännen taivaan kultaisen portin vartijaksi; ja he lisäsivät, että kuolevaisten maailma oli vain yksi valtava unelma. Tämän tapahtuman vaikutuksen alaisena Tung-pin sai hengellisen valaistumisen. Niinpä hän polvistui Yün-fangin eteen ja pyysi tältä taianomaista salaisuutta tämän maallisen sfäärin rajojen ylittämiseksi. Koetellakseen häntä vielä lisää Yun-fang vastasi: Luonteesi ei ole vielä täysin vakiintunut. Ennen kuin voit tuoda pelastuksen ihmiskunnalle, monta sukupolvea tulee ja kuolee. Ja lausuttuaan nämä sanat hän katosi heti.

Sen jälkeen Tung-pin luopui puolivirallisesta asemastaan kirjailijana ja vietti eläkeikää, ja tänä aikana Yun-fang asetti hänet kymmeneen koettelemukseen. Ensimmäinen tapahtui, kun Tung-pin oli palannut kotiin pitkän matkan jälkeen ja löytänyt koko perheensä kuolemansairauden vaivaamana. Sen sijaan, että hän olisi antautunut turhaan suruun, hän ryhtyi miehekkäästi valmistautumaan hautajaisiin ylellisessä mittakaavassa, ja katso! he kaikki nousivat elossa ja terveinä.

Kun Tung-pin asetettiin toisen kerran oikeuden eteen, hän neuvotteli joidenkin omaisuuksiensa myynnistä ja oli päässyt lopulliseen sopimukseen hinnasta. Tästä huolimatta kauppias halusi peruuttaa sopimuksen ja maksaa vain puolet sovitusta summasta. Tung-pin suostui, luovutti tavarat ja käveli pois osoittamatta vihaa tai edes väittelemättä.

Kolmas koettelemus tapahtui uudenvuoden aikaan. Kun Tung-pin oli lähdössä kotoaan, häntä lähestyi almuja vaativa kerjäläinen. Kerjäläinen antoi hänelle sekä rahaa että luontoislahjoja. Kerjäläinen pysyi kuitenkin tyytymättömänä, ja uhkaukset vaativat lisää ja käyttävät mitä loukkaavimpia sanoja. Silti Tung-pin antoi hänelle yhä uudelleen hymyillen, mitä hän pyysi.

Neljännen kerran Tung-pin joutui koetukselle, kun hän paimensi lampaita vuorilla. Kun tiikeri hyökkäsi heidän kimppuunsa, parvi hajaantui kaikkiin suuntiin. Mutta Tung-pin asettui tiikerin ja kauhistuneen lampaan väliin. Tiikeri luopui takaa-ajosta ja hiipi pois.

Viides koettelemus tapahtui, kun Tung-pin oli vetäytynyt vuoristoon opiskelemaan kirjoja, eikä hänellä ollut muuta kotia kuin yksinkertainen kaislikko. Eräänä päivänä hänen ovelleen tuli todellinen naisellisen armon ja kauneuden perikuva, joka säteili niin paljon kauneutta, että hän oli suorastaan häikäisevä. Hän selitti olevansa vastanaimisiin mennyt morsian, joka oli matkalla tapaamaan vanhempiaan, mutta oli eksynyt tieltä. Antaisiko hän hänen levätä hetken mökissään? Tung-pin suostui hänen pyyntöönsä, ja sitten tyttö yritti loputtomilla tavoilla houkutella häntä pois hyveen polulta; mutta kaikki turhaan.

Tung-pinin luonne joutui kuudennen kerran koetukselle, kun hän palasi kotiin maaseudulta kävelyltä ja huomasi, että hänen poissa ollessaan varkaat olivat vieneet kaikki hänen tavaransa ja irtaimistonsa ja jättäneet talon tyhjäksi. Edes silloin hänen mielentyyneytensä ei järkytynyt. Hän päätti ansaita elantonsa viljelemällä maata, ja eräänä päivänä kuokkiessaan hän kaivoi esiin useita kymmeniä kultakolikoita. Hän ei kuitenkaan ottanut yhtäkään, vaan peitti ne kaikki nopeasti.

Tung-pinin seitsemäs koettelemus tpahtui, kun hän tapasi hsien Yün-fangin, joka puhutteli häntä näin: - Universumin korkeimman hallitsijan kutsusta olen matkalla hänen valtaistuimensa eteen. Jos käyttäydyt hyveellisesti ihmisten keskuudessa ja siten hankit ansioita, saavutat aikanaan samanlaisen tason kuin minun. Tung-pin kumarsi uudelleen ja vastasi: Tavoitteenani ei ole vain jäljitellä sinua, herra, vaan tuoda pelastus jokaiselle elävälle olennolle tässä maailmassa. Vasta kun tämä päämäärä on saavutettu, olen halukas nousemaan korkeuksiin. Yün-fang nousi sitten vähitellen ilmaan, kunnes katosi näkyvistä pilvien sekaan.

Saatuaan Yün-fangin opettaman Taon ja Huo-lung Chên-jênin harjoittaman Näkymättömäksi tulemisen taikamiekan, Tung-pin alkoi vaeltaa Yangtse- ja Huai-jokien rannoilla ja testata taikamiekkansa voimaa päästäkseen eroon chiao-lohikäärmeen aiheuttamasta pahuudesta, jolloin lohikäärmeestä tuli ajoittain näkymätön kuolevaisten silmille. Viimeisten 400 vuoden aikana tehtyjen matkojen aikana Tung-pin vieraili monissa paikoissa tuntemattomana ja kutsui itseään Hui Tao-jêniksi, mieheksi, joka palasi Taoon.

Tung-pinin kaikkien yliluonnollisten voimien ja maagisten tekojen luetteleminen on mahdotonta.

HAN HSIANG TZŬ

Kuva 7

Tyyppi ja olemus: Filosofi ja muusikko; huoleton ja taiteellinen.

Tunnusesine: Huilu; joskus alkemistinen sulatusuuni.

Teema: Musiikki ja runous luonnonvoimien harmonisoijina; kuolemattomuus persikkapuusta putoamisen kautta.

Havainto: Taide ja spontaanius henkisenä tienä.

Han Hsiang Tzŭn tunnus on huilu. Joskus hänet kuvataan kantamassa kahta pitkää kastanjettia ja joskus pientä sulatusuunia osoituksena hänen alkemistin taidoistaan. Vaatetuksena hänellä on usein lehvämyssy ja peurannahkakiltti. Yleensä lähellä näkyy persikkapuu, josta hän putosi ja päätti näin kuolevaisen olemassaolonsa. Ilmeisesti haluten säilyttää hyvät välit kungfutselaisten kanssa, taolaiset kirjailijat ja taidemaalarit ovat hyödyntäneet hänen suhdettaan Han Yühin, eikä ole harvinaista nähdä kuuluisaa oppinutta kuvattuna lähellä Kahdeksaa kuolematonta, pitelemässä kääröä, johon on kirjoitettu hänen vastalauseensa T'ang-keisari Hsien Tsungin yhdelle Buddhan luista osoittamaa ylenpalttista kunnianosoitusta vastaan.

Filosofi Han Hsiang, joka tunnetaan myös nimellä Puhdas Viisas, oli Han Wên Kungin veljenpoika. Hänen luonteensa oli villi ja vastuuton. Hän vaelteli usein ympäriinsä mestari Shun-yangin seurassa. Hänen kuolevainen ruumiinsa kuoli pudottuaan persikkapuusta jolloin hän vapautui maallisen olemassaolon kahleista ja hänestä tuli hsien. Kun hän vieraili setänsä luona ja tämä kehotti häntä keskittymään opiskeluun, Han Hsiang vastasi: Sinulla ja minulla on erilaiset käsitykset opiskelusta. Selventääkseen tarkoitustaan hän sävelsi seuraavat rivit:

"Luolassa sumujen ja virtojen keskellä vihreiden vuorten huipuilla minä asun;
siemailen keskiyön kastetta, joka tähdittää maan kuin jalokivet,
teen ruuastani ruusunpunaisia pilviä, jotka huuhtovat tulevan aamunkoiton.
Soitan Vihreän Jaden Melodiaa seitsemänkielisellä luutulla,
ja sulatan tulisissa alembioissa hienoksi jauhettuja helmiä ja valkoista;
Kallisarvoisessa padassani asuu Kultainen Tiikeri;
kasvatan Taikasientä ruokkiakseni Lumikki-Variksia,
luonnon luovilla voimilla pullokurpitsani säilytetään,
tapan pahat demonit taianomaisella kolmen jalan miekallani;
Viini täyttää tyhjän pikarin, kun lausun velhon sanan,

ja kukat nousevat ja kukkivat silmänräpäyksessä;
näytä minulle mies, joka tekee nämä asiat kertomallani tavalla,
ja minä puhun mielelläni hänen kanssaan hsienistä, joka ei koskaan vanhene."

Luettuaan runon Wên Kung huudahti: Mitä! Voitko anastaa luonnon luovat voimat? ja ojensi hänelle sitten tyhjän pikarin, jonka Han Hsiang onnistui täyttämään erinomaisella viinillä. Seuraavaksi, kun pieni maakasa oli kaavittu kokoon, siitä ponnahti hyvin lyhyessä ajassa esiin sinisten kukkien terttu, jonka keskeltä puristui tämä kultaisilla kirjaimilla kirjoitettu säkeistö:

"Eksyneenä kaukaisille Ch'in-vuorille, en löydä tietäni;
Lumikinokset peittävät Lanin solan, eikä hevoseni voi tehdä enempää."

TS'AO KUO-CHIU

Kuva 8.

Tyyppi ja olemus: Aatelistaustainen, katumusta kantava hahmo.

Tunnusesine: Kastanjetit / jadetaulut (hovin symboliikka).

Teema: Moraalinen itsetutkiskelu ja vetäytyminen veljen rikosten vuoksi.

Havainto: Kuolemattomuus **eettisen kääntymyksen** seurauksena.

Ts'ao Kuo-chiu on kuvattu vanhaksi parrakkaaksi mieheksi, jolla on myssy päässään ja yleensä kädessään taputtava kastanjetti, hänen tunnusmerkkinsä. Perinnettä, joka antaa hänelle kunnian kuninkaallisesta syntyperästä ja sijoittaa hänet 1100-luvulle pidetään aitona..

Ts'ao Kuo-chiu oli yhden Sung-keisarin äidin nuorempi veli. Hän oli niin syvästi häpeissään nuoremman veljensä ihmisten laittomasta surmaamisesta, että hän etsi piilopaikkaa vuoristoluolasta, jossa hän harjoitti hengellistä meditaatiota ja opiskeli taolaisia periaatteita. Hänellä oli maalaismaiset vaatteet ja ruohokankaasta tehty myssy. Usein hän paastosi kymmenen päivää kerrallaan.

Kerran hän sattui tapaamaan kaksi hsieniä Chung-lin ja Shun-yangin, jotka kysyivät häneltä sanoen: Herra! Olemme kuulleet, että olet aikeissa harjoittaa viljelyä. Mitä sinä viljelet? Ts'ao Kuo-chiu vastasi: Minä viljelen Taoa. He kysyivät: Mitä...? "Missä on Tao?" Kuo-chiu osoitti taivasta kohti. - Missä on taivas? he kysyivät. Kuo-chiu osoitti sydäntään. Hsienit huomauttivat nauraen: Sydämesi on yhtä taivaan kanssa, ja taivas on yhtä Taon kanssa. Olet todellakin saavuttanut syvällisen ymmärryksen. Sitten he kertoivat hänelle salaisuuden palata täydelliseen luonnon kanssa sopusointuun tilaan ja houkuttelivat hänet liittymään hsienin seuraan.

LI T'IEH-KUAI
Kuva 9.

Tyyppi ja olemus: Ruma, rampa kerjäläishahmo – jyrkkä kontrasti muille.

Tunnusesineet: Rautainen kainalosauva ja kalabassi, josta nousee hun (henkinen olemus).

Teema: Ruumiin ja hengen erillisyys; väärään ruumiiseen palaaminen.

Havainto: Korostaa henkisen olemuksen ensisijaisuutta ulkoiseen muotoon nähden.

Mestari rautaisen kainalosauvan kanssa tarjoaa silmiinpistävän kontrastin ryhmän muille jäsenille. Ruma, karvainen, epämuodostunut ja niukasti likaisiin vaatteisiin pukeutunut, hän on esimerkki siitä vastenmielisestä hengestä, joka kummittelee tänäkin päivänä jokaisessa Kiinan kaupungissa ja saalistaa kauan kärsinyttä yleisöä, jota almujen antamiseen ei niinkään saa sääli kuin kauhun ja pelon tunteet. Hänen tunnettu symbolinsa on pullokurpitsa eli kalabassi, joka on osa jokaisen hsienin varusteita. Kurpitsaan lisätään yleensä erottuvampi esine, kainalosauvansa. Salaperäinen höyry – eräänlainen fata Morgana – leijuu ylöspäin kurpitsan suusta, ja sen keskellä näkyy viisaan hunin kuva, joka voi esiintyä pallomaisena esineenä, joka edustaa "Viisasten kiveä".

Luonnon hänelle antamassa muodossa viisas Li T'ieh-kuai oli hieno ja vaikuttavan oloinen mies. Jo nuorena hän kuuli Taoa. Valittuaan asuinpaikakseen vuoriluolan hän ryhtyi viljelemään henkistä ja fyysistä puhtautta taolaisten opettamalla tavalla. Lao Tzŭ ja mestari Wan Ch'iu tulivat usein alas taivaasta vierailemaan hänen kallioiselle erakkomajalleen opettamaan häntä.

Eräänä päivänä T'ieh-kuai aikoi tavata Lao Chünin Hua Shanilla, joten hän antoi oppilaalleen seuraavat ohjeet: P'o-ni", hän sanoi, jää tänne, kun hunini lähtee matkalle. Jos Jos hunini ei ole sattumalta palannut seitsemän päivän kuluttua, voitte polttaa p'on. Oppilas sai kiireellisen viestin käydä sairaan äitinsä luona ja kärsimättömänä viivästyksestä poltti isäntänsä ruumiin kuudentena päivänä. Seuraavana päivänä T'ieh-kuai palasi ja huomasi p'onsa kadonneen eikä hunille ollut enää asuntoa jäljellä, kunnes hän näki lähellä makaavan nälkään kuolleen ruumiin. Vaeltava sielu astui sisään antaen sille uuden elämän; ja siksi Li T'ieh-kuailla on nyt alkuperäisen komean ulkonäkönsä sijaan ramman muoto.

LAN TS'AI-HO

Kuva 10.

Tyyppi ja olemus: Sukupuoleltaan ja iältään epäselvä; vaeltava, puolihullu kerjäläinen.

Tunnusesine: Kukkakori (pitkäikäisyyden symbolit).

Teema: Aineellisen välinpitämättömyys; laulut, jotka sisältävät kätkettyä merkitystä.

Havainto: Kuolemattomuus saavutetaan radikaalin irtautumisen ja arjen hullun viisauden kautta.

Tähän hsieniin liittyvä legenda on niin epävarma, että jopa sukupuolen kysymys näyttää jäävän taiteilijan mielikuvituksen varaan. Lan Ts'ai-hoa kuvataan nuorena, vanhana miehenä tai tyttönä; nykyaikaisissa kuvissa yleensä tyttönä. Esitetty puupiirros ei näytä kovin yhdenmukaiselta sen kuvaaman elämäkerran kanssa; sillä teksti viittaa mieheen, ja siksi kutsumme häntä sellaiseksi. Hänen tunnusmerkkinsä on kukkakori, jota hän usein kantaa kuokassa olkapäällään. Kori sisältää erilaisia kasveja, jotka liittyvät pitkäikäisyyden ideoihin, esim. taikasientä; bambun, männyn oksia ja kukkivan ja lehdetöntä luumua; krysanteemeja; ja punamarjaista kasvia3, jota kutsutaan "lukemattomiksi vuosiksi vihreäksi". Joskus Lan Ts‘ai-ho piirretään Lieh hsien chuanissa kuvatulla tavalla – repaleinen, hoitamaton olento, jolla on toinen jalka paljas ja joka kantaa kastanjetteja ja rahanauhaa.

Lan Ts‘ai-ho:n alkuperää ei tiedetä. Hänen tavallinen vaatetuksensa oli yksi repaleinen puku, jossa oli kuusi mustaa puunappia ja yli 3 tuumaa leveä vyö; Toisessa jalassaan hän kantoi saapasta, kun taas toinen oli paljas.5 Kesällä hänen viittansa oli topattu pumpulilla, ja talvella hän nukkui lumessa, ja hänestä nousi höyrypilviä kuin höyryä.

Aina kun hän kerjäsi almuja julkisilla kaduilla, hän kantoi narussa roikkuen suurta, yli metrin pituista kastanjettiparia. Humalassa ollessaan hän lauloi ja hyppi, niin että sekä vanhat että nuoret seurasivat häntä katsomaan. Puolihulluna hän lauloi lauluja, joita hän improvisoi kulkiessaan. Kaikilla näillä lauluilla (s. 807) oli kristinuskoon liittyviä merkityksiä, ja ne olivat siksi tavallisille kuolevaisille käsittämättömiä. Saatuaan rahaa hän sitoi sen narunpätkään, jota hän raahasi perässään kävellessään. Joskus rahat hajosivat ja katosivat, jolloin naru jäi paljaaksi, mutta hän ei välittänyt siitä. Joskus hän antoi rahansa köyhille, joskus kulutti ne muiden juoppojen kanssa.

Hän vaelteli ympäri Kiinaa. Ihmiset huomasivat harmaantuneina, että hänen kasvonsa ja yleinen olemuksensa pysyivät aivan samoina kuin lapsuudessaan.

Monta vuotta oli kulunut, ja Lan Ts’ai-ho joi viiniä Hao-liangin kapakassa, kun yhtäkkiä kuului ruokourkujen ja huilun ääni, ja hetkessä hän nousi ilmaan taivaalle ja pudotti kohotessaan kenkänsä, viittansa, vyönsä ja kastanjettinsa alas kunnes katosi näkyvistä.

On lukuisia esimerkkejä merkittävistä henkilöistä, joilla on syntymässään ilmennyt outoja poikkeavuuksia. Esimerkiksi Lao Tzŭlle liitetyt erikoisuudet muodostavat valtavan listan. Useat niistä viittaavat ilmeisesti hänen syntyessään näyttävään ikääntyneeseen ulkonäköönsä. Hänen hiuksensa olivat valkoiset; hänen ihonsa keltainen; hänen korvansa pitkät; hänen silmänsä suuret ja leveät. Hänen nenänsä oli epätavallisen vankka ja kummassakin korvassa kolme aukkoa; hänellä oli hieno parta ja leveä otsa; hänen hampaidensa välissä oli rakoja; ja hänen suunsa oli neliönmuotoinen. Hänen jalkapohjiinsa oli kaiverrettu merkkejä, kolme toiseen ja viisi toiseen, ja kummankin käden kämmenessä oli kymmenen merkkiä.

Kahdeksan kuolemattoman alkuperä

Kauan sitten, aikana, jolloin myytit kietoutuivat todellisuuteen, maailman sanottiin olevan paikka, joka oli täynnä mystisiä energioita, jumaluuksia ja niitä, jotka pyrkivät saavuttamaan korkeimman olemassaolon muodon – kuolemattomuuden. Kahdeksan kuolematonta eivät syntyneet jumaliksi, vaan olivat kuolevaisia, jotka koettelemusten ja vastoinkäymisten kautta hallitsivat pyhät taolaiset taiteet ja joille annettiin kuolemattomuus.

Ensimmäinen heistä oli Zhongli Quan, joka oli aikoinaan suuren armeijan kenraali. Raivoisassa taistelussa hän haavoittui ja jäi taakse. Elämän epätoivoissaan hän vetäytyi vuorelle, jossa hän meditoi, paastosi päiviä ja etsi valaistumista. Eräänä päivänä hänelle tuli näky, joka opetti hänelle kuolemattomuuden ja alkemian salaisuudet. Omistautumisensa kautta Zhongli Quan muuttui kuolemattomaksi, joka tunnettiin elementtien hallinnastaan ja kyvystään muuttaa kivi kullaksi.

Hänen seuralaisensa Lu Dongbin oli erittäin tunnettu oppinut. Älykkyydestään huolimatta hän etsi syvempää ymmärrystä elämästä akateemisen maailman ulkopuolella. Hän kohtasi Zhongli Quanin matkallaan, ja nähtyään useita unia, jotka paljastivat maallisten nautintojen katoavaisuuden, Lu Dongbin omaksui Zhongli Quanin opetukset. Hänestä tuli miekkailijan taitaja ja hän kehitti kyvyn lentää tuulen mukana, liittyen lopulta kuolemattomien joukkoon.

Vaeltajat ja heidän matkansa

Han Xiangzi, huoleton muusikko, löysi tiensä kuolemattomuuteen rakkautensa musiikkiin kautta. Lu Dongbinin oppilaana Han Xiangzi soitti niin jumalallisia melodioita, että ne liikuttivat jopa henkiä. Kerrotaan, että musiikkinsa avulla hän kykeni kutsumaan esiin sateen ja kukkia, harmonisoimalla elementtejä huilunsa värähtelyillä. Hänen huoleton luonteensa mahdollisti hänen omaksua taolaiset spontaanisuuden ja kiintymyksen puutteen opetukset, jotka johtivat hänet kuolemattomuuteen.

Zhang Guolao puolestaan oli erakko ja omalaatuinen, joka tunnettiin valkoisen aasin selässä ratsastamisesta takaperin. Hän oli ennustamisen ja alkemian mestari, joka usein käytti outoa ulkonäköään huijatakseen ja testatakseen muita. Uskotaan, että Zhang Guolaon elämän ja kuoleman hallinta mahdollisti hänen herättää ruumiinsa henkiin halutessaan, taito, joka teki hänestä kunnioitetun hahmon kuolemattomien keskuudessa. Hänen ainutlaatuinen viisautensa, vaikkakin joskus vaikeasti ymmärrettävä, oli ratkaisevassa roolissa ryhmän seikkailuissa. Lan Caihe, toinen hahmo kahdeksan kuolemattoman joukossa, oli mystinen hahmo, jonka ikä ja sukupuoli ovat pysyneet epäselvinä läpi aikojen. Lan Caihe vaelteli kaduilla laulaen taivaallisia lauluja ja jakaen vaurautta köyhille. Kukkakori symboloi katoavaisuutta ja toimi usein muistutuksena aineellisen omaisuuden katoavaisuudesta. Epätavanomaisesta elämäntavastaan huolimatta Lan Caihen yhteys jumaluuteen mahdollisti heille nousun kuolemattomuuteen.

Kuolemattomien yhtenäisyys

Vaikka jokaisella kuolemattomalla oli oma ainutlaatuinen matkansa, juuri yhtenäisyytensä ansiosta heistä tuli todella legendaarisia. Kahdeksan kuolematonta matkustivat usein yhdessä, jakoivat viisauttaan niiden kanssa, joita he pitivät arvoisina, ja suojelivat tasapainoa kuolevaisten ja jumalten valtakuntien välillä. Jadekeisari kutsui heidät puuttumaan sekä taivaallisiin että maallisiin asioihin varmistaen, että yinin ja yangin tasapaino säilyi.

Yksi kuuluisimmista kahdeksasta kuolemattomasta kertovista tarinoista liittyy heidän Itämeren ylitykseensä. Kerrottiin, että jokainen taikaesineellään varustettu kuolematon käytti omia ainutlaatuisia menetelmiään vesien ylittämiseen ilman venettä. Zhongli Quan käytti voimakasta viuhkaansa luodakseen tuulen, joka kantoi häntä meren yli, kun taas Lu Dongbin liiteli vaivattomasti ilmassa taikamiekallaan. He Xiangu kellui herkästi lootuskukalla ja Cao Guojiu käytti keisarillisia taulujaan meren jakamiseen. Han Xiangzin huilu kutsui jättiläiskalan kantamaan hänet meren yli, ja Zhang Guolao ratsasti, kuten aina, käänteisellä valkoisella aasillaan, joka pystyi lentämään veden yli. Lan Caihe ajelehti lehdellä, tuulen kuljettamana, ja ryhmän ylitys oli saatu päätökseen.

Heidän matkansa Itämeren yli ei ollut pelkästään heidän voimansa koe, vaan myös heidän yhtenäisyytensä symboli. Erilaisista taustoistaan huolimatta he kaikki ilmensivät taolaisuuden periaatteita ja työskentelivät yhdessä saavuttaakseen harmonian.

Taistelu demonikuninkaan kanssa

Yksi suurimmista haasteista, joita kahdeksan kuolematonta kohtasivat, oli heidän taistelunsa demonikuninkaan, pahan olennon, kanssa, joka pyrki häiritsemään maailman tasapainoa. Demonikuningas, vihastunut kuolemattomien puuttumisesta suunnitelmiinsa, päätti hyökätä taivaallisiin maailmoihin ja syöstä jumalat vallasta.

Kahdeksan kuolematonta, jokaisella omine vahvuuksineen, taistelivat urheasti demonikuninkaan joukkoja vastaan. Zhongli Quan, hallitsemalla elementtejä, loi raivokkaita tuulia ja myrskyjä torjuakseen demonilaumat. Lu Dongbin, miekka kädessään, viilsi pimeyden läpi nopeilla iskuilla suojellen tovereitaan demonikuninkaan hyökkäyksiltä.

He Xiangu käytti parantavia kykyjään pitääkseen Kuolemattomat vahvoina, kun taas Cao Guojiun auktoriteetti suojeli heitä Demonikuninkaan turmelevalta magialta. Han Xiangzin huilu soitti niin puhdasta melodiaa, että se heikensi vihollisten pimeitä voimia, ja Zhang Guolaon oudot temput hämmensivät ja harhauttivat Demonikuninkaan joukkoja. Jopa Lan Caihe, usein huolettomimmat, taisteli rohkeasti ja käytti elämän ohikiitävän luonteen tuntemustaan päihittääkseen demonit.

Kahdeksan Kuolematonta yhdistyvät taistelemaan Demonikuningasta vastaan ja käyttävät mystisiä voimiaan kaaoksen ja pimeyden myrskyn keskellä. Taistelun huipulla Demonikuningas päästi valloilleen täyden voimansa uhkaten hukuttaa maailman kaaokseen. Silloin itse Jadekeisari ilmestyi ja tarjosi jumalallista apuaan Kahdeksalle Kuolemattomalle. Yhdistetyllä voimallaan he karkottivat Demonikuninkaan manalaan ja palauttivat rauhan sekä kuolevaisten että taivaallisiin maailmoihin.

Kahdeksan Kuolemattoman perintö

Kahdeksan Kuolemattoman tarina inspiroi edelleen sukupolvia. Heidän tarinansa eivät ole vain heijastus taolaisesta filosofiasta, vaan myös muistutus myötätunnon, viisauden ja ykseyden hyveistä. Jokainen kahdeksasta kuolemattomasta edustaa erilaista polkua valaistumiseen, osoittaen, ettei ole olemassa yhtä ainoaa tapaa saavuttaa suuruutta tai kuolemattomuutta. Koettelemustensa kautta heistä on tullut toivon symboleja, jotka ohjaavat niitä, jotka etsivät tasapainoa elämässä.

Nykyään kahdeksan kuolemattoman patsaita, maalauksia ja tarinoita löytyy kaikkialta Kiinasta muistuttaen ihmisiä heidän perinnöstään. Kahdeksan kuolematonta ovat edelleen keskeinen hahmo kiinalaisessa mytologiassa, ja ne ilmentävät ikuista taistelua hyvän ja pahan, valon ja pimeyden välillä sekä maailmankaikkeuden ytimessä olevaa tasapainoa.

Heidän kuolemattomuutensa ei ole vain lahja, vaan myös vastuu. He jatkavat maailman valvomista varmistaen, että harmonia säilyy, ja opettaen, että sinnikkyyden, viisauden ja ykseyden avulla jopa kuolevaiset voivat ylittää rajoituksensa.

Ylitettyään Itämeren kahdeksan kuolematonta seisovat voitokkaasti, kultaisen auringonlaskun lämpimässä hehkussa.

Kahdeksan kuolematonta muistuttavat voimakkaasti siitä, että matka kuolemattomuuteen ei ole vain hengellinen valaistuminen, vaan myös polku, joka vaatii rohkeutta, ystävällisyyttä ja viisautta. Heidän yksilölliset tarinansa kamppailusta ja voitosta heijastavat taolaisuuden ja kiinalaisen kulttuurin arvoja, joissa harmonia, tasapaino ja kaiken keskinäinen yhteys ovat ensiarvoisen tärkeitä.

4.8.4 Kasi numeroloruissa

Kasipersoonina Kaisa ja Kaija joutuvat kannon nokkaan. Kahdeksas on kaitaparta ja kotoisin Kalajoelta, Kallen Anna, Kallen vaimo, Kanninkin rouva,
Kala-Mati Pekka, Kankku-Antti, Kanto-Aapi, Kanto-Aate, Kanto-Aatu, Karviainen, Katri Karttula, Kaupan Vappu, Kauppa-Lassi,
Kaura-Kustaa, Kontti-Aapi, Kontti-Aapi, Vappu Karkku.

Hyvin usein kahdeksas on kotoisin Kalajoelta, mutta mystisemmissäkin paikoissa käytiin. Numerolorun kaitaparta johdattaa meitä hiisien maailmaan, joka on loruasteella saanut eläimen hahmon, puhutaan hiiren retkistä. Sisältö on sama kuin Tätilässä käyneen lapsensaanti, nimet ovat loruissa vaihtuneet mielikuvituksellisiksi. Formula kaheksasta kaitapartana on ollut suosittu lorusäe.

Hiiren retket.
"Hiiri hiiri hikkeroini!
Missä kävit tämän talven?"
"Toivolassa tätilässä."
"Mitä sielä raatelit?"
"Kannoin kaheksan pojaista,
Yheksännen tyttären."
"Mitkä oli nimet niillä?"
"Yksi ytti, toinen totti,
Kolmas koko paalikkainen,
Neljäs neitto niemen päässä,
Viides vinnuri vesillä,
Kuudes kutti kankahalla,
Seitsemäs sepän Simana,[#1]
Kaheksas on kaitaparta,
Yheksäs on yllättäjä.
Hattu päässäni hatisi,
Virsut jalassa vikisi
Puurnun laitaa juostessani,
Värtsin suuta kaivaissani." SKVR I3 1879.

Yleissuomella tarina kertoo hiiren retkestä, jolta tiedustellaa, missä se on vietätnyt talven. Vastaus on Toivolassa tätilässä. Jatkokysymyksenä on, mitä hiiri siellä teki, johon vastaus oli hiiren olleen kahdeksan kertaa raskaana. Kantaa on samaa kuin olla raskaana. Mutta kuten numeroloruissa usein, tässäkin lukupari kahdeksan yhdeksän, sillä yhdeksäs lapsi on tyttölapsi. Neljännen nimi oli Neitoniemi, vesillä oleilevan viidennen lapsen nimi oli Vinnuri, kun taas maalla oleilevan nimi oli Kutti. Loppusäkeessä on säilynyt hiisikuvitelma, tällä hiirellä on hattu päässä ja virsut jalassa, kun se juoksee vilja-laarin laitaa ja tunkeutuu viljasäkin, värtsin suusta sisään.

Arvoituksellista on, mitä lasten maailmassa on jäljitelty, kun loruissa kahdeksas kanelin kuori, tai kaheksas kynttilän kuori. Tässäkin on turvauduttava teonsanoihin merkityksen selventämiseksi. Kaneli on jäniksen ja/tai hirven peitenimi. Kun kahdeksas kuorii kanelin, se ilmeisestikin nylki hirven, kynttilän kuorinta voi viitata sekä valuneen steariinin poistamiseen kynttilästä että verinahkan poistamiseen hirven tai poron sarvesta.

4.9 Ihmisen yhdeksän reikää

Yhdeksän liittää luvut suoraan ihmiskehoon. Kansanomaisessa ajattelussa ihmisessä on yhdeksän reikää: silmät, korvat, sieraimet, suu sekä kehon alemmat aukot. Yhdeksän on kehollinen ja konkreettinen luku, mutta samalla se on kolmen kerrannainen ja siksi symbolisesti latautunut. Yhdeksän merkitsee äärirajaa – sitä, mihin asti ihminen ulottuu. Se on sulkeutumisen ja täydentymisen luku ennen seuraavaa tasoa.

.

yleiskieli							
yks		**murre**		**järjestysnumerot**		**murre**	
yhdeksän	607	yheksän	2225	yhdeksäs	109	yheksäs	150
yhdeksässä	2	yheksässä	5	yhdeksännessä	0	yheksännessä	0
yhdeksästä	27	yheksästä	55	yhdeksännestä	1	yheksännestä	1
yhdeksään	81	yheksään	32	yhdeksänteen	2	yheksänteen	2
yhdeksällä	15	yheksällä	111	yhdeksännellä	1	yheksännellä	38
yhdeksältä	4	yheksältä	24	yhdeksänneltä	0	yheksänneltä	2
yhdeksälle	2	yheksälle	42	yhdeksännelle	1	yheksännelle	2
yhdeksäksi	2	yheksäksi	18	yhdeksänneksi	0	yheksänneksi	14
yhdeksättä	7	yheksättä	23	yhdeksännettä	0	yheksännettä	0
yhdeksään	81	yheksään	32	yhdeksännen	6	yheksännen	33
yhdeksää	38	yheksää	77	yhdeksännettä	0	yheksännettä	0
	866		**2644**		**120**		**242**
		yht.	**3872**				

Taulukko 23. Hakusana yhdeksän sijamuodot ja kohteet.

4.9.1 Yhdeksikkö

Saavutaan lukusarjan viimeiseen numeroon ennen kymmentä. Runosäkeiden analyysi osoittaa yhdeksään liittyvät formulat, joista yleisiä on noin kaksitoista formulaa.

1. **Meri** / Yheksän meren yli tai meren yheksän ylitse
2. **Poika** / sai poikia yheksän tai teki poikia yhelsän
3. **Taivas** / Läpi taivosen yheksän tai peällä taivahan yheksän
4. **Yö** / Mie laulan yheksän yöt
5. **Reikä** / Mikä yhdeksän reikää ihmisessä
6. **Hikka** / Nikka yhreksän minä kymmnene
7. **Lehmä** / yheksän heruttajaksi
8. **Lukko** / Yheksän lukon takana
9. **Syvyys** / yheksän sylen syvyyteen
10. **Voi** / yheksälle voipytylle
11. **Hevonen** / Yheksällä orilla
12. **Kello** / Kello yhdeksän.

Ennen kuin mennään kiteytyneiden säkeiden runosisältöihin, ensin hieman rakenteellista hahmotusta trizologian avulla, sillä suoraan saadusta satunnaisesta yhdeksään liittyvine formuloiden avulla rakennetta ei kannata etsiä. Trizologialla tarkoita menettelyä, jossa kolmioastelemasta etsitään tuntematon tekijä x, joka sopii sarjaa eli tunnettuihin kolmeen osatekijään.

Ensimmäiseksi muodostuu kolmio Poika-Taivas-Reikä. Mystinen reikätulkinta ihmsieksi perustuu formulaan, joka ilmoittaa ihmisessä olevan yhdeksän reikää. Tästä saadaan ensimmäin tulkintatriadi, josta sitten väistämättä syntyy tetra, tai semioottinen neliö, jos niin tahtoo tulkita. Taivas on suomalaisen runouden taivaan taatto, isänen, joten se tulee vastapariksi ihmiselle. Niin Jumalan luoman ihmisen kuin itse Luojankin perusvastustajana ja kiusana on raamatullinenen saatana, mutta suomalaisittain puhutaan mileuummin kehnosta tai pirusta.

S1	S2
IHMINEN	ISÄ
POIKA	PIRU
non S2	non S1 .

Kuviossa ihminen ei ole piru, eikä poika ole isä. Kristillisessä traditiossa ihmisen poika syntyi maailmaan pelastamaan ihmisen pirun huonilta ja metkuilta, joilla se vastustaa isätaivaisen tahtoa ja pyrkimyksiä. Toisen triadin muodostaa kotitalouden toiminnan piiri, johon kuuluu hevonen, lehmä ja voi. Mutta mikä x-tekijäksi?

S1	S2
LEHMÄ	HEVONEN
VOI	LEIPÄ
non S2	non S1

Leipä arvoituksen vastauksena on perusteltua esim. sampolla, joka jauhoi syötäviä eli viljaa. Hevonen syö kauraa, ja kauraleipä on myös ihmisravintoa. Jotta leipää olisi ollut, tarvittiin kylvöön kyntöhevosta ja lannoitteita, joita saatiin mm. karjan ja hevosten lannasta. Leipä mainitaan myös Isä meidän rukouksessa, jossa pyydetään jokapäiväistä leipää. Yhteys on säilynyt myös yhdyssanassa voileipä eli uurastus tuo voita leivän päälle.

Seuraavassa on yhdistetty lukko ja syvyys, koska sampo kätkettiin yhdkesän lukon taakse yhdeksän sylen syvyyteen, josta se kiskottiin merimatkalle. Tästä vihjeestä onkin jo hellpo arvata, mikä on meren vastapooli, se on sampo tai suola, koska sammon sirpaleiden väitettiin tehneen meret suolaiseksi, mistä syystä meri on rikkaaksi tullut. Väitteellä tosin saattaa olla varsin arkinen selitys. Suola oli aikanaan arvokas kauppatavara, merivedestä valmistettiin suolaa.

S1	S2
SYVYYS	MERI
LUKKO	SAMPO
non S2	non S1.

Neljänneksi ryhmittelyksi jää sälä, jossa on toisistaan irralliset aiheet, yö, kello ja hikka. Mutta tulkinta on järkeistämistä ja osin mielikuvituksen varassa, joten jonkinlaisen tarinan tästäkin voinee perustellusti kehitellä. Selkeyden vuoksi vaihdetaan ajannäyttäjä kello sanaksi AIKA, jolloin vastinpari yöaika on helppo ymmärtää yhteen kuuluviksi sanoiksi. Nykyään puhumme herätyskellosta, mutta entisaikaan herättäjänä toimi kointähti Venus. Yöllä nukutaan, sivistynyt arvaus x-tekijän selitykseksi on UNI.

S1	S2
YÖ	AIKA (kello)
HIKKA	UNI (painajainen)
non S2 HIKKA	non S1

Hikka eli nikka tai noktus on yllättävän suosittu lastenlorujen ja konstien kohde. Vaikkakin vaaraton häiriö, niin ilmeisesti hyvin kiusalliseksi koettu vaiva. Kiusalliseksi koettiin myös unessa kohdattu mara, kiusanhenki, joka ahdisteli seksuaalisesti uhriaan unen aikana. Maran lisäksi oli myös painajaisia ja yönitkettäjiä, jotka häiritsivät normaalia unta. Kun suomalainen sanoo ettei kahta ilman kolmatta, niin täsäs tapauksessa tulisi sanoa, ei neljää ilman viidettä, ja itse asiassa numeroluvut käyttävätkin sanontaa neljä viisi jotain. Viidennen ryhmän saamme x-tekijöistä, joita olivat piru, leipä, sampo ja uni. Tulkinta tietenkin vaikeutuu, mutta ei silti ole mahdotonta.
Jatketaan semioottisen neliön käytänteellä.

S1	S2
PIRU	LEIPÄ
UNI	SAMPO
non S2	non S1.

Ja tulKinta osoittautuu näin riittävän kurinalaiseksi. Sampo ja leipä ovat runojen mukaan rinnasteisia aiheita, samoin uni ja paholaiset. Jotta kuvion syvämerkitys selkeytyisi, on siirryttävä symboliseen tulkintaan. Unta yöaikaan tapahtuvana lepona luonnehtii kuu, kun taas sampo on rinnastettu aurinkoon, tarvitsevathan kasvit ja jyvät kasvuunsa valoa ja lämpöä. Kun pirullinen temppu, taivaanvalojen kahlitseminen kallioon tehtiin, niin loppui kalevalaisilta sekä leipä että ilonpito. Elämästä tuli yhtä suurta painajaista.

Seuraavassa tarkennan saatuja asiasanoja runokorpuksen sisällöillä, kun hakukriteereinä on käytetty formuloita ”Yheksän meren yli tai meren yheksän ylitse” Usein lentokehotus osoitetaan mehiläiselle (metiäiselle), meidän linnulle, vastinparinaan herhiläinen hiiden lintu, jota kehotetaan lentämään voiteita hakemaan yhdesän meren takaa.

Kokonaiskuvan saamiseksi voidaan saadusta jaosta muodostaa nyt runomatriisi, jos tarpeen ja niin tahdotaan. Sijoitetaan triadin eksät eli tunemattomat ruudukon neljänteen pystysuoraan sarakkeeseen. Sitten on päätettävä, mitä puhunnan tasoa kukin ryhmä edustaa. Isä-poika-ihminen lienee perustavaa ja myyttistä laatua oleva toimijoiden kenttä, eli se menee D-tasolle. Seuraava merkityskenttä sijoittuu litaniatasolla periaatteella, se joa härillä kyntää, se häristä puhuu eli ruutuihin tulee arkielämän tarpeet ja tuotanto. Naisten töiden piiriin kuuluu karja, lehmät. Miehisten ulkotöiden energian lähde on hevonen, jonka avulla kynnetään pellot ja tuodaan metsästä puut.

Motivointi	1 Toiminta MITÄ	2 Prosessi MILLAINEN	3 Tehtävä MIKÄ/KUKA	4 Menettely MITEN
A Litania	hevonen	voi	lehmä	leipä
B Systeemi	yö (kausi)	hikka (vaiva)	aika (kello/kukko)	uni (painajainen)
C Diskurssi, Paradigma	syvyys	lukko	meri	sampo
D Myytti	isä	ihminen	poika	piru

Taulukko 24. Yhdeksikön formulat täydennyksineen runomatriisina.

Kannattaa pohtia, antaako tällainen merkitysten kiteyttäminen mitään lisä arvoa tulkinnoille. Kalevalan keskusteema on sampo ja sen ympärille kiertyneet tarinat sammon ryöstöineen, pakomatkan tapahtumat sijoittuvat merelle, sampo on lukittu syvyyksiin Pohjan eukon Louhen toimesta, ja Louhen takaa-ajamana sankarit menettivät sammon merten syvyyksiin. Sampoparadigmassa on esitetty runsaasti sammon selityksiä, mutta arvoitusta ei ole silti ratkaistu. Loppujen lopuksi on mysteeri, mitä sampo edustaa. Sammon arvoituksen ratkaisu on syvällä, monen lukon takana, kenties alitajunnan syövereihin uponneena.

Systeemitaso ontuu eniten, koska hikka eli nikotus ei luontevasti sovi samaan sarjaa unen ja yön kanssa. Vai soveltuuko? Suomalaisessa kansanperinteessä humalalla on huomattava merkitys, ja humalan markkerina käytetään usein sarjakuvissa äännähdystä Hik! Parannuskeinoja tarvitaan sekä nikottelun että yöllisten painajaisten lopettamiseksi. Yö päättyy aamun sarastukseen, kukon lauluun tai herätyskellon soimiseen. Aika parantaa haavat, sanotaan, sairaan on levättävä – näin sanoo systeemi.

Myyttisellä tasolla on kyse ihmisen perusolemuksesta, jonka Raamattu on kiteyttänyt sanoihin: Niin pysyvät nyt nämä kolme, usko, toivo ja rakkaus. Voidaan ajatella niin, että taivaan taatto, isä edustaa uskoa ihmistä ja luontoa ylevämpään, ihminen toivoo parasta, tai kaikkea hyvää, mutta tulevaisuuden toivot ovat jälkeläisiä, entisaikaan ensisijaisesti poikia. Piru sotkee kuvioita, minkä ehtii ja keksii. On aika siirtyä pohtimaan kymmenen esiintyvyyttä kansanrunoissa.

4.9.2 Ysi meta ja muut

Numerolle yhdeksän on saaduissa kohteissa melko suuri määrä metasäkeitä, sadoittain. Yksittäiset runot eivät tee riittävän hyvin selkoa kokonaiskuvasta, ja yllä olevasta sijamuotolistauksesta näkyy eniten löytyvän mainintoja murremuodosta ”yheksän”. Yhdeksän on siten tärkeä rituaalinen luku kansanrunoissa. Ensi vaiheessa tulkinta pureutuu säkeiden mukaisten kohdeosumien metasäkeisiin. Toisessa vaiheessa samaa hakusanaa on etsitty lajityypin mukaan. Synteesi on tehtävissä runohakutarkennuksella, mutta koska useimmissa runoissa on muutakin kuin hakusanan sisältävät säkeet, on runoja katsottu ja esitetty valikoidusti harkinnan mukaan.

Yhdeksän on loitsuissa tärkeä luku. Parannusloitsuissa esiintyy seuravia taikoja.

1. Solmulanka nyrjähdyksiin ja venähdyksiin

Tehdään villalangasta (usein punainen, musta ja valkoinen) yhdeksän solmua selän takana yhdellä vedolla. Jokaista solmua tehdessä luetaan loitsu tai rukous, esimerkiksi Isämeitä. Lanka sidotaan kipeän kohdan ympärille, mutta päitä ei solmita.

2. Loitsu närästykseen. Loitsu luetaan yhdeksän kertaa hengittämättä, usein veteen, jota käytetään parantamiseen.

3. Suolarae-loitsu käärmeenpuremaan

Valitaan yhdeksän suolaraetta, joihin puhalletaan ja joille luetaan loitsu yhdeksän kertaa. Pureman saanut syö nämä suolarakeet.

4. Loitsu eläinten ähkyyn

Riihen seinän raosta otetaan yhdeksän jyvää, jotka pannaan tyhjään säkkiin. Säkkiä lyödään yhdeksän kertaa ähkytaudissa olevaa hevosta ja luetaan sanat. Lopuksi jyvät annetaan hevoselle.

5. Loitsu syyliin

Otetaan yhdeksän olkea, joihin tehdään kolme solmua kuhunkin. Kolmella oljella kerrallaan pyyhitään syyliä ja luetaan loitsu.

6. Loitsu haavaan

Loitsu luetaan yhdeksän kertaa haavan päällä, usein samalla kun pidetään nimetöntä sormea haavan päällä.

Yhdeksän käytössä on usein toistuvana takona yhdeksän toistoa (sanoja, tekoja, solmuja. M**ateriaaliit ovat** luonnonmateriaaleja (lankaa, suolaa, olkia, jyviä ja loitsu luetaan usein hengittämättä, joskus takaperin, ja usein sanat yhdistetään fyysiseen tekoon sitomiseen, sylkemiseen ja pyyhkimiseen.

4.9.3 Ysi numeroloruissa

Enneagrammin viimeinen numero on yhdeksän. Numero kertoo ihmisen ruumiin aukoista, joita on yhdeksän. Formuloita on kaksi: 1) Yhdeksäs Ylikylästä ja 2) yhdeksän reikää ihmisessä. Kun Kaija ja/tai Kaisa menevät ylisille, se tarkoittanee navetan tai tallin vintille, kattokerrokseen menoa. Ysi-sarjassa loruissa mainitaan nimiä, sellaisia kuin Jaska Ylli, Kerttu Ylinen, Matti Yyri. Pekka Roine, Pirjo Yläjärvi, Toimi Yrjö, Yrjän-äijä, Yrjö Montukainen, Yrjö Ylölä, Yrtti-Maija, Yyrön pappi ja Yörä Kyörä. Kaksi viime mainittua viittaavat unohtuneeseen uskomukseen.

Formula yhdeksän reikää tai läpeä ihmisessä oikeuttaa ptämään numero yhdeksää suomalaisten ihmistä koskevana lukuna. Sananparret tosin eivät puhu reijistä ihmisesstä, läpikin on tunnettu ihmiskehon aukkona lähinnä leipälävestä, tai joskus koko ihminen voi olla varsinainen persläpi. Pidä leipäläpesi kiinni on affektiivinen ilmaus. Arvolataus on myös seuraavassa numerolorussa, joka nimeämisen kautta kertoo syntymäjärjestyksen tuoman arvojärjestyksen, jossa hännön huippuna on ympyriäinen läpi kunnes sarja alkaa uudestaan kymmenestä ja palautuu positiiviseksi.

Ensimmäinen iltatähti,
Toinen on toikkajalka,
Kolmas on konttipuoli,
Neljäs, on neitsykäinen,
Viides on villahattu,
Kuudes on kultanuppi,
Seitsemäs on sepänemäntä
Kahdeksas on kanttorin rouva,
Yhdeksäs on ympyriäinen läpi,
Kymmenes on kyyhkysen muna. SKVR X1 1629 yk

Luvun kymmenen formulavastaukset ovat kymmenen käskyä laissa ja kymmenen kynttä varpaissa. Kaija ja Kaisa seikkailevat jällee tekstissä, tällä kertaa se on menoa, kun tullaan kynnykselle tai joudutaan Kyrös-Lassille.

4.10 Kymmenen: täyteys ja sulkeuma

yleiskieli yksikkö		monikko		järjestysnumero	
kymmenen	755	kymmenet	66	kymmenes	376
kymmenessä	8	kymmenissä	3	kymmenennessä	1
kymmenestä	55	kymmenistä	11	kymmenennestä	0
kymmeneen	45	kymmeniin	0	kymmenenteen	0
kymmenellä	49	kymmenillä	9	kymmenennellä	1
kymmeneltä	20	kymmeniltä	8	kymmenenneltä	3
kymmenelle	35	kymmenille	4	kymmenennelle	0
kymmeneksi	42	kymmeniksi	0	kymmenenneksi	17
kymmenettä	684	kymmenittä	1	kymmenennettä	0
kymmentä	97	kymmeniä	19	kymmenennen	120
	1790		**121**		**518**
	yht.	**2429**			

Taulukko 25. Hakusana kymmenen sijamuodot.

Kymmenen on täyteyden, kokonaisuuden ja päätöksen luku. Kymmenen sormea tekevät laskemisesta luonnollista, ja kymmenen toimii monissa kulttuureissa järjestelmien rajapyykkinä. Kun luku saavuttaa kymmenen, se alkaa uudelleen: yksitoista, kaksitoista – tai palaa ykköseen uudella tasolla. Symbolisesti kymmenen sulkee ympyrän. Se ei ole vain loppu, vaan uuden alun edellytys.

Kiinalaisessa kulttuurissa kymmenen yhdistetään täydellisyyteen ja harmoniaan. Tarotissa se symboloi kohtalon pyörää ja elämän jatkuvaa muutosta – kaikki elämän kokemat muutokset vievät kohti korkeampaa ymmärrystä ja täyttymystä.

Kulttuurinen tulkinta avaa eri kulttuurien käsityksiä symboleista, tarinoista ja luonnon ilmiöistä, rikastaen ymmärrystämme elämästä. Esimerkiksi hindulaisuudessa kymmenen voi liittyä luonnonilmiöiden selityksiin, rituaaleihin ja arvoihin, jotka ohjaavat henkistä kasvua. Kymmenen perusmerkitys perustunee ihmisen raajojen fysiologiaan. Käsissä on yhteensä kymmenen sormea ja varpaita on myös kymmenen. Suomalaisugrilainen ihmistä tarkoittava luku 20 ilmeiseti muodostuu juuri näistä ulokkeista, vaikkakin suomalaisen kansanrunouden ihminen määrittyy reiien eli läpien kautta, joita on yhdeksän. Numerolorujen ja arvoitusten vakiokysymys on: Mikä yhdeksän? Vastauksena on tuo yhdeksän aukon maininta ihmilajille tyypillisenä ominaisuutena, vaikkakin samat reiät on osoitettavissa myös eläimillä. Reikämäärettä ei silti nisäkkäistä puhuttaessa käytetä.

Kyrön Lasse ja kymmenniekka

Kyrön Lasse on korostetusti edustettuna lasten leikkiluvuiss aja numeroloruissa, kuin myös muissa luvun kymmenen sisältävissä runoissa.

Kymmenen paljastaa korpuksesta arvoituksellisen nimen kymmenniekka. Tiedetään niekan yleensä tarkoittavan jonkin instrumentin taitavaa käyttäjää kuten soittoniekka, viuluniekka tai tietoniekka, mutta kymmenniekassa on kyse jostain muusta. Hakutulos numeraalista kymmenen toi esiin 25 eri muotoa kymmenniekan toimista ja olemuksesta. Myyttisin on maininta kyyröläisen kymmenniekasta, koska Kyrö, kyyrö esiintyy muissa säkeissä monin eri tavoin esim. muodossa ” Akka Kyyrö kymmenes”. Kymmenes on myöskin Kyrön äijä, ja monia paikan nimi on saanut nimensä Kyrö-pesueesta. Lassi Kyrö on keskeinen nimi näissä runosäkeissä. Mutta onko hän Kyrön pappi, ja jos niin minkä pappi hän on, kyröläisten vai kyröjumalan pappi.

Kymmenniekka kyll hyväine
Kymmenniekka kyllä hyväine
Meijen kudroi kymmenniekka
Kylän ei kuitra kymmenniekka
Kylän kutra kymmenniekka
Meien kylmä kymmenniekka
Kymmenniekka ei kylässä
Meijän kylän kymmenniekka
Onkos kylässä kymmenniekka
Suuren kylän kymmenniekka
Sekä kylän kymmenniekka
Kymmenniekka kyllään
kymmenniekka kylässä
Kymmenniekka käi kylässä
Kymmenniekka tul kylältä
Läks kylälle kymmenniekka
Kymmenniekka kynnyksillen
Kyyröläisen kymmenniekka
Kyllä mie oon kymmenniekka
kylänsyöjä kymmenniekka
Ja kymmenniekka kyllien syöjä
Tuo ol vallan kymmenniekka
kylän vanhin on kymmen niekka
Kylänvanhin kymmenniekka
kyll ol viisas kymmenniekka

Kansanrunoissa kymmenniekan toisintonimenä on taarasti, jolla tarkoitettiin kylänvanhinta tai kyläpäällikköä tai muuta käskynhaltijaa. 1200-luvun Henrik Lättiläisen kronikassa erään valloituksen yhteydessä heitettiin Tarapitan kuva menemään. Pakanallisten saarenmaalaisten kerrotaan palvoneen Tharapitha-nimistä jumalaa. Nimen on ajateltu itse asiassa viitanneen huudahdukseen ”Taara, avita!”, mikä suomeksi tunnetaan kiroiluna ”Jumalauta”. Sanastajan vastaajaverkko on ilmoittanut sanaa taarasti käytetyn epämiellyttävästä henkilöstä. Runojen kymmenniekka tunnetaan lähinnä Inkeristä kerätyissä kansanrunoissa, joissa tunnetaan pahoja taarasteja. Kyyrän merkitys luonteenpiirteenä on jo hämärtynyt, koska kotimaisten kielten tutkimuskeskus määrittää kyyrän 1) pituusmitaksi kyynärä, 2) kyynärvarreksi, 3) langan määrän mitaksi. Kyyrätä on ajaa pois, ajaa takaa, hätistellä. Jälkimmäinen merkitys on lähinnä kansanrunojen maailmaa. Moloskovitsasta on poimittu seuraava

muisto:

On meillä kyyrä kymmeniekka,
Pahatapainen on taarasti,
Piinajaapi piikojansa,
Miehet kiinnittää kivillä,
Akat tappaa tattiloilla,
Pojat morskuilla morittaa].
Oil meill' aika meiän vallan,
Kuin oil taarasti tasainen … SKVR IV1 1205.

Kyyrä on mainittu häijyn kälyn ominaisuutena häärunoissa.

…Kyty on kyyrä kynnöksellä,
Appi on karhu kartanolla,
Anoppi on susi tuvassa…. SKVR XIII2 3778

Kylänvanhimman, staarostan tehtäviin kuului erityisesti sotaväkeen otto. Kymmenniekkaa pidettiin usein kovasydämisenä viranhoidossaan, vaikkakin tapana oli, että sotamieheksi otto koettiin jonkinlaisena rangaistuksena, rikoksiin ja rikkeisiin syyllistyneet vietiin sotaväkeen.

Meidän staarosta tasainen,
Meidän kylmä kymmenniekka,
Ajoi kyydillä kylään,
Yövalolla, kuuvalolla,
Päivän valkean valolla,
Korjasi ukot kokoon,
Ajo vallan vanhojakin.
Kyselee ukoilta,
Vannotteloo vanhoilta:
"Onko täällä varasta,
Pienen pillan tehneitä,
Kovan kolttosen tekijää?" SKVR III1 66 yk, Narvusi

Runot tuntevat kyyrän työhön hätistelijänä, mikä on lähellä sanakirjan kyyräämistä, ajamista

…Tuo oli vallan kymmenniekka
Sekä taarasti tasanen,
Tuo ajo akat turulle,
Herran työlle tyttölöitä,
Ajo konkkaan kotoa,
Kanavalle kauhialle….SKVR IV1 454 yk, Koltuna

Taarastin epäempaattisuutta kuvataan seuraavassa runossa.

…Meidän Taarosta on tasainen,
Meidän kylän kymmenniekka.
Tuo meidän taarasti tasainen
Kysyy seudun naisilta:
"Miksi on teillä lapset likaiset,
Vaan seudun naiset puhtaita?"
Naiset vasten vastaeli:
"Siksi on meillä lapset likaantuneita,
Seudun naiset puhtaita,
Ei ole aikaa meidän poloisten,
Meidän kurjien kovaosaisten,
Tältä huonolta hovilta,
Pahan herran komennolta

Saada lasta saunaan,
Saama-lapset saatu teillä.
Kymmenniekka käy kylässä,
Taarasti joka talossa,
Ajaa akkoja hoviin,
Herran työhön tyttölöjä." SKVR IV1 782, yk, Kupanitsa

Kymmeniekka on kylän kutra, tannea, korkea kollova. Kyyröläisen kymmenniekka mainitaan neidon valitsemana mielitiettynä. Usein mainittu luonteenpiirre ”tasainen” ei ole mairitteleva ilmaus, koska se viittaa jonkinlaiseen tunnekylmyyteen, kun mikään ei hetkauta tai järkytä, rinnakkaisominaisuutena on omahyväisyys. Taarasta tasainen, kymmenniekka kyll hyväine ajaa ukot kokoon. Kyllä hyväinen on nykysuomeksi omahyväinen, ylimielinen, koppava.

Runojen megatähti, aikansa sankari oli Kyrön Lassi Kyrölahdelta. Kyyrölän kylä oli tunnettu laukkukauppiaistaan, jotka möivät mm. astioita ja slkkihuiveja ja luultavasti myös kyrönäijää. Lääkeaineena tunnettiin ”kyrön äijä”, joka todennäköisesti tarkoitti väkevää, vahvaa, voimakasta juomaa eli viinaa tai pirtua. Kuolemajärven neitonen runoilee kyröläisestä, joka

…

Anto se minulle aika kaulan,
Huivin viiden hunnun verran,
Esiliinan ensinnäkin,
Pani palmikon punaisen,
Kultasormuksen kunnokkaan.
Anto helmetkin heleät,
Se on mies mielehinen." SKVR XIII1 1263. yk Kuolemajärvi

Kyyröläiset eivät kulkiessaan levittäneet ainoastaan tavaroita, myös aineeton pääoma siirtyi heidän matkassaan. Kansalliskirjailija Aleksis Kivi ei ole ollut ainoa karjalaista sanataitoa hyödyntänyt tarinoitsija. Kyyröläisen tarinoinnin jälkeen Metsäpirtin neito saattoi kerskata loppumattomasta tarinoinnin taidosta. Hänen mukaansa ennen loppuvat lounaistuulet ja puut metsistä ennen kuin häneltä loppuu laulut ja puheet: Niinhän minulla on virsiä kuin seinänhirsiä, venäläinen vainulainen, miest paturi (ruukkukauppias) kyyrölänen toi virsiä reellä, toi saanilla sanoja. Osui saani salvoimeen, puureki puihin, virret vieri pitkin teitä. Ne kokosin kouriini, niitä laulan jahka joudan. SKVR XIII1 1078 yk Metsäpirtti

Kyyrällä voi olla myös kyylän tai kyräilijän vivahde. Kylän ämmät ovat perinteisesti vahtineet ja konttia kantaneet (juoruilleet) kyläläisten elämää.

Saattoi tulla sanomista vaikka silkkihuiveista. Repolassa kerrottiin tarinaa äidistä ja pojasta. Äiti oli tarkoin vartioinut aikamieheksi varttunutta poikaansa Kirilää, joka oli lähennellyt naapuritalon tytärtä. Niinpä tämä äiti oli kerran löytänyt poikansa pitkän sarkatakin taskusta silkkihuivin, pojan mielitietylle tarkoitetun. Miniäehdokas ei ollut mieleen, joten vihastunut äit nosti huivin kaikkien nähtäväksi pihamaan pihlajaan. Salaisen suhteen julkituloa pidettiin jonkin laisena häpeänä. Tästä tempusta suuttuneena poika lähti naapuriin, jonne Paaro-emännän metakoiminen oli kuulunut, etenkin kun talon isäntä, Kyyrö, oli sattunut seisomaan seinän vierustalla. JR 81484 yk, Repola

Hakutoiminnolla sanalla ”kyyrö” kohteita osuu kymmenen kappaletta. Usein Kyyrö on numerolorun osa, esim. Akka Kyyrö kymmenes. Kyyrö istuu kynnyksellä tai pellon päässä tekemässä lankaa nyrjähdyksen parantamiseen. Puhutaan myös Kyyrön papista, joka kaikki likat ja liiat napsi pois.

Ihan muitta mutkitta kymmenniekkojen ryöstelyt eivät tapahtuneet. Sortalahdessa tapeltiin oikein kunnolla. Kun ryöstöretkeläiset olivat vieneet lehmät navestasta, tanhualla tapeltiin.

…Juho tempasi kangen
Tahto silpoa Simoa Tarasti
Sitten Rummeri ryntäsi,
Tempasi Tessikan tupesta
Ja kohotti saplinsa
Rupesi huitomaan huppua
Tavoitteli tarasta takaa
Heitä Herra Helsinkihin
Pois tämä kova komento…

Kyyrön kansa alkoi sitten kysellä oikeuksiensa perään maaherraa myöten. JR 75882 Hiitola/Parikkala
Kyrö esiintyy myös muualla Suomessa Inkerin ja Raja-Karjalan liusäksi. Etelä-Pohjanmaalta Virroilta on muistitieto Isokyröstä, jossa oli nähty piru koko kesän. Kerran olivat pirtin akka ja äijä kirkolla. Sillä välin piru oli tehnyt lapsille pahaa. Kun isä tuli, niin se meni karjapihan taakse, pani uuden testamentin polviensa päälle ja sanoi: Menninkäiset, tulkaat korvista ja lokeroista! SKVR X1 2109a yk Virrat

Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä mystisempiä sävyjä Kyrö saa. Rovaniemeltä on taltioitu Metsän sanat, joiden mukaan Annikki oli salon ania eli tietäjä. Erikoisuudessaan runo oikeuttaa kyyrän tulkinnan kyyläksi, koska runossa mainitaan Pohjan eukko kyttänä.

Metsän sanat.
Annikki salon ania,
Metsän piika pikkuruinen.
Kynsipä kyttä Pohjan eukko,
Kynsiä kyhäilee,
Käpälöitä käänyttää
Kynsisessä kaukalossa,
Kynttä suurta, kynttä pientä,
Kynttä kaiken karvallista.
Otas vihta viidakosta,
Koivu korven notkelmasta,
Jolla säärille säväytä,
Juoksemahan, joutumahan.
Laita vitjat Viipuriin,
Toiset vitjat Tornioon,
Kolmanet Kyrön vitjat. SKVR. XII, yk, 1536.

ania = tietäjä.

Kyrö on mainittu myös Hämeen ihmeet -runoissa, joissa Kyrön saaren honka kaatui, pappi oli paimenessa ja Simo paitansa pilasi. Metsäluontoon viittaa myöskin silvauksesta päästö.

Silvauksesta koitettiin omin avuin päästä mittaamalla. Valmistettiin kuppiin lääke siitä mitä sattui kotona olemaan (viinaa, mikstuuraa, kyrönäijää, karhun sappee tai mitä vain), mentiin huoneen sisäpuolelle seisomaan selkä suorana ja ovessa kiinni, kädet levällään. Silvasti on suomalainen sukunimi, joten sana ei ole satunnainen, joskin merkitys on jo unohtunut.

Suoristettiin useampaan kertaan ruumis mahdollisimman suoraksi, viimein luettiin "troppikuppiin" sanat,

- Neitsyt Maria kirkkoon meni
  Neitsyt Maria silvastiin

Pyhäin kirkon kynnyksellä.
Ketkä sinun on silvasseet,
hurmatutko, vai surmatutko,
päälliset, vai päättömätkö,
suulliset vai suuttomatko?
- - -
Tämän jälkeen tehtiin vielä pari manausta ja sitten kulautettiin "troppi" suuhun. "Hurmatuilla" on tarkoitettu murhaajia. SKVR X2, yk, 3636 Suoniemi

Rovaniemen Kyrön tamma lienee myöskin mystistä perua.

Trui, trui, Kyrön tamma,
Ei se kynnä, eikä kanna,
Eikä imetä varsojansa. SKVR XII1 917. Rovaniemi

Viinaa kutsutaan myös kyytipojaksi tai kyytimieheksi. Tämä saattaa osittain selittää kyyräämisen merkitystä pois ajamisena, koska viinalla ajettiin pois sairauksia ja suolistoloisia kuten lapamatoja. Paleltumaa parennettiin seuraavilla sanoilla.

Pakkasen jälki.
Pakkanen Puhurin poika,
Kylmän ilman kyyryläinen!
Elä kylmä kynsiäni,
Elä kohmeta kouriani;
Kylmä kylmiä kiviä,
Palele vesipajuja! SKVR XII1, yk 3951

Hakusanat varioivat Kyrön Lassi saa kohteissa erilaisia muotoja, mutta aina Kyrön Lassi on kymmenes tai mainittu kympin yhteydessä, mikä viittaa kymmenniekkaan, josta jotkin pikkuvihjeet ”Kyrön papaista” saattavat olla hyvinkin vanhaa perua, tarapitan aikuisia, sillä jotkin muistumat liittävät sekä tapapitan että kyrön puihin. Vanha palvosmenettelyssä sidottiin silkkiliinoja puihin. Alla on suorat Kyrön Lassea koskevat lainakukset, jotka ovat löytyneet hakusanalla ”kymmenen” johdannaisineen. Vihteällä on korostettu Kyrön Lassi -teema ja keltaisella Kyrö-alkuiset paikannimet.

Kello kymmenen KyröLassi
Kello kymmenen KyrösLassi
Kymmenen Kyrön Lassilta
kymmenen Kyrön pappi
Kymmenes kaijja KyrösLassille
Kymmenes Kyrolassilta
Kymmenes kyrolassuta
Kymmenes Kyron Lassilta
Kymmenes Kyron Lassista
Kymmenes Kyrölasilla
Kymmenes Kyrölassilta
Kymmenes Kyrön Lassi
Kymmenes Kyrön Lassilta
Kymmenes Kyrön Lassista
Kymmenes Kyrön pappi
Kymmenes Kyrön pappilasta
Kymmenes Kyrön vesiltä
Kymmenes Kyrön äijä
kymmenes kyrönlassilta
Kymmenes Kyrönlassilta
Kymmenes Kyrös pii paa Lassilta
Kymmenes KyrösLassilta
Kymmenes KyrösLassista
Kymmenes KyyriLassin talosta
Kymmenes kyyrä Anna
Kymmenes KyyröLassitta

Kymmenes Kyyrön Laurilta
Kymmenes Lassilta
Kymmenes Lassin lahdelta
kymmenes ol Kyrön pappi
Kymmenes on Kyyryn pappi
kymmenes on kyyrön pappi
Akka Kyyrö kymmenes
Ja kymmenes Kyröslahtelta
Kymmenen Kyrönlahdelta
Kymmenes Kyhrön lahdelta
Kymmenes Kyroskoskelta
Kymmenes Kyröjoelta
Kymmenes Kyrökoskelta
Kymmenes Kyrölahdelta
Kymmenes Kyrölahelta
Kymmenes Kyrölahtelta
Kymmenes Kyrönkoskelta
Kymmenes Kyrönlahdelta
Kymmenes Kyrönlahelta
Kymmenes Kyrönvesiltä
Kymmenes Kyröskoskelta
Kymmenes Kyröslahdelta
Kymmenes Kyröslahelta
Kymmenes Kyröslahlelta
Kymmenes Kyrösniemeltä
Kymmenes Kyyrävesillä
kyröläistä kymmenkunta

4.10.2 Kymmenen kyyn synty

Lastenlorujen kello kymmenen jakautuu aamupäivän iltayön tapahtumiin. Kello kymmenen mennään iltapesulle tai nukkumaan kynttilän valossa. Aamupäivällä kymmenen kylän väki syö. Numeroloruissa on esitetty sekä kolmen että yhdeksän tautipojan synty. Kymmenen joukosta erottuu kymmenen kyyn maininnat. Tarkemmin tuota kyymäärää tarkasteltaessa löytyy aihiosta muutamia kiinnostavia näkökulmia. Käreitär on suomalainen yritysnimi, mutta se on jostain syystä nimetty ketun emuuksi, vaikka se ei välttämättä sitä ole, vaan karehetär/Käriettäressä voi olla kyse käärmeestä.

Kun kymmenen kyyn teemasäkeet rinnastetaan siihen, mitä runot antavat sisällöstä ymmärtää, saadaan varsin sekalainen sikermä

käärmetuoppi, Lovehettaren poika	Jos ol kyytä kymmen kunta
torkkua, lastenloru	Kello kymmenen kyynä maata
Tuntuvirsi / Maan nenä loitsu, nokiuorste lähtee viljasta	Kymmen kunna kyykärmettä
numeroloru	Kymmenen Kyyn Kynteen
leikkiluku	Kymmenes kyykärme
numeroloru	Kymmenes kyykäärme
käly (kyty)	Kymmenes on kyykäärme
oluttuoppi	Kysy kyyltä kymmeneltä
kyyhkysen muna	Kytkin kyytä kymmen kunnan
uhkaloru	Kyy kyy kymmen munaa
kyyhkyn laulu/valoitus, kyyhkynen	Kyy kyy kymmenen jyvää
kyyhkynen kyntää	Kyy kyy kymmenen munaa
kyyhkysen muna	Kyy kyy kymmenen munoo
kyyhkynen	Kyy kyy kyy kymmenen munnaa
käärme	kyy kyy kyy kymmenen munno
kateen sanat/Katteen luku	lypsin kyitä kymmenen kunnan
käärmeen lypsy	Lypsin kyitä kymmenkunta
tietäjän luotesanat	Lypsin mie kyitä kymmenkunta
käärmeen sanat	Niin tulee kyitä kymmenkunta
käärmeen synty	Ompa kyitä kymmenkunta
Pitkä käärme nostetaan puremaan	Siitä synty kyitä kymmeniä
raanin koitsu	Synty kyitä kymmeniä
loihtu, käärmeen sanat	Söi kymmenen kyykiärmettä
tuoppiin puhallus (manaus)	tuli kyitä kymmeniä
	Tuli kyytä kymmenkunta

Uhkalorussa sanotaan: Kyy kyy kymmenen jyvää / jos annat niin oot kulta knuppi /mutta jos et anna niin oot paskan knäkki. JR 18269 Kaikki kyy-sanaiset säkeet eivät viittaa kyykäärmeeseen, osassa on kyse kyyhkysestä, ja syy ”kyyhyn” on kyyhkysen kujerrus, joka kuulostaa lähinnä äänteeltä ky kyyh kyyh kyy. Kun kyyhkynen keväällä ääntelee kevätkynnön aikaan, sanotaan kyyhkysen kyntävän. Mitä kyyhkysen munakauppoihin tulee kyyhkysellä oli ennen kymmenen munaa, mutta kun hän vaihtoi pesiä kanan kanssa, sai kana kymmenen ja kyyhkyselle jäi vain kaksi. JR 46067

Yhdessä runossa käärmeen nimeksi ”käre”, koska säkeistä: käsin kärmehetä piteli/lypsin kyitä kymmenen kunnan kärmehetä selityksessä on muoto kärehetä. SKVR VI2 4624 Käärmeistä lypsettiin myrkkyä erilaisiin taikatoimiin.
Erikoinen rooli käärmeillä on tietäjän luotesanoissa taloon tullessa.

Vaan kuin minä laukkuni aukasen,
Virsilippuni viritän,
Niin tulee kyitä kymmenkunta,
Pino pitkiä matoja,
Maljallinen makkaroita.
(Sitten pyrkii tietäjä yksinäiseen huoneeseen):
Olisi minulla muitakin sanoja,
Toisiakin luotteita,
Vaan on kuusi kuulemassa,
Seitsemän tähystämässä,
Piha täynä pistäjöitä,
Laki täynä laulajoita,
Kartano kadehtijoita. SKVR VI1 3011. yk

4.10.3 Kymmenen kansanperinteessä ja loitsuissa

Kymmenen esiintyy usein loitsujen ja taikojen rituaalisena lukuna, esimerkiksi lukuja luetaan takaperin kymmenestä yhteen useita kertoja, kun pyritään parantamaan sairauksia tai karkottamaan pahaa. Kymmenen solmua, kymmenen kertaa hengittämättä, kymmenen pennin lantti – nämä toistuvat motiivit liittyvät uskomuksiin ja parannuskeinoihin.

Lapsille suunnatuissa leikeissä ja peleissä kymmenen toimii usein rajana, esimerkiksi piiloleikissä "kymmenen" on se, jonka kohdalle piilottaja pysähtyy. Sormileikeissä puhutaan "kymmenestä veljeksestä", viitaten kaikkiin sormiin. Arvoituksissa ja laskuissa kymmenen on usein viimeinen luku, johon pyritään pääsemään tai jonka jälkeen tapahtuu jokin muutos. Kymmenen viikkoa, kymmenen kertaa, kymmenen perästä – nämä ilmaisut esiintyvät aikamääreinä ja toistojen määrinä.

Kymmenen symboloi kokonaisuutta, täyttymystä ja rajaa monissa kansanperinteen tarinoissa ja uskomuksissa. Esimerkiksi kymmenen solmua langassa, kymmenen pennin lantti uhrina, kymmenen kertaa toistettava loitsu – kaikki nämä viittaavat kymmenen erityiseen asemaan. Piiloleikeissä kymmenen toimii usein rajana: piilottaja laskee kymmeneen ja pysähtyy, jonka jälkeen alkaa etsiä muita. Arvoituksissa kymmenen voi olla se määrä, jonka jälkeen tapahtuu jokin erityinen asia, kuten "se joka ei arvaa kymmentä arvoitusta viedään Hynölään.

5. Aika numeraalisena kokemuksena

Ennen kelloa aikaa ei mitattu minuuteissa eikä sekunneissa, vaan toistojen, jaksojen ja rajakohtien kautta. Aika koettiin lukujen avulla: vuorokauden vaihteluna, viikkojen rytminä ja vuodenkierron palaamisena. Aika ei ollut abstrakti virta, vaan konkreettinen tapahtumien järjestys, jossa luvut antoivat kokemukselle muodon ja rytmin.

Vuorokausi jakautui valoon ja pimeään, päivään ja yöhön. Tämä kaksijakoisuus laajeni kolmiportaiseen rytmiin: aamuun, päivään ja iltaan. Viikko muodosti oman kokonaisuutensa työn ja levon vuorotteluna, ja vuosi jäsentyi vuodenaikojen kautta. Aikaa ei laskettu kellosta, vaan siitä, mitä ehti tapahtua: montako yötä kului, kuinka monta päivää odotettiin, milloin oli aika toimia. Näin aika oli ensisijaisesti koettua aikaa, ei mitattua.

Merkkipäivät ja rajakohdat tekivät ajasta näkyvää. Tietyt päivät merkitsivät siirtymiä: kylvön ja sadon, työn ja levon, elämän ja kuoleman rajoja. Merkkipäivä ei ollut vain päivämäärä, vaan laadullinen hetki, jolloin aika oli erityisen herkkä muutokselle. Näissä kohdissa lukujen merkitys korostui: kuinka monta päivää oli kulunut, monennenko kerran jokin tapahtui, oliko aika kypsä vai vielä kesken. Kansanomainen ajattelu käyttää toistoa ajan mittana. Ilmaus *kerrankos sitä sattuu* viittaa siihen, että yksi poikkeama on sallittu, mutta toisto muuttaa tapahtuman luonteen. Kun jokin tapahtuu kahdesti tai useammin, se ei ole enää sattumaa, vaan merkki. Toisto tekee ajasta merkityksellistä: sama teko eri kerroilla ei ole sama teko, vaan uusi vaihe suhteessa aiempaan. Aika syntyy kerrasta, mutta merkitys syntyy kerroista.

Luvut tekevät ajasta jäsenneltävää. Aika ei ole vain kulumista eteenpäin, vaan laskettavaa ja rytmitettävää. Yksi yö on odotus, kolme yötä koettelemus, yhdeksän yötä täysi jakso. Luvut kertovat, milloin jokin on alkanut, milloin se on kestävimmillään ja milloin se päättyy. Tässä mielessä aika on numeraalinen kokemus: se hahmottuu lukujen kautta ennen kuin sitä mitataan välineillä.

6. Monet ja oudot sanat

Kaikki luvut eivät toistu tasaisesti eivätkä kaikki sanat säily elävinä. Kansanperinteen aineistossa on sanoja ja numeraalisia ilmauksia, jotka esiintyvät vain kerran tai muutaman kerran. Ne ovat kuin heikkoja jälkiä, lähes pyyhkiytyneitä merkkejä, joiden merkitys on jo osittain kadonnut. Silti juuri näissä harvinaisissa löydöissä piilee tutkijan työn erityinen arvo – ja ilo.

Yksi tällainen sana on *ennuskääkkä*. Se esiintyy aineistossa yksittäisenä mainintana, ilman laajaa selitystä tai toistuvaa käyttöyhteyttä. Sana viittaa pelotteluun, ennusmerkkiin tai olentoon, joka säikyttää ihmisiä ja eläimiä, mutta tarkka merkitys jää hämäräksi. Kun vastaavia mainintoja ei ole, sana ei muodosta selkeää merkityskenttää. Se on kuin irrallinen sirpale, joka kertoo siitä, että joskus sana on ollut ymmärrettävä, mutta ei ole enää.

Tällaiset sanat paljastavat, miten perinne hämärtyy. Kun käyttöyhteys katoaa, merkitys ei enää siirry eteenpäin. Sana jää arkistoon, mutta irtoaa elävästä kielestä. Hämärtynyt perinne ei kuitenkaan ole merkityksetöntä. Päinvastoin: se osoittaa, miten kieli, uskomukset ja rituaalit ovat muuttuneet. Yksi sana voi kantaa mukanaan kokonaisen maailmankuvan, vaikka sen ympäriltä puuttuisivat selittävät rakenteet.

Harvinaisuudessa korostuu myös numeraalinen ajattelu. Kun jokin mainitaan vain kerran, sillä on erityinen paino. Yksi sana, yksi tieto, yksi havainto – eikä toista ole. Tällöin tutkija ei voi nojata toistoon tai vertailuun, vaan joutuu lukemaan yksittäistä esiintymää tarkasti ja varoen. Merkitys ei avaudu itsestään, vaan jää osittain avoimeksi. Tämä avoimuus on olennainen osa perinteen tutkimusta.
Tutkijan näkökulmasta tällaiset löydöt ovat kaksijakoisia. Ne turhauttavat, koska varmuutta ei synny, mutta samalla ne innostavat. Harvinainen sana muistuttaa siitä, ettei aineisto ole koskaan täysin hallittavissa. Jokainen yksittäinen löydös on kutsu tulkintaan, mutta myös muistutus rajoista. Kaikkea ei voi palauttaa, kaikkea ei voi tietää.
Juuri tässä piilee löydön ilo. Kun merkitys melkein katoaa, pienikin vihje – sanan sävy, yhteys lukuun, käyttötilanne – voi avata uuden näkökulman. Harvinaiset luvut ja oudot sanat eivät rakenna suuria järjestelmiä, vaan paljastavat perinteen haurautta ja kerroksellisuutta. Ne muistuttavat, että kansanperinne ei ole yhtenäinen kokonaisuus, vaan kudelma, jossa osa säikeistä on katkennut ja osa yhä näkyvissä.

6.1 Ennuskääkkä

Hakutoimintojen outous on saavutettavuus eli löydettävyys, hakujen osuvuus, kun aineistossa jotain on, mutta hakutulokset eivät sitä näytä. Semioottisesti tulkiten kyseessä on salaisuus, kätkeytynyt tieto. Tämän huomattuani aikanaan 2000-luvun alussa aloin kiinnostua lastenpelotteluista, koska niissä vilisi uskomuksellisia hahmoja ja väitteitä. Vaistonvarainen manuaalinen menetelmäni oli tuloksiltaan epävarmaa menettelyä, hakuammuntaa, jonka lopullista arvoa on todella vaikea määrittää. Joka tapauksessa vuosin 2002-2004 koostamani arkistoaineisto on nyt osoittanut hyödyllisyytensä, samoin kuin laatuajattelun perusperiaate, jäljitettävyys.

Yhden määreeseen on lisättävä ainutlaatuisuus, esimerkkejä tai mainintoja on vain yksi. Ennuskääkkä on tällainen lastenperinteeseen liittyvä sana, jolla voi olla hyvin vanhat uskomukselliset juuret, vaikka todistepohjaa onkin vaikea löytää edes hakusanan tasolla. Tuo sana kuitenkin on ollut todellista uskomusperinnettä ja puhekieltä aikanaan. Martti Haavion 1930-luvulla laatiman Kansantieto-kyselyn osana oli kysymys: 1.Ennuskääkkär. Säikyttelee ihmisiä ja eläimiä.

Ilmeisesti vastauksena tähän kysymykseen arkistomerkinnällä 36, a[3], L on vain yksi vastaus, jonka on lähettänyt Kalannista P.O.Erkko, syntynyt 1903, ja kertojana Petter Lunden, joka on syntynyt 1877 Vähä-Villikässä. Tiedonannossa sanotaan näin. - Ennuskääkkär on paha henkiolento, ilmestyy paikoilla, missä on joku rikos tapahtunut. Esim. Lahden ja Korven kylien välillä metsässä hirttäytyi rippikoulupoika, ja sillä paikalla häiritään kulkijoita yönaikaan. -

Sana esiintyy entisen Kansanrunouslaitoksen kokoelmissa lastenpelotteluna. Kielastajassa olen ryhmitellyt lastenpelotteluina kerrotut hahmot yhdeksään lajiin, joista ennuskääkkä kuuluu ryhmään 2) vainahat, kummittelu, enteet em. arkistoon saadun tiedonannon mukaan.

Ennuskääkkär. Säikyttelee ihmisiä ja eläimiä, toteaa Haavio KT-kyselyssä 1930. Satunnainen löydös ”yksi” hakusanalla johti sanaan ”ukkokääkkäsillä”, mikä vuorostaan sanaan ”känkkä”. Känkkä-Ränkkä on suomalaislasten tuntema noita. Ukkokääkkä-leikissä on oleellista akkakääkän maininta ja kyseleminen siitä, millaiseksi palvelijaksi haluaa ryhtyä, minkä jälkeen kysytään mitä leikkijä haluaa palkaksi. Vastauksena on palvelijaksi ryhtyminen ruokapalkalla ja niin syntyy työsopimus.

Ukkokääkkä huusi:
Huus, työhön!
Silloin palvelijat lähtivät työhön. . SKVR XII1 2280#1

Toinen tapa leikkiä samaa leikkiä on ämmänkäpäsillä olo, jossa ”ämmä” sanoo: Tuolla toisen talon pirtin ullakolla oli senlainen äijänkäpä kuin minä itse ämmänkäpä. Saanko minä sen pitää? Vastauksena on ensin ei, toisella kysymyskierroksella kyllä. SKVR XII1 2259

Känkkä on kääkän ja käpän synonyymi, koska eräässä leikkiluvussa kutsutaan känkät häitä viettämään. Ukko känkkä, akka känkkä, tulet sinä huomenna meille häihin? SKVR VI1 2548

Oleellista leikissä on kyseleminen ja tehtävien anto, jota ei rankaisematta jätetä tekemättä. Palvoskivet ukkokivi ja akkakivi olivat nekin tiedustelupaikkoja, haltijoiden asumuksia, joita palveltiin ja annettiin uhreja hyvän onnen toivossa. Ellei pyydettyä uhria toimitettu oikein, saattoi haltija kostaa. Känkän säilyminen lastenlaulujen noitana viittaa sekin palvoskäytänteesen. Saunan liittyminen on ehkä assosiaatio palvoskäytänteestä, jossa uhrikiveä valeltiin verellä. Veri rinnastuu veteen, valelu vedellä pesemiseen, saunomiseen. Palvoskiveltä tiedusteltiin tulevaa. Ennus on kantasana teolle ennustaa, ja tietyin merkein ukko- ja/tai akkakivi vastasi myöntävästi tai kieltävästi. Ennuskääkkär kummitelijana on selvästi hämärtynyt jäänne alkuperäisestä merkityksestä. Nimi viittaa kyselyyn, jossa kiveltä tulevaa tiedusteleva noita on ennuskääkkä. Näin yksittäinenkin sana voi johtaa jäljille.

Yhden merkityksitä hakutuloksessa korostuu motiiviatraktiona lastenleikit, ja siitä ukkökäppäsillä metateemana. Toinen leikille mallina ollut varhaisempi teema on koskenut noidan taikamenettelyä, jossa hän taikasanojen ohella kiertää myötä- ja vastapäivään kohdettaan. Ontologisesti yksi on luokiteltavissa **lastenloruiksi ja loitsurunoudeksi**. Nämä kaksi perinnetyyppiä kattavat koko numerosarjan, koska loitsuissa esiintyvät luvut yhdestä yhdeksään ja samoin lastenloruissa esiintyy koko numerosarja. Loitsuissa lukuja tarvitaan pistosten määrittelemiseksi, koska jokaiseen pistoon vastataan kahta kauheammin. Usein loitsuissa myös nimetään pistäjän suku, jotta otus voidaan toimittaa takaisin lähtöpaikkaansa.

Essentiaa tarkastelussa edustaa ukkokäppäsillä -leikin alkuperä, jonka jäljet johtavat muinaisuskon palvoskäytänteisiin ja seitakiviin ukkokivi ja akkakivi. Tätä tukee leikissä esiintyvät vaihtoehtoiset nimet kääkkä ja känkkä. Tämä syvämerkitys ei ole ilmeinen eikä sitä sen vuoksi ole helppoa hahmottaa tai käsittää. Leikin nimi paljastaa episteemisen tason, lasten tietäjän toimia imitoiva, aikuisten salamyhkäisistä jäljitellen ja soveltaen opittu leikki voidaan tulkita syntyneen ukkokäpän kosioinnista eli tietuoinnista maan uumenista tai tajunnan syövereistä. Samaanimatkojen tiedonhaun allegoriana on urotöiden ansiotöiden perusteella nimenomaan tietäjän toimen harjoittaminen, kun kosittavana neitona on tiedon hankinta. Nykyajan tietäjät tavoittelevat Pohjan neitona tekoälyä, joka niin ihanalta ja houkuttelevalta vaikuttaa, mutta saattaa pettää jo paluumatkalla.

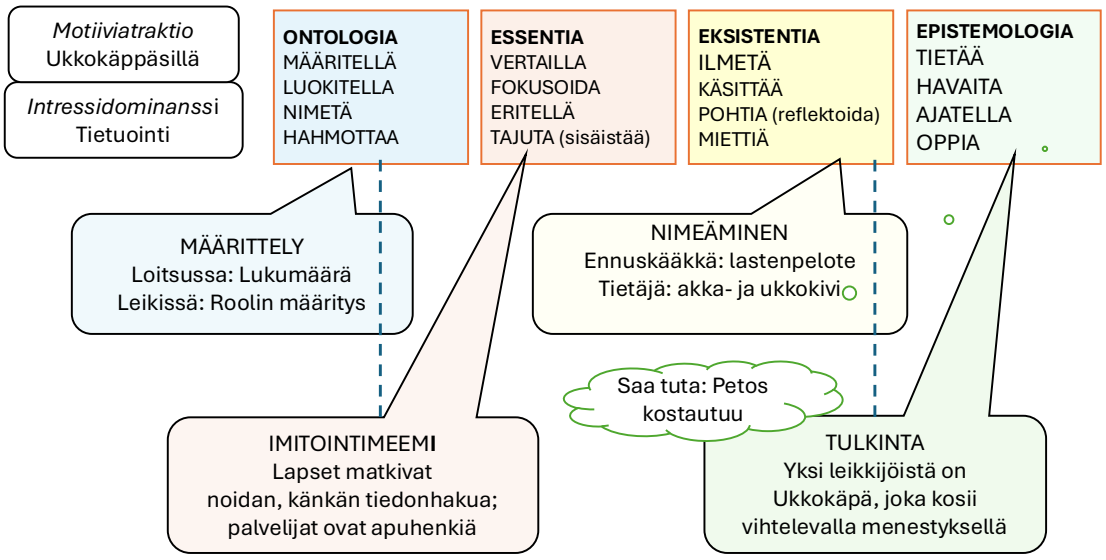

Kuvio 15.
Ukkokäppäsillä leikki myteemin jälkenä, imitointimeeminä sekä epimyyttinä. Ukkokäppä kosii on myös innoittanut taitelijoita.

6.2 Sutki ja salapoika

Niin sutki kuin sutkiakin on monitulkintainen sana. Aiemmin on jo päätelty sen viittaavaan aikaan, vuorokauteen. Sutki on myös sanavalmis mies, josta nykykieleen sutkista on jäänyt sutkauttelu ja sutkautukset, joita sanavalmiit vitsiniekat ovat lausuneet ja lausuvat. Runot rinnastavat sutkimisen laulamiseen, kun laulaja kehuu voivansa laulaa yhdeksän yötä ja kokonaisen päivän keskeyttämättä. Liekkulauluissa on maltillisempi sävy, laulaja sanoo sutkivansa laulua kolme yötä putkeen, jos sille päälle sattuu. Myös juomarin ralliruuna jaksaa juosta syömättä ja juomatta. Lasten leikkiloruihin sutki tuli sormien niminä, joissa peukalo on peukaloputti, etusormi suomensutki, keskisormi lekkermanni, nimetön kultaralli ja pikkusormi pikkutille. Sutkilla tarkoitetaan myös näpistelijää, pikkuvarasta, pikkukirkon sutki. JR 57557 Ja pahantekoon viittaa myös perinnetieto metsänpeitosta, jossa sutki viittaa konnaan, sammakkoon. Jos lehmät joutuivat metsän peittoon jonkun noitumana, niin etsittiin tietoniekka, joka osasi metsän vangita. Keinoon tarvittiin hienoa silkkinarua, sidottiin kuusenoksat kiinni kiven päälle ja Samalla sanottiin:
Metsän isäntä, kun otat minun omani kiinni, minä panen sinun omasi kiinni. Kolme sutkia pidetään kiinni kivellä, sitten ne on päästettävä siteistä sanoen:

- Kun päästät minun omani, minä päästän sinun omasi.

Metsän kiinnipanijalla, tietoniekalla pitää olla lujat jampaat. Jos pitää metsää liikaa kiinni tai ellei eläin olekaan metsän peitossa, metsä ottaa kiinnipanijan käsitelläkseen, tekee hulluksi. Ei kukaan yli kolmen vuorokauden pitänyt kiinni, ettei tulisi mitään seurauksia. JR 04781

Yötä koskevat aikamääreet kuten kolmen yön perästä paljastavat kiinnostavia, vaiettuja totuuksia kalevalaisten maailmasta. Salapoika on tarkoittaa aviotonta lasta, äpärää, ja toden totta kansanrunot puhuvat Väinämöisen suvussa olleen myös salaperäinen salapoika Väinämöinen, joka toimi harvojen runoviitteiden perusteella monella saralla. Vuodenajoista kevääseen kuuluu kylvö, ja Väinämöisen kylvö on salapoika Väinämöisen tekosia, sillä runo SKVR XV 306 kertoo hänen ottaneen kuusia jyviä kylvääkseen ne metsän puiksi. Tarina ei kerro, miten tästä kylväjä Väinämöisestä tuli paiseen eli rupihiiden haltija, paha hiisi. Rupihiiden saattoi saada helposti maasta, liasta, saunasta. Jos paisehiisi pääsi tarttumaan sanottiin:
"Hiisi, helvetin äpäre,
salapoika Väinämöisen."

Väinämöinen mainitaan vielä kolmannessakin roolissa pakkasen varaussanoissa, joissa pakkasta kutsutaan puhurin pojaksi ja salapoika SKVR VII3 loitsut 185 Väinämöiseksi. Väinämöisen lisäksi oli muitakin salapoikia, muun muassa Vuolervoinen, jonka toimialaa oli niukahtaneiden hevosten koipien parantaminen. SKVR VII4 loitsut 2533

6.3 Moni

Lähempään tarkasteluun on otettu luvut 1-10, muista luvuista sataan liittyviä mainintoja runoissa on runsaasti. Tässä yhteydessä näitä muita lukuja luonnehtii maininta monta. Fraaseissa moni on monessa mukana. Esimerkiksi kysymykseen kuka tietää on vaihtoehtona moniko tietää. Moneen hänkin taipuu, monella on kivaa, toisilla kurjaa. Moneltako tavataan? viittaa kellon aikaan, ja sellaisena kuuluu kronotooppisiin kysymyksiin, koska tapaamispaikkakin on hyvä olla selvillä. Monella on rankaa näinä vaikeina aikoina. Monista on mukavaa olla somessa, moniin ei sekään tepsi, monissa tuotteissa on vikaa, monen miehen taustalla on nainen, monien mielestä = yleinen mielipide ja sanomiseenkin moni liittyy. Moitteena: Monettako kertaa sen olen sanonut? tai -Ei tarvinnut sanoa monta kertaa? Alla koostettuna sattumat SKVR-korpuksen monta sanasta.

Moneus esiintyy runokopruksessa virpomisluvuissa, joissa luvataan karjalle menestystä yhtä runsaasti kuin virpomavihdassa on osia. Osat olivat suhteessa toivottuihin kotieläimiin. Palkkiotoiveetkin hieman vaihtelivat, jotkut virpojat esittivät myös lopuksi uhkavaatimuksen ellei virvontaan suostuta. Yleensä virpomisrunon muoto noudatteli seuraava:
Niin monta lehmää kuin on monta oksaa, niin monta oria kuin on varpoja. Niin monta vasikkaa kuin on urpaa, niin monta karitsaa kuin on oksan kantoja. Palkkioksi virpoja pyytää mm. palan taikinasta, voinokareen, kananmunan, viinapullon tai rahaa, ja ellei vaihtokauppaan suostuttu, niin uhattiin koston koittavan pahalle emännälle, hän tulisi vierimään mäen päältä alas kivikkoon ja kantoihin, osat vaihtuisivat, emäntä saisi vitsauksen ja virpoja kostonsa. Mutta jos emäntä olisi hyvä ja antaisi pyydetyt tavarat tai edes osan niistä, niin mäeltä saisi hyvän lammasonnen eli villasadon ja talossa säilyttäisiin terveenä ja saisi vielä verovapaudenkin vuodeksi.
Karjaonnen lisäksi oli monia muitakin toivotuksen kohteita. Vakiotoivomus oli terveyden toivotus sanoilla ”virpoi varpoi tuoreeksi terveeksi” ja sanoja seurasi ensin toivelista ja sitten oma palkkiotoivomus. Hoikkuus ei ollut ennen ihannoitua, pulska olemus kertoi talon vauraudesta, joten isännälle toivottiin iso vatsaa, emännälle leveää takapuolta, talon tytöille korkea-arvoisia kosijoita ja pojalle hyvää hevosta. Ja niin monta lasta taloon kuin oli virpomaoksissa latvoja. Aina ei uhkailtu lopuksi, tyydyttiin vakuutukseen. - Lupaat sinä, lupaat sinä, varvut sinulle, minulle palkka?

6.4 Monta kertaa

Aineistosta löytyy leikkiluku ”Ai jai sentään kuinka monta kertaa”

Lisäksi ajattelemisesta on muita runosäkeitä runsaasti. Mitä tästä tulisi ajatella? Moni ajattelee runosäkeissä, mutta mitä? Tähän ajattelun sarjaan kuuluu ilmeisestikin yleinen mielipide. Moni hokee naapuriaan huoraksi, tai ajattelee lurjukseksi, moittivat muotoja, suotta sanovat. Joskus alettiin luulla sanomisen alaista jopa noidaksi. Moni taitaa suorastaan panetella, mutta sanomiset voivat olla myös soimasanoja, moitetta käytöksestä. otoksen 71

Ai, jai sentään, kuinka monta kertaa,
naapurin kakarat ne ilmassa lentää,
nahkalaput korvissa, hampaat irvessä,
joka uskoo tätä, niin menköön pois. JR 23167

Toisin sanoen runossa irvaillaan sitä, miten naapurin lapsia epäillään noidanpenikoiksi, jotka lentelevät lepakkona ilmassa. Noidaksi epäily kävi keinoksi, jos haluttiin päästä eroon jostakusta, kuten balladin mukaan kävi Kuussalon Kaarinalle. Tarinassa kävi niin, että aatelisherra Klaus tahtoi puolisokseen kauniin Kaarinan, mutta Klausin isälle tämä ei sopinut suunnitelmiin, joten hän turvautui kylän juoruihin ja mestautti Kaarinan noitana. Väärän todistuksen antajina toimivat pettyneet kosijat. Laulua Kuussalon Kaarinan kovasta kohtalosta on laulettu Kangasalla ja Humppilassa.

Akkojen puheet eivät olleet aivan vaarattomia. Vaikka runosäkeissä ei useimmiten viitata ajattelijan laatuun, niin akka on poikkeus. Moni akka vahtii ja veikkailee naimaikäisten tyttösten kohtaloa, arveltiin mm. pojan Toksovasta viettelevän tytön, kylän pojat taas härnäsivät tytön jäävän vanhaksi piiaksi. Akkojen ajatusten ja huolen kohteena on myös talon piikojen siveys. Kun neito saapuu kirkkoon pyhäpuhtaana ja koreana, arvellaan kenen morsiameksi hän mahtaa joutua? Jos jotakuta nuorukaista laulattaa, akat arvelevat hänen olevan humalassa. Pahempaakin arveltiin kun tunteet kiihtyivät. Toisen talon lapsia arveltiin hunsvoteiksi ja huoriksi. Siitä saattoi moitittu sisuuntua, ja toivottaa sanojalle sitä samaa. Moittimisen teema toistuu korpuksessa metaluonnehdinnalla: - Moitittu huorkasi, varkaaksi, laiskaksi, rumaksi ja saakoon sanoja itse lapset.

7. Samat luvut, eri maailmat

Tekstissä on huomioitu kelttiläisen kulttuurin kolmen symboliikkaa sekä kiinalaisten kahdeksan-luvun merkityksellisyyttä, joka ulottuu fengshuin bagua-työkalusta kahdeksan kuolemattoman mytologiaan. Läsnimaissa kahdeksan on tunnettu tuuliruusuna, ilmansuuntien osoittajana, mutta se ei ole läheskään niin tärkeä luku kuin mitä kolme on suomalaisille.

7.1 Suomalainen aineisto osana laajempaa kulttuuria

Luvut eivät kuulu vain yhdelle kulttuurille. Samat numeraalit toistuvat eri aikoina ja eri maailmoissa, mutta niiden merkitys muuttuu ympäristön, kielen ja käyttötavan mukaan. Antiikista keskiajalle ja kansanperinteestä karnevaaliseen nauruun luvut ovat olleet ajattelun, järjestyksen ja myös liioittelun välineitä. Ne eivät ole universaaleja merkityksiä, vaan yhteisiä rakennuspalikoita, joista kukin kulttuuri muovaa oman maailmankuvansa.

Antiikissa luvut liittyivät kosmiseen järjestykseen ja filosofiseen pohdintaan. Platonin ajattelussa luku ei ollut vain määrä, vaan todellisuuden perusrakenne. Harmonia, mittasuhteet ja järjestys ilmenivät lukujen kautta, ja maailma nähtiin lukujen ilmentymänä. Luku toi näkyväksi sen, mikä muuten jäi käsitteellisesti tavoittamattomaksi. Tässä traditiossa luku oli vakava ja totuuteen pyrkivä väline.

Keskiajalla tämä ajattelu sai rinnalleen symbolisen ja teologisen tulkinnan. Luvut alkoivat kantaa moraalisia ja uskonnollisia merkityksiä: kolme viittasi kolminaisuuteen, seitsemän täydellisyyteen ja kymmenen jumalalliseen järjestykseen. Samalla luvut säilyivät arkisessa käytössä ajan, työn ja rituaalien jäsentäjinä. Keskiaikainen maailmankuva ei erottanut lukua pyhästä ja profaanista, vaan sama luku saattoi toimia sekä kalenterin rytminä että uskonnollisena symbolina.

Pohjoismaisessa perinteessä, kuten Eddan runoissa, luvut ovat tiiviisti sidoksissa myyttiseen kerrontaan. Ne jäsentävät jumalten tekoja, maailmojen rakennetta ja ajan kulkua. Luvut eivät selitä itseään, vaan toimivat osana kertomuksen rytmiä: tietty määrä öitä, matkoja tai olentoja tekee tapahtumasta myyttisesti pätevän. Tässä yhteydessä luku ei ole abstrakti käsite, vaan kerronnallinen keino.

Renessanssin ja varhaismodernin ajan kirjallisuudessa, erityisesti Rabelais'n tuotannossa, luvut irrotetaan vakavuudesta ja käännetään naurun välineiksi. Liioitellut määrät, mahdottomat lukuarvot ja tarkat mitat luovat karnevalistista komiikkaa. Juuri se, että luku esitetään näennäisen täsmällisenä mutta käytännössä mahdottomana, synnyttää naurun. Luku ei tässä maailmassa järjestä todellisuutta, vaan paljastaa sen järjettömyyden.

Tässä karnevalistisessa perinteessä luku toimii vastakuvana filosofiselle ja teologiselle numerologiolle. Se purkaa hierarkioita ja kyseenalaistaa auktoriteetteja. Sama luku, joka yhdessä kontekstissa symboloi järjestystä, muuttuu toisessa liioittelun ja pilkan välineeksi. Luvut elävät kulttuurin mukana.

Suomalainen kansanperinne asettuu näiden traditioiden risteyskohtaan. Luvut ovat siinä yhtä aikaa vakavia ja leikillisiä, rituaalisia ja arkisia. Ne ohjaavat loitsuja, lastenleikkejä, sanontoja ja ajan jäsentämistä. Kolme toimii tehostajana, yhdeksän sulkeumana, mutta samalla luvut voivat esiintyä humoristisina tai näennäisesti merkityksettöminä ilmauksina. Luku ei ole itsessään pyhä tai naurettava, vaan sen merkitys syntyy käytössä.

Kun suomalainen aineisto asetetaan antiikin filosofian, keskiajan symboliikan ja karnevaalisen naurun rinnalle, käy ilmi, että luvut ovat kulttuurinen yhteinen kieli. Ne ylittävät aikakausien ja alueiden rajat, mutta eivät kanna mukanaan yhtä ja samaa merkitystä. Sama luku rakentaa maailmaa eri tavoin eri maailmoissa.

7.1 Numeraalinen maailmankuva

Luvut säilyvät kulttuurissa, koska ne tekevät maailmasta hahmotettavan. Ne tarjoavat kehyksen, jonka avulla kokemukset voidaan järjestää, muistaa ja siirtää eteenpäin. Vaikka laskemisen välineet ja käyttötavat ovat muuttuneet, luvut itsessään pysyvät. Sama kolmonen, seitsemän tai kymmenen kantaa merkityksiä sukupolvesta toiseen, koska ne vastaavat perustaviin inhimillisiin tarpeisiin: alkuun, rajaan, toistoon ja täyttymykseen.

Laskeminen tapahtuu kielen ja mielen rajalla. Se ei ole pelkästään matemaattinen taito, vaan tapa jäsentää todellisuutta. Kun sanomme *kerran*, *kolmesti* tai *viimeisen kerran*, emme tee laskutoimitusta, vaan rakennamme merkitystä. Lukusana ei ainoastaan ilmaise määrää, vaan myös tapahtuman luonnetta. Tässä mielessä luvut ovat kielellisiä tekoja: ne luovat järjestystä, rytmiä ja odotusta. Laskeminen on samalla ajattelua ja kerrontaa.

Numerot toimivat muistina. Ne tiivistävät kokemuksia muotoon, joka on helppo palauttaa mieleen. Kolme koetta, seitsemän veljestä tai kymmenen käskyä ovat esimerkkejä siitä, miten lukurakenne kantaa tarinaa. Luku auttaa muistamaan olennaisen ja jättämään epäolennaisen taustalle. Se toimii muistijälkenä, joka säilyttää merkityksen, vaikka yksityiskohdat vaihtuvat. Tästä syystä luvut ovat keskeisiä sekä kansanperinteessä että uskonnollisissa ja myyttisissä kertomuksissa.

Samalla numerot ovat rakenteita. Ne eivät vain nimeä sisältöä, vaan järjestävät sen. Yksi aloittaa, kaksi jakaa, kolme kokoaa ja kymmenen sulkee. Tämä järjestys ei ole sattumaa, vaan heijastaa tapaa, jolla ihminen hahmottaa prosesseja ja kokonaisuuksia. Numerot tarjoavat valmiin kaavan, jonka avulla maailma voidaan jäsentää ymmärrettäviksi osiksi. Ne tekevät kaaoksesta kertomuksen.

Luvut ovat myös tarinallisia. Ne kuljettavat kerrontaa eteenpäin ja antavat tapahtumille rytmin. Toisto, kerrat ja sarjat luovat odotuksia ja merkityksellisiä huippukohtia. Kun jokin tapahtuu ensimmäisen, toisen ja kolmannen kerran, kyse ei ole vain määrän lisääntymisestä, vaan tarinan etenemisestä. Numerot tekevät ajasta koettavaa ja tapahtumista muistettavia.

8. Metodologinen tausta

8.1 Korpus ja datan muokkaus

Tutkimuksen tavoitteena on ollut kartoittaa, miten SKVR-digijulkaisua voisi hyöyntää tehokkaasti tiedon haussa, ja miten sekalaisesta ja suuresta tietomassasta voitaisiin erottaa oleellinen tai muutoin merkityksellinen aines lukuisten toisintojen joukosta. Tähän tarkoitukseen olen kehittänyt sijamuotoja noudattelevan hakusanasysteemin, tulokset on käsitelty lajittelukelpoiseksi muokattuna exceliin. Tämä edellyttää samasisältöisen aineksen yhdistämistä ja mikäli hakutuloksia on samasta aiheesta runsaasti, on se tulkittu formulaksi, kiteytyneeksi ilmaisumuodoksi.

Näkökulmana tässä on metasemantiikka, koska kyseessä on muutakin kuin myyttistä ainesta. Keskeistä on ymmärtää metasemantiikan ja mytosemantiikan ero. Viime mainittu painottuu tulkintaan ja näkemykseen, kun taas metasemantiikka koskee tekstiä täydentäviä havaintoja ja kommentteja kuten kontekstitietoja, joita joissain runoissa on runojen esittäjät, kerääjät tai runokorpuksen työstäjät ja tukijat tehneet. Nämä metasäkeet on erotettu kolmella pisteellä.

Esimerkki

...Ennen kierotorstain oli sellanen tapa että kiira ajettii metsää
...Ennen vanhaan noin neljä tai viisi miespolvea takaperin on e
...hakee vettä rannasta ja siinä pesee Neitsyt Maarian kuvan ja
...Hammasta kun minnuu kerran pakotti niin sillo taas emovai
...Hään soitti sill viisin että kotiväki kuulis joutuis avuks Rosmo
...i päästää hevosen Viisikannat tarkottaa metsähiiten väin sito
...i repimällä leikata ei saanut Tikuista salvettiin uuninkielelle

Saatu raakadata on muokattava, koska kopioitaessa hakusana liimautuu edelliseen ja jälkimmäiseen sanaa, eikä hakutoiminto tällöin löydä hakusanaa. Herää epäily, onko se tahallaan ohjelmoitu niin, vai miksi tuota bugia ei ole huomattu/korjattu? Runojen säehakutoiminnoissa on muokkaamisen tarve myös, mutta hieman eri syystä. Ellei tiedä kirjaimellisesti sopivaa murremuotoa hakusanaksi, tulos voi olla heikkolaatuinen. Sopiva muoto taas saattaa tuoda arvokasta lisätietoa tietäjä vipusten toimintaan ja viisi saa uusia tulkinnViiellä hivosimella

Viiellä on vipustimella
viiellä viileskivellä
Viiellä viivuttsimella
Viiellä vikottimella
Viiellä vipusamalla
Viiellä vipusimella
Viiellä Viron kivellä
Viiellä virozimella
Viiellä vitsan varpasella
Viiellä viutsimella
Viiellä vivattimella
Viiellä vivutsemella
Viiellä vivutsimellaallisia merkityksiä.

Olen menettelyssä käyttänyt ensi alkuun pelkästään SKVR-korpusta ja siitä säehakuja, mutta myöhemmin huomasin hyödylliseksi verrata JR-korpuksen tietoja pääainekseen, ja kuten edellä on analysoitu, joitain eroja näin tuli esiin, joten tulokset ovat hieman erilaiset, jos käytetään jompaakumpaa hakemistoa. /Viite x Lisätietoja voi löytyä sattumalta, koska muissa yhteyksissä viitataan Vironvipusimiin käsien väntelyn yhteydessä, kun runohahmo väntelee sormiansa kuin viittä vironvipusta, mutta se on jo toinen tarina ja sivuaa gestiikkaa, elekieltä.

Lukusanahaku tuottaa myös toisenlaisen yllätyksen. Numero- ja leikkilorut ovat varsin runsaasti edustettuina kokoelmissa, mutta myös tautien parannusloitsuissa on lukulistauksia paljon uhkasäkeissä, joissa uhataan kostaa monin verroin takaisin.
Tulkinnassa on käytetty eri semantiikan tasoja mm. termeillä semeemi, noema, funktori. Näin rakentuu monissa tapauksissa merkkiverkko, jonka varaan merkitykset rakentuvat, ja joita voidaan mallintaa monin eri tavoin kuten viitokkeella (15 osatekijää), meemikaavalla (5+2 osatekijää) tai runomatriisilla, jossa on kuusitoista tekijää. Tässä työssä on keskeisenä jäsemnnyksenä käytetty triadista astelmaa joidenkin loitsujen metatiedon tapaan. Joissain tapauksisa taikaan tarvittiin 3x3x3 eli 27 tikkua tai muuta esinettä, jotta parannuskeino tepsisi. Lukusana on noema, koska se nimen ohella kantaa muitakin merkityksiä kuin vain lukumäärä.

Työssä on myös sivuttu semiotiikan työkalupakkia, ja siitä käytetty Greimasin semioottista neliötä, modaliteetteja sekä kronotoopin käsitettä. Myyttinen aines on yleensä ajatonta, mutta kansanrunoissa mainitaan runsaasti erilaisia aikamääreitä kute aamu, ilta tai yö, sekä pidempiä jaksoja viikko tai vuosi. Kronotoopin lisäksi olen täydentänyt työkalupakkia motiivirealiteettina ja aktorikvaliteettina.

Kielellisesti on huomioitu suomen kielen taivutus, murremuodot ja heteronyymit (esim. *toinen*, *kuusi*) sekä joitakin sanontoja ja fraaseja kuten yksi ja toinen, yhdet vielä, kahden kauppa – kolmannen korvapuusti, kerran, kahdesti, kolmasti jne.

Esisijaisesti numerot runosignumien lisäksi esiintyvät säemäärän osoittajina viiden välein. Semanttisesti numerot korostuvat lastenloruissa ja leikkien lähtölaskennassa. Lapset kilvoittelevat myös kielellisessä nokkeluudessa kysymyksellä: Mikä on yksi? Toinen numeroiden käyttöyhteys on loitsuissa ja taioissa, joissa laskeminen on taikateko. Lukumäärä toimii myös oihjeistuksena, montako kertaa on kierrettävä jotain myötä- tai vastapäivään.

8.2 Semioottinen neliö ja modaaliteetit

Greimasin semiotiikassa semioottinen neliö ei rajoitu leksikaalisten vastakohtien analyysiin, vaan sitä voidaan soveltaa myös modaalisiin kategorioihin, jotka jäsentävät subjektin suhdetta toimintaan ja olemiseen. Greimasin kehittämässä modaaliteettiteoriassa keskeisiä ovat modaaliverbit ja -rakenteet, kuten *pouvoir* (voida), *devoir* (täytyä), *vouloir* (haluta), *savoir* (tietää) sekä myöhemmin lisätty *croire* (uskoa). Nämä modaaliteetit eivät ole pelkkiä kielellisiä funktioita, vaan ne muodostavat merkityksen syvärakenteen, jossa subjektin kompetenssi, velvoite, intentionaalisuus ja episteeminen asema artikuloituvat.

Semioottinen neliö tarjoaa formaalin mallin näiden modaalisten vastakohtien ja negaatioiden jäsentämiseen. Esimerkiksi modaalipari *pouvoir* / *ne pas pouvoir* voidaan asettaa neliön vastakkaisille puolille, jolloin analyysi ei pysähdy pelkkään kykenemisen ja kykenemättömyyden oppositioon, vaan tuo näkyviin myös kompleksiset ja neutraalit modaaliasemat: tilanteet, joissa subjekti sekä voi että ei voi, tai joissa toiminta ei määräydy kyvyn eikä kyvyttömyyden kautta. Vastaavasti *vouloir* ja *ne pas vouloir* eivät muodosta ainoastaan intentionaalista vastaparia, vaan semioottinen neliö mahdollistaa haluamisen ristiriitaiset, ambivalentit ja indifferenssiä ilmentävät muodot.

Tässä mielessä semioottinen neliö toimii **modaalisen merkityksen metasemanttisena mallina**, jossa modaaliteetit ymmärretään relationaalisina positioina merkitysjärjestelmässä eikä yksittäisinä psykologisina tiloina. Neliön avulla voidaan osoittaa, kuinka subjektin toimijuus rakentuu modaalisten ehtojen verkostossa, jossa velvollisuus, kyky, tieto ja uskomus risteävät ja voivat myös olla keskenään ristiriidassa. Näin semioottinen neliö ei ainoastaan täydennä Greimasin modaaliteettiteoriaa, vaan tekee näkyväksi sen loogis-semanttisen perustan, jossa merkitys syntyy negaatioiden, implikaatioiden ja kompleksisten yhdistelmien kautta.

9. Johtopäätöksiä

Tässä teoksessa on tarkasteltu numeraaleja kielellisinä, kulttuurisina ja symbolisina ilmiöinä, joiden merkitys ulottuu huomattavasti matemaattista laskemista laajemmalle. Analyysi osoittaa, että luvut toimivat kansanperinteessä ja runokielessä merkityksiä jäsentävinä rakenteina: ne ohjaavat toimintaa, rytmittävät kertomuksia. Luvut ankkuroidaan rituaalisiin, sosiaalisiin ja ajallisiin käytäntöihin. Numeraalit eivät esiinny aineistossa sattumanvaraisina lisinä, vaan systemaattisesti toistuvina ja kulttuurisesti ladattuina elementteinä, joiden käyttöä voidaan tulkita osana historiallisesti kerrostunutta maailmankuvaa.

Keskeinen havainto on, että tietyt luvut – erityisesti yksi, kaksi ja kolme – muodostavat merkityksellisen ytimen, jonka ympärille muut luvut asettuvat. Yksi näyttäytyy alkuna, poikkeuksena ja ainutkertaisuutena, kaksi vastakkainasettelun ja toiseuden periaatteena, ja kolme toiston, tehon ja järjestyksen lukuna. Näiden lukujen ympärille rakentuvat niin lastenlorujen pedagogiset rakenteet kuin loitsujen rituaalinen logiikka. Kolmen kerrannaiset, kuten yhdeksän, vahvistavat edelleen käsitystä siitä, että lukujen välinen suhde on laadullinen eikä pelkästään määrällinen.

Aineiston perusteella voidaan myös todeta, että lukujen merkitys syntyy usein toiminnan ja kielen yhteispelissä. Luku ei ainoastaan kuvaa määrää, vaan se määrää, miten ja milloin jotakin tehdään: kuinka monta kertaa lausutaan sanat, mihin suuntaan liikutaan ja missä järjestyksessä toimet suoritetaan. Tässä mielessä numeraalit toimivat pragmaattisina ohjaimina, jotka liittävät kielellisen ilmaisun konkreettiseen tekoon. Metasäkeet ja selitteet paljastavat tämän toiminnallisen ulottuvuuden erityisen selvästi.

Laajemmassa kulttuurisessa vertailussa suomalainen kansanperinne asettuu osaksi yleisinhimillistä numeraalista symboliikkaa, mutta säilyttää samalla omat paikalliset painotuksensa. Antiikin, keskiajan ja pohjoisen perinteen rinnastaminen osoittaa, että samat luvut voivat kantaa erilaisia merkityksiä eri konteksteissa, vaikka niiden rakenteellinen rooli säilyy. Tämä tukee näkemystä luvuista kulttuurisina universaaleina, joiden tulkinta on aina sidoksissa historialliseen ja sosiaaliseen ympäristöön.

Suomalaisessa kansanperinteessä luvut eivät näyttäydy pelkkinä määrän ilmaisuina, vaan ne toimivat maailmaa jäsentävinä periaatteina. Numerot rakentavat käsitystä järjestyksestä, rajallisuudesta ja toistosta tavalla, joka heijastaa kokemuksellista suhdetta aikaan, kehoon ja ympäristöön. Yksi, kaksi ja kolme eivät ole vain laskennan alku, vaan ne kuvaavat siirtymiä: yksittäisestä yhteyteen, vastakkainasettelusta kokonaisuuteen. Tämä viittaa mielenmaisemaan, jossa merkitys syntyy suhteista eikä irrallisista yksiköistä.

Toistuvien lukurakenteiden käyttö – erityisesti kolmen, seitsemän ja yhdeksän – kertoo ajattelutavasta, jossa maailma koetaan rytmisenä ja kerroksellisena. Teko ei ole valmis yhdellä suorituksella, vaan vasta oikean toiston kautta. Tässä mielessä suomalainen numeraalinen ajattelu on pragmaattista ja toiminnallista: luvut eivät vain kuvaa todellisuutta, vaan auttavat hallitsemaan epävarmuutta, sairautta ja rajatilanteita. Luku toimii keinona tehdä näkymätön näkyväksi ja kaoottinen hallittavaksi.

Samalla numerot paljastavat varovaisen suhtautumisen ääripäihin. Pyöreät ja sulkeutuvat lukusarjat merkitsevät täyteyttä ja loppuunsaattamista, mutta liiallinen liioittelu tai rajaton kasvu jäävät vieraiksi. Tämä viittaa mielenmaisemaan, jossa kohtuullisuus, rytmi ja toistettavuus ovat keskeisiä arvoja.

9.1 Kansanrunouden numeraalinen poetiikka

Kansanrunouden numeraalinen poetiikka perustuu siihen, että luvut ovat osa runon rakennetta ja toimintaa, eivät pelkkiä koristeita tai viittauksia. Numerot rytmittävät kerrontaa, ohjaavat toistoa ja määrittävät sen, milloin jokin teko on riittävä tai tehokas. Erityisesti loitsuissa ja loruissa luku toimii performatiivisena elementtinä: sana saa merkityksensä vasta, kun se lausutaan oikean määrän kertoja ja oikeassa järjestyksessä.

Tämä tekee kansanrunoudesta poikkeuksellisen kestävää. Vaikka yksittäisten sanojen merkitykset voivat ajan myötä hämärtyä, numeraaliset rakenteet säilyvät ja kantavat runon toiminnallisen ytimen. Kolmen koetuksen malli, kertojen lisääminen tai vastakkaisten suuntien laskeminen luovat ennakoitavan kehyksen, jossa kuulija tunnistaa runon logiikan, vaikka kaikki sisällölliset viittaukset eivät olisi enää läpinäkyviä.

Numeraalinen poetiikka toimii myös sillanrakentajana rationaalisen ja myyttisen ajattelun välillä. Luku tuo runoon näennäistä täsmällisyyttä, mutta samalla se avaa tilan symbolisille ja kulttuurisesti jaetuille merkityksille. Näin numerot tekevät runoudesta sekä muistettavaa että vaikuttavaa.

9.2 Metasemantiikan mahdollisuuksia

Metasemanttinen näkökulma osoittaa, että kansanrunouden merkitys ei synny vain siitä, mitä sanotaan, vaan siitä, miten sanominen tehdään näkyväksi ja ohjeelliseksi. Metasäkeet, lukuihin kytkeytyvät ohjeet ja toisto paljastavat kielen tason, joka kommentoi omaa toimintaansa. Tämä avaa jatkotutkimukselle hedelmällisen näkymän kielen pragmaattisiin ja performatiivisiin ulottuvuuksiin.

Metasemantiikka tarjoaa välineitä tarkastella numeraaleja ei vain merkityksinä, vaan funktoreina: elementteinä, jotka kytkevät kielen, toiminnan ja tilanteen toisiinsa. Tällainen lähestymistapa mahdollistaa myös vertailevan tutkimuksen eri perinnealueiden välillä, sillä numeraaliset rakenteet ovat usein kulttuurienvälisesti tunnistettavia, vaikka niiden tulkinnat vaihtelevat.

Jatkotutkimuksessa metasemantiikkaa voidaan soveltaa laajemmin esimerkiksi lastenperinteeseen, rituaaliseen kieleen tai nykykulttuurin numeraalisiin käytäntöihin. Näin luvut avautuvat paitsi historiallisina jäänteinä myös aktiivisina merkityksenmuodostajina, jotka elävät kielen ja kulttuurin rajapinnassa.

ABSTRACT

This study has examined numerals as linguistic, cultural, and symbolic phenomena whose significance extends well beyond mathematical calculation. The analysis demonstrates that, in folk tradition and poetic language, numbers function as meaning-structuring elements: they guide action, organize narrative sequences, and anchor ritual, social, and temporal practices. Numerals do not appear in the material as incidental additions, but as systematically recurring and culturally charged components whose use can be interpreted as part of a historically layered worldview.

A central finding is that certain numbers—most notably one, two, and three—form a semantic core around which other numbers are organized. One emerges as a marker of origin, exceptionality, and uniqueness; two as a principle of opposition, pairing, and otherness; and three as the number of repetition, efficacy, and order. These numbers underpin both the pedagogical structures of children's rhymes and the ritual logic of incantations. The multiples of three, particularly nine, further reinforce the view that numerical relationships are qualitative rather than purely quantitative.

The material also shows that the meaning of numerals often arises from the interaction between language and action. A number does not merely denote quantity but prescribes how and when something is done: how many times words are uttered, in which direction movement occurs, and in what sequence actions are performed. In this sense, numerals operate as pragmatic regulators that connect linguistic expression to concrete practice. This functional dimension is especially clearly revealed in metatextual notes and explanatory comments accompanying the poetic material.

In a broader comparative perspective, Finnish folk tradition can be situated within a wider, cross-cultural field of numerical symbolism, while still retaining its distinctive local emphases. Comparisons with antiquity, the Middle Ages, and Northern European traditions indicate that the same numbers may carry different connotations in different contexts, even when their structural roles remain comparable. This supports the view of numerals as cultural universals whose interpretations are nonetheless historically and socially conditioned.

SANASTO

akkakäpä	vanha nainen, hieman jo kumara, esiintyy lastenleikissä Akkakäpä kosii
apellatiivi	Yleisnimi (vastinpari: erisnimi/propri)
eponyymi	Henkilö-/paikannimestä johdettu nimitys (nimistöntutkimus)
funktori	Tekstissä käytetty rooli-/toimijatermi (”sanan rooli, funktori”)
gustatorinen	Makuaistiin liittyvä
heteronyymi	Sana, jolla on eri merkityksiä/viittauksia kontekstista riippuen (tekstissä mm. ‘tavata’)
infinitiivi	Verbien perusmuotoryhmä; kielioppitermi
järjestysluku	Järjestystä ilmaiseva luku (ensimmäinen, toinen, kolmas…)
kaksitoistakymmentä	Vanha lukuilmaus; vastaa lukua 120 (“kaksitoista kymmentä”)
kardinaaliluku	Perusluku (yksi, kaksi, kolme…).
korpus	Kieliaineisto; tekstissä mm. “SKVR-korpus” ti JR-korpus”; sisältää Suomen Kansan Vanhat runot julkaistu ja julakisemattoman aineksen osotiteessa finlit.fi
korpusanalyysi	Korpukseen perustuva analyysi
kursorisesti	Pikaisesti, nopeasti silmäillen; tutkimus-/käsittelytapa
kvasitiede	Pseudotiede; tekstissä numerologia kuvataan näin
kymmenniekka	Tekstissä esiintyvä nimitys (konteksti: “Kyrön Lasse ja kymmenniekka”)
leipurin tusina	13 kappaletta; vakiintunut ilmaus
mantu	Runo-Eddan nimitys maalle (Allviss-runon taulukossa)
meemikaava	Tekstissä käytetty analyysikehikko merkityksen/merkkien suhteille
merkkiverkko	Merkitysten ja viittaussuhteiden verkostomainen rakenne
metasemantiikka	Merkitysten “toinen taso”: merkityksen taustat, meta- ja paratieto
modaliteetti	Tekstissä Greimasin modaliteetit (vouloir, savoir, pouvoir, être, faire, devoir, croire)
modus	Tapaluokka; kielioppitermi
motiivianalyysi	Motiivien (teemojen) analyysi; folkloristiikka/kulttuurintutkimus
mytosemantiikka	Tekstissä käytetty nimitys myyttisten merkityskerrostumien tarkastelulle
noema	Käsitteellinen sisältö/merkityskokonaisuus (tekstin terminologia)
nomini	Nimisanaluokka (substantiivit, adjektiivit, pronominit, numerot)
obligatorinen (neliö)	Velvoittavuuteen/normiin liittyvä jäsennys; tekstissä “obligatorinen neliö”
olfaktorinen	Hajuaistiin liittyvä; tekstissä “olfaktorinen neliö”
olvi	Olut; murteinen/puhekielinen nimitys
onomatopoeettinen	Äänteellisesti jäljittelevä; äänteellinen sanansynty
ontologinen (neliö)	Olemiseen liittyvä semioottinen jäsennys (oleminen/ei-oleminen jne.)
partikkeli	Partikkelisanaluokka (mm. adverbit, konjunktiot, postpositiot jne. jaottelutavasta riippuen)
partisiippi	Verbien nominaalimuoto; kielioppitermi
propri	Erisnimi
proseduuri	Menettelytapa/toimintatapa (tutkimus- ja analyysikonteksti)

salvos Hirsituvan nurkkaus ulkopäin nähtynä, Salvokset, nurkkien veistotyylit vaihtelivat tekijän ja kyläkuntien mukaan. Salvosta ei pidä sotkea salvamiseen, joka on hevosen kuohitsemista. Myyttisen salvosnurkista tekee Lemminkäisen taru, sillä tällä sankarilla oli tapana tulla nurkista tupahan kenenkään huomaamatta, edes koirat eivät havainneet tulijaa. Aiheesta olen kirjoittanut Osmolaisten maa 3/10 osassa **Tuulimato maasta nousi.**

Kuva. Salvosnurkkainen tupa. M. Lahti, öljy

semeemi Merkitysyksikkö (semantiikka; tekstissä Jämsän käsitteistö

semioottinen neliö A.J. Greimasin kehittämä merkitysrakenteen analyysityökalu

telos Päämäärä, tarkoitus; tekstissä myös 'teloksena',alun telos on alkupäämärrä, lopputelos on päätös

ugrame perustuu Claude Lévi-Straussin havainttoon intiaanimytologioiden struktuurista, sovelluksen on kehittänyt Marita Råman

ukkokäpä vanha mies, hieman jo kokoon painunut, esiintyy lastenleikissä Ukkokäpä kosii

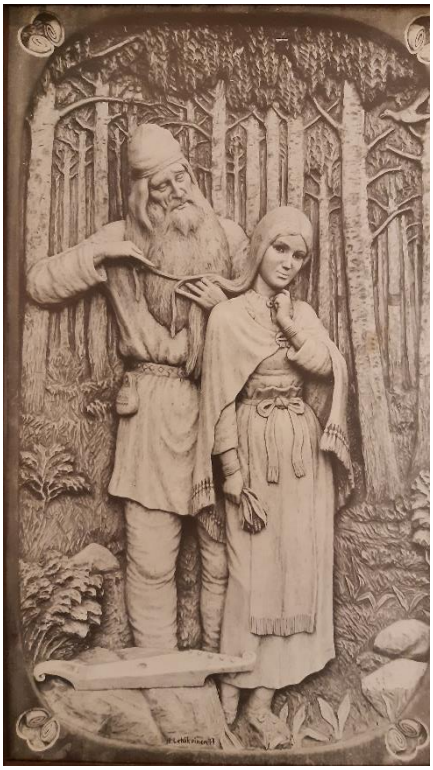

Pohjois-Karjalassa lapsuuteni maisemissa puhuttiin ukon käppänästä, joka kansanrunojen lastenleikissä edustaa ukkokäpää. Ukokäpällä tarkotietaan vanhaa jo hieman kokoon painunutta tai köyryselkäistä miestä. Runoissa esiintyy myös vanha nainen, akkakäpä, joiden rakkauden etsintä on lsten hupailun aihe. Malli on ilmeisesti saatu aikuisten suhtautumisesta ja aihe on ollut yleisen pilailun kimmoke. Kalevalassa tunnetaan ukkokäpän kosinta Väinämöisen Ainon kosiskeluna.

Kansallisromanttisella taiteilijalla on on Väinämöisen olemuskesta salskeampi näkemys.

Niilo Lehikoinen.
Väinämöinen kosii Ainoa, puureliefi

veridiktorinen (neliö) Totuus-/näyttäytymisen akseliin liittyvä (semiotiikka; veridiktio).

Viitteet

0. Myös eräkirjallisuus kätkee hiljaisen naurun lukuina. Muun muassa eräkirjailija Erkki Lahti on tuotannossaan tarkasti merkinnyt kalastuskulttuurille niin tyypilliset kalan mitat ja painon, mikä johtuu sekä tavasta että ennätyskalojen rekisterin ylläpidosta. Epätavallisen suuri kala on perinteessä tunnettu marraskalana, kuoleman enteenä. Rabelas`n (1995:413-414) tuotannossa puhtuaan luvun profnoimisesta.

1. Campbell 2025: 9
2. Kuhilas. Kuhilas on viljalyhteistä kuivatusta varten pellolle pystytetty rakenne. Erityisesti ruislyhteistä pystytettyä rakennetta sanotaan kuhilaaksi. Kuhilaalla on myös muita nimiä, kuten viisikko tai kymmenikkö. Kuhilas on sisältä holvimainen ja ulkomuodoltaan pyöreä. Siinä on pystyssä toisiaan vasten seisovat jalkalyhteet ja sateelta suojaava hattu.

Lyhteeseen tulee viisi kourallista olkia. Tämän kokoisia on vielä helppo sitoa ja käsitellä. Kuhilaat ovat olleet eri paikkakunnilla eri kokoisia ja muotoisia, etelässä suurempia ja pohjoisessa pienempiä. Yleisiä ruiskuhilaan kokoja on kymmenlyhteinen, nelitoistalyhteinen ja kahdeksantoistalyhteinen kuhilas. Samalle pellolle tehdään aina saman kokoisia kuhilaita, jolloin sadon määrä voidaan arvioida. Kahdeksantoistalyhteinen aloitetaan neljästä. -Wikipedia –

3. Markku Varis: 2012, s. 5

4. . "Beyond" tarkoittaa suomeksi "jonkin takana", "ylitse", "kauempana", "tuolle puolen", "myöhemmin kuin", "lisäksi" tai "enemmän kuin", ja se voi viitata fyysiseen etäisyyteen, ajalliseen sijaintiin, rajojen ylittämiseen tai ymmärryksen ulkopuolella olemiseen. Sitä käytetään ilmaisemaan, että jotain on fyysisesti tai käsitteellisesti toisella puolella tai sen ulkopuolella, kuten "beyond the river" (joen takana) tai "beyond repair" (korjauskelvoton).

Yleisimmät merkitykset ja käyttötavat: a) Fyysinen sijainti: Jonkin paikan takana tai tuolla puolen (esim. "beyond the mountains" - vuorten takana), b) ajallinen sijainti: Jonkin ajan jälkeen tai myöhemmin (esim. "beyond 8 PM" - klo 8 jälkeen), c) rajan ylitys: Yli tai ylittämällä (esim. "beyond what was expected" - yli odotusten), d) lisäys: Sen lisäksi, tai enemmän kuin (esim. "beyond my understanding" - ymmärrykseni ulkopuolella), e) tuonpuoleinen: Joskus käytetään viittaamaan tuonpuoleiseen tai tuntemattomaan. Tai "The car was damaged beyond repair." (Auto oli vaurioitunut korjauskelvottomaksi) ja "My job goes beyond teaching facts." (Työni ulottuu faktojen opettamista pidemmälle). -AI-

Lähteet

Painetut lähteet

Bahtin Mihail. FranÇois Rabelais, Keskiajan ja renessanssin nauru, suom.Tapani Laine ja Paula Nieminen; Taifuuni 1995
Campbell Joseph. Myyttien viisaus, Kupla Kustannus, 2025
Flegg Graham toim. Lukujen historia – Sormilla laskemisesta tietokoneisiin. suom. Hannu Karttunen Art House 2002
Huuskonen Marjut. Maisem MYYTIN JA HSITORIAN KOHTAUSPAIKKANA SS. 177-191 Kuva, Teksti…
Jämsä Tuomo. Suomen kielen yleisimpien verbien semantiikka, väitös, Suomen kileen laitos, helsingin yliopsito 1986
Kuva, teksti ja kulttuurinen näkeminen, toim, Anja Tuomisto ja Heli Uusikylä, SKS 1995
Lempiäinen Pentti. Lukujen symboliikka, Nollasta miljoonaan, WSOY 1995
Lönnrot Elias. Kalevala SKS 1849
Mäkinen Ilkka. Lukuhalun historia. 978-952-81-1429-1
Orlin Ben. Matematiikkaa runoilijoille – Universaalin kielen inhimillinen puoli. suom. Juha Pietiläinen, Terra Cognita 2024
Ortutay Gyula. Unkarilaisia kansansatuja, , suom. Outi Karanko ja Olavi metsitö, SKS 1965
Varis Markku. Kielikäsitys yläkoulun äidinkielen oppikirjoissa isbn978-951-42-9972-8, Oulun yliopisto, oulu 2012 (väitös)
Platon Teokset II, suom. Marja Itkonen-Kaila, Pentti Sarikoski, Marianna Tyni, Otava, Helsinki 1999.
Platon. Kratylos ss. 217-287 Platon II, suom. Mrja Itkonen-Kaila
Waronen Matti. Vainajain palvelus muinaisilla suomalaisilla, SKS 1898

Nettilähteet:

Eddan jumalrunot, suom. Aale Tynni, WSOY 1982 /
https://archive.org/details/ejmlr/page/12/mode/2up
Kahdeksan kuolematonta: sir Percival Yeatss https://sacred-texts.com/journals/jras/1916-21.htm / 8.10.2025

https://fabulahub.com/en/story/the-story-of-the-eight-immortals/sid-686 Sacred Texts Journals Chinese Articles 8.10.25

Kuvalähteet:

Kuva 1. Newtonin härän pierut / https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Newton_Bull_farts_G3.jpg
Kuva 2. Jääsken kansallispuvun hatut, Marita Råman
Kuva 3-10. Kopiot lähteestä sir W. Perceval Yetts, väritys Marita Råman

Korpushakemisto:

Suomalaisen kirjallisuuden Seura finlit.fi

SKVR-korpus: Suomen Kansan Vanhat Runot
JR-korpus: Julkaisemattomat kansanrunot

KUVAT, KUVIOT JA TAULUKOT

Kuviot

Kuvio 1. Säkeiden mallinnustesti ugramena.
Kuvio 2. Meemikaava kielellisenä ilmiönä.
Kuvio 3. Teon seurausten semanttinen kaava esimerkkinä piereminen.
Kuvio 4. Istumisen semioottinen neliö pierukoodin näkökulmasta katsoen. Kuvio 5. Numero kolmen perusteella muodostuva strukturaali suomalaisesta maagisesta mielenmaisemasta ja käsiterunoudesta.
Kuvio 6. Käsiterunouden timantti.
Kuvio 7. Käsitetimantin toinen triadi.
Kuvio 8. Käsitetimantin kolmas triadi.
Kuvio 9. Käsitetriadin ensimmäinen triadi.
Kuvio 10. Käsitetimantin viides triadi.
Kuvio 11. Käsitetimantin kahdeksas triadi.
Kuvio 12. Käsitetimantin kuudes triadi.
Kuvio 13. Käsitetimantin seitsemäs triadi.
Kuvio 14. Käsitetimantin neljäs triadi.
Kuvio 15. Nurkkataulukointi ugramena.
Kuvio 16. Ukkokäppäsillä leikki myteemin jälkenä, imitointimeeminä sekä epimyyttinä. Ukkokäppä kosii on myös innoittanut taitelijoita.

Taulukot

Taulukko 1. Kohdetulosten vaihtelu kirjoitusasun mukaan,
Taulukko 2. Laskutoimitusten semantiikka.
Taulukko 3. Runosäkeiden jakaumat lukusanoissa, murteissa, järjestysnumeroissa ja adverbeissä.
Taulukko 4. Eddan runojen jumalten, ihmisten, haltijoiden, kääpiöiden ja jättien nimikäytänne.
Taulukko 5. Suomen teonsanojen makrorakenteet Tuomo Jämsän mukaan.
Taulukko 6. Kardinaaliluvut ja järjestyskuvut
Taulukko 7. Numerolorujen ja persoonatyyppien perusmuodot.
Taulukko 8. Hakusanan yksi sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 9. SKVR-korpuksesta hakukohteiden määrät eri sijamuodoille. Taulukko 10. Uskomuksellisten sanojen ja myyttisten toimijoiden esimerkkilistaus myteemiluokitusta vartn.
Taulukko 11. Kaksi eri systeemiä mytologinen ja uskomuksellinen esitetty prinsiippeinä.
Taulukko 12. Hakusanana kolme eri sijamuodoissa.
Taulukko 13. Asiasanojen kohdekerrat korpuksessa.
Taulukko 14. Pääluokat saaduille selitesäkeiden asiasanoille. Numerot ilmaisevat putsattujen säerivien löydösten kohdemäärää.
Taulukko 15. Hakusanan neljä sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 16. Nurkan merkitys ja teemat runoissa.
Taulukko 17. Hakusanan viisi sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 18. Korpusanalyysi numerosta viisi (AI-avusteisesti tehty)
Taulukko 19. Motiivianalyysi luvusta viisi.
Taulukko 20. Hakusana kuusi sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 21. Hakusana seitsemän sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 22. Hakusana kahdeksan sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 23. Hakusana yhdeksän sijamuodot ja kohteet.
Taulukko 24. Yhdeksikön formulat täydennyksineen runomatriisina.
Taulukko 25. Hakusana kymmenen sijamuodot ja kohteet.

Kuvat

Kuva 1 Newtonin härän pieru
Kuva 2. Komea hattu
Kuva 3. CHUNG-LI CH'ÜAN
Kuva 4. HO HSIEN-KU
Kuva 5. CHANG KUO
Kuva 6. LÜ TUNG-PIN
Kuva 7. HAN HSIANG TZŬ
Kuva 8. TS'AO KUO-CHIU
Kuva 9. LI T'IEH-KUAI
Kuva 10. LAN TS'AI-HO

RAAKADATA LIITE

Hakutulokset luvusta 1_5 SKVR- ja JR korpuksesta excel-taulukkoon

Seuraavassa on listaus numeron eli lukusanan perusmuodon esiintymistä korpuksessa. Semanttisesti monet säkeet ovat sisällöltään täysin samaa merkitseviä, mutta hakutulokseen eri muodot vaikuttavat, joskus radikaalistikin. Alla numerot yksi, kaksi, kolme ja viisi.

Yksi sarvi maata viilti
Yksi sarvi oli otsassa
Yksi sauva makso markan
Yksi seinä aivinoita
Yksi seiväs päättä jääny
Yksi seiväs päätä vaila
Yksi seiväs seppoa varoi
Yksi seiväs tyhjä seiväs
Yksi siibi moata viili
Yksi siibi taivasta tavoittaa
Yksi siibi vettä viildi
Yksi siipi maata kertti
Yksi siipi maata piirsi
Yksi siipi maata veitti
Yksi siipi maata veti
Yksi siipi maata viisti
Yksi siipi merta viisti
Yksi siipi taivasta jakaa
Yksi siipi taivasta tapoa
Yksi siipi taivasta tavotti
Yksi siipi vettä viili
Yksi siipi vettä viilii
Yksi siipi vettä viilsi
Yksi siipi vettä viilti
Yksi siipi vettä viirsi
Yksi siipi vettä viisti
Yksi siipi vettä viistää
Yksi sillmä tontilla
Yksi silmä
Yksi silmä yksinään
Yksi simptsukan jyvistä
Yksi sippu mustikoita
Yksi sitoo silkkiä
Yksi sittoo silkkivöitä
Yksi solkii sormuksia
Yksi solmu toinen solmu
Yksi sormi oli äijän poika
Yksi sovittaa solkea
Yksi suki sormuksija
Yksi sulka alla siiven
yksi Suomessa yleni
Yksi suri isoansa
Yksi suurin likahousu
yksi syntyi Untermoiks
Yksi syyä toinen juua
yksi syödä toinen juoda
Yksi säe puuttuu
Yksi sääski toinen parni
Yksi söi luita toinen lihaa
Yksi taara yhestoista
Yksi tamma tallissa
Yksi tarkka ambuoksi
Yksi tarkka askelelda
Yksi tarkka haukunnalda
Yksi Tatti toine Matti
Yksi tatti toine potti
Yksi tieltä tietä antoi
Yksi toisensa perähän
Yksi toksi torotina vorotina
Yksi tonttu pihlajassa
yksi Totti toine Lotti
Yksi tsuppu neitoja
Yksi tul suota myöten
Yksi tulee suota myöten
Yksi tuli rintariisi
Yksi tuli suota myöten
Yksi tuli tietä myöten
Yksi tuli tuulta myöte
Yksi tuli tuulta myöten
Yksi tuli tuulta möite
Yksi tuli tuulta mööte
Yksi tulit
Yksi tultii kuuhuelta
Yksi tuo paha pakatsin

Yksi tuo rissin rinnoh
Yksi tuolla vehka suolla
Yksi tuolla Vehkasuolla
Yksi Tuomas Tuppurainen
Yksi tuska tuulen alle
Yksi tuulella varava
Yksi tuuli turvanani
Yksi tuuli tuttavani
Yksi tuuma ja hyväine
Yksi tuuma ja hyväinen
Yksi tuuma ja hyväne
Yksi tuuma ja hyvänen
Yksi tuuma ja omani
Yksi tuuma yhtehinen
Yksi tuuma yhtäläinen
Yksi tuuma ympyrläinen
Yksi tuumma ja hyvänen
Yksi tuutii lapsukaista
yksi tyhjä tyttärestä
Yksi tyhjä tyttäristä
Yksi tynnyr ruutia täynnä
Yksi tynnyri ruutia täynä
Yksi tynnöri ruutia täynnä
Yksi tyttö retkale
Yksi tyttö sano
yksi tähti on taivaalla
Yksi tähti taivaalla
Yksi tähti taivalla
Yksi tästä joukosta joutui pois
Yksi tästä joukosta pois
Yksi tästä pois
yksi Unnoiksi yleni
Yksi Unnoiksi ylleeni
yksi Unnois yleni
Yksi Unnoissa yleni
Yksi Unnoissa ylleeni
yksi Untoi annettii
Yksi Untoi toinen Kalervoi
Yksi Untoman isäntä
Yksi vahne Väinemyöine
Yksi vaimo tuli tualta kaukaa
Yksi vaka Väinämöinen
Yksi vakka vaivasille
Yksi valaa vaskia
Yksi valkian valutti
Yksi valkolla ajave
Yksi valoo vaskia
Yksi valtias väkevä
Yksi vanha vaari
Yksi vanha Väinämöin
Yksi vanha Väinämöin
Yksi vanha Väinämöine
Yksi vanha Väinämöinen
Yksi vanha Väinämöini
Yksi vanha ämmä mättäästä
Yksi vanno ja toine vanno
Yksi vanno toine vanno
Yksi vanno toinen vanno
Yksi vannoi toinen vannoi
Yksi vei kaksi vei kolme vei
Yksi vei kaksi vei kolme vei neljä vei viisi vei
yksi velli mänömässä
Yksi velli tulomassa
Yksi vello ainova vello
Yksi vello ainovaine
Yksi vello tuopi hanhen
Yksi venehtä laati
Yksi verta toine vettä
Yksi verta toinen vettä
Yksi vertä toine vettä
Yksi vesi on merestä tuotu
Yksi vesi vesseläistä
Yksi vettä toinen mettä
Yksi vieri periVenäästä
Yksi vieri vettä myöten
Yksi vieri vinoisen maalle
Yksi vierähti veteheen
Yksi vietiin Vennää moaalle
Yksi viinoa viletti
Yksi vilki toinen on valki
Yksi vuos suusanalla
Yksi vuosi kummastaki
yksi vuosi sanalla neuo
Yksi vuosi suu sanalla
Yksi vuosi suusanalla
Yksi vuosi vuotehessa
Yksi vuosista vesoista
Yksi vuotisist vesoist
Yksi värssy lukkarilta
Yksi ydäv
Yksi yhellään entinen alallaan
Yksi yheltä kysyvi
yksi yhtä toinen toista

Yksi yleni Untamoksi
Yksi ylli toinen tolli
Yksi yrittänöö
Yksi yrkkä toinen torkka
Yksi yrti pihlajainen
Yksi yrtti pihjalaine
Yksi yrtti pihjalamen
Yksi yrtti pihlaja
Yksi yrtti pihlajainen
Yksi yrtti pihlajasta
Yksi yrtti pihlalainen
Yksi yrtti pihlojainen
Yksi yrtti pikkarainen
Yksi yrtti pilajainen
Yksi yrtti toinen tartti
Yksi yrtty pihlajainen
Yksi yski aikojani
Yksi ytti
Yksi ytti toinen totti
Yksi ytti toini totti
Yksi ähky ähmeröinen
yksi äidin poissa olo
Yksi äiti yheksän isää
Yksi ämmä ja kerääjä
Yksi ämmää yölä
Yksi öinen kaksi kuinen
yksi öinen kaksi kuinen
Yksi öiselle pojalle
Yksi öisellä oroilla
Yksi öisellä orolla
Yksi öisistä vesoista
Yksi öistä järven jäätä
Yksi öistä jäätä myy
Yksi öistä jäätä myöten
Ylenetty yksi Luoja
Ylennetty yksi Luoja
ylistetty yksi Luoja
Yllyjärven yksi tyttö
Ylähäll on yksi Luoja
Yläjärvell on yksi tyttö
Ytti yksi
Ähky yksi lentämöinen
Ähky yksi äyrämöinen

NUMERO KAKSI RUNOSÄKEET

Ajaa kaksi pyhäistä miestä
Ajjaa kaksi kaupan miestä
Ajjaa kaksi luojan miestä
Ajo kaksi enkeliä
Ajo kaksi Karjalaist
Ajo kaksi karjalaista
Ajo kaksi kaupamiestä
Ajo kaksi kaupan miestä
Ajo kaksi Luojon miestä
Ajoi kaksi herrasmiestä
Ajoi kaksi karjalaista
Ajoi kaksi kaupan miestä
Ajoi kaksi kaupoimiestä
Ajoi kaksi kaupoin miestä
Ajoi kaksi kaupoinmiest siis
Ajoi kaksi kauppa miestä
Ajoi kaksi kauppamiestä
ajoi kaksi kujan miestä
Ajoi kaksi Luojan miest
Ajoi kaksi Luojan miestä
Ajoi kaksi Luojoin miestä
Ajoi kaksi nuorta poikaa
Ajoi kaksi pyhäistä miestä
Ajoi kaksi vastakkaisin
Ajoi sit kaksi kaupan miestä
Ajoit kaksi kaupan miestä
Ajoit kaksi kaupanmiestä
Ajoit kaksi kaupoinmeestä
Akat kaksi kasvattaat
akka kantoi kaksi lasta
All on kaksi katteheese
Ampu nuolen kaksi kannan
Annoin olla yötä kaksi
Annoin riunan annoin kaksi
Apellen mie annan kaksi
Avaa likka miulle meitä on kaksi
Ebäsi kavehta kaksi
Ehti päivän ehti kaksi
ei kaksi mitän maksa
Ei kaksi sodoa sovi
Ei kaksi sodua sovi
Ei ole kuin kaksi kauhallista

ei ole kuin kaksi silmää näkemässä
Ei oo kuin kaksi kauhallista
Ei sovi kaksi sovaista miestä
Ei sovi sodoa kaksi
Ei sovi sotoa kaksi
Eigo kaksi nuorimiestä
Eigä kaksi nuorda miestä
Eikä kaksi nuorta miestä
Elettii kaksi vuotta
Eli kaksi kaljavettä
Eli kaksi karahuta
Eli kaksi kämmentäsi
Eli kaksi pienemmäistä
Eli kaksi pienempäistä
Eli kaksi pienempätä
Eli kaksi pienempöä
Eli kaksi pienenpäistä
Elänenko kaksi vai kaheksan
Elänk kaksi vain kaheksan
Emännäl on kaksi kieltä
En o kaunis hot se on kaksi
Ennen kaatuu muita kaksi
epäs kaksi luonnotarta
Epäsi kavehta kaksi
Epäsi kavetta kaksi
Epääsi kavetta kaksi
Eres kaksi kappaletta
Etshi kuuda kaksi kolme
Etsi kuuta kaksi kolme
Etsi vuotta kaksi kolme
Ett on Katrilla kaksi syäntä
Griisen ukko kaksi
Harjalla kaksi kaplisella
Hattaaralle kaksi kolme
Hattaaralle kaksi kolmet
Hattaralle kaksi kolme
Hattaroille kaksi kolme
Haukkui vuuen haukkui kaksi
Hauvoil kasvoi kaksi kuldasta koivuo
Hekkoi kasvoi kaksi vuotta
Hiiell oli kaksi morsianta
Hot olen yksi niin maksan kaksi
Hoz jo työnnit kaksi tytärd
Huomenna on kaksi
Hänellä kaksi hammasta on
ihmisille kaksi ossaa
Iski toisen synty kaksi
istui viikon istui kaksi
Itelleni yksi kaksi
Itosella maalla kuin on kaksi miestä
ja hänen kaksi poikaansa
ja ihmisen ruokaa kaksi ossaa
Ja kaksi hiiton miestä
Ja kaksi jumaalanmiest
ja kaksi Jumalan miestä
Ja kaksi jumalanmiestä
Ja kaksi järestämässä
Ja kaksi kantapallukkaa
ja kaksi karjalasta
Ja kaksi kolme kellon klimpahrosta
ja kaksi korvaa kuulemassa
ja kaksi lehmää
Ja kaksi pyhhää miestä
Ja kaksi pyhäist miest
Ja kaksi pyhäistä miestä
Ja kaksi pyhää miestä
Ja kaksi tupessa piletty
Ja katoi kuuta kaksi
Ja kielti kajehta kaksi
Ja villoista kaksi hammasta suussa
Jaakosta kaksi Lauriin
Jo esti kavehta kaksi
Jo meit kaksi jo katoisi
Jo nyt kaksi kaivattakaan
Jo sain kaksi kasvanutta
Joit sie pullin joit sie kaksi
Joita takoi päivän kaksi
Jopa kaksi kapuaisin
Jopa sain sanoa kaksi
Jos kiroat kaksi kertaa
Jos matala maksan kaksi
Jos matala makso kaksi
Jos matalat kaksi maxaat
Jos matalat maksaa kaksi
Jos oli kaksi kauppamiesta
Jos on matalat maksaat kaksi
Jos sie lennät kaksi kertaa
Jos sie pistit kaksi pisti
Jos sie pistät kaksi kertaa
Jos sie pistät kaksi pistoo
Jos sinä kohtaat mun kaksi kertaa
Jos sinä kohtelet kaksi
Jos sinä kohtelet minun kaksi kertaa
Jos sinä lennät kaksi

Jos sinä lennät kaksi kertaa
Jos sinä pistät kaksi
Jos sinä pistät kaksi kertaa
Jos sinä pistät kaksi minä pistän kolme
Jos sinä pistät kaksi pistoa
Jos sinä pistät kaksi pistoo
Jos sinä pistät yksi minä pistän kaksi
Jos sinä pusket kaksi kertaa
Jos sinä pusket kaksi puskua
Jos viellä kaksi kaadat
Joss on kaksi kattilaa
Joss on kaksi kattilata
Jossas korren eli kaksi katkaaset
Joutu kaksi linnanlasta
Juoksevi jokea kaksi
juoos kannu juoos kaksi
Juovat pulli juovat kaksi
Jyvää kaksi syyäksesi
jäi kaksi katalatointa
Kaaa kaksi karkiaa
Kaaan kaksi karkiaa
Kaatu kuutta kaksi kolme
Kaatui tuosta kuuta kaksi
Kagrat kaksi kaupitaa
Kahen puolen kaksi herttä
Kahen puolen kaksi neittä
Kahen puolen kaksi pieltä
kahen puolen kaksi päältä
Kahen puolen on kaksi neittä
Kaiat kaksi kämmentäis
Kaikille väelle kaksi
kaks Kaksi silmää päässä
Kaksi 3 4 kuuta
Kaksi aivan ankaraa
Kaksi alla kappehina
Kaksi alla kattehees
kaksi alla kattehes
Kaksi alla kattehes
Kaksi alla kattehessa
kaksi alla kattehien
kaksi alla kattehien
Kaksi alla kattehiin
Kaksi alla kattehissa
kaksi alle kattehiin
Kaksi anteeksi annan
Kaksi Anttii ja populi
Kaksi hanhea hajoisi
Kaksi hankan hakkoalla
Kaksi hankan hankituksi
Kaksi Hattaran emoilla
Kaksi hattaran emolle
Kaksi hengie venoses
Kaksi henkeä venosessa
Kaksi henkeä venosessa
Kaksi henki kaplahille
Kaksi henkin kaplahille
Kaksi herraa Kaarostasta
Kaksi Herran enkeliä
Kaksi herttä kammahasta
Kaksi hobju djalgaksoizih
Kaksi huolta kantajalle
Kaksi hän kuuta kaussoitteli
kaksi ilman kauroitakki
Kaksi ilman kauroitta
kaksi ilman kauroittakin
Kaksi jatkonen kaleva
Kaksi Jumalan meestä
kaksi kaalasin etteene
Kaksi kaalipanntijaa
Kaksi kaaren hattaralle
Kaksi kaassun keittäjätä
Kaksi kaavetta epäsi
Kaksi kagran siemehytti
Kaksi kaikesta saasta
Kaksi kaikesta saoista
Kaksi kaikesta savasta
Kaksi kaikesta soasta
Kaksi kaikesta sovasta
Kaksi kaikesta väestä
Kaksi kaikestaki soasta
Kaksi kaikista saoista
Kaksi kaikkian enimmän
Kaksi kaikkian enintä
Kaksi kaikkian korkeinaan
kaksi kainaloisissaisi
Kaksi kainalon alusta
Kaksi kainalossa
kaksi kakkaraa joaaossa
kaksi kakkaran joaaoss
kaksi kakkaran joaaossa
kaksi kakkaran joaaost
Kaksi kaksosen sanoja
kaksi kalan kylki luuta
Kaksi kallion jänöjä

Kaksi kallion jänöä
Kaksi kallion jänöö
Kaksi kana paskaa
Kaksi kananmunnaa käess
kaksi kannettu tupessa
Kaksi kannua kädessä
kaksi kannusta jalassa
kaksi kannusta jalassa
kaksi kansan enkeliä
kaksi kansoin enkelii
Kaksi kansoin enkeliä
Kaksi kansoin änkelii
kaksi kanssa enkeliä
Kaksi kantajaiselleen
kaksi kantajaisellein
Kaksi kantajaiselleino
Kaksi kantajaiselleni
Kaksi kantajaisellesi
Kaksi kantapallukkata
Kaksi kantapäisilläin
Kaksi kaplainen rekoinen
Kaksi kaplasta kolisti
Kaksi karjalaista
Kaksi karjan laitumekse
kaksi karva mannikaista
kaksi karva mannikkaista
Kaksi karvaa on tulessa
Kaksi karvaa pääsää
Kaksi karvaa tulessa
kaksi karvaista yhessä
Kaksi karvamannikaista
kaksi karvamannikaista
kaksi karvamannikkaista
Kaksi karvamännikäistä
Kaksi karvan kantajaa
Kaksi kassaa hartialla
kaksi kassarin ranissa
Kaksi kattehen aloilla
kaksi katteihen sisässä
Kaksi kattilaa tulella
Kaksi kattilan aluista
Kaksi kattilan rannii
Kaksi kaulavaattehessa
kaksi kaunaa kitaan
Kaksi kaunavan kithan
Kaksi kaunista munia
kaksi kaunista talosta
Kaksi kaunoista epäsi
Kaksi kaunosta epäsi
Kaksi kaupan enkelii
kaksi kaupan änkelii
Kaksi kaupanenkeliä
Kaksi kaupanenkeliä
Kaksi kaupoin änkeliä
Kaksi kaupoinänkeliä
kaksi kaupungin kalaa
Kaksi kauran siemeneitä
Kaksi kauran siementä
Kaksi kavahtanee
Kaksi kellosen sanoa
kaksi kerjäläistä
Kaksi kerta myötä päivin
Kaksi kettua hauthaan heittää
Kaksi kilpikainaloita
Kaksi kissan kauppamiestä
kaksi ko tulit kolme läksit
Kaksi koiraa portin alla
Kaksi kolme kallistaisin
kaksi kolme kannoillaan kaatumaan
Kaksi kolme Karjalaista
Kaksi kolme karjalasta
Kaksi kolme Karkeista
Kaksi kolme katselissa
Kaksi kolme katsomattu
Kaksi kolme kaurattoase
Kaksi kolme koiraa
Kaksi kolme kolme neljä
Kaksi kolme lasta
Kaksi kolme poikalasta
Kaksi kolmet Karjalaiset
Kaksi kolmet koivupuita
Kaksi kolome Karkeeta
Kaksi kolome morsianta
Kaksi kolome poikalasta
Kaksi kopeekkaa kukkarossa
kaksi korreeta laoluu
kaksi korvatyyny
Kaksi korven kainalossa
kaksi ku oot tult pölästys
Kaksi kullaista käkiä
Kaksi kullan karvallista
Kaksi kullankarvallista
Kaksi kullasta munnoa
Kaksi kultaista kanoa

Kaksi kun kanan pojaista
Kaksi kun tuli kolme mää pois
Kaksi kuormaa kantopuita
Kaksi kuormaa kantopuita
Kaksi kuuta kablasteli
Kaksi kuuta kainostelin
Kaksi kuuta kainostella
Kaksi kuuta kaplaita
Kaksi kuuta kaplasteli
Kaksi kuuta katteessa
Kaksi kuuta kattehessa
Kaksi kuuta kattehesse
Kaksi kuuta kattehissa
Kaksi kuuta kaupitteli
Kaksi kuuta kausoitteli
Kaksi kuuta kausotteli
Kaksi kuuta kaussasteli
Kaksi kuuta kaussitteli
Kaksi kuuta kaussoitteli
Kaksi kuuta kaussutteli
Kaksi kuuta kaustahoitti
kaksi kuuta kervyttään
Kaksi kuuta vaattehissa
Kaksi kyllin kattehessa
Kaksi kylässä kävvessä
Kaksi kylässä kävvessäni
Kaksi kylässä käyessäsi
kaksi kymmentä kana muna
kaksi kyttää kylässä
Kaksi kyynärtä kymmenettä
Kaksi kyynärää korvaltan
Kaksi kätt on Jeesuksella
Kaksi kättä kailan alla
Kaksi kättä kainalossa
Kaksi kättä Kiesuksella
Kaksi kättä kätkyessä
Kaksi kättä pitelemässä
Kaksi kättä pitelemässä
Kaksi kääry kainalossa
Kaksi laatiis kieltä kanteloin
Kaksi laian lainehille
Kaksi lammasta takitsin
Kaksi langon kellerissa
kaksi lapsi
Kaksi lasta ja kavalaa
Kaksi lasta karjalasta
Kaksi lasta kasvattaa
Kaksi lasta katsoisin
Kaksi lasta on kaulassani
kaksi lasta tappeloot
Kaksi lauan kappaletta
Kaksi lavvan kappalehta
Kaksi lavvan kappalehta
Kaksi lavvan kappaletta
Kaksi lavvan kappaletta
kaksi lehmeä lehossa
Kaksi lehmuista miulle
Kaksi lehmää on lypsämässä
kaksi liinaista lakana
Kaksi luuta kerallani
Kaksi läsi katteen alla
kaksi maahan kaaettuna
Kaksi maahan kaataellut
Kaksi maahan kaataellut
kaksi maahan kaatajainen
Kaksi maahan kaatajalla
kaksi maahan kaatanunna
Kaksi maitokammaria
kaksi maitokammaria
kaksi maitokammaria
Kaksi maksa kassarissa
Kaksi maksaa kassarissa
Kaksi maksan kappaletta
Kaksi maksan kappaletta
Kaksi maksoin kassarissa
Kaksi maksoin kassarista
Kaksi maksoin kassuriss
Kaksi maksoin moammollain
Kaksi makson maammolleni
Kaksi makson maatessaki
Kaksi makson mammalleni
Kaksi meera mulla
Kaksi merta kuohutteloo
Kaksi mie karkajaisin
Kaksi miestä meni mettähän
Kaksi miestä on veneessä
Kaksi miestä on venosessa
Kaksi minä sun kullastas ja hopiastas
Kaksi mistä kuinga naista
Kaksi miä annan anteheksi
kaksi moaahan koaatelia
Kaksi moahan kaataellut
Kaksi moahan koatajaine
Kaksi moahan koatajellut

Kaksi moahan koatajeltu
Kaksi moahan koatajeltu
Kaksi monietkana
Kaksi Mooseksen taulua
Kaksi mätti mättähäsen
Kaksi mää pois
Kaksi naista kolme miestä
Kaksi naista meni kaivon kannelle
Kaksi naista tappelivat
Kaksi naista tappeloo
Kaksi neijon kantajalle
Kaksi neittä
Kaksi neittä kainaloo
Kaksi neittä kaita saareen
Kaksi neittä nurmen päälle
Kaksi o lastut kartanol
Kaksi o linnut katol
kaksi ois lauvan kappaletta
kaksi oli kansoin enkelii
Kaksi oli kultakalkkalassa
Kaksi oli kättä puonsa peältä
Kaksi oli marjassa
Kaksi oli taivalta neniä
Kaksi on aivan kauhieta
Kaksi on aivin kauhieta
Kaksi on aivin kauhieta
Kaksi on ajjan vitsaksetki
Kaksi on kaikessa kylässä
Kaksi on kaikesta soasta
kaksi on kalaset meressä
Kaksi on kallista jänöjä
Kaksi on karjassa kaksi marjassa
Kaksi on karjassa kaksi on marjassa
Kaksi on kattilan rania
Kaksi on kultakaatterissa
Kaksi on lakki Lallin päässä
Kaksi on mehässä puuta
Kaksi on mehässä puuta
Kaksi on meitä kaikkiansa
Kaksi on meitä kuin kanaista
Kaksi on Mooseksen taulua
Kaksi on neittä kahen puolen
kaksi on pirttiä pihalla
Kaksi on puhasta
Kaksi on ranta rastahaista
Kaksi on sanomatonta
Kaksi on vaipalla katettu
Kaksi oot tult kolme pois
Kaksi p sieset kalalla
Kaksi pani kantta äärimäistä
Kaksi paria kalsuloita
Kaksi pellon pientareelta
Kaksi pientä kanan poikaa
Kaksi pientä kananpoikaa
Kaksi piigoa löydi pidämätöntä
Kaksi pikkusta poikaa
Kaksi pilven poikaselle
Kaksi pilven pojalle
Kaksi poikaa kirkkoon menee
Kaksi poikaa pellaa
Kaksi poikaa potikoita paistaa
Kaksi poikalasta
Kaksi poikoa minulla
Kaksi poikoa oli parasta
kaksi pois mänemeä
Kaksi polusta karpaloja
Kaksi puhasta kaksi punaista
Kaksi puuta kaplasteli
Kaksi puutaki koatukkohos
Kaksi rauvaista ratsoista
kaksi rauvaista ratsuista
Kaksi rauvvaas ramus
kaksi rikasta rinnakkain
kaksi rikasta rinnakkaisin
Kaksi rinnassa ripustin
Kaksi russakka
Kaksi saaranen kapitsa
Kaksi siipeä kaapolla
Kaksi sillmää miehellä
Kaksi silmää vettä täynnä
kaksi sinut vastoon
Kaksi sisarusta
Kaksi soria suuta suksin
Kaksi suotu ja sanottu
Kaksi sutta kangahalta
Kaksi syltä kasvannalta
Kaksi syövät ollessaan
Kaksi sääksen sääriluuta
Kaksi tallin soimen alla
Kaksi tiellä kohteleikse
Kaksi tiellä kuohtelivat
Kaksi tuntii kampsujaisi
kaksi tupaturvikasta
Kaksi tuumaa kaunokkaist

Kaksi tuumaa kaunukkaista
Kaksi tynnyriä ruutia täynnä
Kaksi tähteä on taivaalla
Kaksi tähteä taivaalla
Kaksi usta kammarihin
Kaksi vaaksan kartta
Kaksi vaarin kammaria
Kaksi vaipoilla katettu
kaksi valtoa valitti
Kaksi vatii valloivat
Kaksi viikkoa pidettiin
Kaksi viikkoinen kaleva
Kaksi viikkonen karehti
Kaksi viikkoo viel kuluttaa
Kaksi viimeistä myös
kaksi viisi koppaa marjoja
Kaksi virstaa kaapsahtaisin
Kaksi vuotisen kakatsun
Kaksi vuotta kainossella
Kaksi vuotta kainosteli
Kaksi vuotta kainotella
Kaksi vuotta kainottelin
Kaksi vuotta kaipaelin
Kaksi vuotta kaipaella
Kaksi vuotta kalhujansa
Kaksi vuotta kanteloilla
Kaksi vuotta kaonnehena
Kaksi vuotta kapustasta
Kaksi vuotta katteessa
Kaksi vuotta kattehees
Kaksi vuotta kattehessa
kaksi vuotta keinotella
kaksi vuotta keinottelin
Kaksi vuotta pääsky lenti
Kaksi vuotta vai kaheksa
kaksi vuotta vai kaheksan
Kaksi vuotta vain 8
Kaksi vuutta kattehess
Kaksi yksi ei yhtänä
Kaksi yksi ei yhtään
Kaksi yksi ja ei yhtään
kaksi yötä järjestänsä
Kaksi yötä kalinttinassa
Kaksi ämmää kaapissa
Kaksi ärnettä sikkaa
Kaksi äärest sikkaa
Kaksi ääristä sikkaa
Kaksi öisellä kankaroilla
kaksi öissä ois koaaottantu
Kamala on kaksi naista
Kamannosta kaksi hirttä
Kamanoa kaksi hirttä
kana kaksi kylkiluuta
Kana kaksi vuotisena
Kana laulo kaksi vuotta
Kana miulle kaksi
Kana tek kaksi tallikaist
Kanan kaksi kylkiluuta
Kandaa kuuda kaksi kolme
Kando kaksi sauvaistahi
Kando kaksi sauvanvartta
Kando kuuda kaksi kolme
Kandoat kaksi korvazella
Kandoi kuudu kaksi kuudu
kandoi kuuta kaksi kolme
Kangas istu kaksi vuotta
Kangas istu viikon kaksi
Kangas istu viikon kaksi
Kangas seiso kaksi viikon
Kangas seiso kaksi vuotta
Kangas seisoi viikon kaksi
Kangas seisoo kaksi vuotta
Kankas seis kaksi viikoin
Kankas seiso kaksi viikoi
kanna kaksi kiägäsellä
kanna kaksi korvaisella
Kanna kaksi kynnessäsi
Kanna kaksi kynsissäsi
Kanna kaksi kärsäsellä
Kanna kaksi pahaa miestä
Kanna kaksi puolizella
Kanna kaksi vanteheella
kanna kaksi vantehella
Kanna kaksi varsikolla
Kanna kaksi vartisella
Kanna kaksi vartisella
Kannan kaksi sauvoani
Kannanpa kaksi sauvoani
Kannettane kaksi korvasella
kannettih kaksi vartisella
Kannettiin kaksi vartisella
Kannoit kuuta kaksi kolme
kannon päälle kaksi pajutta
Kannukana taikka kaksi

Kans ol kaksi enkelii
Kanss ol kaksi enkeliä
Kantaa kaksi korvasella
Kantaako liekku kaksi neitoo
Kantau kaksi korvasella
Kanto kaksi kanto 3
Kanto kaksi korvasella
Kanto kaksi puolizella
Kanto kaksi sauoah
Kanto kaksi sauvoahe
Kanto kaksi sauvoansa
Kanto kaksi sauvoase
Kanto kaksi vantehella
Kanto kaksi vantehilla
Kanto kaksi vanteilla
Kanto kaksi vanteisella
Kanto kaksi vartisella
Kanto kuun kanto kaksi
Kanto kuun kanto kaksi
Kanto kuunpa kanto kaksi
Kanto kuuta kaksi kolme
Kanto kuuta kaksi kolmet
Kanto kuuta kaksi kolome
Kanto kuuta kaksi kuuta
Kanto kuuta kanto kaksi
kantoi kuuta kaksi kolme
kantoi kuuta kaksi kuuta
Kantopa keseä kaksi
Kantteli kälystä kaksi
kantuati kaksi puolisella
kapoin kaksi pellavasta
Kapoin kaksi pelloloista
Kapoin on kaksi pellavaista
Kappa kuussa kaksi kesässä
Kapustasta kaksi vuotta
karhu kaksi kämmentänsä
karhu kaksi kämmentään
Karhu pan kaksi kämmentään
Karitsainen kaksi vuonii
Karjakolt kaksi lasta
Karpall on kaksi hevosta
karttui tuosta kuuta kaksi
Karvat kaksi kyynärätä
karvat kaksi taalteria
Kasi kaksi
Kasi kaksi
kasvatti kanoja kaksi
Kasvo kaksi neitsykkäistä
Kasvo tuosta kaksi lasta
Kasvo tyttö kaksi huolta
Kasvo tyttö tuli kaksi
Kasvoi ennen kaksi lasta
Kasvoi kaksi poika lasta
Kasvoi kaksi poikoi lasta
kasvoi kaksi poikoilasta
Kasvoi kaksi poikolasta
Kasvoi poika kaksi vuotta
Kasvoi tuosta kaksi lasta
Kasvoi tyttö tuli kaksi
Katap kaksi kannottani
Katap kaksi kanotani
Kato kuuta kaksi kolmet
Katoi kasvoi kaksi vuotta
Katoi kuuda kaksi kolmet
Katoi kuuta kaksi kolme
Katoi kuuta kaksi kolme
Katoi kuuta kaksi kolmet
katoi tuosta kuuta kaksi
Katoi yötä kaksi kolme
Katoi yötä kaksi kolmet
Katoo yötä kaksi kolmet
Katsoi kaikki kaksi kuuta
Katsopa järvellä kaksi henkee venosess soutaa
Katti kaksi
Katti kaksi koira kolme
Katui kuuta kaksi kolme
Katui kuuta kaksi kolmet
Katui tuosta kuuta kaksi
Katui viikkoa kaksi kolmet
Kaunihimpi kell on kaksi
Kaunis se on kell on kaksi
Kaurat kaksi kaupitaa
Kauravakka kaksi riunaa
Kauril kaksi solkkuvoita
Kauriskoja kaksi kolme
Kazvo tyttö tuli kaksi
Kazvo tyttö tuli kaksi
Kazvo tytär kaksi huolta
Kazvoi kaksi kuldaista koivuo
Kazvoi tyttö tuli kaksi
Kazvoi tytär kaksi huolta
Kelasit sie piikaa kaksi
Kell on kaksi se on kauno

Kell on lapsi sill o kaksi
Kello kaksi
Kello kaksi kaijan lapsi
Kello kaksi kana lapsi
Kello kaksi kanalapsi
Kello kaksi kanan lapsi
Kello kaksi kananjalka
Kello kaksi kapan lapsi
Kello kaksi karjalaps
Kello kaksi kenen lapsi
Kello löi jo kaksi
Kerran kuussa kaksi kesoissa
Kerta kaksi koitettihin
Kesoi kaksi kainosella
Kessää kaksi kehtajaisi
Kielastaisin kerran kaksi
Kielteä kavehta kaksi
Kielti kaksi Luonnotarta
Kielti kavehta kaksi
Kierrä kerran kierrä kaksi
Kiitti kaksi kaasikkia
Koato heäm puuta kaksi kolme
Koato puuta kaksi kolme
Koira meille kaksi kannoi
Kokko kaksi siipeänsä
Kokko kolme kaarnis kaksi
Kolme kaksi yksi
Kolmekymmentä kaksi vuotta ikäsi olkoon
Ku mie tuolla kaksi vietin
Ku oil kaksi kauhallista
Ku on kaksi kauhallis
Ku on kaksi kauhallista
ku sie tulet yksi kaksi
Kui ei ois kaksi kankenneet
Kui kaksi kerdoa kuussa
Kui kului kuuta kaksi
Kui käkkii kukkuu kaksi
kuin kaksi omenaspuuta
Kuin ois kaksi kappaletta
Kuin ois kaksi niin ois kaunis
Kuin on kaksi kauhallista
Kuin on kaksi kauhan täyttä
kuin on kaksi kehnompiia
Kuin on kaksi miestä
Kuin on lapsi huolta kaksi
Kuin se kasvaa vuotta kaksi
Kuitago kului kaksi kolme
Kuka kaksi Turusta tulloo
Kuka kaksi Turusta tulloo
kuka kyynärän kuka kaksi
Kukku käkeä kaksi Antero ja Kaisa
Kukkua käkeä kaksi
Kukkupa käköjä kaksi
Kukkupi käköst on kaksi
Kukkuu käkeä kaksi
kukkuu käkiä kaksi
Kukkuu käköstä kaksi
Kukkuupa käkiä kaksi
Kukkuupi käköjä kaksi
Kukkuvi käkeä kaksi
Kukkuvi käkeä kaksi
Kukkuvi käkeä kaksi
Kuksi kaksi huusit yötä
Kuksi kaksi huusit yötä
Kuku käköstä kaksi
Kulki neittä kaksi tietä myöten
Kulle kappa kulle kaksi
Kulu kuuta kaksi kolmet
Kulu siitte aikaa kuukautta kaksi
Kulu tuosta kuuta kaksi
Kulu tuosta yötä kaksi
Kulu tuota yötä kaksi
Kulu yötä kaksi 3
Kulu yötä kaksi kolme
Kulu yötä kaksi kolmet
Kului kuuta kaksi
Kului kuuta kaksi kolme
Kului kuuta kaksi kolmet
Kului siittä kuuta kaksi
Kului siitä kuuta kaksi
Kului tuosta kuuta kaksi
Kului tuosta yötä kaksi
Kului yötä kaksi kolme
Kului yötä kaksi kolmet
Kului yötä yksi kaksi
kun hän kanto kaksi vuotta
kun kaksi lahoa puuta
Kun kaksi runoniekkaa kiistaantuu
Kun kukku käkeä kaksi
Kun kukkuu käköstä kaksi
Kun on kaksi kauhalista
Kun sinä kiroot kaksi kertaa
Kun sinä kohtaat mun kaksi kertaa

Kun sinä lennät kaksi kertaa
Kun vanhan kaksi kartanon maata
Kuorma kaksi päätä
kuusi viisi neljä kolme kaksi
Kuusi Yksi kaksi kolme neljä viisi ja kuusi
kuuta kaksi kainastelin
Kuuta kaksi katajan alla
Kuuta kaksi kattehessa
Kuuta kaksi kattohessa
Kuuta kaksi kaulasteli
kuuta kaksi kuuta kolme
Kysy kaksi kertaa
Käveli kaksi nuorta miestä
Käynkö kaksi vai kaheksan
Käynkö vuoen vaiko kaksi
La mie kasvan kaksi vuotta
La mie kasvan vuotta kaksi
La mie laulan kaksi virttä
La miä kasvan kaksi vuotta
La viel kasvat kaksi vuotta
Laa laa lasta kaksi
Lammas kaksi kantakohon
Las sie kasvat kaksi vuotta
Laske kaksi lakanata
Laski aina yksi kaksi kolme neljä
lasta kaksi ja kaheksan
Lasta kaksi kuin kanaiset
Laula laula lapsi kaksi
Laulakaamme lasta kaksi
Laulakame lasta kaksi
Laulakamme lasta kaksi
Laulan laulan lasta kaksi
Laulatammä lasta kaksi
Laulatin minä lasta kaksi
Lauletaan lasta kaksi
Lauletaan me lasta kaksi
Lauletaanpas lasta kaksi
Laulo kaksi juopunutta
Laulo kaksi laulajaista
Laulo kaksi laulajata
Laulo kaksi laulajoa
Lauloi kaksi juomaria
lauloi kaksi juoppunutta
Lauloi kaksi juopunutta
Lauloi kaksi Lappalaista
lauloi kaksi laulajoa
Lauloi kaksi siestä miestä
Lauluu kaksi juopunutta
Laurista kaksi Perttuliin
Leikkai puuda kaksi kolme
Leikkai puuta kaksi kolme
Lennos pisti kaksi
leskivaimo lasta kaksi
Loi tuo kaksi poikalasta
Loi tuo kaksi tyttölasta
Luojal oli kaksi kättä
Luulet kaksi kaottavasi
Luulin kaksi viettävä
Lähti kaksi miestä hierikoita hiihtamaan
Maata yksi maata kaksi
Maksan kaksi kassarissa
Maksat kaksi tyttölasta
Maksoin kaksi kantajalla
maksoin kaksi kassariis
Maksoin kaksi kassarissa
Maksoin kaksi kassarissa
Maksoin kaksi kassurissain
Maksoin kaksi maamalleen
Maksoin kaksi mammalleni
Mariasta kaksi kuukautta Erkhin
Matalainen maksan kaksi
Meitä kaksi joutilasta
Meitä on kaksi joutilasta
Meitä on kaksi kalja peäätä
Meni yötä kaksi kolme
Mie haukuin kaksi kertaa
Mie pisti kaksi pisti
Mie pistin kaksi pisti
Mie pistän kaksi
Mie pistän kaksi pistoo
Mie pistän kaksi pistä
Mie pistän kaksi puskoo
Mie uon kaksi ruan
Mie uon yksi maksan kaksi
Miepä laulan lasta kaksi
Mies kaksi kesäs menköön
miestä kaksi kaatanehen
Miestä on kaksi veneessä
Mihen kaksi kaimataan
Mikset sie katala kaksi
Mikä kaks Kaksi silmää päässä
Mikä kaksi
Mikä kaksi Kaks silmää peässä
Mikä kaksi Kaks silmää pääsä

Mikä kaksi Kaksi silmee päässä
Mikä kaksi Kaksi silmää pääsä
Mikä kaksi Kanan lapsi
Mikä kaksi Silimie peässä
Mikä kaksi Silmät päässä
Mikä kaksi Silmää päässä
Mikä kaksi Silmää pääsä
Mikä kaksi Ämmä kaapissa
Mikäs on kaksi
Minä ammun kaksi
Minä kaksi
Minä kaksi vastaelen
Minä kiroan kaksi kertaa
Minä kohtaan kaksi kertaa
minä kohtelen kaksi
minä kohtelen tai myös kohtelen minä kaksi
minä laulal lapsi kaksi
Minä laulan kaksi virttä
Minä laulan lapsen kaksi
Minä lennän kaksi
Minä pistin kaksi pistoo
Minä pistä kaksi pisto
Minä pistän kaksi
Minä pistän kaksi kertaa
Minä pistän kaksi pistoa
Minä pistän kaksi pistoo
Minä pusken kaksi puskaa
Minä pusken kaksi puskua
Minä teen terveeksi kaksi
Minäpä laulan lapsen kaksi
minäpä puskun kaksi puskuu
Missä kataja siin on kaksi
mit ol kaksi kaimaksii
Mitä kaks Kaksi silmää päässä
Mitä kaksi
Mitä kaksi Kaksi silmää päässä
Mitä kaksi Silmää päässä
Mitä ompi kaksi
Mitäs minulle Kaksi kanan kuraa
Miul on kaksi oroista
Miull on kaksi kyntämässä
Miull vaan kaksi karpin kantta
miulle kaksi kakun kantta
Miulle kaksi kannen kantta
miun katalan kaksi öissä
Miä kaihoi kaksi vuotta
Miän vuaralla oli kaksi tyttyö jo ne kuoteltih kiäntiä
Mut sano ei kaksi kappaletta
Mutt riiteli kälystä kaksi
Mäni kaksi kaupanmiestä
Mäni tuosta päivä kaksi
Mäni tuosta yötä kaksi
Mäni vuotta kaksi kolmet
Mäni yötä kaksi kolme
Mäni yötä kaksi kolmet
Ne kaksi pyhäistä miestä
Ne on kaksi eistäin hyvät
Ne vaan kaksi kaimahuut
neljä kolme kaksi
Neljä kolme kaksi yksi
Neljä kolme kaksi yksi ei yhtään
Niin kielti kaetta kaksi
Niin ku kaksi karmanusta
Niin kuin kaksi korpikuusta
Niin kyllä minä kaksi sinut vastoon
niin mie lennän kaksi kertaa
Niin mie pistän kaksi kahta
Niin mie pistän kaksi yheksää kertaa
niin mie pölästydin kaksi
Niin mina lennän kaksi
niin minä kaksi
niin minä kiroon kaksi kertaa
Niin minä kohtaan sun kaksi kertaa
niin minä kohtelen sinun kaksi kertaa
Niin minä lennän kaksi
Niin minä lennän kaksi kertaa
Niin minä pistän kaksi
Niin minä pistän kaksi kertaa
niin minä pistän kaksi pistoa
niin minä pusken kaksi
Niin minä pusken kaksi kertaa
niin minä tartun kaksi
Niin mä puren kaksi
Niin mää lennän kaksi kertaa sinuun
Niin pane kaksi kämmentäsi
Niinkuin kaksi kultasta kerää
Niit on kaksi karjass
Niitä kaksi kaimata
Nosta kaksi kämmentäis
Nosti kaksi kattilaist
Nosti kaksi kattilaista
Nostipa kaksi kattilaista

Nuotittihin kaksi päivää
Näkyi suves kaksi kantuo
Oadamill on neljä lasta neljäkymmentä kaksi
Ois miula kaksi hevoista
Ois miula kaksi venoista
Ois mulla kaksi venettä
oisi kaksi kauhallista
Oisko meitä kaksi kolme
Ol miull yksi makso kaksi
Ol on yötä kaksi kolme
Olemme yksin maksan kaksi
Olenko vuoden vain olen kaksi
olenko vuuven vaiko kaksi
Oli ennen kaksi naista
Oli hän siellä viikon kaksi
Oli kaksi Karjalaista
Oli kaksi kaunokaista
Oli kerran kaksi karjalasta
Oli meitä kaksi lasta
Oli siell kaksi Karjalaista
oli siellä vikon kaksi
Oli siellä vuoden kaksi
Oli siellä yötä kaksi
Oli yötä kaksi kolme
Oliba kaksi Väinämöstä
Olihan siellä viikon kaksi
Olin sielä viikon kaksi
Olin tuol yötä kaksi kolme
Olin tuolla vuotta kaksi
Olin yhtä makson kaksi
Olin yksi maksoin kaksi
Olin yksin maksoin kaksi
Olin yksin makson kaksi
Olin öötä kaksi kolmet
Olinha mie yhtä makson kaksi
Olipa kaksi poikasta rapamännyn oksalla
Olipa kaksi tyttöstä viikunapuun oksalla
Olipa kerran kaksi kanan poikaa
Olipa kerran kaksi kananpoikaa
Olit yksi maksoit kaksi
Olkoon huomenna kaksi kolme
Om miula kaksi orihta koissa
Om miula kaksi venoista koissa
Om miula oroista kaksi
Om miula venoista kaksi
Om miulla orihta kaksi
Om miulla venettä kaksi
Omko vuoen vaiko kaksi
Ompa kaksi kauhallista
ompa kaksi kauhallista
On kaksi itsellänegi
On kaksi kaasikkia
On kaksi katomatonta
On kaksi kauhallista
On kaksi näkemätöntä
On Karpalla kaksi venettä
on kun kaksi kanan munnan
On miul kaksi venoista
On miula kaksi hevoista
On miula kaksi oroista
On miula kaksi venoista
On miula orihta kaksi
On miula venehtä kaksi
On miulla kaksi hevoista
On miulla kaksi lehmää
On miulla kaksi oroa
On miulla kaksi pojaista
On miulla oroista kaksi
On miulla orosta kaksi
On miulla pojutta kaksi
On miulla venettä kaksi
On miulla venoista kaksi
On miulla veuoista kaksi
On mulla kaksi orihta
On mulla kaksi oritta
On mulla kaksi sisärtä
On sano miulla kaksi tsikkoi
On toaass kaksi kauhallista
on vaan kaksi kauhallista
Onha sull kaksi lehmää
Onha sull kaksi linnaa
Onha sull kaksi miekkaa
Onha sull kaksi ruunuu
Onha sulla kaksi ruunaa
Onhan kaksi kauhallista
Onhan mulla kaksi purtta
Onhan sulla kaksi miekkaa
Onko kaavi vai on kaksi
Onko vakka vaan on kaksi
Onkos kappa vain on kaksi
Onkos vakka vain on kaksi
Onkos vakka vainko kaksi

Onpa kaksi hevoista
Onpa kaksi kruunua
Onpa kaksi lehmää
Osti kaksi paria härkiä
Otan koirie kaksi kolme
Otin kannun otin kaksi
Otti koirria kaksi kolme
paa hot riunaa kaksi
Paa kaksi kämmentäs kaiteeksi
Paa kaksi kämmentäsi
Paappa kaksi kämmentäs
Paina kaksi kämmentäsi
Pajaria palvo kaksi
Palo kaksi kynttelii
Palo päivän palo kaksi
Palveli minä talon poikka vuore ja kaksi
Palvelin minä talon poikka vuore ja kaksi
Palvelin minä talon poikka vuoren ja kaksi
Pane Jeesus kaksi leviää kämmentäs
pane kaksi kämmendazi
pane kaksi kämmentäs
Pane kaksi kämmentäsi
pane kaksi villavaippa
Panes kaksi kämmendäsi
Panes kaksi kämmendäsi
Pani kaksi kieltä keskimäistä
Pannan kaksi kannollista
pannos kaksi kämmentäsi
Parahana kaksi mies
parin kaksi kalsuloja
Pietkö vuuen vain on kaksi
Pisti karvan pisti kaksi
Pistos ko kaksi pisti
Pistä sinä kaksi jne
Piti yötä kaksi kolme
Pitäsi kaksi kauhtanoa
puhuvi purova kaksi
Regez ajav kaksi miestja
Regez ajav kaksi miesty
Regez kaksi miestja
Regez kaksi miesty
rek ois kaksi kaplahinen
reki kaksi kaplahinen
Reki on kaksi kaplahinen
Rieen kaksi kaplahaisen
Riitelee kälystä kaksi
Riitelee kälyä kaksi
Riiteli kälystä kaksi
riiteli kälystä kaksi
Riiteli kälystä kaksi
Riiteli kälyä kaksi
Rikas riunan köyhä kaksi
Saa kaksi tilliä korvale
Saa mulle sanoa kaksi
Saas mulle sanoa kaksi
Saattiih kalaa saattii kaksi
Saattiin kalaa saattiin kaksi
Sai kaksi kalaa
Sai kaksi kallaa
Sai sieltä sanoja kaksi
Sai sitte sannoo kaksi
sai vanahav variksen kaksi
Saimma kaksi kananmunnaa
Saimma kaksi kazvanikkoo
Sain kaksi kasvanutta
Sain minä kaksi poikalasta
Saisi kaksi muataksiese
Sallin mie sannaa kaksi
Sannoit kaksi kaupoin miestä
Sannoot kaksi kaupanmiestä
Sano ei kaksi kaikkijaa
sano ei kaksi kappaletta
Sano sano minulle mikä onpi kaksi
Sanoi kaksi kappaletta
Sanoi sanan sanoi kaksi
Sanon ma sanoa kaksi
sanoo rosvo kaksi kertaa ja kolmannella kerralla
Sataa kaksi kauruskoi
Sauan laulan lapsi kaksi
Se laiva oli seilanu vuorokausia kaksi
Se on kaunis kell on kaksi
Se on kaunoi kell on kaksi
Se uudistetaan kaksi kertaa
Seiso kangas kaksi viikon
seiso kangas kaksi vuotta
Sekä kaksi kaupuntia
Sekä kaksi koapsahtaisin
Sie kaksi mie kolme
Sie kerran mie kaksi
Sie ko uot kaksi ruan
Sie kuin pistät kaksi puskoo
Sie kun ammut kaksi nuolii

Sie yksi mie kaksi toinen pisto
siel lon kaksi kauppamiestä
Siel oli kaksi karjalasta
Siel oli kaksi kauppamiestä
siel on kaksi karilaista
siel on kaksi karja lasta
Siel on kaksi Karjalaista
siel on kaksi kauhallista
Siel on kaksi kauppamiestä
siel on kaksi kerjäläistä
siel on kaksi kerjäläistä tai
siel on kaksi lasta Karjalasta
siel on kaksi pientä lasta
siel oo kaksi karjalasta
siell oli kaksi karjalasta
Siell on kaksi kakaraa
siell on kaksi karjalaista
siell on kaksi karjalasta
siell on kaksi kauppamiestä
siell on kaksi lasta Karjalasta
siell ong kaksi karjalaista
Siellä oli kaksi kauppamiestä
Siellä on kaksi karjalaista
Siellä on kaksi kauppamiestä
Siellä se tappeli päivää kaksi
sihi kaksi kazvakkaha
Siin on kaksi karjalasta
siinä kaksi karjalasta
Siis ajoi kaksi kaupan miestä
Siis ajoi kaksi kaupanmiestä
Siit ajoi kaksi kaupanmiest
Siit kasvo kaksi lasta
Siit löin kaksi kämmentäin
Siitten kazvoi kaksi lasta
Siitä kasvo kaksi lasta
Siitä kasvoi kaksi lasta
Sill oli kaksi jalkka
Sill oli kaksi karvast jalkka
Sill on lapsi kell on kaksi
silt on soanut sanoja kaksi
Silvoin kaksi siulaisella
Sinne kasvoi kaksi neittä
Sinä pistit kaksi pistoo
sinä pistät kaksi pistoo
Sio koiraa kaksi kiinn
Sit heit kaksi kaimattiin
sitte kaksi kertaa lausuen
Sitte yksi lähtee ja kaksi tulee
Sitä itkin kaksi vuotta
Siull on kaksi kaunistusta
siäl ol kaksi karjalasta
Siäl on kaksi karjalaista
Siäl on kaksi karjalasta
Siäl on kaksi kerjäläistä
Siäll oli kaksi kakeroosta
Siäll oli kaksi karjalaista
Siäll on kaksi karjalasta
siällä on kaksi karjalasta
Siälä kaksi karjalasta
siälä on kaksi Karjalast
Siälä on kaksi karjalasta
Soan ma kaksi kanteletta
Soutaa laulaa lasta kaksi
Soutaa soutaa kaksi lasta
Soutakaamme lasta kaksi
Suotta sormus kauten kaksi
Syli sulta kaksi multa
Syndy kuuda kaksi kolme
Synty kaksi poikalasta
Synty kaksi poikalasta
Synty kaksi poikoilasta
Synty kaksi poikolasta
Synty kuuta kaksi kolme
Syntyi kaksi poikalasta
Syntyi kaksi poikoilast
Syntyi kaksi poikoilasta
Ta la la la lasta kaksi
Taas kukkui käkeä kaksi
tahi kaksi kaatanunna
Tahi kaksi kahjavettä
Tahi kaksi kaljavettä
Tahi kaksi kalkettaisin
Tahi kaksi kalkettaisin
Tahi kaksi kapsahtaisin
Tahi kaksi keihäsvartta
Tahi kaksi pienemmäistä
Tahi kaksi pienempäistä
Tahik on kaksi kassarata
taihka kaksi kaalinpäätä
Taikka kaksi muruistaki
Taikka kaksi viikkokautta
Taittoi kaksi kaaniloja
Taittoi kaksi kahmaloa
Taittoi kaksi kainaloa

Taittoi kaksi kainaloi
Taittoi kaksi kainaloo
Takoi vuuen takoi kaksi
Tallal lallal lapsi kaksi
Tapa meitä kaksi
tapa viellä muita kaksi
Tapasin kaksi pelloltani
Tappo kaksi tatsenaa
Tappo kaksi veikostani
Tarttisin minä kaksi
Teietä kaksi kalmataan
Teki nuolen kaksi kannan
Tere kaksi korvallista
Terve kaksi i kaasikkee
Terve kaksi kaasa naista
Terve kaksi kaasikkea
Terve kaksi kaasikkea
Terve kaksi kaasikkia
Terve tetri maksa kaksi
Tietä kaksi kassaria
Todennäköisesti kaksi eri arvoitusta
Toinen kaksi rannall katsoo
Toinen kaksi silmää päässä
Toiset kaksi jumalaismiestä
Toiset kaksi Luojan miestä
Toiset kaksi Venäjän miest
Toisin päivin kaksi peätä
Toista kaksi Jumalan miestä
Toista kaksi Luojoin miestä
torruu kylästä kaksi
Torruu kälystä kaksi
Torruut kälystä kaksi
Toru kälystä kaksi
Toruu kälystä kaksi
Tos on kaksi karjalaista
Tos on kaksi karjalasta
tos on kaksi kerjäläistä
tos on kaksi kärjäläistä
Tosa kaksi Karjalaista
tosa kaksi kerjäläistä
tosa on kaksi karjalaista
Toss on kaksi karjalasta
tossa kaksi karjalaista
tossa kaksi kerjäläistä
tosson kaksi kerjäläistä
tossun kaksi karjalaista
Tual on kaksi karjalaista
Tuala kaksi karjalaista
Tuala kaksi karjalasta
Tuala on kaksi karjalasta
tuall on kaksi kakkaraista
Tulee kaksi kauhallista
Tuli kaksi enkeliä
Tuli kaksi jumalan miestä
Tuli kaksi kaupan miestä
Tuli kaksi kaupanmiest
Tuli kaksi kaupanmiestä
Tuli kaksi kauppamiestä
Tuli kaksi pyhästä miestä
Tuli kaksi taivon miestä
Tuli minuva vastaan miestäkin kaksi
Tulipa kaksi kaupanmiestä
Tulis kaksi kauhallista
Tulloo kaksi kauppameestä
Tultii kaksi Jumalan miestä
Tuo kasvoi kaksi vuotta
tuol on kaksi karjalaista
Tuol on kaksi karjalasta
Tuoll ol kaksi kaunokaista
Tuoll on kaksi kakaraa
Tuoll on kaksi karjalasta
tuoll on kaksi kerjäläistä
tuolla kaksi Karjalasta
Tuolle kaksi kapsattiin
Tuopa kasvoi kaksi vuotta
Tuoppa kaksi kämmentäsi
tuos on kaksi karjalaista
tuos on kaksi karjalasta
Tuoss oli purtta kaksi purtta
tuossa kaksi karjan lasta
tuossa kaksi kerjäläistä
tuosta kasvo kaksi poikaa
Tuosta kasvon kaksi vuotta
tuosta syntyi kaksi mäkkiiä
Tuuli tuuli kaksi vuotta
Tuuti lullan lasta kaksi
Tuutikas me kaksi lasta
Tyttö pyysi toista kaksi
Tähän kaksi kaimataan
Tämä suvi vaiko kaksi
Täs on kaksi kalliopäätä
täs on kaksi karjalaista
Täss on kaksi karjalaista
Tässä on kaksi Karjalaista

Tässä on kaksi kaunista lintua korppi ja varis
Tääl on kaksi karjalaista
tääl on kaksi karjalasta
tääl on kaksi karjan lasta
Täällä tulee kaksi karjalaista
Tääs on kaksi joutilasta
Ujui virssa ujui kaksi
vaan ei kaksi kaikkiansa
Vaan ei sano kaksi kappaletta
Vaan ne kaksi kappaletta
Vaan on kaksi käymätöntä
vai käynkö kesiä kaksi
vai olet kaksi kaatanunna
vain o kaksi kehnompiia
vaino kaksi vai kaheksan
Vakk on kaksi pellavasta
Vakon kaksi pellavaista
Varsin kaksi vartiata
Veljet kaksi kaupat teki
Vell on lähten kaksi vuotta
Velloi kaksi kaupat teki
Vellos kaksi kaupan teki
Vellos kaksi kaupitteli
Venoisessa kaksi miestä
Venoses on kaksi miestä
viel olisin vuotta kaksi
Viel on kaksi kaalin päätä
Viel on kaksi kaunokaista
Viel on kaksi käymätöintä
Viel on kaksi käymätöntä
Viel on kaksi näkemättäni
Viel sie katso kaksi vuotta
Vielä on kaksi poikoa
vieri kaksi viikkokautta
Viipyi siellä viikon kaksi
Viipyi siitä viikko kaksi
Viis Yksi kaksi kolme neljä viis
Viisi nelja kolme kaksi
Viisi Yksi kaksi kolme neljä viisi
Vippa ja vaaja ja kaksi kantapallukkaa
vippa vaaja ja kaksi hautapallukkaa
Virsta kaksi kapsahtaisi
Virstan kaksi kaapsahtaisin
Yötä kaksi yötä kolmet
Virstan kaksi karkajaisin
Virstan kaksi koapsahtaisin
virstan kaksi koapsahtaisin
Voan ei kaksi kappaletta
Vuan ei kaksi kaikkiuase
Vuuen vai kaksi
Yksi kaksi jne
Yksi kaksi kahdeksaa
Yksi kaksi kahdeksan
Yksi kaksi kahdeksan rauvan haavaa
Yksi kaksi kaheksan
Yksi kaksi karjalaksi
Yksi kaksi kolme
Yksi kaksi kolme neliä viis
Yksi kaksi kolme nelja viis kuus
Yksi kaksi kolme neljä
Yksi kaksi kolme neljä viis ja kuus
Yksi kaksi kolme neljä viis kuus
Yksi kaksi kolme neljä viisi
Yksi kaksi kolme neljä viisi ja kuusi
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuus
yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi seitsemän
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi siisnikkä viisnikkä kruală koroli
Yksi kaksi kolmeme neljä viisi kuusi
Yksi ko tulit kaksi läksit
yksi kuisen kaksi kuisen
Yksi kuoli kaksi synty
Yksi maahan ja kaksi veteen
Yksi oot tult kaksi pois
Yksi pois kaksi tilalle
Yksi vei kaksi vei kolme vei
Yksi vei kaksi vei kolme vei neljä vei viisi vei
Yksi öinen kaksi kuinen
Yksijalkaisella kaksi kolmijalkaisella jne
Yötä kaksi yötä 3
Yötä kaksi yötä kolme

1) KOHDEVARIAATIOT HAKUSANASTA ”KOLME”

Ensimmäinen vaihe, jossa tulkintaa varten on siivottu data siten, että samasanaiset säkeet on otettu pois. Näin selviää varianttien kirjo. Esimerkissä on pelkästään hakusanalla kolme tulleet tulokset, joista on kaikki samsanaiset rivit poistettu. Listaa tarrkastelemalla voi huomata pienet erot, missä muodoissa sama asia on esitetty.

A kolme kertoo paha mies puisti jotta
A mie kolmen a sie kahen
a Oli mulla kolme poikasta lasta
A sie kahella mie kolmella
Aivan kolmeksi palaksi
aivot kolmelta kokuun
Ajo kolme kutsarii
Ajo kolme pyhäistä miestä
Ajoi kolme pyhäistä miestä
ajoi kolmen koiran kanssa
Ajoin kolmella kokolla
Ala kolmen pellon aijan
Ala kolmen perkeleen
Alla kolmen kylkiluus
Alle kolme perkeleen
Alle kolmen kylkiluusi
Alle kolmen pajuisen penkereen
Alle kolmen perkeleen
Ammon kuollut kolme vuotta
Ammun mie Kolme kertaa
Ampu kolme jäneksen poikaa
Ampu kolmen taivosen läpi
Annan kolmesta parahin
Annan kolmet kylkiluuta
Annoin olla yötä kolme
Anopil on kolmet kieltä
Anopilla on kolme kieltä
Antist kolme Tuomaase
Antista kolme Tuomaasen
Antti kolme koirajansa
Anukses minul kolme deädyö
Armon Jumala anna vaikka kolme pisaraa vettä
Arvottii se kolmen arpa
Astuin kolmen tuppaan
Auta kolmet luonotarta
dai lenti kolme kägösty
Edellinen kolme kertaa sitten
Eglen käivät kolmet kosijat
ei kolmen kellon kolkahlos
Ei ole kuin kolmen hännän pituus kotiin
Ei ole kuin kolmen selän pituus kotiin
Ei ollt kolmessa kylässä
Ei ollut kolmella kokolla
Ei olt kolmille kokoille
Ei saa se on kolmen lukun takana
Ei uo koko kolmessa kylässä
Eigä kolmen koukun alla
eikä kolmea kohota
Eikö niitä oo kolme koukkuva kovassa
Elettii kolmen kälyksen
Eli emo kolme vuotta
Eli jos sinä pistät kolme pistova
Eli kolme luonnotarta
Elivät kälykset kolmen
Emintimällä on kolme kieltä
Emme kolmea unoha
Emo kolme koriata miekkaa
Emo kolme tyttäreni
Emo kolme tyttöjeäse
Emo kolme tyttöjänsä
Emo kolme tyttöjääse
Emo kolme tyttöjäänsen
Emo kolme tyttöänsä
Emo kolmen tyttären kansa
Emo kolmet tyttöjän
Emo kolmet tyttöänsä
Emoi on nähnyt kolmet vaivat
Emoill oli kolme kieltä
Emoisel ol kolmet kieltä

Emoisella on kolme kieltä
Emol oli kolme keelt
Emolla on kolmet kieltä
emä lammas kolme vuonii
Emännill oli kolme kieltä
Emännäl ol kolme kieltä
Emännäl on kolme kieltä
Emännäll ol kolme kieltä
Emännäll on kolmet kieltäl
Emännällä kolme kieltä
Emännällä on kolme kieltä
Emännällä on kolmet kieltä
Emännääl on kolme kieltä
Emänäl on kolme kieltä
Emänäll o kolme kieltä
Emänäll on kolme kieltä
Emänäll on kolmet kielet
Emänällä kolmet kieltä
emänällä on kolme kieltä
En ole kopia hot se on kolme
Ennen kylmää ne kolme koskia
Ennenko kolme oinaa ostetaa
ennenkuin kului kolme vuotta
Ennenkun kolmesta ruunastan
Ennenkun kului kolme vuotta
entäs ne kolme poikalastas
Epäsi kavehta kolme
Esipuheet
Etshi kuuda kaksi kolme
Etsi kuuta kaksi kolme
Etsi vuotta kaksi kolme
Följää mua niinkun nämä kolme leivän palaa
Griisen ukko kolme
Haavan kahtia haavan kolmia
Halkea nyt konna kolmeksi
Hattaaralle kaksi kolme
Hattaaralle kaksi kolmet
Hattaralle kaksi kolme
Hattaroille kaksi kolme
Haug on kolmeksi palaksi
Haugi kolmeksi mureni
Haugi kolmeksi muruksi
Haugi kolmeksi palaksi
Hauk on kolmeksi palaksi
Hauki kolmeksi palaksi
Hauki mäni kolmeksi palaksi
Haukkui kaikki kolmet vuotta
Hei kolme on perä leviä
Heiti kolme kortelia
Hejne kolmen hiuoxeen
Herra Iesus ota pois net kolme poikaa
Herran rukous kolmet kertaa pahhaa ast
heä käi kolmilla kokoilla
Hiiel on kolme tytärtä
Hiä pesj kolmilla vesillä
Hopea rahalla painetaan kolme kertaa ja sanotaan
Hopeata vuoltaan kolmeen muuraiskekoon ja luvetaan
Hos lie pistän kolme kerdoa
housut kolmeksi rakensi
Hui kolmeen tuuleen
Huuda sitten kolme kertaa kuuluvalla äänellä
hyi kolme yheksää
Hypättävä kolmen kynnyksen yli yhdellä jalalla
Hyttyläss ol kolme neittä
Hyväs talos on kolme neitistä
Hän puski kolmen puski
Hän sanoi sen kolme kertaa
Hänel syndy kolme poigalasta
Härjä kasvo kolme vuotta
hää sai kolme konnikkaista
I kivell painetaa kolme kertaa
Ilma kolmea sanoija
Ironeido mi sai kolme poigalasta
Isken kolmelle otsalle
Iso oli kuollut kolmet vuotta
Istu niemen kavis kolmet kynnet käjssä
Istui tuolla kolmet neittä
Isuksell oli kolme tytärtä
Isä on kuollut kolme vuotta
Isällä kolme ruunakkesta
Isännäl on kolmet kieltä
Itkemäst kolme jogea
Itki tuota kolme vuotta
Itki täysi kolme vuotta
ja juostaan kolmen kynnyksen yli
Ja kaksi kolme kellon klimpahrosta
Ja kalossit kolmen ruplan
Ja kolme Jumalan miestä
Ja kolme järestämässä

Ja kolme kokematointa
Ja kolme kokematta
Ja kolme kokemattain
Ja kolme kokemattani
Ja kolme koko lyhettä
Ja kolme kouruskata
ja kolme nuorukaista
Ja kolme puoin poikasii
Ja kolme pyhhää miestä
Ja kolme pyhäistä miestä
ja kolme pyhää miestä
Ja kolme vahvaa talonpojan renkiä
Ja kolme vuorta korkiaa
Ja kolme yhdeksää syö
Ja kolme äitiä lapsineen
Ja kolmen koan ettee
ja kolmen kopeka iest
Ja kolmet Jumalan miestä
Ja kolmet jumalanmiest
Ja kolmet jumalanmiestä
Ja kolmia syltä paksut
Ja koristun kolme vuotta
Ja noi kolme
ja sieko pölästydit kolme
Ja sihi kasvot kolmet mäkkeä
Jaakost kolme Laurii
Jaakosta kolme Laurii
Jatko runoa Niinpä naisin kolme naista
Jo kolme jokie juoksi
Jo kolme jokija juoks
Jo kolme koivuo kasvaa
Jo kolme kovaa tietä
Jo kolme käkie kukkuu
Jo kolme on kokenut
Jo muni kolme munaista
Jo muni munaista kolme
Jo muni munoa kolme
Jo muni muuaista kolme
Jo muniu munoa kolme
Jo on kuollut kolme vuotta
Jo sain sanoa kolme
Jo sanoi sanoa kolme
Jo sitt tulliit kolmet kosiat
Jo siul käyvät kolmet kosiat
Jo siulle kävi kolmet kosjot
Jo sull käyvät kolmet kosiat
Jo tule kolmen tuppaan
Jo tuli kolmet kosiat
Jo tuliit kolmet kosiat
Jo tuost kului yötä kolme
Jo tuost kului yötä kolmet
joen kolmen juoksevassa
Joen kolmen juokseville
Jogo on kuidago kaks on kolme
jok ol kolmet vaaxaina korkuinen
Joka oli heinä kolme kanta
Jolla minä ähkyä mökäsen kolme kertaa
Jolla on kolme käärmettä kävyä
jonka minä kolme kertaa ihoni läpi pudotin
Jopa jotta kolme neljä
Jopa kolme jokie juoksoo
jos ei kolme poikalapsen päätä
Jos et sano sanoa kolme
Jos kiroat kolme kertaa
Jos kokenen nuokin kolme
Jos sa puret kolme
Jos sie lennät kolme kertaa
Jos sie pistit kolme pisti
Jos sie pistät kolme
Jos sie pistät kolme kertaa
Jos sie pistät kolme pistoo
Jos sine kaxin mine kolmen etc
Jos sine pistet kolme pisto
Jos sinulla on kolmen voima
Jos sinä ammut kolmella
Jos sinä kiruat kolme kertaa
Jos sinä kiruot kolme kertoo
Jos sinä kohtaat mun kolmelta
jos sinä kohtelet kolme
Jos sinä kohtelet minun kolme kertaa
Jos sinä kolmella
Jos sinä lennät kolme
Jos sinä lennät kolme kertaa
Jos sinä letty lensit lehmään kolme
Jos sinä pistät kaksi minä pistän kolme
Jos sinä pistät kolme
Jos sinä pistät kolme kertaa
Jos sinä pistät kolme kertoo
Jos sinä pistät kolme pistoo
Jos sinä pistät kolmen piston
Jos sinä pusket kolme puskaa
Jos sinä pusket kolmen
Jos sinä tulet kolmeen laihin

jos sä lennät kolme
jos sä puskut kolme puskuu
Josta juoksi jokia kolme
Josta lähti kolme kovaa
Josta lähti kolme kovvaa
Josta tuli kolme kovaa tautia
Joste nousi kolme kova tautia
Jot siulta jäi kolmet kottii
Joten äijä jotta kolme
Jouduin kolmeen kovaan
Jouuin kolmeen petaan
Juoksee jokia kolme
Juoksehe jokia kolme
Juoksepi kolme jokea
Juoksevi jokia kolme
Juoksi kolmea jokea
Juoksipa jokia kolme
Juoksipa kolme joutta
Juoksoopi kolme jogie
Juoksovi jokeia kolme
Juoksuo jokia kolme
juomaan katzoa Isä meidän kolme kerta
Juurehen kolmen koivun
Juurelle kolmen koivahaisen
Juutalaisella ol kolmet tyttölasta
Jäi kolme kokematointa
Jäi kolme kokematonta
jäi kolme kokematta
Jäi kolme kokemattain
Jäi kolme pahoi mail
jäi kolme pahoi mual
Jäi kolmet kokematonta
Jäi kolmet kokemattai
Jäi vad kolmea vajjaa
Jäi vuuvven kolmen vanha poika
Jäihän miusta kolme koiroa
Jäipä kolmea vajaa
Jäivät kolmea vaijaa
Jäivät kolmea vaijoo
Jänis sanoo kolmen janturin vanhoille pojilleen
Jänö heitti kolme yöisin
Jänö heitti kolme öisnä
Jänöi heitti kolme öissä
Jänöi heitti kolme öistä
Järveen kasvoi kolme korpee
Järvessä lähettä kolmet
Jätti kolmea vajaa
Ka kolme on poikaa minulla
Kaatu kuutta kaksi kolme
Kahde kolme koiran kanssa
Kahden kolmen fiulin kanss
Kahden kolmen kannettiin
Kahden kolmen koiran kanssa
Kahden kolmen kopran kansa
Kahden kolmen koukun kanssa
kahdesta kohti kolmeen kappaleeseen
Kahdet kolmet kalsun nauhat
Kahe kolme koira kans
Kahe kolme koira kanss
kahe kolme koira kanssa
Kahe kolme koiran kans
Kahe kolme koiran kansa
kahe kolme koiran kanssa
Kahe kolme yö perästä
Kahe kolme yön perästi
Kahe kolme yön perästä
Kahen kolme koiran kansa
Kahen kolmen koiran gans
Kahen kolmen koiran kans
Kahen kolmen koiran kansa
Kahen kolmen koiran kanss
kahen kolmen koiran kanssa
Kahen kolmen konstillinen
Kahen kolmen kopran kans
Kahen kolmen kopran kanss
Kahen kolmen kopran kanssa
Kahen kolmen kuun perästä
Kahen kolmen päivän peästä
kahen kolmen päivän piäst
Kahen kolmen päivän päästä
Kahen kolmen seulan kanssa
Kahen kolmen viikon peäst
Kahen kolmen viikon päästä
Kahen kolmen vuuven perästä
Kahen kolmen yöm peräst
Kahen kolmen yöm peräste
Kahen kolmen yöm perästi
kahen kolmen yön perähän
Kahen kolmen yön peräst
Kahen kolmen yön peräste
kahen kolmen yön takoa
Kahen on kolmen koiran kanssa
Kahet kolmet illasa

Kahet kolmet kahliskoukut
Kahet kolmet kalsulangat
Kahet kolmet kalsun nauhat
Kahet kolmet kalsuneuvot
Kahet kolmet kalsuttimet
kahet kolmet kankisuitset
Kahet kolmet karhun taljat
Kahet kolmet karvakengät
kahet kolmet karvaturkit
Kahet kolmet katselijat
Kahet kolmet kaudokengät
Kahet kolmet kenkäparit
Kahet kolmet koirat kansa
Kahet kolmet päivässä
Kahet kolmet päivässäki
kahet kolmet päivöissääin
Kahet kolmet vyölliskoukut
kahren kolmen koiran kans
kahta kolmea kallihimman
kahta kolmea kaunihimman
kahta kolmea kavaalan
kahta kolmea kavalamman
kahta kolmea korkiamman
Kahta kolmea paremman
Kahta kolmea paremmat
kahta kolmea parempi
Kahta kolmia kallihemman
Kahta kolmia korkiamman
Kahta kolmia paremat
Kahta kolmia paremman
Kahta kolmia parempi
Kahta on kolmea parempi
Kahten kolmen vuoten piästä
Kahten kolmen yön perästi
kaikki kolme kottii jäivät
Kaikki kurjat kolmen kesken
Kak kolme kunnollista
kaks kolme
Kaks kolme koiraa
Kaks kolme koiroa
Kaks kolmet kapalista
Kaks viä kolme pois
kaksi ko tulit kolme läksit
Kaksi kolme kallistaisin
kaksi kolme kannoillaan kaatumaan
Kaksi kolme Karjalaista
Kaksi kolme Karkeista
Kaksi kolme katselissa
Kaksi kolme katsomattu
Kaksi kolme kaurattoase
Kaksi kolme koiraa
Kaksi kolme kolme neljä
Kaksi kolme lasta
Kaksi kolme poikalasta
Kaksi kolmet Karjalaiset
Kaksi kolmet koivupuita
Kaksi kun tuli kolme mää pois
Kaksi naista kolme miestä
Kaksi oot tult kolme pois
Kaksin kolmen kaiteeseen
Kakut kolmen kuorelliset
Kandaa kuuda kaksi kolme
Kando kuuda kaksi kolme
Kandoi kohtuu kuuda kolme
kandoi kuuta kaksi kolme
Kanna kolmeksi reppiä
Kannoit kuuta kaksi kolme
Kanto kohta kolme kuuta
kanto kohta kolme vuotta
Kanto kohtua kolme kuuta
Kanto kolme kanto neljä
Kanto kolme kohtuaha
Kanto kolme kolmieki
Kanto kuuta 2si kolme
Kanto kuuta kaksi kolme
Kanto kuuta kaksi kolmet
Kanto kuuta kolme kuuta
Kanto kuuta kolme neljä
kantoi kohtun kolme kuuta
Kantoi kolmea kohtua
Kantoi kuuta kaksi kolme
kantoi kuuta kolme kuuta
Karva kolmen perkeleen
Kasi kaks koira kolme
Kasvaapi on kolme koivuo
Kasvakkap on kolme koivuo
Kasvatti tytärtä kolme
Kasvo kolme koivua
kasvo kolme koivuo
Kasvo kolme koivusia
Kasvoi kolme koivustu
Kasvoi kolme koivustuki
Kasvoi kolmella taholla
kasvoi korpeen kolme lähettä

kasvoi tuonne kolmet mäkkiiä
Kasvopa kolme koivuo
Kato kuuta kaksi kolmet
Katoi kuuda kaksi kolmet
Katoi kuuta kaksi kolme
Katoi kuuta kaksi kolmet
Katoi yötä kaksi kolme
Katoi yötä kaksi kolmet
Katoo yötä kaksi kolmet
katsoi kohun kolmen kuisen
Katti kaksi koira kolme
Katui kuuta kaksi kolme
Katui kuuta kaksi kolmet
Katui viikkoa kaksi kolmet
Kauriskoja kaksi kolme
Kazvoi kolme koivustu
Keiho kolmeksi muruksi
Keihäs kolmeksi mureni
Keitä voite kolme lainen
Kel on kolmet se on koppee
Kell kolme suut holme
Kell oil kolmet kultavyötä
Kell on kolme se on kopia
Kell on kolmet se on kopja
Kello kolme
Kello kolme anna olla
Kello kolme istu polves
Kello kolme kanin polvi
Kello kolme kenen polvi
Kello kolme kennen koira
Kello kolme kennen polve
Kello kolme kilinuu
Kello kolme kissa maan
Kello kolme koilimaan
Kello kolme koinimaan
Kello kolme koiranpolvi
Kello kolme kolimaa
Kello kolme kolimaa l kontti selkää
Kello kolme kolimaa l koukkupolvi
Kello kolme kolimaan
Kello kolme kolkuta tamaan
Kello kolme kolkuttamaan
Kello kolme kolkuttamaan korja polves
Kello kolme kolkuttelemaan
Kello kolme kolo kol
kello kolme koni polvet
Kello kolme konim polvi
Kello kolme konin polvet
Kello kolme konin polvi
Kello kolme koninpoloveen
Kello kolme koninpolvi
Kello kolme kontti selkää
Kello kolme kontti seläs
Kello kolme korja sormet
kello kolme korjaa pois
Kello kolme korpin polvi
Kello kolme koukkupolvi
Kello kolme koukkupolvi
Kello kolme kouluun
kello kolme kourumua
Kello kolme polkemaan
Kello kolme Stokholm t kolkuttamaan
Kello kolme Tokholme
Kello kolme Tokholmi
Kello kolme Tukholm
Kello kolme verä munat solmeen
Kello kolme ämmä kontissa
Kello yks kaks kolme neljä
Kerääjät
Kestä köysi kolme säinen
Ketä kolme kuolevia
Ketä lie meiltä kolme kuollut
Ketä meillä kolmet kuuli
Ketä meiltä kolme kuoli
Ketä on kolme kuollehia
Kevin äija kolme neljä
Kevin äija kolme neljä
Kieldi kolme luonnokasta
Kieldi kolme luonnotarda
Kieldi kolme syöjätärdä
Kiels kolme luonotarta
Kielsi kolme morsienta
Kielsi kolmesta pahasta
Kielsit kolme luonnotarta
Kielt on kolme luonnotarta
Kielti kolme luonnillista
Kielti kolme luonnokasta
Kielti kolme luonnollista
Kielti kolme Luonnotarta
Kielti kolmesta pahasta
Kielti kolmet luonnotarta
Kijat kosken kolmen verta
Kipoin kaksin kolkin kolmen
Kipon kaksin kolkin kolmen

Kissa minulle kolme kirousta antoo
Kita kolmen kosken verta
Kiven kolmen huohellolle
kiven kolmen koukkaloon
Kiven kolmen kuolemahan
kiven kolmen on kolohon
kjelsi kolme luonnatarta
Kjylpevät kolme anutta
Kjylpivät kolmet anutta
Kkoko kolmia parempi
Koato heäm puuta kaksi kolme
Koato puuta kaksi kolme
Kogo kolme morseimoita
Kogo kolme morsientu
Kogo kolme morsijanda
Kogo kolme morsimenta
kogo kolme morziaista
kogo kolme morziimenda
Kogo kolme morzinoinda
Kogonaista on vuotta kolme
Kohaksein kolmet naista
Kohallee kolmet kosiat
Kohalleen kolme syltää
Kohalleen kolmet kosjot
kohastee on kolme yötä
Kohasteen kolme yötä
kohasteen mie kolme yötä
kohasteen on kolme yötä
Kohasteen yötä kolme
Kohastieen kolme yötä
Kohotin kiviä kolme
Kohta kolme päiveäkin
Kohta kolmeen ravaksi
Kohta kolmeksi kopasen
Kohta kolmeksi muruksi
Kohta kolmen yön perässä
Kohta kolmen yön perästä
kohta kolmia jakaavi
Kohta kolmia kyselen
Kohta kylmi kolme merta
Kohtaukset kolmen laiset
Kohtuusa kolme perkelettä
Koi kuu kälyjä kolme
Koihu kolme poikinensa
Koiju meni kolmeksi
Koinaa kolme kuollutta tammaa
Koinaissa kolmen konnan
Koira haukkui kolme hammas
Koira haukkuu kolme kylkii
Koira kolme
Koira ulvo kolmet vuotta
Koirat ulvot kolme vuotta
Koiss on kolme velloani
koiss on kolme vellojaan
Koiss on kolmet kuulunutta
Koiss on kolmet velloain
Koiss on kolmet vellojaan
Koiss on kolmet vellojain
Koiss on kolmet vellojani
Koiss on miulla kolmet velvyttään
Koissa on kolme velloa
Koissa on kolme vellojaan
Koissa on kolme vellojain
Koissa on kolmet vellojaan
Koissa on kolmet vellojaan
Koissaas on kolme kuollehia
Koiv on kolmen luonnottaren
koiviit kolmessa parissa
koivu kolme kantasel
Koivu kolme luonottaren
koivu kolme poikinensa
Koivu kolmeen kokoontui
koivu kolmen lapsen kanssa
Koivu kolmen Luonnottaren
koivu kolmen Luonottaren
Koivu kolmen notkelmasta
Koivu kolmen perkeleen
Koivu kolmen poikaas kanss
Koivu kolmen poikinensa
koivu kolmia tapaja
Koivun kanto kolmen kesken
Koivun kolmeen kannaksehen
Koivun kolmella lehellä
Koivun kolmen juuren alla
Koivun kolmen kannaxesta
koivun oksill kolme käkkiiä
Koivuun kolme käköä
Koivuun kolme käköä
Kokematt on kolme jäänty
Koki kolme lappalaista
Koki kolme luonnokasta
Koki kolme luonnotarta
koki kolme morsianta
Koki kolme perkelettä

Koki kolmet lappalaista
Koki kolmet luonotarta
Koki kolmet morsianda
Koki kolmet morsianta
Koki minua kolme lappalaista
kokin kolme solkkovoita
Kokka kolme vuotisena
kokka kolme vuotisenna
Kokka kolmen vuotisena
Kokko kolme kaarnis kaksi
Kokko kolme sulkoasi
Kokkolass ol kolmet miestä
Koko kolme laatikkoa
koko kolme leiviskätä
Koko kolme luonnotarta
Koko kolme luonotarta
Koko kolme morseimia
Koko kolme morseimoita
Koko kolme morsianda
Koko kolme morsianta
Koko toimituksen hän tekee kolme kertaa
Kokoeli kolme vuotta
Kokonaan kolme vuotta
Kokonaisen kolme hengen
Kokonaisen kolmen neidoin
Kokonaisen kolmen neioin
Kokonaist on vuotta kolme
Kokonaista kolme naista
kokonaista kolme virttä
Kokonaista kolme vuotta
Kokonaista kolmet vuota kolmet vuota joh
Kokonaista kolmet vuotta
kokonaista on kolme virttä
Kokonaista vuotta kolme
Kokonansa kolme neittä
Kokonansa kolme vuotta
Kokonansa vuotta kolme
kokoo kolmelta taholta
Kolmas kolme säätä köydessä kolme
Kolme aitoa mäellä
Kolme aittaa mäellä
kolme aittaa määellä
Kolme aittaa ol mäelle
Kolme aittaa ol mäellä
Kolme aittaa on minulla
Kolme aittaa on miulla
kolme aittaa on määellä
Kolme aittaa on sinulla
Kolme aittaa siulla
Kolme aittoa kotona
kolme aittoa kotona
Kolme aittoa meäellä
Kolme aittoa minulla
Kolme aittoa mäellä
Kolme aittoa on talos
kolme aittoaa meääellä
Kolme arsina levyttä
Kolme arsinaa levyyttä
Kolme ei kokkien hovia
Kolme haarana kohosi
Kolme haarana kohosit
Kolme haarassa kohosit
kolme haaroa hatussa
Kolme haili hatussa
Kolme Herran engeliä
Kolme Herran enkelii
kolme Herran enkeliini
Kolme herran enkeliä
Kolme hevoskenkaria
Kolme Hiien morsianta
Kolme hiirtä lämsimahan
Kolme hiirtä tanssi
Kolme hiirtä tanssimaan
Kolme hiirtä tanssimahan
Kolme hiirtä tanssimhan
Kolme huarana kohosi
Kolme huolta
Kolme huolta huostassaini
Kolme hyveä orosta
Kolme hyvveä jäi kottii
Kolme hyvviä jäi kottiine
Kolme hyvvää jäi kojttii
Kolme hyvvää jäi kottii
Kolme hyvä ruzkoo
Kolme hyväist hevoist
Kolme hyvää jäi kotihein
Kolme hyvää jääp kottiin
Kolme hyvää laukkoo
Kolme hyvää lehmeä
kolme hyvää lehmää
Kolme hyvää linnaa

Kolme hyvää miekkaa
Kolme hyvää miekkoo
Kolme hyvää oroi
Kolme hyvää ruskoo
Kolme hyvää ruunaa
Kolme hyvää ruunoo
Kolme hyvää siittsoa
Kolme hyvää uuguo
Kolme hyvää värilusikkoo
kolme hyyvveä kottiin
kolme hyyvveä sie kottiin
kolme hyyvveää jäi kottii
kolme hyyvveää jäi kottiine
kolme härkeä kujassa
Kolme härkää kujassa
Kolme ilvekse kättee
Kolme jalkaa paasa
Kolme jalkaa padassa
Kolme jalkaa pannus
Kolme jokkea kolme mäkkeä
kolme jokkiia kolme mäkkiiä
Kolme jos jalkasen hevosen
kolme jumalten miestä
Kolme juoksevoa jokkii
Kolme juoksuo jokkii
Kolme jäi pahutta maille
Kolme jäi poikoo pahoa
Kolme järveä jaloa
kolme järviä jaloa
Kolme jätti ammuksille
Kolme kaksi yksi
Kolme kaksi yksi
Kolme kannua olutta
kolme kanta katsojais
Kolme kantoa kahtojasi
kolme kaplasen koropan
Kolme kellon kilkahusta
Kolme kellon kolkausta
Kolme kerdaa lukee
Kolme kerdoa kesässä
Kolme kerdua
Kolme kerdua sanomalla
Kolme kerta ja kovasti
Kolme kertaa
Kolme kertaa Isämeidän
Kolme kertaa ja kovast
Kolme kertaa ja kovasti
kolme kertaa joka lehmällen
Kolme kertaa kesoissa yössä
Kolme kertaa kovasti
Kolme kertaa kovemman
Kolme kertaa kysyy
Kolme kertaa loitsuttava
Kolme kertaa luetaa
Kolme kertoa
Kolme kertoa kesissä
Kolme kertoa kesässä
Kolme kertoa Siit ei mäne räkkä
Kolme kertova sivalti
Kolme kieltä ja kovvaa
Kolme kieltä kolme mieltä
kolme kiiltävää miekkaa
Kolme kiiret kesessä
kolme kiirett on kesällä
Kolme kiirettä kesoissa
Kolme kiirettä kesällä
Kolme kirboi keven mereh
Kolme kirboi keven mereh
Kolme kirboi kiven mirehen
Kolme kirjaa kesoissa
Kolme kirjaa kesässä
Kolme kirjaa lähetti
Kolme kirppua vahissa
kolme kivee
kolme ko
Kolme koakun puoliskoo
Kolme kohtausta pahinta
Kolme kohtuusta kovoa
Kolme koira koissaini
Kolme koiraa ol keralla
Kolme koiraa on keralla
Kolme koiraa on kovolla
Kolme koiraa on kovolla j n e
Kolme koiraist on jälellä
Kolme koiraist on jälesti
Kolme koiraista jälessä
Kolme koiraista perässä
Kolme koirasta jälessä
Kolme koiroa isällä
Kolme koiroa jälestä
Kolme koiroa keralla
Kolme koiroa perässä
Kolme koiroo jälesaä
Kolme koiskotellaksein

Kolme koissa ollessani
Kolme koissa ollessas
kolme koitoa kälystä
Kolme koivu oksasella
Kolme koivu oksasess
Kolme koivua mäelle
Kolme koivua mäellä
kolme koivua mättäällä
Kolme koivun mättähis
Kolme koivuo kazvamaa
Kolme koivusta kankea
Kolme koivuu mäell
Kolme koivuu mättähälle
Kolme kojusta kankia
Kolme kokematonta
Kolme kokkien hovia
Kolme kokkoa minulla
Kolme koko tuhannesta
Kolme koko vuotuesse
kolme kolikkopeäätä
Kolme kolkkanen tupanen
kolme Kolme jalkaa pannulla
kolme konin polvi
Kolme konnaa makasi kalliolla
Kolme konstin morsiata
Kolme kontiuo toroapi
Kolme konttipoovaria
kolme konttiporvaria
kolme konttiporvarii
Kolme kontua hyveä
Kolme kontua hyveä
Kolme koreata poikalasta
Kolme korkeaa jumalaa
kolme korkiaa vuorta
Kolme korpinotkelmasta
kolme korpinotkelmosta
Kolme korva renkahia
Kolme korva renkaita
Kolme korva tyynyä
Kolme korvan vierellistä
Kolme korvarengaita
Kolme korvarenkahassa
Kolme korvarenkahia
Kolme korvarenkahii
kolme korve lillukaista
Kolme korven kirjavaa
Kolme korven lillukaista
Kolme korvessa lähettä
Kolme korvirengahaizet
Kolme koskea kovoa
Kolme koskee kovoo
Kolme koskii on kovoa
kolme kotia tultiin
Kolme kotsanan nenää
kolme koukun tienohosen
Kolme kovaa päivää vuoressa
Kolme kovaa sanaa
Kolme kovaa sanaa
Kolme kovoa koskii
kolme kruunua
Kolme ku Juvan jyvvää
Kolme ku juvan jyvää
kolme ku korven lillukaista
Kolme kuki puulta
Kolme kukkoa häkissä
Kolme kukkoo kujassa
Kolme kukkoo on häkissä
kolme kukoja kyläsä
Kolme kulkkuun hokasen
kolme kulkkuuni hokaisen
Kolme kulkkuuni hokasen
Kolme kulkkuuni hotasen
Kolme kullaista käköö
Kolme kullaista munova
Kolme kullaista oroa
kolme kullalinnukaista
Kolme kullii kotsinoi
kolme kultaista laivaa
Kolme kumma tulloo
Kolme kun on velleksie
Kolme kun tulit neljä mää pois
Kolme kunnollista ruunaa
kolme kuohua kosessa
Kolme kuohua meressä
Kolme kuollutta koissa
Kolme kuollutta koton
Kolme kuollutta kotona
Kolme kuollutta kotonna
Kolme kuollutta on koton
Kolme kuollutta on kotona
Kolme kuollutta on kotonna
Kolme kuorijaiselleni
Kolme kuun kautta laati venehtä
Kolme kuusen latvasessa

Kolme kuuta kolme neljä kuuta
kolme kuuta korkenoitti
Kolme kuuta korkenutti
Kolme kuuta korkisteli
Kolme kuuta neljä kuuta
Kolme kylkiluuta poikki
Kolme kylläistä kylöä
Kolme kylässä ollessasi
kolme kymmen kesonen
Kolme kymmendä keseä
Kolme kymmenekesoinen
Kolme kymmente rekiä
Kolme kymmente räkä
Kolme kymmentä kesää
Kolme kymmentä rekee
Kolme kynnystä oli mehtään
Kolme kynnystä on mehtään
Kolme kyntteli kätessä
Kolme kynteliä käessä
Kolme käkeä koivun oksalle
Kolme käkeä kukkumaa
Kolme käkie
kolme lainetta lakesi
Kolme laivaa
Kolme lammasta hyveä
Kolme lapiollista koiranpaskaa
Kolme Lappalaista
Kolme lehmeä lypsäjeä on
Kolme lehmeä minulla
Kolme lehmoja kujassa
Kolme lehmyä liäväh
Kolme lehmää
kolme lehmää hyveä
Kolme lehmää leäväsessä
Kolme lehmää ol kujassa
Kolme lehmää on miulla
Kolme lehmää sinulla
Kolme leipää toi kotoa
Kolme lempoa sisotta
kolme leppästä äyriä
Kolme liinaa
Kolme liinapäätä
Kolme linnaa lohessa
kolme linnast lohessa
Kolme linnoa metässä
Kolme linnoi lohelle
Kolme lintuu koivun päällä
kolme lohta lähteeseen
kolme lohta lähteeseen
Kolme lohta lähtehess
kolme lohta lähtehess
Kolme lohta lähtehesse
Kolme lukkarin lukkuu
kolme lukkarin lukoa
kolme lukkarin lukoa
Kolme lukkarin lukua
Kolme luko takanaa
Kolme luotia kovia
Kolme manshikastu
Kolme markkaa
kolme meljä lampur lasta
kolme meni kivenny mereh
Kolme meni rannal
Kolme mennään kolomaan
Kolme miehen kuolemata
Kolme miehen kuolemoa
Kolme miehen kuolemoaa
Kolme miehen kuolemoo
Kolme miehen kuolomoa
Kolme miekkaa
Kolme miekkoa hyveä
Kolme miekkoa hyveä
Kolme mieltä
Kolme miestä kätkyessä
Kolme miestä pyhykäistä
Kolme min muhkeata miekkaa
Kolme mointa morsianta
Kolme mustaa ruunaa
Kolme neijon kuorialle
Kolme neijutta perttosessa
kolme neion kostolii
Kolme neiotta tuvast on
kolme neitoa
Kolme neitoo kylpömässä
Kolme neittyttä liinatonta
Kolme neittä ja pahoa
kolme neittä kassoipäätä
Kolme neittä kylpemässä
Kolme neittä luonottarta
Kolme neittä morsiinta
Kolme neittä neuvotonta
Kolme neittä niemen päässä
Kolme neittä nuovukkaista
Kolme neittä oil kylpemässä

Kolme neittä on tuvassa
kolme neljä
Kolme neljä koiraa
Kolme neljä korpikuusta
Kolme neljä neittykäästä
kolme neljä upseereja
kolme neljä upseereja
Kolme neljä viisi kuuta
kolme neljä yhdeksän
kolme nellä venäläksi
Kolme niin muhkeaa hevosta
Kolme niin muhkeata lehmää
Kolme niin muhkeata silkkii
Kolme niin muhkeeta rinkii
Kolme noidu kivenny mereh kirboi
Kolme noita pahoida maill jäi
Kolme noita pahoita maill jäi
Kolme noitoa kovoo
Kolme noitoa pahoa
Kolme nousi tulen taivohon
Kolme nousi tulennu taivohon
Kolme nousi tulennu taivohon
Kolme nousi tulennu taivoseh
kolme nouzi tulena taivahaze
Kolme nuarta neitsykäistä
Kolme nuarta neitsykäistä
Kolme nuorta morsianta
Kolme nuorta morsienta
Kolme nuorta neitoa
Kolme nuorta neitokasta
Kolme nuorta neitokasta
Kolme nuorta neitoo
Kolme nuorta neitosta
Kolme nuorta neitsyettä
Kolme nuorta neitsykkäistä
Kolme nuorta neitsykäistä
Kolme nuorta neitsyä
Kolme nuorta neitzykäistä
Kolme nuorta putkia
Kolme o kiirettä kesäll
Kolme o kynnystä välil
Kolme oil perä leviä
Kolme ol hailia hatussa
Kolme ol Herran enkelii
Kolme ol koiroo minulla
Kolme ol kuklaa kylässä
Kolme ol miulla pojaista
Kolme ol neitoo norolla
Kolme ol pyhhää miestä
Kolme ol pyhäistä miestä
Kolme oli heillä hailii hatussa
Kolme oli kohtua kovoa
Kolme oli laiskana lattialla
Kolme oli linnoa metsässä j n e
Kolme oli maltaita jauhamas
Kolme oli miestä neljä neittä
Kolme oli neittä Luonnotarta
Kolme oli perä leveä
Kolme oli perä levvee
Kolme oli poikaa minulla
Kolme oli poikaa pahalla
Kolme oli poikoa pirulla
Kolme oli poikoa ruholla
Kolme oli vaikieta väkie
Kolme oli veljestä kovaa
Kolme olisin kokkiampi
Kolme olkea tupsuun
Kolme olkista kotia
Kolme ompi korkeata
Kolme on aittaa minulla
Kolme on aittaa mäellä
Kolme on aittoa minulla
Kolme on hevosta mulla
Kolme on Hiitto kartanolla
kolme on ilman koskematta
Kolme on jokije juoksou
Kolme on kaikkien parasta
Kolme on katajaista venettä
Kolme on kiirehtä kesoissa
Kolme on kiirettä kesoilla
Kolme on kiirettä kesoissa
Kolme on kiirettä kesossa
Kolme on kiirettä kesällä
Kolme on kiirettä työtä
Kolme on koiraa kotona
Kolme on koiraa kouvaa
Kolme on koiraa metässä
Kolme on koiraa perässä
Kolme on koivua kosessa
Kolme on koivua mäellä
kolme on koivuo miällä
Kolme on kokematointa
Kolme on kokematonta
Kolme on kokkoa miulla

Kolme on koko seassa
Kolme on koko uulitsalla
Kolme on kolkkii siottu
Kolme on Kopittalassa
Kolme on korven kirjavaista
Kolme on korvess lähettä
Kolme on korvessa lähettä
Kolme on koskea kovaa
Kolme on koskea kovoa
Kolme on koskii
kolme on koskii kovoa
Kolme on koskii kovoo
Kolme on koukkuva kovassa
Kolme on kovaa koskemata
kolme on kovanokka
kolme on kovin äijä
Kolme on kovvaa huolta
kolme on kovvaa ossaa
Kolme on kukko kujassa
Kolme on kullaista koivuo
Kolme on kuollutta koissa
Kolme on kuollutta kotona
Kolme on kuollutta kotonna
Kolme on kuolutta kotona
Kolme on kuusista venettä
Kolme on kynnystä metässä
Kolme on käkkiä oksalla
Kolme on lasta vyö sijalla
Kolme on lehmeä minulla
Kolme on linnaa lohessa
Kolme on linnaa metässä
Kolme on linnoa mäellä
kolme on linnoja lohessa
Kolme on lohta lähteessä
Kolme on lohta lähtehessä
Kolme on luotu kohtahaini
Kolme on meitä neitosia
Kolme on miehell pahhaa
Kolme on miehellä kouvaa
Kolme on miehellä kovaa
Kolme on miehellä kovoa
Kolme on mullai koiraa
Kolme on neittä niemen päässä
kolme on nimittä jätti
Kolme on nyt kynnystä metässä
Kolme on nyöryä posessa
Kolme on näkemätöntä
Kolme on oksaa koivussa
Kolme on pahalla poikoa
Kolme on paikkoa pahoa
Kolme on paikkoja pahoja
Kolme on patriarkkoo
Kolme on perä leveä
Kolme on perä leviä
Kolme on pirulla poikaa
Kolme on poigoa pahalla
Kolme on poigoa pahalla
Kolme on poikaa miijull
Kolme on poikaa mijulla
Kolme on poikaa miulla
Kolme on poikaa pahalla
Kolme on poiko pahalla
Kolme on poikoa minulla
kolme on poikoa minulla
Kolme on poikoa miulla
Kolme on poikoa pahalla
Kolme on poikoa pirulla
Kolme on poikoaa miull
Kolme on poikoo pahalla
Kolme on poimetta posella
Kolme on rauasta putsia
Kolme on rauvaista venettä
Kolme on riihtä rinnatuksin
Kolme on ruunaa rupulla
Kolme on sirpin konkaletta
Kolme on surmoa kovoa
Kolme on surmoa matalla
Kolme on surmoa matkalla
Kolme on surmoa sinulla
Kolme on surmoa siun matalla
Kolme on teitä velleksiä
Kolme on tietä kartanolla
Kolme on tietä kartanolta
Kolme on tietä mennäksesi
Kolme on tyttöä talossa
Kolme on tyttöä talossa
Kolme on veitoja minulla
Kolme on veljestä kovaa
kolme on viel kokematta
Kolme on viel kokemattain
Kolme on vuorta korkeata
Kolme on vuorta korkeata
Kolme on vuorta korkiata
Kolme on vuorta korkieta

Kolme Onnea kovoa
Kolme oot tult neljä pois
Kolme patriarkkaa
Kolme patriarkkaa jne
Kolme perä levvee
Kolme pientä poikasta
Kolme pientä siskoo
Kolme piigoa löydi pidämätöntä
Kolme pillii mie pitäsin
Kolme piru rekkee
kolme poika
Kolme poikaa kotia jää
Kolme poikaa kotona
Kolme poikaa miulla
Kolme poikaa o miulla
Kolme poikaa oli miulla
Kolme poikaa pahalla
Kolme poikaa pientä
Kolme poikaa Suomen maas
Kolme poikais keralla
Kolme poikansa keralla
Kolme poikoa emolla
Kolme poikoa kohussa
Kolme poikoa minulla
Kolme poikoa on lesel
Kolme poikoa on lesel
Kolme poikoa on miul
Kolme poikoa on pahalla
Kolme poikoa pahalla
Kolme poikoa pahalla
Kolme poikoa pahalle jäi
Kolme poikoaa on miulla
Kolme poikoo ol pahalla
Kolme poikoo pahalla
Kolme poikua on Pahalla
Kolme puhallusta
Kolme puoin poikasia
Kolme puoin poikasii
Kolme puojin poikasii
Kolme puoti poika miestä
Kolme puotin poikasii
kolme puotipoikaisia
Kolme puotipoikamiestä
kolme puotipoikaseene
Kolme puotipoikasia
kolme puotipoikasii
kolme puotipoikasiine
kolme puotipoikasiini
Kolme purnuu aitassasi
Kolme putkea puhhuit
Kolme putkea puhuu
Kolme putkea puhuvat
Kolme putkee puhhuu
Kolme putkee puhuvat
Kolme putkia puhuu
Kolme putkia puhuut
Kolme putos kivenny mereh
kolme pyhäistä miestä
Kolme pyhää henkeä liehtoi
kolme pyhää miestä lietto
Kolme päivyä puhaltaapi
kolme päivää perästyxin
Kolme pöytää oli kotona
Kolme raasi riihen maassa
Kolme riihtä on rinnakaisen
Kolme riihtä rinnakkaisen
kolme riihtä rinnakkaisin
Kolme riihtä rinnalla
Kolme riihtä rinnalla
Kolme riihtä rinnatellen
Kolme riihtä rinnatuksin
Kolme ristintähteä
Kolme Rotan paskaa
Kolme rotan pyöröläistä
Kolme rukissa jalkoo
Kolme ruplan kellon
kolme ruuna on rupulla
Kolme ruunaa
Kolme ruunaa o rupul
Kolme ruunaa on rupulla
Kolme ruunaa rupulla
Kolme ruunaa sinulla
Kolme ruunoa rupulla
Kolme sadoa neijosta leputtau
Kolme sanaa kovvaa
Kolme sarafannaa
kolme sarvea keralla
Kolme sarvea otsassa
Kolme sarvia keralla
kolme se on aamen
Kolme selän pituutta on matkaa kotiisi
Kolme seun amen
Kolme sirpin konkelossa
Kolme sirpin koukerossa

Kolme sirpin kuopiossa
Kolme sirpissä sipasin
Kolme soarane savakko
kolme solmi
Kolme sormen korkukainen
Kolme sulkia kokohon
Kolme sulkia kokova
Kolme surmia on poikkitiellä
Kolme surmoa matalla j n e
Kolme surmoa om matalla
Kolme surmoa on torokal
Kolme surua
Kolme suurta kantamaa
Kolme suurta sulhaismiestä
Kolme suurta sulhasmiestä
Kolme syldä moaemähä
Kolme syltä moan sisäh
Kolme synkeä saloa
kolme synkeä saloo
Kolme synkkee saluu
Kolme synkkeä saloa
kolme synkkää on salloone
Kolme synkkää salloo
Kolme säiettä Jumalan köydessä
Kolme säikähelii jumalan nuoraa
Kolme särvistä kokoa
Kolme särvistä kokoa
Kolme särvistä kokohon
Kolme teit on veljestä
Kolme teitä on veljestä
Kolme tuakkusta vakkases
kolme tulennu taivahah nouzi
Kolme tulta kynttelissä
Kolme tulta kynttelissä
Kolme tuoppia olutta
Kolme tuoppii olutta
Kolme tupsua yhteen
Kolme turvan ympärillä
Kolme työtä kerraal
kolme työtä kerrallaa
kolme työtä kerrallaan
kolme työtä kerrallaase
Kolme työtä kerrallee
Kolme työtä kerralloa
kolme työtä kerrallua
Kolme työtä kerralluan
Kolme työtä miun emmoin
Kolme työtä tek kerralluasa
Kolme työtä tek miu emmoin
Kolme työtä tek yht aikaa
Kolme tähteä taivaalla
Kolme ulkona seisoo
Kolme urosta uhkeata
Kolme vaimoa
Kolme veljen poikasia
Kolme veljenpoigiagi
Kolme vievät mennessään
kolme vijkkoa kakottaja
kolme viljan niittäjää
Kolme virren konkelmusta
Kolme virst on koista tulduo
Kolme viä neljä pois
Kolme vuoen oltuoni
Kolme vuorta korkeeta
kolme vuorta korkeinta
Kolme vuorta korkiaa
Kolme vuorta korkiata
Kolme vuorta korkijaa
kolme vuorta korkioa
kolme vuotta kokonaa
Kolme vuotta kokonah
Kolme vuotta koskematta
Kolme vuotta käin kokolla
Kolme vuotta käsii pesin
kolme vuotta oltuasi
kolme vuotta oltuvais
Kolme vuotta oltuvaise
kolme vuotta oltuvaisi
Kolme yheksää poikoo
Kolme yön evään keralla
Kolme yöt olen korjaillunna
Kolme yöt olen korjellun
Kolme yötä kohtaltaisin
kolme yötä korjanensa
Kolme yötä korjanneelle
Kolme yötä korjanneensa
Kolme yötä korjattua
kolme yötä korjattuansa
Kolme yötä koskematta
Kolme ämmää kontissa
Kolme öinen neljä öinen
Kolme öisell pojall
Kolme öiselle tytölle
Kolme öisnä kuolemaan

kolme öiss ois kuolettantu
kolme öissä kuolettantu

2) FORMULAT ELI TOISTUVAT SÄLKEET

Emännäll ol kolme kieltä
Haugi kolmeksi palaksi
Kahe kolme koira kans
kahen kolmen yön peräste
Kanto kuuta kaksi kolme
Kello kolme konin polvi
Kielti kolme luonnokasta
Kita kolmen kosken verta
Koki kolme lappalaista
Koko kolme morsianta
Kolme Herran engeliä
Kolme lohta lähtehessä

3) METASÄKEET, JOTKA ESIKÄSITELTÄVÄ ERILLEEN MUUSTA AINEISTOSTA

Metsäkeissä on runsaasti murre- ja taivutusmuotoja

Esim. Metsäkeistä

... kolme pyhää myötäperään siellä tiettäväksi tehdään
... kolme päivää edell haastattelun jälkeen sai kerääjä TPlta seuraavan selvästi lapsen käsialalla kirjoitetun kirjeen
... kolme yötä hoitoau jänis poikaansa sitten sanoo poiallah
... kolme yötä pidetään uunissa hauvotetaan Päiväksi otetaan pois kun uunia tarvitaan
... kolmessa vuorokauvessa se paranee kun painelen
...Enemmän kuin kolme vuorokautta ei pidä pitää puita sidottuna Jos ei lehmä kolmen vuorokauden kuluessa ole tullut sitten ei ole metsän isännän takana
...Enemp kolomee yötä ei suana mehtee kiin pittee muuten yöllä tul painajaisena painamaan
Sitte pit muuttoo toiseen koht
...Enne ku ol nuorikko ni kolme viikkoo häite jälest hänelt kuol miehee
Hää itki sit aina iltasil ja hää ei tahtont käyä syömääkää vaa sano ...

Tästä korpusaineistosta on lajiteltu pois eläimiin liittyvä aines.
Esim.
...Kettu kuin on juossut mistä aivan verekseen sen jälkeä kolme kiertää sauvakollaan irti ja kääntää toisin päin sittä lukee yhellä henkäjäksellään kolme kertaa kymmenen takaperin ja sittä kääntää kumolleen

...Keväillä kuin sammakot kutevat niin umpilammin rannalla kuin havaitaan kolme sammakkoa seläkkään ne pistetään läpi pihlaja piikkiin ja siinä piikissä annetaan olla ja viijään muurais kekoon että muurahaise...

...Kivi hiiren hampaisiin Hiekka hiiren sieramiin Jyvän puret toisen nielet Kolmanteen kohta kuolet

Metasäkeet ovat niin heterogeenistä tekstimassaa, että se on lajittelun helpottamiseksi asiasanoitettava sisällön mukaan.

NUMERO NELJÄ RUNOSÄEET

Ei ole neljä silmää näkemäs
eikä neljä korvaa kuulemas
Etsi neitoo neljä vuotta
Etsi neittä neljä vuotta
Etsiit neittä neljä vuotta
etsin miä neittä neljä vuotta
Etsin neito neljä vuotta
Etsin neitoo neljä vuotta
Etsit neitoo neljä vuotta
Etsit neittä neljä vuotta
Griisen ukko neljä
heru neljästä nenästä
Hos lie pistän neljä kerdaa
Ja neljä järestämässä
ja neljä näkemättäin
Ja neljä näkemätöintä
ja neljä poikka o Suomemaas
Ja näkenen nuokin neljä
Ja repiköön luut neljään koskeen
Jaakosta neljä Pertteliin
Jaakosta neljä pärttyliin
Jalan neljän juoksevaista
Jalan neljän juoksevata
jalan neljän juoksevia
Jalan neljän juoksioita
Jalan neljän kulkijata
Jallan neljän juoksevada
Jallan neljän juoksevaista
Jaloin neljän juoksevata
Jaloin neljän juoksevoo
Jopa jotta kolme neljä
Jopa liijoin neljä yötä
Jos kiroat neljä kertaa
Jos neljältä
Jos pahentaja pahentaa minun karjani neljä kertaa
Jos sa puskut neljä
Jos sie pistät neljä
Jos sie pistät neljä kertaa
Jos sie pistät neljä pistoo
Jos sinä ammut neljällä
Jos sinä kiruat neljä kertaa
Jos sinä kiruot neljä kertoo
Jos sinä kohtelet minun neljä kerraa
jos sinä kohtelet neljä
Jos sinä lennät neljä
Jos sinä lennät neljä kertaa
Jos sinä lennät neljä lentoa
Jos sinä letty lensit lehmään neljä
Jos sinä neljällä
jos sinä neljän minä viidennen
Jos sinä pistät neljä
Jos sinä pistät neljä kertaa
Jos sinä pistät neljä pistoa
Jos sinä pistät neljä pistoo
Jos sinä pistät neljän piston
Jos tuulen lento lentää sin neljä kertaa
Jos ähky syä sinua neljä kertaa
Jossinä kohtelet neljä
Jotka neljällä jalalla kävelevät
Juakosta neljä pärttylii
Juhannuksest neljä Jaakkoo

Juhannuksesta neljä juakkoo
Jyristä neljä Eerikkiin
Jyristä neljä vappoo
Jäi neljä näkemättäin
Kaikilla neljä karvasta jalkaa
Kaikista näistä neljästä tuulesta
Kaksi kolme kolme neljä
Kasvatin neljä neitsykäistä
Kel on neljä se on neitoi
Kell neljä paras peli
Kell on neljä se on neito
Kello neljä
Kello neljä hyvä veli
Kello neljä hyvä velli
Kello neljä kenen veljä
Kello neljä kennen veljä
Kello neljä leipomaan t neulomaan
Kello neljä neitikäinen
Kello neljä neito neuloi
Kello neljä Neitsy Marja
kello neljä nelistä työhö
Kello neljä neula silmäs
Kello neljä neulan silimä
kello neljä neulansilmä
Kello neljä neulansilmään
Kello neljä neulatyyny
Kello neljä neulo paita
Kello neljä neulomaa
Kello neljä neulomaa l niemenkärkee
Kello neljä neulomaan
Kello neljä neulomaan neula käteen
Kello neljä neulomahan
kello neljä neulomua
Kello neljä neulumahan
Kello neljä Nevaukko
Kello neljä Viiarin pelli
Kello neljä viärin pell
Kello neljä yli seljän
Kello neljä ämmä nelikossa
Kello yks kaks kolme neljä
Kevin äija kolme neljä
Kolme kun tulit neljä mää pois
Kolme kuuta kolme neljä kuuta
Kolme kuuta neljä kuuta
kolme neljä
Kolme neljä koiraa
Kolme neljä korpikuusta
Kolme neljä neittykäästä
kolme neljä upseereja
Kolme neljä viisi kuuta
kolme neljä yhdeksän
Kolme oli miestä neljä neittä
Kolme oot tult neljä pois
Kolme viä neljä pois
Kolme öinen neljä öinen
Kolmen neljän karvainen
Kolmen neljän kopran kanss
Kolmet kielet neljät mielet
Kolmet kosijat neljät viinat
kolome neljä
Kolome neljä upsierii
Komulast läks neljä neittä
kosijoita kolme neljä
Kovin äiän kolme neljä
Ku meitä neljä olliis
Kui sie kolme mie pistän neljä
Kui sie neljä mie pistän viisi
Kuin tulevat Neljät pyhät
Kulki ennen neittä neljä
Kulki tietä nejttä neljä
Kulki tietä neljä neittä
Kulki tietä neljä neittä
Kulkipa ennen neittä neljä
Kun makas neljän neitosen nisässä
Kun oli ennen neljä neittä
kun sinä kynsit neljän kynsin
Kun sinä pistät neljä kertaa
kun sinä pistät neljän pisten
Kuus viis neljä kolme
Kuus viis neljä kolme kaks
kuus viis neljä kolme kaks yks
Kuusi viisi neljä
kuusi viisi neljä kolme kaksi
Kuusi Yks kaks kolme neljä viis kuus
Kuusi Yksi kaksi kolme neljä viisi ja kuusi
Kynttelistä neljä mattii
Kynttelistä neljä mattiin
Kävi tietä neljä neittä
Kävipä tietä neittä neljä
Köyrist neljä Anttii
Köyristä neljä Anttiin
Laski aina yksi kaksi kolme neljä
Lempo neljäksi repiä
Lennä sie kolme mie lennän neljä

Lennä sie neljä mie lennän viis
Lennä sinä tuuleen neljä kertaa
Liinass neljä lehtä
Lypsi ennen neljä neittä
Lyö vai neljä nurkkasessa
läpi neljän neglansilmän
Maariasta neljä Jyrkii
Maariasta neljä Jyrkiin
Maarjasta neljä jyrrii
Maksoin neljä niittäessä
Marjasta neljä jyrrii
Marriiasta neljä ristiin
Matist neljä Maariaa
Matist neljä Maariaan
Matist neljä Maariaas
Matist neljä Marjaan
Matista neljä jyrkii
Matista neljä Maariaa
Matista neljä Maariaan
Matista neljä marijaa
Matista neljä marijaan
Matista neljä marjaa
Matista neljä marjaan
Matista neljä marrii
Matista neljä marriiaan
Matista neljä viikkoo Maariaan
Me puskin neljän puskin
Meitä on täss neljä neittä
Meren keskellä oli neljä neittyttä
Mie ammun neljä
Mie haukuin neljä kertaa
mie kolm sie neljä
mie neljä
mie neljä sie viis
mie pistin kolme sie pistit neljä
Mie pistin neljä pisti
mie pistin neljä sie pistit viis
Mie pistän neljä
Mie pistän neljä kerdaa
Mie pistän neljä pistoo
Mie sen pistän neljän pistän
Mie viien sie neljän
Mikä neljä
Mikä neljä Lehmällä nisiä
Mikä neljä Lehmällä tissiä
Mikä neljä Neljä nissää lehmällä
Mikä neljä Neljä nissää lehmällä
Mikä neljä Neljä nänneä lehmällä
Mikä neljä neljä nännii lehmällä
Mikä neljä Neljä nännää lehmäl
Mikä neljä Neljä tissijä lehmässä
Mikä neljä Neljä tissiä lehmällä
Mikä neljä Neljä tissiä lehmälä
Mikä neljä neula maass
Mikä neljä Nissää lehmällä
Mikä neljä Se mun veljä
Mikä neljä tissijä lehmällä
Mikä neljä Tissiä lehmälä
mikä neljä viis sormea ihmisellä
Mikä neljä Ämmä nelikossa
Mikä ompi neljä Neljä nännii lehmäl
Mikä on neljä
Mikä on neljäs tosi Neljä mammaa lehmällä
Mikä on neljäs tosi Neljä mammaa utaretta lehmällä
Mikä onpi neljä
Mikä ukko neljä Neljä tissijä lehmällä
Mikä ukko neljä Neljä tissiä lehmällä
Mikäs neljä Neljä nisää lehmälä
Mikäs on neljä
Minä ammun neljä
Minä itte sun neljältä
Minä itte sun neljältä
Minä kiroan neljä kertaa
Minä kiruan neljä kertaa
Minä kiruon neljä kertoo
minä kohtelen neljä
Minä kohtelen neljä
Minä kolme nikka neljä
minä kynsin neljän kynsin
minä lennän neljä
Minä neljä nikka viis
Minä neljällä
Minä neljältä
Minä neuvon sulle neljä tietä
Minä pistin neljä pistoo
Minä pistä neljä pisto
Minä pistän neljä
Minä pistän neljä pistoa
Minä pistän neljä pistoo
Minä pistän neljä pistova
minä pistän neljän pisten
Minä pistän neljän piston

minä sinnuun neljä
Minä teen terveeksi neljä
minäpä puskun neljä puskuu
Mitenkä viikateen päällä kävellään
vahingoittamatta neljän silmän kesken
Mitä neljä
Mitä neljä Lehmällä tissiä
Mitä neljä neityy siäl teki
Mitä neljä Neljä tissiä lehmällä
Mitä neljä Neljä tissiä lehmässä
Mitä ompi neljä
Mitä on neljä Neljä mammaa lehmällä
Miull on neljä kyntämässä
Miulle neljä neulan terrää
Neito maksaa neljä tuhatta
Neito neljä
neito neljä ryöhyläinen
Neito neljän lauan päällä
Neito oot neljä lapse
Neito se on kell on neljä
Neito sika neljä
Neitostelet neljä vuotta
Neittä neljä painuttaa
Neki neljästä nahasta
Neljä arsina pituutta
Neljä arsinaa pituutta
Neljä evankelistaa
Neljä henkee tanssittaa lauloit
rinkilaulun
Neljä henkeä venosessa
Neljä hiirtä lähtee tanssaamaan
Neljä hiirtä meni tanssiin
neljä hiirtä ne tanssii
Neljä hiirtä ne tantsii
Neljä hiirtä ne tantsiit
Neljä hiirtä tanssaa
neljä hiirtä tanssii
Neljä hiirtä tanssii tsim tsam
Neljä hiirtä tanssiit
Neljä hiirtä tantsii
Neljä hirttä me tantsin
Neljä hirttä mä tanssaan
Neljä hirttä mä tantsin
Neljä hirtää tanssii
Neljä hur
Neljä jalan kulokevata
Neljä jne
Neljä kikkiä lehemällä
Neljä kol
Neljä kolm
neljä kolm kaks
Neljä kolme kaks yks
neljä kolme kaksi
Neljä kolme kaksi yksi
Neljä kolme kaksi yksi ei yhtään
neljä kolome
Neljä kun tulit viis mää pois
neljä kuuta naukuva
neljä kuuta papottaja l popottaja
Neljä kuuta viisi kuuta
Neljä lehtijä lykkyheinäs
Neljä maksoin niittämässä
Neljä matista mariaan
Neljä matista marriiaan
Neljä matista marriianpäivään
Neljä matista marriin
Neljä mm
Neljä neijo ehtehiä
Neljä neijon ryhkyläinen
Neljä neio ehtehiä
Neljä neion emälle
Neljä neion ituita
Neljä neion vierehistä
Neljä neito ryöhkyläene
Neljä neito ryöhyläene
Neljä neito ryöhyläenen
Neljä neitohi sijassa
Neljä neitonna kotona
Neljä neitoryöhyläinen
Neljä neitsykäistä
neljä neitsyt Niemes
Neljä neitsyttä sisässä
Neljä neitte tiete kävi
Neljä neittyttä
Neljä neittyttä tiätä käveli
Neljä neittä
Neljä neittä ehteissa
Neljä neittä kolm urosta
Neljä neittä kolme miestä
Neljä neittä kolme naista
Neljä neittä kolme uroista
Neljä neittä kolme urosta
Neljä neittä kolmi naista
Neljä neittä kävi tjetä

Neljä neittä luonnotarda
Neljä neittä lypsettiin
Neljä neittä niemen nenässä
Neljä neittä niemen päässä
Neljä neittä niemetärtä
Neljä neittä nuarukaista
Neljä neittä nuorukaista
Neljä neittä nuorukaista
Neljä neittä on kirstusessa
Neljä neittä pöydän päässä
Neljä neittä rinnatuksen
Neljä neittä teetä käivät
Neljä neittä tiellä käivät
Neljä neittä tietä kulki
Neljä neittä tietä käivät
Neljä neittä tietä käjvät
Neljä neittä tietä kävi
Neljä neittä tietä käyvät
Neljä neitä kahtomaan
Neljä nejtte käypi tiete
Neljä nelikossa
neljä Neljä nisää lehmällä
Neljä neulan kuoliaa
Neljä neulan taitumata
Neljä neulan tekijää
neljä neuloin kuoroo
neljä neulomaan
Neljä neuvoo pitivät
Neljä nieklan kuolioa
Neljä nieklan nipsenässä
Neljä nientä päät saloo
neljä nissä lehmäl
neljä nissä lehmäll on
Neljä nisää lehmällä
Neljä niämen neittykäästä
Neljä nuarta neitokaista
Neljä nuarta neitsykäistä
Neljä nuarta neittä
Neljä nunnua lehmällä
Neljä nuorta neitoa
Neljä nuorta neitokaista
Neljä nuorta neitosta
Neljä nuorta neitsykäistä
Neljä nuorta neitsyttä
Neljä nuorta neitsyy
Neljä nuorta neitykäistä
Neljä nuorukaista
Neljä nännii lehmäl
Neljä nännii lehmäll
Neljä nänniii lehmäl
Neljä nännä lehmällä
Neljä oli neitoa
Neljä oli rannalla seitsemän sannalla
Neljä olisin neitosempi
Neljä on meitä neitosia
Neljä on neittä kolme urosta
Neljä on neittä pilven päällä
Neljä on näkemättäin
Neljä on pahhoo pienempee
Neljä on rannassa katsojaista
Neljä oot tult viisi pois
Neljä pientä tyttöö
neljä reittä rinnakkaisin
Neljä reittä rinnatusten
Neljä riunaa neitoloilta
Neljä riunaa neitoloista
Neljä riunaa neitosilta
Neljä riunia neitoloista
Neljä ruvetaan neulomaan
Neljä säettä
Neljä tissia lehmälä
Neljä tissii lehmäll
Neljä urvusta juhannukseen
Neljä vei viis vei kus vei
Neljä vei viisi vei kuusi vei
neljä vellon vierahista
Neljä viejä tulo neljältä
neljä viis
Neljä viis kuus
Neljä viisi kuusi
Neljä viisi kuuta
Neljä viisi poikalasta
Neljä virttä
neljä virttä me laulan
Neljä viä viis pois
Neljä vuotta neittä etsin
Neljä vuotta neulasta
Neljä ämmää nelikossa
Neljän evän liikkujoa
Neljän jalan juoksevata
Neljän jalan juoksevoo
Neljän jalan juoksiata
Neljän jalan juoksijata
Neljän jalan juoksovata

Neljän jalan juoxevata
Neljän jalkainen etana
Neljän kabjan kastandah
Neljän miehen mietittynä
Neljän neidon urkenemme
Neljän neidon virsi
Neljän neidosen nisalla
Neljän neion nännin alla
Neljän neion tarpeheksi
Neljän neiti niemeltä
Neljän neitosen nimelle
Neljän neitosen nimmeen
Neljän neitosen nisissä
Neljän neitosen nisissä
Neljän neitsyen sopia
Neljän neitsyen sopia
Neljän neittyen nisässä
Neljän neittä ehteissä
Neljän nuoren nousevaisen
Neljän nännän neuvoloi
Neljän patsahan nenässä
neljän peikalon pitunen
Neljän peukalan pitunen
Neljän peukalon pituinen
Neljän peukalon pituinin
Neljän peukalon pituus
Neljän peukulon pitunen
Neljän reien repsutettu
Neljän reijen taittumaa
Neljän riunoin neitoloista
neljän silmän mulkamalla
neljän silmän mulkovalla
Neljän viiden viikon pääst
Neljän viisin
Neljäs neljä mammaa lehmällä
Neljät pyhät pyärähtävät
Neljää eeltä enemmän
Nenä neljän pruusalliin
Nenä neljän pruusallinen
Nenä neljän pruussalliin
Nenä neljän pruussalline
Nenä neljän pruussallinen
Nenä oli neljän pruusallinen
Nenä on neljä arssinata
Netelissä neljät vitsat
Neteläas neljät armot
Netilässä neljät vitsat
neuo neittä neljä vuotta
Neuo neittä vnotta neljä
Neuoi neljällä tavalla
Neuvo neitoo neljä vuotta
Neuvo neittä neljä vuotta
Neuvo neittäpä neljä vuotta
Neuvo neljä nurkkasessa
Neuvo neljä vuotisenna
Neuvo neljällä sanalla
Neuvo neljällä tavoilla
Neuvoi neljällä tavalla
Neuvoin neittä neljä vuotta
neuvoin neljällä tavalla
Neuvon minä neljä tietä
Neuvon sulle neljä tietä
Neuvottelet neljä vuotta
Niim minä pistän neljä pistoo
niin mie lennän neljä kertaa
Niin mie pistän neljä yheksää kertaa
niin mie pölästydin neljä jne
Niin minulla on neljän voima
Niin minä ammun neljä nuolta
niin minä kohtelen sinun neljä kertaa
Niin minä lennän neljä kertaa
Niin minä lennän neljä lentoa
Niin minä pahennan pahentajan neljä kertaa
Niin minä pistän neljä
Niin minä pistän neljä kertaa
Niin minä pistän neljä kertoo
niin minä pistän neljä pistoa
Niin minä pistän neljältä
Niin minä pistän neljän piston
Niin minä tulen neljään laihin
Niitty neljältä paralta
nikka kol minä neljä
nikka kolme minä neljä
Nikka kolme mä neljä
nikka kolmem minä neljä
Nikka viis Minä neljä
Nikko kolt miä neljä
Nikko neljä miä viis
nin minä pistän neljän
Nousentelet neljä vuotta
Nuo neljä neitosta
Nyt on meitä neljä neittä
Nätelässä neljät vitsat

Nätälässä neljät armot
Nätälässä neljät vitjat
Nätälässä neljät vitsat
Oadamill on neljä lasta neljäkymmentä kaksi
Oisin neljää netimpi
Ol ennen neittä neljä
Oli ennen neljä neittä
Oli meidä neittä neljä
Oli meillä neljä neittä
Oli meitä neljä neittä
Oli neljä neittä
Oliba ennen neljä neittä
Olipa ennen Neittä neljä
Olipa ennen neljä neittä
Olipa meitä neittä neljä
Olipa meitä neljä neittä
Olpa ennen neittä neljä
On miul neljä poikoista
on miull neljä pojutta
On miull pojutta neljä
Onhan mammalla neljä lehmää
Otin minä ruoskan neljä riunan
paa hot riunaa neljä
Paasin neljäksi palaksi
Palvelin ma talonpoikaa vuosia neljä
Pisto kolt mie neljä
Pisto neljä mie viis
Pistä sie kolme mie pistän neljä
Pistä sie neljä mie pistän viis
Pistä sinä kolmen piston minä pistän neljän piston
Pistä sinä neljän piston minä pistän viiden piston
Pistän minä neljä kertoo jne
Poasin neljäksi palaksi
Päät neljä tähilliset
Rististä neljä urpuun
Röhkyäinen neljä
Saijat neljän sarvelliset
Sato neljä neitsykkeistä
Sato neljä neitsykäistä
Sato neljä neittä nuorta
Satoi neittä neljä vuotta
Satoi neljä neiokkaista
Satoi neljä neitsykkäistä
Satoi neljä neitsykäist
Satoi neljä neitsykäistä
Satoo neljää neitsykäistä
Se on neito kell on neljä
Se on neitoi kell on neljä
Se on nätti kell on neljä
Se puskit neljän puskin
Seittemän kuus viis neljä kolme kaks yks ei yhtään
Seittemän kuusi viisi neljä kolme seittämän kuus viis neljä
Sekä kolme jotta neljä
Sekä neljä herrasmiestä
Sie kun ammut neljä
Sie kun pistät neljän pistän
Sie miul neljällä
sie neljä pisti
Sie pistä neljä
Sieko haukuit neljä kertaa
Siel oli neljä mamsellia
Siel oli neljä neitsykkäistä
Siell on neljä neitsykäistä
Siell on neljä neitty
Siellä neljä neitsykäistä
Siellä neljä neitsykäistä
Siellä on neljä pahaista
Siitä kasvoi neljä neittä
Siitä neljä Jaakkoon
Siitä neljä Jaakon päivään
Siitä synty neljä neittä
Siitä synty neljä neittä
sinä kolome minä neljä
Sinä pistit neljä pistoo
sinä pistät neljän
Siäl oli neljä neityy
Siäl on neljä neitsykäästä
Syä sinä ähkyä neljä kertaa
Taitto neljä luutaa nennallesa
Tarhassa neljä nuorta neitsykästä
Tart sin tart neljä kert
Terve neljä neitsykkäist
Terve tupa neljä nurkka
Toisinto Kolmen neljän konstellinen
Tule neljän tuppaan
Tuleb neljä neitsykkeissä
tuosta synty neittä neljä
Tuvas oli neljä neitsyttä
Tuvassa oli neljä neittä

Täs on meitä neljä neittä
Täss on meitä neljä neittä
Tässä meitä neljä neittä
Tässä on meitä neljä neittä
Uotista neljä pertteliin
Urvosta neljä juhannukseen
vai käynkö vielä kolme neljä
Vapusta neljä Urpoon
Venoi neljän pruussalliin
Venosess on neljä neittä
Viis neljä
viis neljä kolome kaks yks ei yhtään
Vuotta neljä kauvan
Yks kaks kolme neljä
Yks kaks kolme neljä ja viis
Yks kaks kolme neljää
Yks kaks kolome neljä viis kuus
Yks kaks kolomen neljä kaheksaj ja kakskymmentä
Yks kas kolme neljä viis kuus
Yks vei kaks vei kolme vei neljä vei viis vei
Yksi kaksi kolme neljä
Yksi kaksi kolme neljä viis kuus
Yksi kaksi kolme neljä viisi
Yksi kaksi kolme neljä viisi ja kuusi
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuus
yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi
Yksi kaksi kolmeme neljä viisi kuusi
Yksi vei kaksi vei kolme vei neljä vei viisi vei

RUNOSÄKEET NUMEROSTA VIISI

otettu huomioon sijamuodot ja murre

Ailahan viisi konsa kolottaa
Aina viikon viiden päästä
Ajo viisi velvyttäni
Ajoi läpi viien linnan
Ajoin virssan viien päähä
Ala viien villavaipan
Ala viien villi veitse
Alla viiden villa vaipan
Alla viien villa vaipan
Alla viijen viilohirren
Alla viiren villavaipan
Alla viiren villavaippa
Allapa viien villavaipan
Alle viien villavaipan
alle viijen varpahain
Ammuit viisi veljeäni
Anna viisi vanteheen vipätään
Ei ole viittä yödä Ilmollizel
Ei oo viitto viisi vuotta
Ei veerryt viisi permannolla
Ei vivu viittä syltä
Eikä ole viiden viikon vanhaksi päässyt
Eli viisi vijtaketta
Eliinan viisi verkaista hametta
Emoja viittä kuutta
Enne kuin viisi veisellensä
Ennen kun viisi vitsaksi venyy
Ennen muita viisi nielen
Ennenk vietin viisi vuotta
etkä tule viisi kuusi
Hakkaa viimen viittä toista kymmentä
Hallin Janne se viiden vanhasta
Hanki viisi villa päätä
Helvetin pohjasta viisi
Hos vejä venoista viittä
Hot veä venehtä viisi
Huivin viien hunnun verran
huusi yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi
Ihan syltä viittä syvä
Iski vihoin viisi puuda
Ja anna mulle viisi renkiäsi
Ja meillä viisi veljestä
ja viijen villahännän kansa
Ja viisi järestämässä
Ja viisi muuta makkaraa
ja viittä korttelia ympäri
ja villaset sinun viisi kiellyttäsi
Ja villoista viisi hammasta

Jo oli viitta viisi vuotta
Joi viisi kopeekkaa
Joisin viinaa viisi päivää
joita oli viisi
Joita piti olemaan viisi kuusikymmentä
Joita piti oleman viisi kuusikymmentä
Joita piti olla viisi ja viisitoistakymmentä
Joita piti olla viisi kuusikymmentä
Joita piti olla viisi viisi viisitoista
joita piti tulemahan viisi toista
Joita taisi olla viisi tai kuusitoista
Joka viipy siellä viisi vuotta
joll ol kärsä viittä kyynäröö
Joll olj v viittä syltä
Joll on viitta viiden miehen
joll on virret viien kuuet
Jolla oli v viisi korttelia
Jolla on sivut viittä syltä
jolla on vihki viien vaimon
jolla on vikset viittä syltä
jollol kärsä viittä kyynäreä
Jollon vu viittä syltä
Jonka on v viittä syltä
Jop on kuuta viisi kuusi
Jopa kuuta viisi kuusi
Jopa viipy viisi kuusi
Jos kiroat viisi kertaa
Jos sie pistät viisi
Jos sie pistät viisi kertaa
Jos sie pistät viisi pistoo
Jos sinä kohtaat mun viideltä
Jos sinä kohtelet minun viisi kertaa
Jos sinä lennät viisi
Jos sinä pistät viien piston
Jos sinä pistät viijen piston
Jos sinä pistät viisi kertaa
jos sinä pistät viisi pistoa
Jos sinä pistät viisi pistoo
Jos sinä pistät viisi pistova
jos sinä viiden minä kuudennen
Jos sinäviidellä
jos sä puskut viisi puskuu
Jos veät venettä viisi
Jos veät venosta viisi
Jossa on viisi veikkoasi
josson viisi veikkoasi
Josta lähti viisi venettä verta
joukossa veljen viiden
Juhannuksesta viisi Jaakoon
Kahdeksan Yksi kaksi kolme neljä viisi
kuusi seitsemän kahdeksan
Kahta kantta viittä keeltä
Kaikk viisi vihille saatto
kaksi viisi koppaa marjoja
Kana viisi varpahinen
kandoi viisi kandoi kuusi
Kanto kuuta viisi kuusi
kell oli viisi kell oli kuusi
kell oli viisi veljeksii
kell on viisi kell on kuusi
Kell on viisi veljeksii
Kell on viisi vitsaria
Kell on viisi vitsisia
Kiitti viitan viisi nyblän
Kipsaa kapsaa viidellä vaadilla
Kirosin mä viisi kirroo
Kita viittä kirves vartta
Kita viittä kirvesvartta
kohta piäsenviiteen
Koko viisi korttelia
Kokottele vuatta viisi
Kokotteles vuotta viisi
Kokotteli orotteli vuatta viisi
Kokotteli vuatta viisi
kolme neljä ja viisi
kolme neljä viisi kuusi
Kolme neljä viisi kuuta
Koppa viisi vilman kalma
Ku teki tytärtä viisi
ku viien kuuen viikon päästä
Kuali viisi veikkoa
Kui illal ol likkoja viisi
Kui oli vuotta viisi toista
Kui sie neljä mie pistän viisi
Kui sie viisi mie pistän kuusi
Kuin on viisi viikatteella
Kuin takonet viisi viilemyttä
Kuin tek viisi tyttölöistä
Kuin teki tyttärii viisi
Kuin viisi viikatetta
Kun on viisi villottanu
kun sinä pistät viien pisten
kun viien kuen viikon päästä
kun viien kuuen viikon päästä

kun voita on viisi leiviskäistä
Kuni on viisi vallottani
Kunis viittä valtojaani
Kunne on viisi valluttani
Kunni viisi vallottasa
Kuuen viien villahännän
Kuulu viien virstan päähän
Kuusi viisi neljä
kuusi viisi neljä kolme kaksi
Kuusi viisi nellä kolme
Kuusi Yksi kaksi kolme neljä viisi ja kuusi
Kylpi viisi venhäläistä
Kynnet viittä viikadetta
Kynnet kuin Venäen viisi
Kynnet kuin viisi viitaketta
Kynnet viisi vikattehia
Kynsiksesä viisi viikatehta
Kynsin mie viisi vakkoo
Kysitkö viisi vikatekättä
Kysyin viisi vikatekättä
kärsä viittä kyynärää
käski odottaa vuatta viisi
Kätke viisi hammastas
Kävisin viittä virkummasti
Laati vivun viittä syltä
Laiat viien verralliset

Laitto hän tytärtä viisi
Laiva viien laaulline
Laivut viien verkillinen
Laivut viien vertillinen
Las sie virut viisi vuotta
Laske suvi öistä viisi viikkoa
Lasta viittä laaitteli
Lasta viittä laaittelin
Lasta viittä laitto maalle
Lasta viittä maalle laati
lasta viiessä vihille
Leiviskä viisi naulaa
Lens viien meren taa
leppä viisi Vilma ruusi
leppä viisi virman kruusi
leppää viisi virman kruusaa
Lintu lensi viisi merta
Loaji vitjat viittä syltä
Lukkari mulle viisi kuusi hopiarahaa
antoi
luvan viisi vuotisena
Lyhykkäinen liina viittä
Läpi linnan viien kuuven
Läpi viiden villa vaipan
Läpi viien pilven rannan
Läpi viien villa vaipan
Läpi viijen kirvesvarren
Läpi viijen villavaipan
Löin miä viiellä vippua
löysi kerran kakskymment viisi
Löysi penmn löysi viisi
löysi vihdoin kaksikymment viisi
Löysin minä viidet kuudet virsun paulat
löysin neljännen löysin viiden
Löysin tieltä viisi markkaa
Mahit vielä viisi vuotta
Mahoit vielä vuotta viisi
Maksa ei viittä virsujain
maksa ei viisi virsujain
maksa ei viisi virsujaini
maksa viisi ei virsujain
Makso viisi kopeekkaa
Maksoin viisi veikkojain
Maksoin viisi viikatessa
maksoin viisi viikatteessa
maksoin viisi viikattiessa
Me puskin viien puskin
Meil oli viitta viisi vootta
Meill on viinat viien laist
Meni viijen vuoden päästä häntä
katsomaan
Mennä viien virstan päähän
Mesi viisi hammastasi
Mie ammun viisi
Mie kubian viien vaon vällii
Mie oon siso viien vellon
Mie pistän viisi pistoo
Mie siul viiellä po viiellä
Mie vaan viittä kyselin
Mie viien sie neljän
mii milei pada kasta viisi kuusi poiga
Mikkelistä viisi Kekrhin
Mikkelistä viisi köyriin
Mikä viiees Viisi sormea käessäsi
Mikä viis Viisi sormea käissä
Mikä viisi
Mikä viisi Hierimessä haaraa

mikä viisi ihmisen käiessä sormee
Mikä viisi Kuelmassa puikkoa
Mikä viisi kujelmassa tikkua
Mikä viisi Neoleessa tikkuo
Mikä viisi Tikkua kuottavasa
Mikä viisi Viis haaraa härkkimesä
Mikä viisi Viis tikkua kuottavasa
Mikä viisi Viis tikkua kuvottavassa
Mikä viisi Ämmä vintissä
Mikäs on viisi
mill on villat viittä syltä
Mill ov viisi hammastasti
Minä ammun viisi
Minä kiroan viisi kertaa
Minä kiruan viisi kertaa
Minä kiruon viisi kertoo
minä kohtelen viisi
Minä olen orvon ollut viiden vanhast asti
Minä pistin viisi pistoo
minä pistän viien pisten
Minä pistän viien piston
Minä pistän viijen piston
minä pistän viisi
Minä pistän viisi pistoa
Minä pistän viisi pistoo
Minä pistän viisi pistova
minä sanon viisi toista
Minäviidellä
miss ei ollu viittä miestä
Miss on viisi viikatetta
Mitä ompi viisi
Mitä viisi
Mitä viisi kuolimessa tikkuo
Mitä viisi Viisi tikkua kuelmassa
Mitä viisi Viisi tikkua kutelmassa
Miul ois olt virttä viisi kuusi
Miull olis virttä viisi rekeä
Miull on viisi kyntämässä
Miulla on viisi viikatehta
Miun on viittä villasemmat
Miä tuon viittä viisahamman
Mull on miekka viittä syltä
Mull on virsiä viisi rekiä
Mulla on kilpi viien miehen
Mulla on viiru viittä syltä
Mulla onviidenveljen huolet
Muuten Viisi henkeä siinä pitää olla kun
vitusta vihnettä otetaan
Naisen viittä viisahamman
Nauriitviidessäkopassa
Neljä kuuta viisi kuuta
Neljä kuuta viisi kuuta
Neljä oot tult viisi pois
Neljä vei viisi vei kuusi vei
neljä viisi

Neljä viisi kuusi
neljä viisi kuusi seitsemän ja
Neljä viisi kuuta
neljä viisi viikko kautta
Neljän viiden viikon pääst
Nellä kuuta viisi kuuta
Ni viittä volehutta
Niin mie pistän viisi kertaa
Niin mie pistän viisi yheksää kertaa
niin minä kohtelen sinun viisi kertaa
Niin minä pistän viien piston
Niin minä pistän viisi
niin minä pistän viisi pistoa
Niin on iski viisi puuta
Niin totta tottelet Muoseksen viittä kirjoo
Niinkuin Kristuksen viirestä haavasta
Niistä piti tulla viisi kuusikymmentä
Niita oli viisi
Niitin mie viisi vitsikkoo
Niitin viisi viisikkoo
Niitin viisi viisikoista
Niitti viisi viisikkoa
Niitän viisi viisikkoa
Niitän viisi viisikkoo
Nokka viittä viikatetta
Nuin viien villa hännän
Nyt on viisi vallaistani
Näki siellä viisi tarttumus vitsaa
Näki unta viisi vuotta
ois virttä viisi kuusi
Oisi viisi viemässä viluhun
Oisi virttä viisi kuusi
Oisi virttä viisi kuusi Hiihtävää surmaa
Huora hurstia kutoopi
Oispa virttä viisi kuusi
Oli minulla viisi siarta
Oli siinä viisi päivää

Oli viiden virstan päässä
Oli viiden virstan päässä
Oli viien virstan päässä

Oli viisi kuusi kananpoikaa
Oli viisi tyttölasta
Oli viisi viilivyötä
Olin mieviidenvirstan päässäOlin viiden virstan päässä
Olin viien virstan päässä
Olin viijen virstan päässä
Olliit verret viien velloin
Ompa mulla viisi vikate rania
Ompa mulla viisi vikaterania
On meill viisi viikatetta
on miul virttä viisi kuusi
On miula viien veljen huolet
On on virttä viisi kuusi
On siinä viisi päivää
On viisi kuusi kananpoikaa
On viisi viisaampaa
Onhan sinulla viisi silkkiä
Onpa viisi miekkaa
Orottele vuatta viisi
Osti viinat viien laist
Ota verkko viittä syltä
Ota viisi viikatetta
Ota viisi villakuonta
Ota viitta viien miehen
Ota virku viittä syltä
Ota virpa viittä syltä
Ota virpi viittä syltä
Ota vitsa viittä syltä
Ota vitsha viisi syldä
Otammo vitshan viittä syldä
Otan mä virttä viisi kuusi
otan virttä viisi kuusi
Otan vitsan viittä syltä
Otanko ma viisi viitaketta
Otapa on vitsa viittä syltä
Otas oksa viittä syltä
Otas virpi viittä syltä
Otas virpu viittä syltä
Otas vitsa viittä syltä
Otas vittsa viittä syldä
Otit vitshan viittä syltä
ottaa virttä viisi kuusi
Otti vielä viisi viikatetta
Otti viisi osran jyveä
Otti viisi viikatehta
Otti viisi viikatetta
Otti viisiä jyviä
otti virttä viisi kuusi
Ottibo viisiä jyviä
paa hot riunaa viisi
panen viisi korvatyyny
Panen viisi renkiäni
panen viisi villavaippa
Pani viidet korvatyynyt
pani viidet lakanatkin
Pani viidet nauhapeitot
pani viidet päänaluset
Pani viidet villavaipat
pani viidet vuodiliinat
Panit viidet korvatyynyt
Panit viidet liinalakanat
Panit viidet nauhapeitot
Panit viidet villavaipat
panit viisi korvatyyny
panit viisi villavaippa
Pes hän viiellä viellä
Pese hos viieltä veeltä
Pese veeltä viieltä kuuvvelta
Pese viiessä veessä
Peällä viien villavaipan
Peätä viiessä vihille
Pistä sinä neljän piston minä pistän viiden piston
Pistä sinä viisi
Pistä sinäl viiden piston minä pistän kuuden piston
Piti viidet kengät rikki
Piti viidet virsut rikki
Piti viidet vitjat poikki
Poikaa viiessä sottaan
Pojat viiden virstan päästä
Pojat viien virstan päältä
Pojat viien virstan päästä
Polta perkele viittä kynttä
Prokilla viisi kauhua piertä
Päivä viien viikkokauen
Pää viittä kirves vartta
Päältä viitan viien nyblän
Pääsin viisi vuotiseksi

Päässit viisi veljeäni
raato joka viiden metrin päässä
Risto puhui viittä toista
Runon viisi viimeistä säettä
Saatto viisi vieremähän
Saavat viisi viitikaista
Sain sieltä viisi markkaa
Sata saavia lihoja viisi venetta verta
Se on viisas kell on viisi
Se puskit viien puskin
Se viien sepän emäntä
Seitsemän kuusi viisi
Seittemän kuusi viisi neljä kolme
Sekä vielä viisi kuusi
Sekä viien veikon huolet
Sekä viien villa vaipan
Sekä viisi poikalasta
Seppä viisi yksin toksin
Sie kun ammut viisi
Siel on viisi virsun tekijää
Siell lyötii viisi kertaa
Siin on ollunna viisi vierasta miestä
Siin on viisi viitsikkoa
Siin on viisi vitsikkoa
Siin viiden vuoden vanhana
Siitä lähti viisi veneellistä verta
Siitä lähti viisi venettä verta ja
Siiven viijen viuhkavaa
Silloin viska viittä pääl
Sillon viitta viijen miehen
sillä kun on viisi hammasta
Sillä on villat viittä syltä
Sillä viisiinmyö lapsena Jussii haukuttii
Sima viisi hammastasi
Sinis on viittä vallaistaas
Sinis on viittä valtaani
Sinis viisi valtojasi
Sinis viittä vallaistaa
sinis viittä vallaistamme
Sinis viittä valtajain
Sinis viittä valtojaain
Sinis viittä valtojani
Siniz viittä valtahani
Sinn on viisi vitsikkoo
Sinne o viisi vitsikkoo
Sinne on viisi vitsikkoo
Sinnä on viisi vitsikkoo
Sinä pistit viisi pistoo
sinä pistät viisi
Sinä viiden ja minä viiren
Sito viisi viikatetta
Siul on viitta viisi vuotta
Siuss ois viisi vitsan työtä
soitit viisi velvyeen
Soitti kaikk viisi velvyttäin
Sulholle viisi viikattetta
Sulle viisi verka hametta
Summa viisi hammastasi
Summa viisi hammastasi
Syltä viittä oli vitta käissä
synnytti tytärtä viisi
Taatt tuo viittä viisaamman
Tai siit luvettiin nikottamiselle tälläviisiin
Tao sä vitjat viittä syltä
Tee virpu viittä syltä
Teeb vivu viittä syltä
Tehrään aina samallaviisiäja lujetaan
Teil on viisi hammasta
Tek hää viisi tyttölasta
Tek tuo viisi tyttö lasta
Teki heän verkon viittä syltä
Teki viisi tyttö lasta
Teki viisi tyttölasta
Teki viisi villitystä
teki viisi villovyötä
Terve viitta viien rublan
Terve viitta viijen rublan
Terve viitta viisi nyblä
Tien viielle vihutta
Tienohillen viiden kuuden
Toine siipi vettä viisi
Toinen siipi vettä viisi
Toittaka viisi viikatetta
Tuli viisi vierahaista
Tuli viisi viihkuraa
Tulimme viisi vitelikkoo
Tuo viitta viijen linnan alta
Tuokin viien viikon päästä
Tuol mie vietin viisi vuotta
Tuol sie vietit viisi vuotta
Tuolla on viisi viikatetta
Tuolt tull miestä viisi kuusi
Tuuli viisi vuotta vh
Työn m viisi kuusi ku

Uota uota viisi vuotta
V oli viisi korttelia
Vaa otan viisi velloani
Vaikk käivätviidenvirstan päässä
Vaikk olis viien virstan päässä
Vaikka viisut viisi vuotta
vakkois vakkooa viisi
vakkoisi vakkooa viisi
Vakkoisin vakkoja viisi
Vakosi vakoa viisi
Vallaa viiellä viellä
Vallaakko viiellä veellä
Vallan viijen valkialla
Vallan viiden valkehill
Varren viittä valmissitte
Varren viittä valmistauve
Varren viittä valmisteli
Vars on viittä valmistele
Varsi viittä valmistele
Varsi viittä valmisteli
Varta viisi viikatetta
Varzi viittä valmistele
Varzie viittä valmistele
Vast ol viijen viikon vanha
Vast on viisi valmihiina
Veerryt viisi permannolla
Veisi viien virssan päähä
Velli lähti viisi vuotta
Velli vesti viisi vuotta
Veno oli viien värkillinen
Venäen viisi viikatettu
Verta tuil viisi veneellistä
Vertaiseksi viiden neitsen
Veräjie on viittä kuutta
Ves on viijen virstan päässä
Vesa viisi vuotinen
Vesa viisi vuotinen
Vesa viisi vuotisena
Vesa viisi vuotisenna
Vesi viien virstan päästä
Vettä viisi virtoain
Vettä viisi virtovapi
Viek on viisi vikatekättä
viel eläisi viisi vuotta
Viel meit viisi pitäsi
Viel mä kiitän viisi vuotta
Viel ois miulla virttä viisi
Viel olis toista viisi
Viel olj viisi viikkoo
Viel on miulla virttä viisi
viel on viisi viikkoo
Viel on viisi vikatetta
Viel on virttä viisi kuusi
Viel pitäisi toista viisi
vielhä miul on viisi virttä
vielhä miull on viisi virttä
Viell on viien virstan päässä
Viellä viisi polstaria

RUNOSÄKEET NUMERO KUUSI

kuusi ammää kuusessa
kuusi kuusi sta tupoa
kuusi kaatui kuudenneksi
kuusi kateen kuanoo
kuusi kielinen kutokka
kuusi koiran kutsukkita
kuusi kultaista vessaa
kuusi kultapenninkiä
kuusi kultasta vesaa
kuusi kummini tytärtä
kuusi kuppiaa kylessä
kuusi kurppaspuoliskossa
kuusi kuudeksi muruksi
kuusi kuueksi muruksi
kuusi kuueksi palaksi
kuusi kuuen perkeleen
kuusi kuumoa kiveä
kuusi kuuvekse palakse
kuusi kuuviksi muruksi
kuusi kymmentä keseä
kuusi käskyn kuulijoita
kuusi lensi kuudeks muruks
kuusi meni kuueksi
kuusi meni kuueksi muruksi
kuusi menj kuuveksi muruksi
kuusi minun kultaiseni

kuusi muuttui seittemäksi seipähäksi
kuusi on kuusista tupoa
kuusi on kuppia sylissä
kuusi oot tult seitsemä pois
kuusi syltä taivoseh
kuusi viikkoo kuusikkoa
kuusikko kuueksi muruksi
kuusikko meni kuudeksi muruksi
Anna kulkea kuusi markka penikulma
Ennen kun kuusi kumartaa
etkä tule viisi kuusi
Itse kuoli kuusi vuotta
Ja kuusi kuusi kkoo
ja kuusi tuunaa pääni alla
Ja on kuusi kuusi kkoa
Jo nyt kuusi kummarteli
Jo on kuollut kuusi vuotta
Jo se on kuollut kuusi vuotta
Joka maksoi ruplia kuusi
Kell on kuusi kutsaria
Kell on kuusi kutserii
Kello kuus ämmä kuusessa
Kukk on kuusi haarallinen
Kukka se on kell on kuusi
Kukko se kell on kuusi
Kulu yötä viisi kuusi
Kului yötä viisi kuusi
Kummall kuusi kutsarii
Kun satattaa kuusi
Kunis ei panna kuusi kummarrusta
Kunis kuusi kumartelloo
Kunis kuusi kummartaat
Kuului kuusi penikulmaa
Kuuta kuusi kuormallista
Kuvasi tytärtä kuusi
Laulopa toi kuusi sanaa
Mie pistän kuusi pistoo
Mikä kuusi Ämmäkuusessa
Mikä kuusi Ämmä kuusessa
Myö toimme kuusi kullaista pärettä
Niin minä pistän kuusi kertaa
Niin saat kuusi kummarrost
on miul virttä viisi kuusi
Otti kuusi kultavyötä
Ravvatti hevosta kuusi
Se on kuulu kell on kuusi
Siell lie kuusi kultavyötä
Siell on kuusi kulta vyötä
Siell on kuusi kultavyötä
Siellä kulki kuusi vuotta
Synnytti tytärtä kuusi
Syötin kuusi kummiani
Toista kuusi poikalasta
Tuolla kulki kuusi vuotta
Tuuli muinon kuusi vuotta
Täss on kuusi kuulemassa
Vesoi toi kuusi vesaa
vesonne kuusi vesoa
Viisi kuusi lasta
Viisi kuusi tynnyrii
Viisi kuusi vastaa
Viisi oot tult kuusi pois
Viisi vuotta kuusi vuotta
virolaista viisi kuusi
Vuota viisi vuota kuusi

FORMULAT RUNOSÄKEISSÄ

Kului yötä viisi kuusi
kuusi kuueksi muruksi
kuusi kuusista tupoa

RUNOSÄKEET NUMERO SEITSEMÄN

FORMULA
Seitsemän elän takana
seitsemän hopiavyötä
Seitsemän setäni lasta

Aadamill ol seitsemän kaheksan lasta
Asu seitsemän suvea

Eli seitsemän snvea
Eskelistä seitsemän uotiin
Hos seitsemän
Huolet on seitsemän sisaren
ja joka hiirellä seitsemän pentua
Ja seitsemän järestämässä
ja seitsemän lautamiestä
Ja seitsemän setän lasta
ja seitsemän sianlihaa
ja seitsemän siariaan
Ja seitsemän siaruttaani
Ja siell on seitsemän keseä
Jo kuita kuusi seitsemän
joka kissalla seitsemän pentua
joka kokassa seitsemän konttia
joka kontissa seitsemän kissaa
joka pennulla seitsemän hiirtä
Jos kiroat seitsemän kertaa
Jos sie pistät seitsemän kertaa
Jos sie pistät seitsemän pistoo
Jos sinä kiruat seitsemän kertaa
Jos sinä kiruot seitsemän kertoo
Jos sinä kohtelet minun seitsemän kertaa
Jos sinä kohtelet seitsemän
Jos sinä pistät seitsemän kertaa
Jos sinä pistät seitsemän pistoa
Jos sinä pistät seitsemän pistoin
jos sinä seitsemän minä kahdeksannen
Josta vuoti seitsemän venettä verta
Kaikki seitsemän sedältä
Kel on seitsemän se selvä
Kell seitsemän sika pyys leipää
Kello seitsemän
Kello seitsemän emännät keittävät
Kello seitsemän emäntä keitti
Kello seitsemän emäntä keittämähän
Kello seitsemän emäntä keittämään
Kello seitsemän munii keitimme
Kello seitsemän munii keittämään
Kello seitsemän pistä veitsellä
Kello seitsemän sarvet seinälle
Kello seitsemän seinäkello
Kello seitsemän seiväs käteen
Kello seitsemän seppä pajaan
Kello seitsemän sepän emäntä
Kello seitsemän sepän Matti
Kello seitsemän sepän vaimo
Kello seitsemän seula kättee
Kello seitsemän velliä keittämän
Kello seitsemän ämmä seiphäässä
Kelo seitsemän keseä
kepissä seitsemän kokkaa
Kertoa seitsemän sekausi
kirkon yli seitsemän meren poikki
Kitaset seitsemän kirvestä
Kolmatta seitsemän lyhettä
Kuin sie pistät seitsemän pistin
Kuus oli rannal seitsemän sannal
Kuus vei seitsemän vei kaheksan vei yheksän vei
Kuus viä seitsemän pois
Kuusi kuuta seitsemän
Kuusi kuuta seitsemän kuuta
Kuusi seitsemän kahdeksan yhdeksän kymmenen
Kuusi vei seitsemän juoksi metsään päin
köyristä seitsemän jouluun
Laulut on seitsemän kaheksan
Laulut seitsemät kaheksat
Läpi seitsemän pitäjän
Läpi seitsemän pitäjän
ma kohtaan seitsemän
Me puskin seitsemän puskin
Meitä on seitsemän sisosta
Mie pistän seitsemän
Mie pistän seitsemän pistin
Mie pistän seitsemän pistoo
Miks on seitsemän sisarta
Miks on seitsemän sisärtä
Mikä on seitsemän
Mikä seitsemän
Mikä seitsemän Otavassa tähteä
Mikä seitsemän seinähirs
Mikä seitsemän Seitsemän tähtee otavass
Mikä seitsemän Seitsemän tähtiä otavassa
Mikä seitsemän Seka niis
Mikä seitsemän Tähteä otavassa
Mikä seitsemän Tähtiä otavasa
Mikä ukko seitsemän Tähteä otavassa
Mikäs seitsemäs Seitsemän tähteä otavassa
Minä ammun seitsemän
Minä kiroan seitsemän kertaa
Minä kiruon seitsemän kertoo
Minä kohtelen seitsemän
Minä pistän seitsemän pistoin
Mitä seitsemän
Mitä seitsemän Otavassa tähtiä
Mitä seitsemän Seitsemän tähtiä otavassa
Miull on seitsemän kyntämässä
Muista tulla seitsemän aikana kotiin
Nato seitsemän miniän
Nauku seitsemän natoo
Neljä oli rannalla seitsemän sannalla
niin minä kohtelen sinun seitsemän kertaa
Niinkuin seitsemän lauta miestä helvetis
Niinkuin seitsemän lautamiehen veri seisoo helvetissä
Niinkuin seitsemän miestä helvetissä seisoo
nikan seitsemän
nikka seitsemän minä kahdeksan
Nikko kuus miä seitsemän
Nikko seitsemän miä kaheksan
Nikkä seitsemän minä kahdeksan
Onpa seitsemän rekeä
Palvelin ma talonpoikaa vuosia seitsemän
Pesin seitsemän nattoo

Pistä sinä kuuden piston minä pistän seitsemän piston
Pistä sinä seitsemän
Pistä sinä seitsemän piston minä pistän kahdeksan piston
Poikaa seitsemän sedältä
Poltti seitsemän oroista
Päällä seitsemän lakanan
Räknäsi aina seitsemän
Saa seitsemän sinisiippanaa
Saan seitsemän keseä
saanit seitsemän siaren
Sai siitä seitsemän tytärtä
Sai verta seitsemän venehtä
Sanat ei seitsemän siaren
Sanat seitsemän kaheksat
Sanat seitsemän sataset
Sanat seitsemän settoin
Sanat seitsemän siaren
Sanat seitsemän siarren
Sanat seitsemän sisaren
Sanat seitsemän sisarren
Sata on seitsemän sanoa
Sata seitsemän keseä
Sata seitsemän sanoa
Sata seitsemän sanoja
Se oli seitsemän ilona
Se olin seitsemän ilona
Se on seitsemän ilona
Se on seitsemän iloon
Se on selvä kell on seitsemän
Se puskit seitsemän puskin
Seilu seitsemän keseä
Seilu seitsemän kesoa
Seiso kuin seitsemän lautamiestä helvetissä
Seiso niinku seitsemän lautamiestä
Seiso niinkuin seitsemän
Seiso niinkuin seitsemän lauta
Seiso niinkuin seitsemän lautamiestä
Seiso niinkuin seitsemän lautamiestä helvetis
Seiso seitsemän keseä
Seiso seitsemän kesövä
Seiso seitsemän kesöä
Seiso seitsemän nimellä
Seiso seitsemän nimes
Seiso seitsemän nimessä
Seisoin seitsemän seassa
seisoin seitsemän siaren
Seisoin seitsemän siassa
Seisoin seitsemän sihalla
Seisoin seitsemän sihassa
Seisoin seitsemän siijaa
Seisoin seitsemän sijaas
Seisoin seitsemän sijas
Seisoin seitsemän sijas
Seisoin seitsemän sijassa
Seisoit seitsemän sihassa
Seisoit seitsemän sijassa
Seison seitsemän keralla
Seison seitsemän siassa
Seison seitsemän sihassa
Seison seitsemän sijalla
Seison seitsemän sijassa
Seisot seitsemän sihassa
Seitsemän 8n kuuta
Seitsemän ahon perillä
Seitsemän ahoselille
Seitsemän armoa
seitsemän ei sukan suuta
Seitsemän ei sukkain suita
Seitsemän ei sukkainsuuta
Seitsemän emolla lasta
Seitsemän emon alasta
Seitsemän emoni lasta
Seitsemän emosen lasta
Seitsemän emä otusta
Seitsemän emän lasta
seitsemän emäntä keittämään
Seitsemän haravan piissä
Seitsemän harmaata hevoista
seitsemän heinän nenästä
Seitsemän hengen lahjat
Seitsemän hevosta sisäss
Seitsemän hopeavyötä
Seitsemän hopia vyötä
Seitsemän hopiavyötä
Seitsemän juoksi methän päin
Seitsemän kahdeksan
Seitsemän kahdeksan kuuta
Seitsemän kahdeksan päälletyksin
seitsemän kahdeksan yhdeksän
Seitsemän kahdeksan yhdeksän ja kymmenen
Seitsemän kahdeksan yhteksän kymmenen
Seitsemän kaheksan kantoneen
Seitsemän kaheksan kuisen
Seitsemän kaheksan kuuta
Seitsemän kaheksan palki
Seitsemän kaheksan tyttölasta
Seitsemän kertaa seitsemän
Seitsemän kertaa selvemmän
Seitsemän kesoisellista
Seitsemän kesän perästä
Seitsemän kevätotusta
Seitsemän kiven porruu
seitsemän kuningasten riikistä
Seitsemän kuon sidettä
seitsemän kuus viis
Seitsemän kuusi
Seitsemän kuusi viisi
Seitsemän kuusi viisi
Seitsemän kuuta mäkättäjäinen
seitsemän kuvon siettä
Seitsemän kynän nenästä
Seitsemän lasta kaulaan
Seitsemän lukun takaa
Seitsemän lukun takana

Seitsemän luona seisojaista
Seitsemän meren selätse
Seitsemän minon natona
Seitsemän mm
Seitsemän nikka meni niini
Seitsemän olisin selväisempi
Seitsemän on hepoa ajettavana
Seitsemän on hevosen seimee
Seitsemän on hoppeevyötä
Seitsemän on tsisoista lintuu
Seitsemän pahaa miestä
Seitsemän perkeleen käteen
Seitsemän perkeleen kättee
Seitsemän petäjikkoo
Seitsemän petäjikköä
Seitsemän petäjäpuuna
Seitsemän pitäjän pihoille
Seitsemän pojan povehen
Seitsemän pyhäistä miestä
Seitsemän revoin nahasta
Seitsemän revoin seläst
Seitsemän revoin selästä
Seitsemän revoin seläält
Seitsemän revon seläst
Seitsemän revon selästä
Seitsemän salon välitse
Seitsemän sataa saavia lihhaa
seitsemän satoa vuotta
Seitsemän satoina vuonna
Seitsemän sattaa syltä
Seitsemän sattoin vuona
Seitsemän sebelekaglaa
Seitsemän sebälindu
Seitsemän sebälinnuista
seitsemän seinän läpitte
Seitsemän seipään nenill
Seitsemän seisattajoa
seitsemän Seitsemän tähteä Otavassa
Seitsemän sejäin lasta
Seitsemän selittäijää
Seitsemän selkiää
Seitsemän selkäsen nojalla
Seitsemän selän nenältä
Seitsemän selän nenäs
Seitsemän selän nojalla
Seitsemän selän painotusta
Seitsemän selän taakse
Seitsemän selän tagana
Seitsemän selän takaana
Seitsemän selän takan
Seitsemän selän takana
Seitsemän selän takkaana
Seitsemän selänpainotusta
seitsemän seläntakana
Seitsemän seläntehеltä
Seitsemän seoin illooja
Seitsemän seoin ilona
Seitsemän seoin iloon
Seitsemän seon kera
Seitsemän sepelekaglan
Seitsemän sepelih kaklan
Seitsemän sepelikaglan
Seitsemän sepelikaklan
Seitsemän sepelikaulan hy hy hy
Seitsemän sepelis kaklan
Seitsemän sepeliäni
seitsemän sepelkaulan
Seitsemän sepän ahjossa
Seitsemän sepän emäntä
Seitsemän sepän mäellä
Seitsemän sepän pajassa
Seitsemän sepän pajuill
Seitsemän sepän pajulle
Seitsemän sepän tytärtä
Seitsemän serpin kuoliota
Seitsemän serän emäntä
Seitsemän setani lasta
Seitsemän setelivyötä
seitsemän setolkkavyötä
Seitsemän settäin lasta
Seitsemän settäisi lasta
Seitsemän setäini lasta
Seitsemän setän ilona
Seitsemän setän lasta
Seitsemän setäni lasta
Seitsemän setäsi tytärtä
Seitsemän setääni lasta
Seitsemän seurakunnan
Seitsemän seurakuntaa
Seitsemän seän ilona
Seitsemän seän takkaan
Seitsemän siaruttaa
Seitsemän siaruttaan
Seitsemän siaruttain
Seitsemän siaruttan
Seitsemän sieroin päähän
Seitsemän sieveä otusta
Seitsemän silmien takana
Seitsemän simaista lintua
Seitsemän sini hametta
Seitsemän sinihamehin
Seitsemän sinihametta
Seitsemän sinihamosen
Seitsemän sisare huolet
Seitsemän sisare lasta
Seitsemän sisaren huolet
Seitsemän sisaren lasta
Seitsemän sisariain
Seitsemän sisariais
Seitsemän sisarijain
Seitsemän sisarijani
Seitsemän sisarutta
Seitsemän sisarutta
Seitsemän sisaruttain
Seitsemän sisaruutaan
Seitsemän siso otusta

Seitsemän sison huolet
Seitsemän sison nojassa
Seitsemän sisosijani
Seitsemän sisova lintuo
Seitsemän sisärehuolet
Seitsemän sisären huolet
Seitsemän sisären lasta
Seitsemän sisäriiäin
seitsemän sisäriäini
seitsemän sisärystäin
Seitsemän soimelle hevosta
Seitsemän sopelikaglan
seitsemän sukkain ei suuta
Seitsemän sukkain suuta
Seitsemän säynettä
Seitsemän taloin takkaaks
Seitsemän tehyn teräksen
Seitsemän tähte otavassa
Seitsemän tähteä Otavassa
Seitsemän tähti otavassa
Seitsemän tähystämässä
Seitsemän tähyämässä
Seitsemän vajeldavada
Seitsemän vakan keralla
Seitsemän vellon sisonna
Seitsemän verellistäni
Seitsemän veräjäpuuta
Seitsemän Viron veräjän
Seitsemän viä kahdeksan pois
Seitsemän volihuttani
Seitsemän vuotta seulasta
Seitsemän ämmää seiphäässä
Seitsemän ämmää seipäässä
Seitsemäs Seitsemän tähteä seulasessa
Seitsemät kaheksat runoa
Seitsemät korvirenkahaiset
Seitsemät siaren huolet
Seitsemät sisaren huolet
sekä seitsemän keseä
Sekä seitsemän kesoa
Sekä seitsemän kesosta
sekä seitsemän kesseää
sekä seitsemän kesseääne
Sekä seitsemän kessää
sekä seitsemän kessääne
Sekä seitsemän kesyttä
Selgii seitsemän vuotta
Selistyt seitsemän vuotta
Selkä on seitsemän vakuo
Selkä seitsemän aselta
Selkä seitsemän asetta
Selkä seitsemän sattaa
Selkä seitsemän sylistä
Selkä seitsemän vakuoda
Selu seitsemän keseä
Selu seitsemän kesöä
Selvyttelet seitsemän vuotta
Selvä se kell on seitsemän
Selvästyi seitsemän vuotta
Selässä seitsemän rekeä
Sen on seitsemän ilona
Seoin seitsemän illona
Seoin seitsemän illoona
Seoin seitsemän ilona
Seoin seitsemän ilonna
Seon seitsemän ilonna
Seon seitsemän ilonna
Seppä seitsemän kesossa
Sepä juuresta seitsemän
Sepä söi setäni seitsemän lasta
Seulan seitsemän keralla
Seulo seitsemän kesee
Seulo seitsemän keseä
Seulo seitsemän kessee
Seulo seitsemän kesyä
Seulu seitsemän keseä
Seurai seitsemän kesoista
Seuro seitsemän kesee
Seuro seitsemän keseä
Seuro seitsemän kezeä
Seuroi seitsemän keseä
seuroi seitsemän kesutta
Seurosi seitsemän keseä
Seuru seitsemän keseä
Seurui seitsemän keseä
Seurui seitsemän kesutta
Seurui seitsemän kesäistä
Seuruu seitsemän keseä
Siekla seitsemän kesosin
Sieklo seitsemän keseä
Siell on seitsemän hevoista
Siell on seitsemän orrooja
Sieryi seitsemän kesäistä
Sievän seitsemän numeron
Sittu seitsemän rekkie
Soan verta seitsemän venehtä
Solen seitsemän seasta
Suon seitsemän soimella hevosta
Syötin seitsemän natoa
Söi seitsemän satäsen lasta
Tappo seitsemän settäin lasta
Tappo seitsemän seän lasta
Tappoi seitsemän setän lasta
Tekee tämmöstä seitsemän kertaa yhtämittaa
Tois Seitsemän seläntaaista
Toittaka seitsemän serpihyttä
Tuol on seitsemän serpehyttä
Tuosta hirnui seitsemän vuotta
Verda on vuodant seitsemän venettä
Verta on seitsemän venettä
Verta seitsemän venehtä
verta seitsemän venettä
Vesi menköön seitsemän syltä
Vielä selkiitä seitsemän
Viis kuus seitsemän kahdeksan
Viisi kuusi seitsemän

Viisi kuusi seitsemän kahdeksan
Vuotta seitsemän kaheksan
Yhdeksän kahdeksan seitsemän
Yheksän kaheksan seitsemän
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi seitsemän
Yli kappelin seitsemän
Yli seitsemän meren
yli seitjo
yli seitsemän pitäjän
Yli seitsemän pogostan

RUNOSÄKEET KAHDEKSAN

Formulat murremuotoisena:

katos kaheksan yötä
jo katsoi kaheksan vuotta
kadonnu kahdeksan vuotta
kahdeksaksi kannon pääksi
kahdeksalla kannikalla
kaheksalle kakkaralle
katselin kahdeksan vuottasemän seurakunnan

7n kaheksan kuuta
Aadamill ol seitsemän kaheksan lasta
Ala katsojan kaheksan
Ala katteen kaheksan
alla kaapuan kaheksan
Alla kauhtanan kaheksan
Alla koattuvan kaheksan
alle kaaterin kaheksan
Alle kattuvan kaheksan
alta katsojan kaheksan
Eli kappalin kaheksan
eli kappelin kaheksan
Elänenko kaksi vai kaheksan
Elänk kaksi vain kaheksan
elänkö vuuven vai kaheksan
eukko kaatunut kaheksan
Griisen ukko kaheksan
Halgi kaubunnin kaheksan
halgi kaupunnin kaheksan
halki kaupungin kaheksan
hyi yheksän kaheksan seihtemän kuus viis
neljä kolme kaks ei yhtään hyi
Hän lie kaheksan
Ja kaheksan järestämässä
Ja kaheksan kaimojani
Ja kaheksan kaivotiellä
Ja kaheksan kalkuttelen
Ja kaheksan kamaria
Ja kaheksan kamarii
Ja kaheksan kammarii
Ja kaheksan kangaria
Ja kaheksan kankaria
Ja kaheksan kankaroit
Ja kaheksan kankaroja
Ja kaheksan kannelliist
Ja kaheksan kannellista
Ja kaheksan kannoillist
Ja kaheksan kannoillista
Ja kaheksan kannolist
Ja kaheksan kannollist
Ja kaheksan kannollista
ja kaheksan kappelin aluksen
ja kaheksan karkaamass jne
Ja kaheksan kataikkoo
Ja kaheksan kaupanmeestä
Ja kaheksan kaupungin lävitse
Ja kaheksan kaupungin ylite
Ja kaheksan kaupunkin lävite
Ja kaheksan kaupunnin läpitte
Ja kaheksan lyhyn kanssa
Ja kaheksan meren alatse
Ja kaheksan minnon natonna
Ja kaheksan pani parantamaan
Ja kaheksan viikkokautta
Ja kaik kaheksan yheksät
ja kaoin kaheksan vuotta
Ja katoin kaheksan vuotta
Ja katois kaheksan yötä
Ja katos kaheksan viikkoo
Ja katos kaheksan yötä
Ja katso kaheksan vuotta
Ja katsoi kaheksan vuotta
Ja keyristä kaheksan jouluun
Ja keyristä kaheksan tuomaaseen
Ja laulut kahen kaheksan
Ja sanat soan kaheksan
Jo kanto kaheksan kuuta
Jo kuuta kaheksan kanto
Joka astuu kaheksalla kantapäällä
Joka laski aina kaheksan
Jos kaheksalta

Jos kiroat kaheksan kertaa
jos sa kohtaat mun kahreksan kertaa
Jos sa puskut kaheksan
Jos sie ammut kaheksan
Jos sie pistät kaheksan
Jos sie pistät kaheksan kertaa
Jos sie pistät kaheksan pistoo
Jos sinä ammut kaheksalla
Jos sinä letty lensit lehmään kahreksan
Jos sinä piston pistät kaheksan kertaa
Jos sinä pistät kaheksan pistoa
Jos sinä pistät kaheksan piston
Jos sinä seitseminminä kaheksan
Jos siä lennät kahreksan kertaa
Jos siä lennät kahreksan kertaa
Jos sä lennät kahreksalla
jos sä puskut kaheksan puskuu
Jos tuulen lento lentää sinuun kahreksan kertaa
Jos ähky syä sinua kahreksan kertaa
jsl kahreksan
Kaaonnut kaheksan vuotta
Kaatukoon kaheksan kahen uuhta
Kaatunut kaheksan vuotta
Kadonnut kaheksan vuotta
Kadotan kaheksan kuuta
Kae käyvvyypi kaheksaa
Kagravakka kaheksan rublaa
Kaheksaa kankiamman
Kaheksaa karkiaa
Kaheksaa kaunihemman
Kaheksaa kaunihimpi
Kaheksaa kavalamma
Kaheksaan horsman peähän
Kaheksaan karhehee
Kaheksaksi aijakseksi
Kaheksaksi kannokseksi
Kaheksaksi kannon nokaksi
Kaheksaksi kannon peäksi
Kaheksaksi kannon pääksi
Kaheksaksi kannonpeäksi
Kaheksaksi kannukseksi
Kaheksaksi kantoseksi
Kaheksaksi kappaleeksi
Kaheksaksi kappaleksi
Kaheksaksi kasvattaapi
Kaheksaksi katgieli
Kaheksaksi katkieli
Kaheksaksi on katkijeli
Kaheksalla kahtehella
Kaheksalla kaivoviell
Kaheksalla kakkaralla
Kaheksalla kakkaralla ja kakkaralla
Kaheksalla kakkusella
kaheksalla kallialla
Kaheksalla kallivolla
Kaheksalla kankahalla
Kaheksalla kankipäällä
Kaheksalla kannikalla
Kaheksalla kannusella
Kaheksalla kantapäällä
Kaheksalla kantosella
Kaheksalla kanturalla
Kaheksalla kappaleella
Kaheksalla kartikolla
Kaheksalla kassaralla
Kaheksalla kassarilla
Kaheksalla kasserella
Kaheksalla kastarilla
Kaheksalla kaupunkilla
kaheksalla sanoovis sanalla tuolla
Kaheksalle anojat
Kaheksalle kahkaralle
Kaheksalle kaihoaa
Kaheksalle kaihotaa
Kaheksalle kaipajaa
Kaheksalle kakkaralle
Kaheksalle kanteloo
Kaheksalle karhehel
Kaheksalle karhehelle
kaheksalle karhelle
Kaheksalle karnitsalle
Kaheksalta kahtojalta
Kaheksalta kankaalta
kaheksalta kankahalta
Kaheksalta kanno peältä
Kaheksalta kannon päältä
Kaheksalta kannukselta
Kaheksalta kappelilta
Kaheksalta kaskipuulta
Kaheksalta katsojalta
Kaheksan emmoin lasta
Kaheksan emännän koista
Kaheksan fanarin kanssa
Kaheksan hanarin kansa
Kaheksan heruttajaks
Kaheksan järestämässä
kaheksan kagran jyväll
kaheksan kagran jyväll
kaheksan kagran jyvästä
kaheksan kaha
Kaheksan kahtomassa
Kaheksan kaivon alatse
Kaheksan kaivon lävite
kaheksan kaivon sivuitse
Kaheksan kallijon alate
Kaheksan kallion välitse
Kaheksan kammaria
Kaheksan kammarin lävite
Kaheksan kampsoli päällä
Kaheksan kankaan välitse
Kaheksan kannellist
Kaheksan kannoillista
Kaheksan kannollista
Kaheksan kapalorihmoa
Kaheksan kapalovyötä

Kaheksan kappaa nelikos
kaheksan kappalin väliltä
Kaheksan kappelin alukseh
Kaheksan karettajoa
Kaheksan karettelovaa
Kaheksan karhitsin
kaheksan kartanon lävite
Kaheksan kasakkatasi
Kaheksan kasari vasken
Kaheksan kassarii
Kaheksan katajikkoa
Kaheksan katajikkoo
Kaheksan katon rajassa
Kaheksan kaulakkain
Kaheksan kaunoisempi
Kaheksan kaupungi lävite
Kaheksan kaupungin
Kaheksan kaupungin lapitte
Kaheksan kaupungin läpitse
Kaheksan kaupungin lävite
Kaheksan kaupungin lävitse
kaheksan kaupungin päällitse
Kaheksan kaupungin yli
kaheksan kaupungin ylitse
Kaheksan kaupungm takana
Kaheksan kaupunkin läpitse
kaheksan kaupunkin lävihte
Kaheksan kaupunkin päälitse
Kaheksan kaupunni piälite
Kaheksan kaupunnil lävite
Kaheksan kaupunnin alate
Kaheksan kaupunnin läpitse
Kaheksan kaupunnin läpitten
Kaheksan kaupunnin lävite
Kaheksan kaupunnin lävitse
Kaheksan kaupunnin lävitte
Kaheksan kaupunnin taa
Kaheksan kaupunnin välitte
Kaheksan kaupunnin väliä
Kaheksan kavahetahe
Kaheksan kavahtakaan
Kaheksan kavahtakohon
Kaheksan kavahtakoon
Kaheksan kavahtanevi
kaheksan kavahtukohon
kaheksan kavahtuohon
Kaheksan kavahtuvoon
Kaheksan kertaa kauniimman
kaheksan kotikanasta
Kaheksan kusakko vyöllä
Kaheksan kuuta
Kaheksan käi katsomassa
Kaheksan käin kaivotiellä
Kaheksan kärpän kämmenist
Kaheksan lotten kaloja
Kaheksan lätkyä selkään
Kaheksan meren kanoja
Kaheksan meren päällitse
Kaheksan miniän natonna
Kaheksan minjon natonna
Kaheksan minjän naton
Kaheksan minnoin nattona
Kaheksan minnoin nattoona
Kaheksan minnon natona
Kaheksan minnon natonna
kaheksan minoin natona
Kaheksan minon natona
Kaheksan minun natonna
Kaheksan minun natoon
Kaheksan naskalin keralla
Kaheksan on kagran päässä
Kaheksan on kaikkijahan
kaheksan on kainalossa
Kaheksan on kammaria
Kaheksan on katsomassa
Kaheksan on Kaukolassa
Kaheksan on kaunukaista
Kaheksan on kaupanmiestä
Kaheksan on kauran syöjää
Kaheksan rahoirengastu katkei
Kaheksan rannalla
Kaheksan rannassa
Kaheksan saappaat jalassa
Kaheksan sebelikaglan
Kaheksan seittemän
Kaheksan siarutta
Kaheksan taivaan taite
Kaheksan taivahan taaten
Kaheksan talon sivutse
Kaheksan talon takanna
Kaheksan tätin tytärtä
Kaheksan tätini tytärtä
kaheksan vaeldavata
Kaheksan vaeltavata
Kaheksan vajeltavoa
Kaheksan vannetta tynnyrisä
Kaheksan vuotta kassarista
Kaheksan yheksän kymmenen
Kaheksan ämmää kannossa
kaheksassa kagran jyvässä
kaheksassa kaupungissa
Kaheksassa valmis kaikki
Kaheksasta kagran jyvästä
Kaheksasta kagran peästä
Kaheksasta kagran piästä
Kaheksasta kagran päästä
Kaheksasta kaihottihin
kaheksasta kaivotiellä
Kaheksasta kaivotiellä etc
Kaheksasta kakkarasta
Kaheksasta kakran jyvästä
Kaheksasta kappalista
Kaheksasta karkiasta
kaheksasta katsotaan
kaheksasta kauranpäästä
kaheksasta kävin ylitse

Kaheksasta lähteestä
Kaheksatta kahvelitta
Kaheksatta kahvelitta
kaheksatta kaidapardane
Kaheksatta kaitaparta
Kaheksatta kallattelj
Kaheksatta kannustelin
Kaheksatta kartanoa
Kaheksatta Katrinalle
Kaheksatta kaunosempi
Kaheksatta kujan perää
Kaheksatta neiollensa
Kaheksatta tuon kauneemman
Kahen ajoin kaheksan päähä
Kahen on kukka ei kaheksan
Kahen pään kaheksan jalan
Kahen vuuen vai kaheksan
Kahreksalla kantapäällä
kahreksan
Kahreksan Kallolan Annaliisa
Kahreksan kaupungin ala
Kahreksan kaupungin ja huutivat
Kahreksan kaupungin läpi
Kahreksan kaupungin lävitse
Kahreksan kaupungin taa
Kahreksan kaupungin yli
Kahreksan kaupunkin läpitte
Kahreksan kaupunnin läpitten
kahreksan maan He huusivat
kahreksan yhreksän
kahreksan yhren kannon viäreen
Kahreksan äyrii markass
Kahreksan äyriä markas
Kaihosi kaheksan vuotta
Kaiketi kaheksan kuuta
Kaikkeheh kaheksan vuotta
Kaikkiaan kaheksan puuta
Kaikkiaan kaheksan vuotta
Kaikkiah kaheksan puuda
Kaikkiah kaheksan puuta
Kaiku kuului kaheksalle
kaitana kaheksan vuotta
Kaje antaa kaheksan
Kakkarainen kaheksalla
Kaks vai kaheksan
kaksi vuotta vai kaheksan
Kalatsut kaheksan laist
Kanana kaheksan vuotta
Kananpoika kahdeksalta
kananpoika kahreksalta
Kankurilt kaheksan miestä
Kankurilta kaheksan
Kannoin kaheksan poika lasta
Kannoin kaheksan pojaista
Kanssa kaheksan keseä
kanssa kahreksan kesää
Kanto kaheksan kuuta
Kanto kaihan kaheksan
Kanto kaikki kaheksan kuuta
Kanto kalvoa kaheksan
Kanto korvoa kaheksan
Kanto korvoja kaheksan
Kanto meni kaheksaksi
Kanto seihtemän kaheksan
Kantoipa kaheksan kuuta
Kantokorvoja kaheksan
Kantokorvuo kaheksan
Kantopa kaikesti kaheksan
Kaonneet kaheksan vuotta
Kaonnut kaheksan vuotta
Kaont kaheksan vuotta
kapaloi kaheksan rievun
kapaloisi kaheksan rievuin
Kapaloita kaheksan riepuun
Kappaloi kaheksan huntun
Karehti kaheksan vuotta
Karehti kaheksan vuotta
Karetti kaheksan vuotta
Karjalaine miul kaheksan kanan jäitseä
Karjalasta kaheksan kananmunaista
Karttua kaheksaksi
Karttuu anna kaheksatta
Karva kattilan kaheksan
Karva taivahan kaheksan
Kasvakaa kaheksan vuotta
Kasvatti kaheksan lasta
kasvelkaa kaheksan vuotta
Kasvo kaheksan kegoista
Kasvo kaheksan kevoista
Kasvo tuo kaheksan vuotta
Kasvoi jo kaheksan vuotta
Kasvoi kahdeksan vuotta
Kasvoi kaheksan kekoa
Kasvoi kaheksan kekuodu
Kasvoi kaheksan kevoista
Kasvoi kaheksan vuotta
Kasvoi tuo kaheksan vuotta
Kasvoin mie kaheksan vuotta
Kasvoit kaheksan vuotta
Katgieli kaheksaksi
Katoi kaheksan kuuta
Katonna kaheksan öissä
Katonneet kaheksan vuotta
Katonut jo kaheksan
Katonut kaheksan vuotta
Katoopi kaheksan vuotta
Katos kaheksan yötä
Katosi kaheksan vuotta
Katosi kaheksan yötä
Katse kaheksan vootta
Katseel kaheksan vuotta
Katsel hän kahdeksan vuotta
Katseli kahdeksan vuotta
Katseli kaheksan vuotta
Katselin kaheksan iestä
Katselin kaheksan vuotta

Kattoont kaheksan vuotta
Katumaass on kaheksan
Kauhtana jo kaheksan vuotta
Kauhtana kaheksan rublan
Kauhtana kaheksan rublan
Kauhtana kaheksan vootta
Kauhtanan kaheksan vuotta
Kaunihimpi kell on kaheksan
Kaunistui kaheksan vuotta
Kaunistuin kaheksan vuotta
Kaunistut kaheksan vuotta
Kautta kaupunkin kaheksan
Kautti pyytäjän kaheksan
Kauvastui kaheksan vuotta
Kavastui kaheksan yötä
Kavonnut kaheksan vuotta
Kavvastu yötä kaheksan
Kavvastui kaheksan yötä
Kavvastui kaheksan öötä
Kazvakaa kaheksan vuotta
Kazvoi kaheksan kegoista
Kekristä kaheksan jouluun
Kel kaheksan se on kallis
Kell kaheksan kannellista
Kell ois kaheksan kammaria
Kello kaheksan kaara vatiin
Kello kaheksan kaikki maata
Kello kaheksan kaikki syämään
Kello kaheksan kalastelemaan
Kello kaheksan kana kaakottaa
Kello kaheksan kana lauloi
Kello kaheksan kana navettaan
Kello kaheksan karva tatti
Kello kaheksan kauha käteen
Kello kaheksan kauha kättee
kello kaheksan kauha kättie
Kello kaheksan kauha pataan
Kello kaheksan kaupan Vappu
Kello kaheksan kaupungis
Kello kaheksan pere söi
kello kaheksan viimmestään
Kello kaheksan ämmä kaivossa
Kello kaheksan ämmä katola
Kello kahreksan emäntä kauha käteen
Kello kahreksan kala lahresa
Kello kahreksan kalat fatihin
Kello kahreksan kalat lahresa
Kello kahreksan kauha kätee
Kello kahreksan kauha käteen
Kello kahreksan kauhakäteen
Kello kahreksan Lapinlahresa
Kellä kaheksan kannellista
Kerralla kaheksan puuda
kerralla kaheksan puuda
Kerralla kaheksan puuta
Keyristä kaheksan jouluun
Keyristä kaheksan tuomaaseen
Kirkon kaheksan alate
kirnusi kahreksan leiviskää voita
koaaonnut kaheksan vuotta
Koaaont on kaheksan vuotta
koaoant on kaheksan vuotta
Koaonnut kaheksan kuissa
Koaonnut on kaheksan vuotta
Koaonut kaheksan vuotta
Koatant kaheksan kuissa
Koaunnut kaheksan vuotta
Koaunt o kaheksan vuotta
Koonnut kaheksan vootta
Kui sie kaheksan
Kui sie seitshemen mie pistän kaheksan
Kuin kasvoin kaheksan vuotta
Kuin kasvoin kaheksan vuotta
Kuin sie pistät kaheksan pistin
kun sinä kynsit kaheksan kynsim
kun sinä pistät kaheksan pisten
Kutovi kaheksan syltä
Kuukauen kaheksan päässä
kuukauen kaheksan päästä
kuus seihtemän kaheksan yheksän kymmenen
kuus seittemä kahreksan ja olkoo yhreksäs
Kuus seittemän kahdeksan
Kuus vei seitsemän vei kaheksan vei yheksän vei
Kuuta kaikkiaa kaheksan
Kymmenen yheksän kaheksan
Kymmenen yheksän kaheksan 7 6 5 4 3 2 1 ei yhtää Kavo elä kazva
Kymmenen Yks kaks kolme neljä viis kuus
seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Käin kaheksan käskylöjä
Käy kaikk kaheksan eestä
Käynkö kaksi vai kaheksan
La kasvaa kaheksan vuotta
Laskee aina kaheksan
lasta kaksi ja kaheksan
Lateli kaheksan lasta
Laulut on seitsemän kaheksan
lauluu saan kaheksatta
Lennos pisti kahreksan
Lennä sie kahreksan mie lennän yhreksän
Lennä sinä tuuleen kahreksan kertaa
Lenti kahreksan kaupungin
Lenti yhreksän meren kahreksan
Läbi kaupunnin kaheksan
läpi kaapunnin kaheksan
Läpi Kaarassan kaheksan
Läpi kaavanan kaheksan
Läpi kaavenin kaheksan
Läpi kahtojan kaheksan
läpi kahtovan kaheksan
Läpi kamppulin kaheksan
läpi kampunnin kaheksan
Läpi kappalin kaheksan
Läpi kappelin kaheksan
Läpi kartanon kaheksan

Läpi kauhtanan kaheksan
Läpi kaupitan kaheksan
Läpi kaupungin kaheksan
Läpi taivosen kaheksan
ma kohtaan sun kahreksan kertaa
Maan kaheksan kainaloo
Maariasta kaheksan Erkkiin
Maksoin kaik kaheksan iestä
Me puskin kaheksan puskin
Meren ja kahreksan
Mie haukuin kaheksan kertaa
Mie kaheksan
Mie pistän kaheksan pistin
Mie pistän kaheksan pistoo
Mie siul kaheksalla po kaheksalla
Mikä kaheksan
Mikä kaheksan Kaheksan vakkaa kulissa
Mikä kaheksan Kaheksan vannetta tynnyrissä
Mikä kaheksan Kaheksan vannetta tynnyrisä
Mikä kaheksan Kaheksan vannetta tynnörissä
mikä kaheksan kaheksan vyötä tynnyrissä
mikä kaheksan kaheksav vannetta tervatynnyrissä
Mikä kaheksan kannen pääss
Mikä kaheksan Karnaps
Mikä kaheksan Tervatynnyrissä vannetta
Mikä kaheksan Vannetta tynnyrissä
Mikä kaheksan Ämmä katheessa
Mikä kahreksan
Mikä on kahreksas tosi Kahreksan äyriä markasa
Mikä onpi kahreksan
Mikä ukko kaheksa Kaheksan kappoo nelikossa
Mikäs on kaheksan
Minä kaheksalla
Minä kaheksalta
minä kahreksan
Minä kiroan kaheksan kertaa
minä kynsin kaheksan kynsin
Minä pistin kaheksan pistoo
Minä piston pistän kaheksan kertaa
minä pistän kaheksan
minä pistän kaheksan pisten
minä pistän kaheksan pistoo
minä puren kahdeksatta
minä puskun kaheksan puskuu
minä sinnuun kahreksan
Minä syön kahen kaheksan
Mitä kaheksan Kaheksan vannetta tynnyrissä
Miulla on kaheksan kyntämässä
Muut kasvoit kaheksan vuotta
Naisen kaheksaa kallihemman
Ne meni kaheksan yheksän kirkon yli
ni miä lennän kahreksan
Ni miä lennän kahreksan
Nii isoi kaheksan vuotta
Nii kasvoi kaheksan vuotta
Nii katsoin kaheksan yötä
Niin kasvo kaheksan vuotta
Niin mie pistän kaheksan kaheksaa
Niin mie pistän kaheksan kertaa
Niin mie pistän kaheksan yheksää kertaa
Niin min pah pah karj kahreksan kert
Niin minä pistän kaheksan kertaa
Niin minä pistän kaheksan piston
Nikka seitsemän minä kahreksan
Nikko kaheksan miä yheksän
Nikko seitsemän miä kaheksan
Noppas siihen kahreksan kertaa
Ois kaheksan kammaria
Otravakka kaheksan rupla
Paa karttuu kaheksalta
paan kaheksan kainaloin
Paan kaheksan kainaloon
Palvelin ma talonpoikaa vuosia kaheksan
Panen kaheksan kainaloon
Panen kaheksan kannoilla
Peällä taivosen kaheksan
Pisto kaheksan mie yheksän
Pisto seitse mie kaheksan
Pistä sie kahreksan mie pistän yhreksän
Pistä sie seittemän mie pistän kahreksan
Poika kasvo kaheksan vuotta
Puon kaheksan kahtojaksi
Puon kaheksan katschojaksi
puon kaheksan katsojaksi
Puon kaheksan kattojakse
Puon kaheksan kattojaksi
Puon kaheksan kattsojakse
Puon kaheksan kattsojaksi
Pääll on taivosen kaheksan
päällä kaatterin kaheksan
Päällä taivosen kaheksan
Raahesta kaheksan Ouluun
Rauan haava kaheksaa
Rauan haava kaheksatta
Rauva huava kaheksatta
Sarka kauhtanan kaheksan
Sarkakauhtanan kaheksan
Se kasvo kaheksan vuotta
Se lenti kahdeksan kaupungin läpi
Se lenti kahreksan kaupungin
Se loi yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi seitsemän kahdeksan yhdeksän kymmenen
Se on kaunis kell on kaheksan
Se on kauno kell on kaheksan
Se puskit kaheksan puskin
Segä kappelin kaheksan
Seihtemen kaheksan kuuda
Seihtemän kaheksan kuuta
Seitsemän kaheksan kantoneen
Seitsemän kaheksan kuisen
Seitsemän kaheksan kuuta
Seitsemän kaheksan palki
Seitsemän kaheksan tyttölasta
Seitsemän kuuta kaheksan kuuta

Seitsemän viä kahdeksan pois
Seitsemängö yli kaheksan i
Seittemän kaheksan kuuta
Seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Seittemän kaheksan yheksän kymmenen yksitoista
seittemän kahreksan
Seittemän kuuta kaheksan kuuta
Sekä kappelin kaheksan
sie kaheksalla a mie piässän
Sie kaheksan mie yheksän
Sie ko pölästyt kaheksan
sie kun seitsimellä a mie piässän kaheksalla
Sieko haukuit kaheksan kertaa
Siitä kaheksan Eerikkiin
Sinä pistit kaheksan pistoo
Sinä puskit kaheksan puskin
Syä sinä ähkyä kahreksan kertaa
Taloja kaheksan kymmend
Tart sin tart kahreksan kert

Tein työtä kaheksan iestä
Toit kaheksan kassaria
Tuli kahreksan solmee sitte aina kun sitä tekivät
Tuo kasvoi kaheksan vuotta
Tuolla on kaheksan kassaria
vaino kaksi vai kaheksan
Viis kuus seittemän kaheksan
Viisi kuusi seittemän kaheksan
Vuotta kalkine kaheksan
Vuotta seitsemän kaheksan
Y1 kaupungin kaheksan
Yheksän kaheksan
Yheksän kaheksan 7 6 5 4 viimmen ei yhtään yheksän kaheksan meren ylitte
Yheksän kaheksan seihtemän kuus
Yheksän kaheksan seitsemän
Yhreksän kahreksan
Yhreksän kahreksan seittemän
Yks kaks kaheksaa
Yks kaks kaheksan
Yks kaks kahreksan
Yks kaks kolome neliä viisi kuusi seittemän kaheksan yheksän kymmenen yksitoista kaksitoista tops
Yksi kaksi kaheksan
Yksi kaksi kolme neljä viisi kuusi seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Yksin tulit kaheksan mäne
yl kappalin kaheksan
Yli kaheksan kappaljkunnan
yli kaheksan kappalkunnan
Yli kaheksan kappeli kunnan
Yli kaheksan kaupungin
Yli kahtojan kaheksan
yli kantajan kaheksan
Yli kappalin kaheksan
Yli kaupungin kaheksan
yli kaupunnin kaheksan
Yli kaupunnjin kaheksan
Ylite kappelin kaheksan
Ääni kaikuu kaheksan virstan

RUNOSÄKEET YHDEKSÄN

FORMULA

Yhdeksän meren ylitse

a Otettiin vähän vettä ja suolaa ja niihin luettiin kolme tai yhdeksän kertaa sanat
Aina yhdeksän meren takaa
Alasimeen lyötiin moukarilla pujoteltaessa yhdeksän kertaa
Anna juosta yhdeksän meren ylitte
Annetaan suoloja tai hiiliä elukan suuhun ja luetaan yhdeksän kertaa
ennenkuin yhdeksän veljeksen
Ennenkun on yhdeksän orihevosta
Ennenkun on yhdeksän poikaa
ennenkö yhdeksän poika lapsen
hyydy yhdeksän lautamiehen sielun kautta helvetissä
Hänel oli yhdeksän sorttinen takki yllä
ja kiroilija kironsa yhdeksän kertaa ympäri oman pään
Ja lensivät yhdeksän meren
ja menköön yhdeksän sylen syvyyteen
ja niinkuin yhdeksän lautamiehen sielu
Ja niinkun yhdeksän lautamiehen veri seisoo
ja sylkee joka kerta Tekee tämmöstä yhdeksän kertaa yhtämittaa
Ja vieri viikkoa yhdeksän
Ja yhdeksän lautamiehen veri helvetis
ja yhdeksän maan halki
ja yhdeksän syntisen sydäntä
Ja yleni yhdeksän vuotta
jep yhdeksän kertaa yhden painamisen ajalla
Jo kantoi yhdeksän kuuta
Joilla mä lensin yli yhdeksän järven
Joilla yhdeksän lautamiehen veri helvetissä
Jolla mä lensin yhdeksän
Jos sie pistät yhdeksän kertaa
Jos sinä lennät yhdeksän lentoa
Jos sinä pistät kahdeksan minä pistän yhdeksän
Jos sinä pistät yhdeksän
Jos sinä pistät yhdeksän kertaa
Jos sinä pistät yhdeksän pistoa
Jos sinä pusket yhdeksän
Jos sinä pusket yhdeksän kertaa

Jos sä puret yhdeksän
Kahdeksan viä yhdeksän pois
Kahdeksan yhdeksän kymmenen pois
Kahdeksan yhdeksän kymmenen yksitoista kaksitoista
Kantoi sitten yhdeksän kuuta
Kattilan sangalla yhdeksän
Kell yhdeksän kylään mentiin
Kello yhdeksän
Kello yhdeksän kyyhkysparvi
Kello yhdeksän köykkyäijä
Kello yhdeksän Ylikylä
Kello yhdeksän ylähän
Kello yhdeksän ylämäkeen
Kello yhdeksän ylös noustaan
Kello yhdeksän ympär mäkee
Kello yhdeksän ympär mäkeen
Kello yhdeksän ympäri kylän
Kello yhdeksän ympäri mäkee
Kello yhdeksän ympäri mäkeen
Kello yhdeksän ympäri mäkkee
Kello yhdeksän ympäri pöytää
Kello yhdeksän ympärs näkee
Kello yhdeksän yrkä tulee
Kello yhdeksän ystävät tulevat
Kello yhdeksän ämmä ylisellä
Kello yhdeksän ämmät yhdessä
Kivimäkeen yhdeksän sylen syvähän
Koi paranee kun yhdeksän kertaa luetaan sanat
Kolm kertaa kolm on yhdeksän
kolme neljä yhdeksän
Kolmkertaa kolme on yhdeksän
Kymmenen yhdeksän
Kymmenen yhdeksän kahdeksan
Lausutaan yhdeksän kertaa hengittämättä
Lausutaan yhdeksän kertaa perätysten välillä henkeä vetämättä
Lennit yhdeksän meren ylitte
Lennä lennä yhdeksän
lennä yhdeksän meren ylitse
lennä ylite yhdeksän meren
Lens yhdeksän meren yli
Lensi yhdeksän meren ylitse
Lenti yhdeksän meren yli
Luettava henkäämättä yhdeksän kertaa
luettiin yhdeksän kertaa valkeenluku
Lyodään yhdeksän kertaa
Mene yhdeksän meren
Mene yhdeksän meren ylitte
Mene yli meren yhdeksän
Mene yli yhdeksän meren
menee jos lukee yhdeksän kertaa ja puhaltelee samalla leipähän
mihnä ne linnut yhdeksän meren
Mika yhdeksän Köyessä säätä
Mikä on yhdeksän
Mikä ukko yhdeksän Yhdeksän reikää ympärilläs
Mikä yhdeksän
Mikä yhdeksän Ihmisen reikää
Mikä yhdeksän Ihmisessä reikää
Mikä yhdeksän Kuorinen taivas
Mikä yhdeksän Reikää ihmisessä
Mikä yhdeksän Yhdeksän reikää ihmisesä
Mikä yhdeksäs Yhdeksän kertaa läpätään
Mikäs on yhdeksän
Mikäs yhdeksäs Yhdeksän reikää ihmisessä
Minä kiruan yhdeksän kertaa
Minä kiruon yhdeksän kertoo
minä kohtelen yhdeksän
Minä kätken sinun yhdeksän vuoren sisähän
Minä lennän yhdeksän
Minä lensin yhdeksän meren ylitse
Minä manaan sinua yli yhdeksän meren
Minä manaan sinut yhdeksän meren taa
minä pistän yhdeksän neulan kanssa
Missä haukka Yhdeksän meren takana lentelemässä
Missä korpit Yhdeksän meren yli lentivät
Missä taivas Yhdeksän kymmenen meren takana
Mitä ompi yhdeksän
Mitä on yhdeksän Yhdeksän äyriä markasa
Mitä yhdeksän
Mitä yhdeksän Ihmisessä reikää
Mitä yhdeksän Yhdeksän reikää ihmisessä
Mutta yhdeksän sijaan tulkoon
myös yhdeksän kertaa
narri yhdeksän
Ne lentivät yhdeksän meren yli
Ne luetaan kolme tahi yhdeksän kertaa silloin kun pestään
Niin kuin yhdeksän lautamiehen sielu
Niin mie pistän yhdeksän kertaa
Niin minä ammun yhdeksän
niin minä kohtelen sinun yhdeksän kertaa
Niin minä lennän yhdeksän
Niin minä lennän yhdeksän kertaa
Niin minä lennän yhdeksän lentoa
Niin minä pistän yhdeksän pistoa
Niin yhdeksän sylen syvyyteen
niinkuin yhdeksän lautamiestä helvetin portilla
niinkuin yhdeksän lautamiestä helvetin tulessa
niinkun yhdeksän lautamiestä helvetisä
nikan yhdeksän
Nikka meni pois jos sanoi yhdeksän kertaa yhdellä henkäyksellä
nikka yhdeksän
Nikka yhdeksän Minä kymmenen
Nikkoa vastaan luettava yhdeksän kertaa henkäämättä
Niukauslankaan tehtiin yhdeksän solmua
yhdellä kertaa kädet selän takana ja sanottiin
Näin meneteltiin yhdeksän kertaa

Odota yhdeksän vuotta
Onhan miull kylin yhdeksän
Ottaa rukiinolen jossa on yhdeksän solmua ja painella sillä syplä ja viskata uuniin ja hokia paitsi jos yhdeksän veljeksen veri
Pidä siellä yhdeksän yötä
Pietari sanoi Mene yhdeksän meren ylitte
Pirätä niinkun piru yhdeksän lautamiehen
Pistä sinä yhdeksän
Pistä sinä yhdeksän piston minä pistän kymmenen piston
Rauan haapa yhdeksän
Rauan haavaa yhdeksän
Raudan haavaa yhdeksän
Se lenti yhdeksän kaupungin yli
Se on yhdeksän meren takana
Seiso niinko yhdeksän lautamiehen veri
seiso niinkuin yhdeksän lautamiehen
Seiso niinkuin yhdeksän lautamiehen sielu helvetis
Seiso niinkuin yhdeksän lautamiehen veri helvetissä
Seiso niinkuin yhdeksän lautamiehen veri seisoo helvetin tulessa
Seiso niinkuin yhdeksän lautamiestä
Seiso niinkuin yhdeksän lautamiestä helvetissä istuu
Seiso veri niinkuin yhdeksän
Seiso veri seiso niinkuin yhdeksän lautamiehen veri helvetissä
seitsemän kahdeksan yhdeksän
Seitsemän kahdeksan yhdeksän ja kymmenen
Sinun pitää yhdeksän
Sinun yhdeksän avaanta
Sinä yhdeksän isän siittämä
Sitte yhdeksän kertaa huokasematta sanotaan näin
Tahi yhdeksän yritti
Taittaja vastasi yhdeksän kertaa
Teki poikaa yhdeksän
teki yhdeksän lasta
Tulkoon yhdeksän sukukuntaa
Tuoll viivyin yhdeksän yötä
Tämä loihtu on lausuttava yhdeksän kertaa perätysten
Tämä on lausuttava yhdeksän kertaa
Tämä tehtiin yhdeksän kertaa
Tämä täytyy sanoa yhdeksän kertaa henkäsemätä
Tämäkin tapahtui yhdeksän kertaa Sitte samat menot kuin edellä
Tätä jatketaan kunnes yhdeksän kertaa on tullut
Vaikk laulan yhdeksän yötä
vastasi lyöjä Lyötiin kysyttiin ja vastattiin yhdeksän kertaa
Vesopa toi yhdeksän vesaa
Yhdeksän enkelitten kuoria
Yhdeksän enkeliä
Yhdeksän isän lapset suuret pienet
Yhdeksän isän tekemä
Yhdeksän järven takana
Yhdeksän kahdeksan
Yhdeksän kahdeksan meren takana
Yhdeksän kahdeksan seitsemän
Yhdeksän kahdeksan seittemän
yhdeksän kertaa
Yhdeksän kertaa kläpätähän
Yhdeksän kertaa kläpätään
Yhdeksän kertaa yhteen paikkaan
Yhdeksän kertaa ympär
yhdeksän kertaa ympäri
Yhdeksän kertaa ympäri pään
yhdeksän kirkon juureen
Yhdeksän kirkon ohi
Yhdeksän kirkon ylitse
Yhdeksän kymmenen
Yhdeksän kymmenen kymen yli
Yhdeksän kymmenen meren takana
Yhdeksän kymmenen yhdeksän meren yli
Yhdeksän kyynärää
Yhdeksän lehmä ynnä emäntänsä kanssa
Yhdeksän lukon läpi
Yhdeksän lukon takana
Yhdeksän lukun takana
Yhdeksän läpee ihmisessä
yhdeksän meren päällä pitäjän ylitte
yhdeksän meren taa
Yhdeksän meren takaa
yhdeksän meren takaa ja pikkumeri kymmenes
Yhdeksän meren takana
Yhdeksän meren yli
Yhdeksän meren ylite
Yhdeksän meren yliten
Yhdeksän meren ylitse
Yhdeksän meren ylitte
Yhdeksän meren ylitte
Yhdeksän niitä olla pitää
Yhdeksän oriin kanssa
Yhdeksän orin kansa
Yhdeksän pahaa
Yhdeksän pojan emä
Yhdeksän päätä yhteen rupeen
yhdeksän selän taa
Yhdeksän sielaa hyvänmiehen aitassa
Yhdeksän solmun uhalla
yhdeksän suuren meren yli
Yhdeksän syksyistä yötä
Yhdeksän sylen syvyystä
Yhdeksän sylen syvälle
yhdeksän sylen syvää
Yhdeksän takana
Yhdeksän tuhannen yhdeksänsadan
Yhdeksän tulkoon
Yhdeksän tuumaa vaaksan mitta
Yhdeksän unetonta yötä

Yhdeksän valaskalan vattahan
Yhdeksän viä kymmenen pois
Yhdeksän vuoden palkka
Yhdeksän vuoren yliten
Yhdeksän yhteen sijaan
Yhdeksän yhtehen siahan
yhdeksän ympäri vuotta
Yhdeksän ympäri vääntää
Yhdeksän yrittäköhön
Yhdeksän yötä jakajasissaa
Yhdeksän yötä särkemään
Yhdeksän yötä unetointa
Yhdeksän ämmää ylisellä
Yksi pää ja yhdeksän kyynärää
Yleni yhdeksän vuotta
Yli muiden pyytöin yhdeksän
Yli pyytäjän yhdeksän
Yli yhdeksän järven takana
Yli yhdeksän kirkon
Yli yhdeksän meren
yli yhdeksän pitäjän
Yli yhdeksän pitäjän
yli yhdeksän Punaisen meren
ylitse meren yhdeksän
Ynnä yhdeksän suvea
Yynä yhdeksän suvvee
Yötä yhdeksän makasit

KYMMENEN RUNOSÄKEET

100000 kymmenen kertoo
2 käi hea kymmenen kylleää
Ajapa kymmenen kylöä
Ajo kymmenen kyleä
Ajo kymmenen kyllää
Ajo kymmenen kylövä
Ajoi kymmenen kyleä
Ajomma kymmenen kyllää
Annoin kannalle kymmenen munaa
Arhangelskoi aapostol tule 12 kymmenen avaimen kera
Eli puolta kymmenen
He kyssyit kymmenen
Ja enon kylä kymmenenneksi
Ja kello kymmenen kyntämään
Ja kymmenen kappaa
Ja kymmenen kaupungin taa
ja kymmenen kaupunkin lävitte
Ja kymmenen kynttä kahessa keässä
Ja kymmenen markan arvoiset
Ja kymmenen päivää
ja nikan kymmenen
Jo olen käynyt kymmenen kyleä
Joita piti olla kymmenen
Joll ei kymmenen tytärtä
Joll ei ollut kymmenen tytärtä
Jolla voitan kymmenen pahova
Jolla voitan kymmenen pahova
Jollapa kynnän kymmenen vakova
Jos ei kymmenen kyläist
Jos sinä lennät kymmenen lentoa
Jos sinä pistät kymmenen
Jos sinä pistät kymmenen kertoo
Joss ei kymmenen talloo
Joss ei kymmenen tytärtä
Joss ei ollut kymmenen kälyistä
Kaasi kymmenen sikaa
Kahdeksan yhdeksän kymmenen pois
Kahdeksan yhdeksän kymmenen yksitoista kaksitoista
Kaheksan yheksän kymmenen
Kahen kymmenen kesonen
kahen käin kymmenen sormen
Kahteksan yhteksän kymmenen yksitoista kaksitoista
Kapasta tuli kymmenen kannua
Kell kymmenen kyläst tultiin
Kell on kymmenen tytärtä
Kello kymmenen
Kello kymmenen ajalla
Kello kymmenen k kätee
Kello kymmenen K län Heikki kylpömään
Kello kymmenen kaikki kylän kynnykselle
Kello kymmenen kopittaa maata
Kello kymmenen kpä pisti
Kello kymmenen kylkiä kääntämähän
Kello kymmenen kyllä jo on
Kello kymmenen kyllä se jo piisaa
Kello kymmenen kylpemään
Kello kymmenen kylpömään
Kello kymmenen kylpömään kynttylä käteen
Kello kymmenen kylähän
Kello kymmenen kylälle
Kello kymmenen kylämiehet kotona
Kello kymmenen kylän kynnykselle
Kello kymmenen kylästä kothin
Kello kymmenen kylästä kotiin
Kello kymmenen Kymissä
Kello kymmenen kynnet pitkällä
kello kymmenen kynsilläis
Kello kymmenen kynttilä käteen
Kello kymmenen kynttilä paloi
Kello kymmenen kynttilä pöydälle
Kello kymmenen kynttiläpalo
Kello kymmenen kynttilät paloi
Kello kymmenen kynä käteen
Kello kymmenen kynä kätteen
Kello kymmenen KyröLassi
Kello kymmenen KyrösLassi
Kello kymmenen kyselemää
Kello kymmenen kytemään

Kello kymmenen kyynä maata
Kello kymmenen kyyrön pappi
Kello kymmenen kömitä maata
Kello kymmenen luuta käteen
Kello kymmenen mihinkä minä ny menen
Kello kymmenen nukkumaan
Kello kymmenen nyt on kyl
kello kymmenen syömään
Kello kymmenen väki pöytään
Kello kymmenen ylikylän jollii
Kello kymmenen ämmä kylässä
Kello kymmenen ämmä kynnyksellä
Kellol kymmenen
Kellol kymmenen kyntään
Kiiteli kaateli kymmenen meren ylitse
Kirkon kymmenen väestä
Kirkon kymmenen väestä
Kissa kylvi kymmenen jyvä
Kolmen kymmenen kesoinen
kolmen kymmenen kesonen
Kolmen kymmenen kesänen
Koskolin kymmenen päästä pois
Ku käyn kymmenen tallooa
Kull ei kymmenen tytärtä
Kull ei kymmenet kysyjät
Kuusi seitsemän kahdeksan yhdeksän kymmenen
kuuten kymmenen kesoinen
kuutta kymmenen kyseli
Kuuven kymmenen kesäni
Kyherdi kymmenen kynttä
Kyl on puolen kymmenettä
Kyll on kymmenen kulunnut
Kyllillisempi kell on kymmenen
kyllä kymmenen keseä
Kyllä kymmenen menee
Kylpi kymmenen sissooja
Kylpi kymmenen viikkoo
Kylvetin kymmenen kytyä
Kylvi kymmenen jyveä
Kylvi kymmenen jyveäty
Kylvi kymmenen jyvvää
Kylvi kymmenen jyväistä
Kylvi kymmenen jyvöä
Kylvi kymmentä lajia
Kylvin kymmenen jyvee
Kylvin kymmenen jyveä
Kylvin kymmenen jyvvää
Kylvin kymmenen jyväistä
kylvin kymmenen jyvöä
Kylvin kymmenen vakkoo
Kylvin mie kymmenen jyvää
Kylvin minä kymmenen jyvöä
Kylvy kontti kymmenettä
Kylvänpä otria kymmenen jyvää
kylvänpä otria kymmenen jyvää jne
Kylän kymmenen takana
Kylän kymmenen ylitse
Kymmenen elanto naista
Kymmenen hevoista on kyntämässä
Kymmenen jocka kynnäsä
kymmenen joga kynässä
Kymmenen joka kynissä
Kymmenen joka kynällä
Kymmenen joka kynäss
Kymmenen joka kynässä
Kymmenen joka kynästä
Kymmenen Jumalan käskyä
Kymmenen jyvvee joka jyvä lissääntykkää
kymmenen järven sivutte
Kymmenen kaikelle kylälle
Kymmenen kana jyvä
kymmenen kanajyvä
Kymmenen kappaa karpios
Kymmenen kappaa karpiossa
kymmenen kaupungin
kymmenen kaupungin läpitte kiviä koluamaan
kymmenen kaupunkin päälite
Kymmenen kesoista päivää
kymmenen kevväistä päivää
kymmenen keväistä päivää
Kymmenen kirkkokunnan peälists
Kymmenen koiraa
kymmenen kuuta ammova
Kymmenen kuuta naurava
kymmenen kyhänneheni
kymmenen kyhättänehe
Kymmenen kylkee kääntää
Kymmenen kylmän järven
Kymmenen kylmää lähettä
Kymmenen kylä väliä
Kymmenen kylän alaitse
Kymmenen kylän lävite
Kymmenen kylän lävitse
Kymmenen kylän perässä
Kymmenen kylän puolen
Kymmenen kylän ukosta
Kymmenen kylän ylitse
Kymmenen kynttä kokola
Kymmenen kynttä kyheä
Kymmenen kynttä kyhäzi
Kymmenen kynttä varpaissa
kymmenen kynän nenihin
Kymmenen kynän nenille
Kymmenen kynän nenillä
Kymmenen kynän nenässä
kymmenen kypärii päässä
kymmenen kypärä peäässä
Kymmenen kypärä pääss
Kymmenen kypärä päässä
Kymmenen Kyrön Lassilta
kymmenen Kyrön pappi
Kymmenen Kyrönlahdelta
Kymmenen kyselemässä
Kymmenen kyynärää ja yks pää
Kymmenen kyynärää päivääs

Kymmenen käskyy jumalan laissa
Kymmenen käskyy laiss
Kymmenen käskyy laissa
Kymmenen käskyä
Kymmenen käskyä Jumalan lais
Kymmenen lasta katoin
Kymmenen lehmoinen ementineen
Kymmenen markkaa
Kymmenen meren sivutse
kymmenen meren sivutte
Kymmenen meren takana
Kymmenen meren ylitse
Kymmenen merien taakse
Kymmenen miestä kynän nenässä
Kymmenen miestä nokassa
kymmenen munaa
kymmenen naskalin keralla
Kymmenen neitseen nimmeen pyrin
Kymmenen niekkainen kylälle
Kymmenen on kypärä päässä
Kymmenen on poikii kylässa
Kymmenen on takasalvan
Kymmenen penni varas
Kymmenen poigua
Kymmenen poigua kazvatiin
Kymmenen punasen kaupungin läpitte
kymmenen pyhä
kymmenen päivää
Kymmenen salvan takana
Kymmenen selän sivuten
Kymmenen siaruttaan
Kymmenen silimää pois
Kymmenen sulan kynillä
Kymmenen sulan kynissä
Kymmenen sulan kynässä
Kymmenen syltä kyykyllää
Kymmenen syltä syväs
Kymmenen syltää päivässä
Kymmenen taka salvan
Kymmenen tuhatta Salmelaan
Kymmenen vaon välliі
kymmenen vaon välliin
Kymmenen virstan päässä lentää ja laulaa
Kymmenen volihuttamme
Kymmenen yhdeksän
Kymmenen yhdeksän kahdeksan
Kymmenen yheksän
Kymmenen yheksän kaheksan
kymmenen yhleksän kahleksan seittemän
Kymmenen Yks kaks kolme neljä viis kuus seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Kymmenen yksitoista kaksitoista
Kymmenen ämmää kympissä
Kymmenen ämmää kynnyksellä
Meri puoli kymmenen takana
Mie kyselin kymmenen
Mie olen käynyn kymmenen kyleä
Mie pistin kymmenen
Mikä kymmenen
Mikä kymmenen Iumalal laessa käskyö
Mikä kymmenen Kymmenen kaskyä laissa
Mikä kymmenen Kymmenen kynttä kokolla
Mikä kymmenen Kymmenen kynttä koossa
Mikä kymmenen Kymmenen kynttä varpahissa
Mikä kymmenen Kymmenen kynttä varpaisa
Mikä kymmenen kymmenen käskyy Jumalan laissa
mikä kymmenen kymmenen käskyä laissa
mikä kymmenen kymmenen käskyö jumalan laissa
Mikä kymmenen Kymmenen riunaa ruplassa
Mikä kymmenen Kynttä kokola
Mikä kymmenen Kynttä varpaassa eli laissa käskyä
Mikä kymmenen Käskyä laissa
Mikä kymmenen Laissa käskyä
Mikä kymmenen Varpaissa kynttä
Mikä kymmenen Ämmä kynnyksellä
Mikä ompi kymmenen
Mikä on kymmenen
Mikä on kymmenes tosi Kymmenen kappaa karpiosa
Mikä onpi kymmenen
Mikä ukko kymmene Kymmenen käskyvä laissa
Mikä ukko kymmenen Jumalan kymmenen käskyä
Mikäs kymmenes Kymmenen käskyä laissa
Mikäs on kymmenen
Mill ei kymmenen tytärtä
Mine ammun kymmenen puxin
minä kymmenen
Minä kymmenen nikka ykstoista
minä lennän kymmenen
Minä pistin kymmenen
Minä pistän kymmenen neulan kansak
Minä pistän kymmenen piston
Minä pistän kymmenen pistoo
Minä yhleksän nikka kymmenen
Minä yhreksän ja kymmenen
Miss ei kymmenen kälyistä
Miss ei kymmenen kälystä
Miss ei kymmenen talloo
Miss on kymmenen kyllää
Missä kukko Kymmenen meren takana
Missä taivas Yhdeksän kymmenen meren takana
Mitä kymmenen
Mitä kymmenen Kynttilä paloi
Mitä kymmenen Kynttä varpaassa
Mitä ompi kymmenen
Mitä on kymmenen Kymmenen kappaa karpiosa
Monen kymmenen virstan pääsä lentämäsä
mull on kymmenen kynttä
Muni kymmenen munaista
Nii saan kymmenen palaista

Niin ma puren kymmenen
Niin mie pistän kymmenen kertaa
Niin mie pistän kymmenen kymmentä
Niin mie pistän kymmenennen kerran
Niin minä lennän kymmenen lentoa
Niin minä pistän kaksitoista kymmentä kertoo
Niin minä pistän kymmenen kertaa
niin minä pistän kymmenen pisten
niin minä pistän kymmenen pistoa
Niin minä pistän kymmenen piston
Niin minä pistän kymmenennen
Niin minä pusken kymmenen
Niin minä pusken kymmenen kertaa
nikka kymmenen
Nikka yhdeksän Minä kymmenen
Nikka yhdeksäs minä kymmenes
Nikka yheksän minä kymmenen
Nikotus meni pois kun sanottiin kymmenen kertaa
nim mullon kymmenen kynttä
Näin mie kymmenen kyllää
Näin mie kymmenen kyläistä
Oot kymmenen kirkon varaas
Otanpa otria kymmenen jyvää
Paremp kymmenen kyttyy
Paremp kymmenen kytyvä
Paremp kymmenen kytyä
Paremp o kymmenen kyttyy
Paremp on kymmenen kytyä
Parempi on kymmenen kyttyyä
Pesi kymmenen kyttyy
Pesin kymmenen kyttyy
Pesin kymmenen kytyy
Pesässa oli kymmenen poikaa
Pesäsä oli kymmenen poikaa
Pikku meri kymmenen
Pistän kymmenen kertaa
pyytö miehen puoli kymmenen
Päälle päivän kymmenen
Päälle vuuven kymmenen
rahit sil on kymmenen pennin lanteist
saa kymmenen silmää peittää
Sain kymmenen pojaista
Sanottava kymmeneen asti hengittämättä niin hikka lähtee
Segä kymmenen kesijä
Seitsemän kahdeksan yhdeksän ja kymmenen
Seitsemän kahdeksan yhteksän kymmenen
Seittemän kaheksan yheksän kymmenen
Sie se kysyt kymmenen
siksi kuin on pistoja tullut kymmenen
Sitt sain kymmenen kuormallain
Sormen kymmenen lomassa
sutja ihte tuomar kymmenes
Sylen kymmenen syvvee
Sylen kymmenen syvähän
Sylen kymmenen syvästä
Syltä kymmenen kyykylläsi
Syltä kymmenen syvyyttä
Syötin kymmenen kytöä
Taka salvan kymmenen
Toimme kymmenen kyntteliä
Toinen kymmenen leveyttä
Tuloot kymmenen kysyjät
viis kuus kymmenen
viiten kymmenen vuoten vanha
Viitta viisi kymmenen
Vuoen kymmenen perästä
Vuotta kymmenen kylässä
Vuotta kymmenen kylästä
Yhdeksän kymmenen
Yhdeksän kymmenen kymen yli
Yhdeksän kymmenen meren takana
Yhdeksän kymmenen yhdeksän meren yli
Yhdeksän viä kymmenen pois
Yheksän kymmenen yksitoista kaksitoista
Yheksän yötä kymmenen päivää
yhleksän kymmenen
Yli kymmenen kylän
Yli kymmenen meren
Yli kymmenen meren poikki
Yli kymmenen yheksän
Yli kymmenen ylenin
Yli puolen kymmenen